

„Nokia 9500 Communicator“ vartotojo vadovas

9230580

4. leidimas

ATTITIKIMO DEKLARACIJA

Mes, NOKIA CORPORATION, vienašališkos atsakomybės pagrindu deklaruojame, kad gaminys RA-2 atitinka Europos Tarybos Direktyvos 1999/5/EC sąlygas. Atitikimo deklaracijos kopiją galima rasti svetainėje www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/.

Copyright © 2004-2005 „Nokia“. Visos teisės saugomos įstatymo.

Draudžiama bet koku būdu atgaminti, perduoti, platinti ar išsaugoti visą dokumentą ištiesai ar bet kurią jo dalį be išankstinio raštiško "Nokia" leidimo.

„Nokia“, „Nokia Connecting People“, „Xpress-on“ ir „Pop-Port“ yra paprasti arba įregistruoti "Nokia Corporation" prekių ženklai. Kiti čia minimų gaminių ar įmonių pavadinimai gali būti atitinkamų savininkų firmų vardai arba prekių ženklai.

Nokia tune yra „Nokia Corporation“ garso ženklas.

symbian

This product includes software licensed from Symbian Software Ltd (c) 1998-2004. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

This software is based in part of the work of the FreeType Team. This product is covered by one or more of the following patents: United States Patent 5,155,805, United States Patent 5,325,479, United States Patent 5,159,668, United States Patent 2232861 and France Patent 90 05712.

Java and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

Bluetooth is a registered trademark of Bluetooth SIG, Inc.

ŠI GAMINĮ DRAUDŽIAMA NAUDOTI BET KOKIU BŪDU, ATITINKANČIU VAIZDO STANDARTĄ MPEG-4, IŠSKYRUS GAMINIO NAUDOJIMĄ TIESIOGIAI SUSIJUSI SU: (A) DUOMENIMIS AR INFORMACIJA, (i) SUKURTA IR NEMOKAMAI GAUTA IŠ VERSLO ĮMONĖJE NEDIRBANČIO VARTOTOJO, IR (ii) SKIRTA TIK ASMENINIAM NAUDOJIMUI; (B) KITAIS TIKSLAIS, KURIEMS MPEG LA, L.L.C. SUTEIKĖ KONKREČIĄ IR INDIVIDUALIĄ LICENCIJĄ.

"Nokia" kompanijos veikla pagrįsta nuolatinio gamybos tobulinimu. "Nokia" pasilieka teisę be išankstinio įspėjimo keisti ir tobulinti bet kuriuos šiame dokumente aprašytus gaminius.

"Nokia" neprisiima atsakomybės už bet kurių duomenų ar pajamų praradimą arba specifinius, atsitiktinius, aplinkybių sąlygojamus ar netiesioginius nuostolius, kad ir kokios priežastys būtų juos sukėlusios.

Šio dokumento turinys atspindi esamą padėtį. Išskyrus taikytinos teisės reikalavimus, dėl šio dokumento tikslumo, patikimumo ir turinio nepateikiame jokių garantijų, nei konkrečiai išreikštų, nei numanomų, įskaitant garantijas dėl galimybės panaudoti šią informaciją komerciniais ar konkrečiai paskirčiai pritaikytais tikslais. "Nokia" pasilieka teisę bet kuriu metu ir be išankstinio įspėjimo šį dokumentą keisti arba jį atšaukti.

Skirtinguose regionuose gali būti skirtingos galimybės pasirinkti įvairius produktus. Geriausia susisiekti su arčiausiai Jūsų esančiu prekybos agentu ir pasiteirauti.

Eksporto apribojimai

Šiame prietaise gali būti reikmenų, technologijų ar programinės įrangos, kuriems gali būti taikomi eksporto iš JAV ir kitų šalių įstatymai. Įstatymams prieštaraujantys nukrypimai yra draudžiami.

FCC/„INDUSTRY CANADA“ PAREIŠKIMAS

Jūsų prietaisas gali trikdyti televizorių ar radiją (pavyzdžiui, kai telefonas naudojamas šalia radijo bangas priimančios įrangos). FCC arba „Industry Canada“ gali pareikalauti, kad nustotumėte naudoti savo telefoną, jei tokio trikdymo neįmanoma pašalinti. Jei reikia pagalbos, kreipkitės į vietinę aptarnavimo tarnybą. Šis prietaisas atitinka FCC taisyklių 15 dalies reikalavimus. Naudojimui taikoma sąlyga, kad šis prietaisas neskleidžia kenksmingų trikdžių.

9230580/4. leidimas

CE 168

Jūsų pačių saugumui.....	6
APIE JŪSŲ PRIETAISĄ.....	6
TINKLO PASLAUGOS.....	7
Bendroji atmintis.....	7
Priedai, baterijos ir įkrovikliai.....	7

1. Prietaiso paruošimas.....	8
SIM kortelės, baterijos ir atminties kortelės įdėjimas.....	8
Baterijos įkrovimas.....	9
Prietaiso įjungimas ir išjungimas.....	9
Radijas.....	9
Antenos.....	9
Kreipties kodai.....	10
Pirmasis įjungimas.....	10
Klavišai ir jungtys.....	11
Komunikatoriaus sąsaja.....	11
Pastabos apie ekraną.....	12
Klavišas „Menu“.....	12
Žymeklio perkėlimas ir žymėjimas.....	12
Bendri veiksmai keliose programose.....	13
Dangtelyje esantis telefonas.....	13
Ekrane rodomi simboliai.....	14
Klaviatūros užraktas (klaviatūros apsauga).....	14
Garso valdymas.....	14
Atminties kortelės.....	15
Prietaise esantys paaiškinimai.....	15
Kompaktinio disko naudojimas.....	15
Pagalba „Nokia“ vartotojams internetu.....	15
Etiketės pakuotėje.....	15
Duomenų įkėlimas iš kitų prietaisų.....	15

2. Dangtelyje esantis telefonas.....	16
Skambinimas.....	16
Atsiliepimas į skambutį.....	16
Aktyvaus ryšio metu veikiančios funkcijos.....	16
Teksto rašymas.....	17
Meniu funkcijų atidarymas.....	17
Messages.....	18
Call register.....	18
Contacts.....	18
Greitas adresatų sąrašo atidarymas.....	18
Adresatų paieška, įtraukimas ir ištrynimasis iš sąrašo.....	19
Adresų knygos parametrai.....	19
Greitasis rinkimas.....	19
Kitos funkcijos.....	19
Profiles.....	19
Settings.....	19
Camera.....	21

3. Desk (darbalaukis).....	22
Grupių tvarkymas.....	22
Naujų grupių kūrimas.....	23

4. Telefonas.....	24
Skambinimas.....	24
Atsiliepimas į skambutį.....	24
Greitasis rinkimas.....	24
Konferencinis ryšys.....	24
Rinktų numerių, atsilieptų ir praleistų skambučių informacijos peržiūra.....	25
DTMF tonų siuntimas.....	25
Beryšės aplinkos nustatymas.....	25
Ryšio peradresavimas.....	25
Ryšio draudimas.....	26
Ryšių, tinklo ir telefono linijų parametrai.....	26
Skambinimo funkcijos.....	26
Tinklo parametrai.....	26
Aukštesniojo lygio parametrai.....	27
Balso pašto dėžutės parametrai.....	27
Log.....	27

5. Messaging (pranešimai).....	28
Pranešimų centras.....	28

Pranešimų rašymas ir skaitymas.....	28
Pranešimų tvarkymas.....	29
Atminties kiekio kontrolė.....	29
El. paštas.....	29
Programos naudojimas prisijungus ir atsijungus nuo interneto.....	29
Interneto ryšio keitimas.....	30
El. laiško rašymas ir siuntimas.....	30
Siuntimo funkcijos.....	30
El. laiškų priėmimas.....	31
El. laiško skaitymas ir atsakymas.....	31
El. laiškų priedai.....	31
Atsakymo į el. laišką ir jo peržiūros nuostatų keitimas.....	31
El. pašto paskyros parametrai.....	32
Tekstiniai pranešimai.....	33
Tekstinio pranešimo siuntimo parametrai.....	33
Atsakymas į tekstinius pranešimus.....	34
Tekstinių pranešimų parametrai.....	34
Pranešimų centro parametrų keitimas.....	34
SIM kortelėje esančių pranešimų tvarkymas.....	35
Grafiniai pranešimai.....	35
Daugiaformačiai pranešimai.....	35
Daugiaformačių pranešimų kūrimas ir siuntimas.....	35
Daugiaformačių pranešimų priėmimas.....	36
Daugiaformačių pranešimų paskyros parametrai.....	36
Faksas.....	37
Faksogramos siuntimo funkcijų nustatymas.....	37
Gautos faksogramos išsaugojimas.....	37
Fakso parametrų nustatymas.....	37
Faksogramų priėmimas iš tolimosios faksogramų dėžutės.....	38
Specialiųjų pranešimų rūšys.....	38
Operatoriaus simbolių priėmimas.....	38
Skambėjimo tonų priėmimas.....	38
Sąrankos pranešimų priėmimas.....	38
Pranešimų apie el. laiškus priėmimas.....	38
Slaptažodžiu apsaugotų pranešimų atidarymas.....	38
Žymų pranešimų peržiūra.....	38
Sąrankos informacijos peržiūra.....	39
Parametrų pervardijimas.....	39
Sąlyginių parametrų priėmimas.....	39
Transliacija.....	39

6. Žiniatinklis.....	40
Interneto naršymas.....	40
Failų išsaugojimas.....	40
Failų parsisiuntimas.....	40
Slapukai.....	40
Aplankytų tinklalapių atidarymas.....	41
Laikinosios atminties ištrynimasis.....	41
Žymų tvarkymas.....	41
Naršyklės parametrai.....	41
Spartieji naršymo klavišai.....	42

7. Contacts (adresų knyga).....	43
Adresatų kortelių tvarkymas.....	43
Adresatų kortelių taisymas.....	43
Adresatų kortelių šablonų kūrimas ir taisymas.....	44
Mano kortelė.....	44
Adresatų kortelių siuntimas.....	44
Adresato kortelės siuntimas.....	44
Adresatų grupių kūrimas ir taisymas.....	45
SIM kortelėje išsaugotų adresatų kortelių tvarkymas.....	45
Adresatų kopijavimas ir perkėlimas į kitas duomenų bazes.....	45
Adresatų kortelių parametrai.....	46

8. Dokumentai.....	47
Dokumentų tvarkymas.....	47
Formatų taikymas dokumentams.....	48
Objektų įterpimas ir taisymas.....	48
Lentelių peržiūra.....	48
Šablonų naudojimas.....	48

Turiny s

9. „Sheet“	49
Darbo knygos	49
Darbo lapų tvarkymas	49
Langelių tvarkymas	49
Diagramų lapų kūrimas ir tvarkymas	50
Funkcijų sąrašas	50
10. Pateiktys	54
Pateikčių peržiūra	54
Skaidrių demonstracijų peržiūra	54
Skaidrių demonstracijų rodymas projektoriumi	54
Pateikčių kūrimas	55
Lentelių įterpimas	55
Įvairūs programos vaizdai	55
Metmenų vaizdas	55
Pastabų vaizdas	55
Pagrindinio skaidrių ruošinio vaizdas	56
11. „Calendar“ (kalendorius)	57
Kalendoriaus įrašų kūrimas	57
Kalendoriaus piktogramos	57
Kalendoriaus įrašų tvarkymas	58
Kalendoriaus parametrai	58
Kalendoriaus vaizdai	58
Mėnesio vaizdas	59
Savaitės vaizdas	59
Dienos vaizdas	59
Savaitinio tvarkaraščio vaizdas	59
Metinio tvarkaraščio vaizdas	59
Sukakčių vaizdas	59
Darbių sąrašų vaizdas	59
Kalendoriaus failai	59
12. File manager (failų tvarkytuvė)	61
Failų ir katalogų tvarkymas	61
Atminties kortelės saugumas	62
13. Programos „Camera“ ir „Images“	63
Vaizdo kamera	63
Fotografavimas	63
Filmavimas	63
Vaizdo kameros parametrai	63
Atvaizdai	64
Atvaizdų peržiūra	64
Atvaizdų taisymas	64
Atvaizdų failų tvarkymas	64
14. Control panel (valdymo skydelis)	66
General	66
Date and time	66
Regional settings	66
Lapas Time	66
Lapas Date	66
Lapas Numbers	66
Lapas Currency	67
Device language	67
klavišas „My own“	67
Ekranas	67
Wallpapers	67
Enhancement settings	67
Data management	67
Application manager	68
Įdiegimo parametrų keitimas	68
„Java“ programų saugumo parametrų nustatymas	68
Camera folders	68
Backup	68
Memory	68
Messaging tools	69
Telephone	69
Aplinkos parametrai	69
Kreipties į SIM kortelę profilis	69
Duomenų ir fakso ryšių peradresavimas (tinklo paslauga)	70
Duomenų ir fakso ryšių draudimas (tinklo paslauga)	70
Messaging	70
Service message	71
Connections	71
Wireless LAN	71

Belaidžio VKT (LAN) parametrų nustatymas	71
Paprasčiausio belaidžio VKT (LAN) interneto prieigos taško nustatymas	71
Cable setup	72
RealPlayer settings	72
Restore default IAP	72
Security	72
Device security	72
Prietaiso užrakto parametrų nustatymas	72
PIN kodo parametrų nustatymas	73
Draudimo slaptažodžio keitimas	73
Certificate manager	73
Pažymių tvarkymas	73
Extras	74
About product	74
Location privacy	74
Location request log	74
HP printer selection	74
Service command editor	74
Internet setup	74
Interneto prieigos taško nustatymas	75
Interneto prieigos taško aukštesniojo lygio parametrų nustatymas	75
Lapas IP configuration	75
Lapas Proxies	75
Lapas Data call	76
Lapas Script	76
Lapas Other	76
Belaidžio VKT (LAN) interneto prieigos taško nustatymas	76
Interneto prieigos taško aukštesniojo lygio parametrų nustatymas	77
EAP moduliai	78
Interneto ryšio parametrų nustatymas	79
Interneto prieigos taško pasirinkimas	79

15. Garso ir vaizdo (GV) programos	80
RealPlayer	80
Garso/vaizdo įrašų atkūrimas	80
Atkuriamo garso reguliavimas	80
Garso/vaizdo (GV) įrašų siuntimas	80
Music player	81
Muzikos klausymas	81
Muzikos takelių tvarkymas	81
Muzikos siuntimas	81
„Voice recorder“ („Diktofonas“)	81
Diktofono atidarymas	82
Pokalbio telefonu ar balso atmintinės įrašymas	82
Balso įrašo atkūrimas	82
Balso įrašo siuntimas	82

16. Calculator (skaičiuoklė)	84
Skaičiavimas	84
Mokslinės skaičiuoklės naudojimas	84
Skaičių išsaugojimas atmintyje	84
Skaičių, naudojamų programoje „Calculator“, formato nustatymas	84

17. Clock (laikrodis)	85
Pasaulinio laikrodžio naudojimas	85
Programos Alarm clock naudojimas	85
Signalai ir priminimai	85
Miestai ir šalys	85
Miestų keitimas	85
Miestų suradimas pasaulio žemėlapyje	86
Šalių įrašų kūrimas ir taisymas	86
Miestų įrašų kūrimas ir taisymas	86

18. Duomenų ir programinės įrangos tvarkymas	87
Data mover	87
Backup	87
Data transfer	88
Sync	88
programų paketas „Nokia PC Suite“	89
Programų įdiegimas	90
„Symbian“ programinės įrangos įdiegimas	90
„Java™“ programų įdiegimas	90
„Java“	90

T u r i n y s

Java MIDP.....	90
Java PP.....	91
19. Ryšiai su išoriniais prietaisais.....	92
Belaidis LAN.....	92
Tikslinio tinklo nustatymas.....	92
Ryšys kabeliu.....	92
IP passthrough (IP tranzitinis ryšys).....	92
„Bluetooth“.....	93
„Bluetooth“ parametrai.....	93
Duomenų siuntimas „Bluetooth“ ryšiu.....	93
Duomenų priėmimas „Bluetooth“ ryšiu.....	93
Ryšio poros su prietaisu sudarymas.....	94
Kreipties į SIM kortelę profilis.....	94
„Bluetooth“ ryšio užbaigimas.....	94
„Bluetooth“ ryšio būklės patikrinimas.....	94
Infraraudonųjų spindulių ryšys.....	94
Modemas.....	94
Spausdinimas.....	95
Spausdinimo parametrų nustatymas.....	95
Puslapio nuostatų įvedimas.....	95
Spausdinimo problemos.....	96
Mobiliojo spausdinimo parametrų tvarkymas.....	96
Nuotolinė sąranka (tinklo paslauga).....	96
Naujo sąrankos serverio parametrų rinkinio kūrimas.....	97
Duomenų ryšiai.....	97
Belaidis vietinės kreipties tinklas (belaidis LAN).....	97
Pakitiniai duomenys (bendrasis paketinis radijo ryšys, GPRS).....	98
Didelės spartos duomenų ryšys (HSCSD).....	98
GSM duomenų ryšys.....	98
Ryšių tvarkytuvė.....	98
20. Prietaiso pritaikymas jūsų reikmėms.....	99
Priekinio dangtelio ir klaviatūros matricos keitimas.....	99
Dangtelyje esančio telefono pasirinkimo klavišai.....	100
21. Spartieji klavišai.....	101
Bendrieji spartieji klavišai.....	101
Programai būdingi spartieji klavišai.....	102
22. Duomenų perdavimas.....	107
Triukšmas.....	107
Tarptinklinis ryšys.....	107
Elektrostatinė iškrova.....	107
Ne ryšio zonos ir „mirtini“ taškai.....	107
Signalų pablogėjimas.....	107
Silpnas signalas.....	107
Informacija apie baterijas.....	108
PRIEŽIŪRA IR APTARNAVIMAS.....	109
Papildoma informacija apie saugumą.....	110
Darbo aplinka.....	110
Medicininiai prietaisai.....	110
Širdies ritmo reguliatoriai.....	110
Pagalbinės klausos priemonės.....	110
Transporto priemonės.....	110
Potencialiai sprogiai aplinka.....	110
Skambučiai skubios pagalbos tarnyboms.....	111
Informacija apie pažymą (SAR).....	111
ŠIS PRIETAISAS ATITINKA TARPTAUTINIŲ DIREKTYVŲ REIKALAVIMUS, TAIKOMUS RADIO BANGŲ TRIKDYMUI.....	111
Rodyklė.....	112

Jūsų pačių saugumui

Perskaitykite šias paprastas taisykles. Šių taisyklių nepaisymas gali sukelti pavojų ar prieštarauti įstatymams. Jūsų prietaise yra ir GSM, ir belaidžio VKT radijas. Abi radijo programos išjungiamos paspaudus prietaiso dangtelyje esantį įjungimo klavišą (tuo pačiu išjungiamas prietaisas). Turėkite galvoje, kad išjungus prietaisą ar įjungus beryšę aplinką lieka galimybė užmegzti ryšį su belaidžiu VKT. Todėl, bandydami užmegzti ir užmezgę ryšį su belaidžiu VKT, laikykitės galiojančių saugumo reikalavimų. Norėdami gauti daugiau informacijos, perskaitykite išsamų vartotojo vadovą.

ĮJUNKITE SAUGIAI

Neįjunkite prietaiso, kai belaidžiu telefonu naudotis draudžiama arba kai naudojimasis juo gali sukelti trikdžius ar pavojų.

SVARBIAUSIA — SAUGUS EISMAS

Nepažeiskite vietinių įstatymų. Vairuodami, rankomis valdykite tik automobilį. Svarbiausias dalykas, apie kurį turite galvoti vairuodami, — saugus eismas.

TRIKDŽIAI

Visi belaidžiai prietaisai gali būti jautrūs trikdžiams, kurie gali turėti įtakos jų veikimui.

IŠJUNKITE LIGONINĖSE

Laikykitės visų apribojimų. Prie medicininės įrangos, prietaisą išjunkite.

IŠJUNKITE ORO TRANSPORTO PRIEMONĖSE

Laikykitės visų apribojimų. Belaidžiai prietaisai gali sukelti trikdžius oro transporto priemonėse.

IŠJUNKITE PILDAMI DEGALUS

Nesinaudokite prietaisu degalinėse. Nesinaudokite prie degalų ar cheminių medžiagų.

IŠJUNKITE NETOLI SPROGDINIMO VIETŲ

Laikykitės visų apribojimų. Nesinaudokite prietaisu ten, kur vykdomi sprogdinimo darbai.

NAUDOKITĖS ATIDŽIAI

Laikykite telefoną tik įprastai, kaip paaiškinta gaminio dokumentuose. Be reikalo nelieskite antenos.

KVALIFIKUOTAS APTARNAVIMAS

Šį gaminį įdiegti arba taisyti gali tik kvalifikuoti specialistai.

PRIEDAI IR BATERIJOS

Naudokite tik aprobuotus priedus ir baterijas. Neįjunkite nesuderinamų prietaisų.

ATSPARUMAS VANDENIUI

Jūsų prietaisas nėra atsparus vandeniui. Neleiskite jam sudrėkti.

ATSARGINĖS KOPIJOS

Pasidarykite visos svarbios informacijos atsargines kopijas duomenų laikmenose arba kur nors užsirašykite šią informaciją.

JUNGIMAS PRIE KITŲ PRIETAISŲ

Kai šį prietaisą jungiate prie kito prietaiso, jo vartotojo vadove perskaitykite išsamias instrukcijas apie saugumą. Neįjunkite nesuderinamų prietaisų.

SKAMBINIMAS SKUBIOS PAGALBOS TARNYBOMS

Patikrinkite, ar prietaiso telefono funkcija įjungta ir veikia. Paspauskite klavišą tiek kartų, kiek reikia ekrano turiniui ištrinti ir paruošti telefoną skambučiams. Surinkite skubios pagalbos tarnybos numerį ir paspauskite . Pasakykite, kur esate. Neužbaikite pokalbio tol, kol jums to neleis.

■ APIE JŪSŲ PRIETAISĄ

Šiame vadove aprašytas belaidis prietaisas yra aprobuotas naudoti EGSM900/GSM1800/GSM1900 tinkle. Išsamesnės informacijos apie tinklus kreipkitės į paslaugų teikėją.

Naudodamiesi įvairiomis šio prietaiso funkcijomis, nepažeiskite jokių įstatymų ir gerbkite kitų žmonių privatumą bei jų teises.

Perspėjimas: Neįjunkite belaidžio prietaiso, kai jis gali sukelti trikdžius ar pavojų.

■ TINKLO PASLAUGOS

Norėdami naudotis telefonu, turite sudaryti sutartį su belaidžio tinklo paslaugų teikėju. Daugelis šio prietaiso funkcijų priklauso nuo belaidžio tinklo funkcijų. Gali būti Tinklo Paslaugų, kurias teikia ne visi tinklai arba dėl kurių teikimo turėsite kreiptis į paslaugų teikėją. Jūsų paslaugų teikėjas gali pateikti papildomų paaiškinimų, kaip naudotis Paslaugomis, ir nurodyti jų kainas. Kai kuriuose tinkluose funkcijoms, kurios yra vadinamos Tinklo Paslaugomis, gali būti taikomi apribojimai. Pavyzdžiui, kai kuriuose tinkluose gali būti neįmanoma siųsti visų teksto ženklų ir naudotis paslaugomis, kurios priklauso nuo tam tikros kalbos.

Jūsų paslaugų teikėjas gali nustatyti, kad jūsų prietaise kai kurios funkcijos būtų išjungtos ar neįjungtos. Tokiu atveju šios funkcijos nebus rodomos jūsų prietaiso meniu. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės į savo paslaugų teikėją.

Šis prietaisas ryšiui gali naudoti TCP/IP protokolų pagrindu veikiančią WAP 2.0 protokolą (HTTP ir SSL). Kai kurios šio prietaiso funkcijos — daugiaformačių pranešimų ir naršyklės funkcijos — gali veikti tik tada, kai tinklas teikia atitinkamas paslaugas.

■ Bendroji atmintis

Tą pačią atmintį gali naudoti šios prietaiso funkcijos: adresų knyga, tekstiniai ir daugiaformačiai pranešimai, skambėjimo tonai, garso failai, kalendorius, darbų aprašai, bet kurioje programoje išsaugoti failai (pavyzdžiui, raštinės dokumentai, atvaizdai, garso failai, vaizdo įrašai) ir parsisiųstos programos. Naudojant vieną ar daugiau šių funkcijų, gali sumažėti atminties kitoms tą pačią atmintį naudojančioms funkcijoms. Pavyzdžiui, daug atvaizdų gali užimti visą atmintį. Bandant naudoti funkciją, kuri dalijasi bendrąja atmintimi su kitomis funkcijomis, jūsų prietaisas gali parodyti pranešimą apie tai, kad visa atmintis užimta. Tokiu atveju, prieš atlikdami kokius nors kitus veiksmus, ištrinkite iš bendrosios atminties dalį informacijos ir įrašų.

■ Priedai, baterijos ir įkrovikliai

Prieš naudodami bet kokį įkroviklį su šiuo prietaisu, patikrinkite jo modelio numerį. Su šiuo prietaisu galima naudoti šiuos maitinimo šaltinius: ACP-12, AC-1 ir LCH-12.

Perspėjimas: su šio modelio prietaisu naudokite tik „Nokia“ aprobuotas baterijas, įkroviklius ir priedus. Kitokių rūšių priedų naudojimas gali panaikinti visus patvirtinimus ir garantijas, ir tai gali būti pavojinga.

Aprobuotų priedų teiraukitės savo pardavėjo. Kai atjungiate bet kurio priedo srovės laidą, traukite už kištuko, bet ne už laido.

Jūsų prietaise ir jo prieduose gali būti smulkių dalių. Laikykite jas mažiems vaikams nepasiekiamoje vietoje.

1. Prietaiso paruošimas

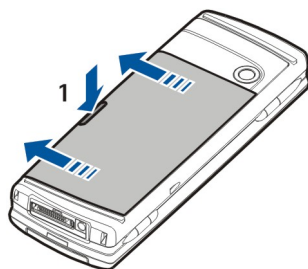
Komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ yra įvairių verslo programų, pavyzdžiui, el. pašto programa, raštinės priemonės, žiniatinklio naršyklė, taip pat lanksčių galimybių ir spartūs ryšiai, veikiantys prietaise įdiegtų belaidžio VKT (LAN) ir EGPRS (EDGE) technologijų pagrindu.

■ SIM kortelės, baterijos ir atminties kortelės įdėjimas

Visas SIM korteles laikykite ten, kur nepasiekia maži vaikai. SIM kortelių bei informacijos dėl naudojimosi SIM kortelės paslaugomis teiraukitės savo SIM kortelės tiekėjo. Tiekėjas gali būti paslaugų teikėjas, tinklo operatorius ar kitas pardavėjas. Su šiuo prietaisu naudokite tik suderinamas daugiaformačių failų korteles (MMC). Kitos atminties kortelės, pavyzdžiui, „Secure Digital“ (SD) kortelės, netelpa į MMC kortelės lizdą ir nėra suderinamos su šiuo prietaisu. Naudodami nesuderinamą atminties kortelę, galite pažeisti ne tik ją, bet ir prietaisą bei nesuderinamoje kortelėje esančius duomenis.

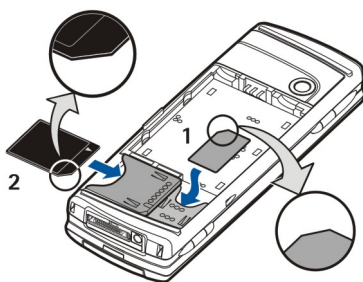
1. Prieš išimdami bateriją, visuomet išjunkite prietaisą ir atjunkite jį nuo įkroviklio.

Atsukę galinę prietaiso sienelę į save, paspauskite galinio dangtelio atleidimo mygtuką (1) ir nustumkite dangtelį rodyklėmis pažymėta kryptimi.

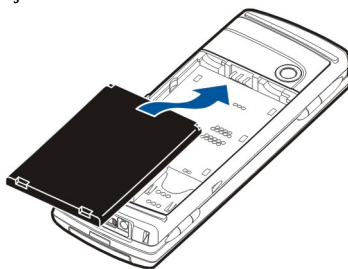
2. Įdėkite SIM kortelę į lizdą (1).

Nupjautas SIM kortelės kampas turi būti atsuktas į prietaiso apačią, o auksiniai kontaktai — į lizdą. Prieš įdėdami ar išimdami SIM kortelę, išimkite bateriją.

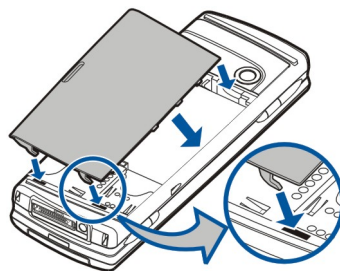

Jei turite atminties kortelę, įstumkite ją į atminties kortelės lizdą (2). Nupjautas atminties kortelės kampas turi būti atsuktas į SIM kortelės lizdą, o auksiniai kontaktai — žemyn. [Žr. „Atminties kortelės“ psl. 15.](#)

3. Įdėkite bateriją. Sugretinkite auksinius baterijos kontaktus ir atitinkamus baterijos skyriaus kontaktus.

4. Įdėkite galinio dangtelio skląstelius į atitinkamus prietaiso lizdus ir įstumkite galinį dangtelį į vietą.

Patarimas: Jei įdėjote bateriją, tačiau prietaisas neišsijungia, paspauskite įjungimo klavišą.

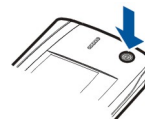
■ Baterijos įkrovimas

1. Įkroviklį įjunkite į sieninį kintamosios srovės lizdą.
2. Įkiškite maitinimo laidą į prietaiso apačioje esantį lizdą. [Žr. pav. Klavišai ir jungtys psl. 11.](#) Baterijos juostelės segmentai pradeda mirksėti. Jei baterija visiškai išsikrovusi, gali praeiti kelios minutės, kol ekrane pasirodys įkrovos juostelė. Įkraunant bateriją, prietaisu galima naudotis.
3. Kai baterija yra visiškai įkrauta, įkrovos juostelės segmentai nemirksi. Išjunkite įkroviklį iš prietaiso, tada iš kintamosios srovės lizdo.

Kai baterija išsikrauna tiek, kad prietaisas nebegali veikti, jis išsijungia. Išsijungus dangtelyje esančiam telefonui, komunikatoriaus sąsaja vis dar gali veikti kurį laiką.

■ Prietaiso įjungimas ir išjungimas

1. Norėdami įjungti prietaisą, palaikykite paspaudę įjungimo klavišą.

2. Jei prašoma įvesti PIN arba apsaugos kodą, įrašykite atitinkamą kodą ir paspauskite **OK**.
3. Norėdami išjungti prietaisą, palaikykite paspaudę įjungimo klavišą.

Patarimas: Kai įjungiame telefoną, jis gali atpažinti SIM kortelės tiekėją ir automatiškai nustatyti teisingus tekstinių ir daugiaformačių pranešimų bei GPRS parametrus. Jei tiekėjas neatpažįstamas, teisingų parametrų kreipkitės į savo paslaugų teikėją.

Įdėjus bateriją, pirmiausia įsijungia komunikatoriaus sąsaja. Ką tik įdėję bateriją, negalite įjungti dangtelyje esančio telefono — turite palaukti, kol įsijungs komunikatoriaus sąsaja.

Patarimas: Jei įdėjote bateriją, tačiau prietaisas neišsijungia, paspauskite įjungimo klavišą.

Kai neįdėta SIM kortelė ar įjungta aplinka **Offline**, galima naudotis visomis šio komunikatoriaus funkcijomis, išskyrus įprasto telefono.

■ Radijas

Jūsų prietaise yra ir GSM, ir belaidžio VKT radijas. Abi radijo programos išjungiamos paspaudus prietaiso dangtelyje esantį įjungimo klavišą (tuo pačiu išjungiamas prietaisas).

Turėkite galvoje, kad išjungus prietaisą ar įjungus beryšę aplinką lieka galimybė užmegzti ryšį su belaidžiu VKT. Todėl, bandydami užmegzti ir užmezgę ryšį su belaidžiu LAN tinklu, laikykitės galiojančių saugumo reikalavimų.

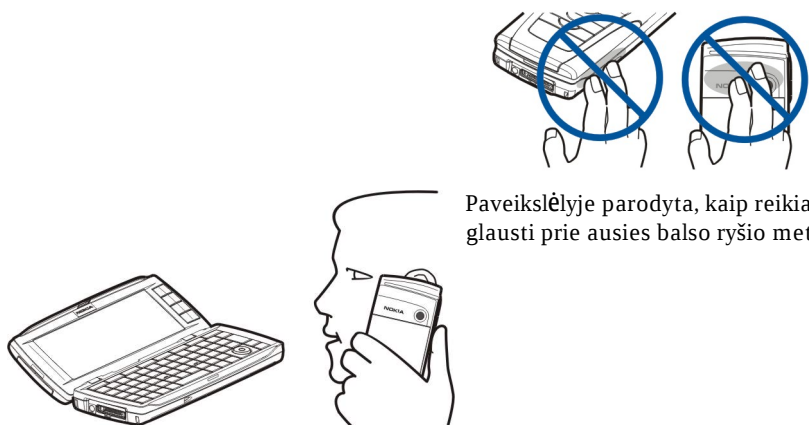
[Žr. „Beryšės aplinkos nustatymas“ psl. 25.](#)

■ Antenos

Jūsų prietaise yra dvi vidinės antenos.

Pastaba: kaip ir naudodamiesi bet kuriais kitais radijo siųstuvais, kai prietaisas įjungtas, be reikalo nelieskite nė vienos antenos. Liečiant anteną, gali pablogėti ryšio kokybė ir prietaisas gali suvartoti daugiau energijos nei įprastai. Prietaiso antena veiks geriau ir ryšio trukmė bus ilgesnė, jei ryšio metu neliesite antenos srities.

Paveikslėlyje parodyta, kaip reikia laikyti prietaisą duomenų ryšio metu ir kaip glausti prie ausies balso ryšio metu.

■ Kreipties kodai

Kad prietaisas ir jame esanti SIM kortelė nebūtų naudojami neleistinai, prietaise naudojami keli kreipties kodai.

Reikalingi šie kreipties kodai:

- PIN ir PIN2 kodai — PIN kodas (asmens atpažinimo numeris) yra jūsų SIM kortelės apsauga nuo neleistino naudojimo. Šis kodas įprastai pateikiamas kartu su SIM kortele. PIN2 kodas, kuris gali būti pateiktas su kai kuriomis SIM kortelėmis, reikalingas kai kurioms funkcijoms, pvz., apribotajam rinkimui.
Tris kartus paeiliui įvedus neteisingą PIN kodą, jis užblokuojamas ir tada SIM kortelės negalėsite naudoti, kol neatblokuosite PIN kodo įvesdami PUK kodą (asmeninį atblokovimo kodą). PIN2 kodas, kuris gali būti pateiktas su kai kuriomis SIM kortelėmis, reikalingas kai kurioms funkcijoms, pvz., apribotajam rinkimui. Jei kodai nepateikti su SIM kortele, kreipkitės į savo SIM kortelės paslaugų teikėją.
- Užrakto kodas — užrakto kodas prietaisą saugo nuo neleistino naudojimo. Gamintojo nustatytas užrakto kodas yra 12345. Pakeiskite kodą, laikykite jį saugioje vietoje, kitoje nei prietaisas.
- PUK ir PUK2 kodai — PUK (asmeninis atblokovimo kodas) reikalingas užblokuotam PIN kodui pakeisti. PUK2 kodas reikalingas užblokuotam PIN2 kodui pakeisti. Jei kodai nepateikti su SIM kortele, kreipkitės į savo SIM kortelės paslaugų teikėją.
- **Barring password** — Draudimo slaptažodis reikalingas ryšio draudimo funkcijai. [Žr. „Draudimo slaptažodžio keitimas“ psl. 73.](#)

Siekiant apsaugoti internetą ir įvairias juo teikiamas paslaugas, kai kurios prietaise įdiegtos programos dažnai reikalauja įvesti vartotojo vardą ir slaptažodį. Šiuos slaptažodžius galima pakeisti nustatant programų parametrus.

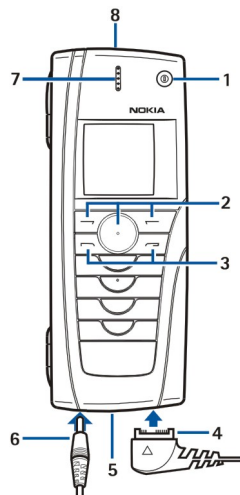
■ Pirmasis įjungimas

Pirmą kartą įjungus prietaisą, reikia nustatyti keletą pagrindinių parametrų. Vėliau galėsite nustatyti kitokias šių parametrų reikšmes. Atidarykite dangtelį ir vykdykite komunikatoriaus ekrane pateikiamus nurodymus.

1. Pasirinkite prietaiso kalbą ir paspauskite **OK**.
2. Sąraše pasirinkite namų miestą ir paspauskite **OK**. Miesto galite ieškoti pradėdami rinkti jo pavadinimą, taip pat slinkties arba krypčių klavišais. Teisingą miestą pasirinkti yra svarbu, nes jūsų kalendoriaus įrašų laikas gali pasikeisti, kai pakeisite namų miestą.
3. Nustatykite laiką ir datą, paspauskite **OK**.
4. Paspauskite **OK** ir sukurkite savo adresato kortelę.
5. Savo kortelėje įveskite reikiamą informaciją ir paspauskite **OK**.
6. Paspauskite **OK**.

Pirmojo įjungimo metu sukuriama numatytieji katalogai, pavyzdžiui, **C:\My files** ir jo pakatalogiai. Turėkite galvoje, kad vėliau pakeitus prietaiso kalbą, katalogų pavadinimai nepasikeis.

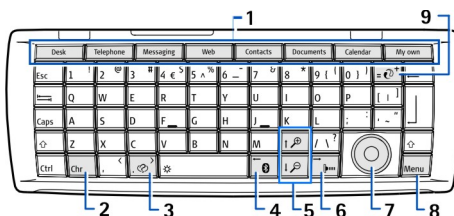
■ Klavišai ir jungtys

Klavišai ir jungtys

- 1 — Įjungimo klavišas ①.
- 2 — Slinkties klavišas, kairysis ir dešinysis pasirinkimo klavišai. Norėdami įjungti virš slinkties ar kurio nors pasirinkimo klavišo rodomą funkciją, paspauskite tą klavišą. Ryšio metu telefono garsą galima reguliuoti slinkties klavišu.
- 3 — Skambinimo klavišas (kairėje, ②), pabaigos klavišas (dešinėje, ③).
- 4 — USB duomenų kabeliui, laisvų rankų įrangai su mikrofonu ir indukcinio ryšio įrangai skirta „PopPort™“ jungtis.
- 5 — Infraraudonųjų spindulių prievadas ir mikrofonas.
- 6 — Jungtis įkrovikliui.
- 7 — Ausinė.
- 8 — Prietaise yra vidinis garsiakalbis, skirtas tiems atvejams, kai norite skambinti ar klausyti garso įrašų, tačiau jūsų rankos užimtos.

■ Komunikatoriaus sąsaja

Komunikatoriaus klaviatūra

- 1 — Programų mygtukai. Kiekvienu mygtuku, išskyrus „My own“, įjungiamas atitinkama programa. Su mygtuku „My own“ galite susieti bet kokią programą. Norėdami pasirinkti programą, kuri bus įjungiamą klavišu „My own“, paspauskite Ctrl+My own. Turėkite galvoje, kad šias programas taip pat galite atidaryti iš darbalaukio.
- 2 — Rašmenų klavišas. Atidaro rašmenų lentelę, kurioje galite pasirinkti specialiuosius rašmenis. Norėdami rašyti įvairius rašmenis ir klavišų deriniais įjungti įvairias funkcijas, spauskite Chr ir klavišus su žaliais simboliais.
- 3 — Žinyno klavišas. Norėdami gauti paaiškinimų, kaip naudotis prietaisu, paspauskite Chr+☎.
- 4 — „Bluetooth“ klavišas. Norėdami įjungti „Bluetooth“ ryšį, paspauskite Chr+📶. Norėdami išjungti ryšį, vėl paspauskite Chr+📶.
- 5 — Mastelio klavišai. Paspaudus Chr ir mastelio klavišus, padidinami arba sumažinami šriftai ir kai kurios piktogramos.
- 6 — Infraraudonųjų spindulių klavišas. Norėdami įjungti infraraudonųjų spindulių ryšį, paspauskite Chr+📶. Norėdami išjungti ryšį, vėl paspauskite Chr+📶.
- 7 — Slinkties klavišas. Norėdami peržiūrėti įvairius sąrašus, spauskite slinkties klavišą kairėn, dešinėn, aukštyn arba žemyn. Norėdami pasirinkti ar įjungti pabrūkto komandos mygtuko funkciją, paspauskite slinkties klavišo vidurį.
- 8 — Klavišas „Menu“. Norėdami atidaryti meniu ar pereiti iš vieno lapo į kitą daugialapiuose dialogų languose, paspauskite klavišą „Menu“.
- 9 — Synchronizacijos klavišas. Norėdami sinchronizuoti prietaise ir suderinamame kompiuteryje esančius duomenis, užmegzkite ryšį ir paspauskite Chr+📶.

Patarimas: norėdami pereiti iš vieno meniu į kitą ar keisti ekrane pažymėtas sritis, pavyzdžiui, atidaryti naršyklę, naudokitės kryptinių klavišais arba naršymo mygtuku. Krypties klavišas „kairėn“ yra tas pats kaip ir „Bluetooth“ klavišas (4), kryptinių klavišai „aukštyn“ ir „žemyn“ yra tie patys kaip ir mastelio klavišai (5), krypties klavišas „dešinėn“ yra tas pats kaip ir infraraudonųjų spindulių ryšio klavišas (6).

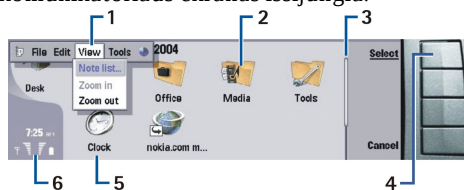

Patarimas: norėdami atžymėti, kas buvo pažymėta, ir uždaryti dialogų langus, paspauskite Esc.

Patarimas: norėdami ištrinti kalendoriaus įrašus, pranešimus ar kitus panašius įrašus, spauskite naikinimo klavišą. Norėdami ištrinti žymeklio kairėje esančius rašmenis, spauskite naikinimo klavišą; dešinėje — „Shift“ ir naikinimo klavišą.

Komunikatoriaus ekranas įsijungia, kai atidarote prietaiso dangtelį. Ekrane rodoma programa, kuri buvo įjungta paskutinį kartą naudojant prietaisą. Uždarius dangtelį, komunikatoriaus ekranas išsijungia.

Pagrindinis programos „Desk“ vaizdas.

1 — Meniu. Norėdami atidaryti meniu, paspauskite klavišą „Menu“. Norėdami pereiti nuo vieno meniu prie kito, naudokitės slinkties arba kryptinių klavišais. Norėdami atidaryti meniu, spauskite įvesties klavišą.

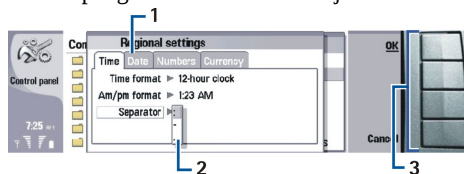
2 — Katalogas. Programas, nuorodas ir tekstinius įrašus galite suskirstyti į įvairius katalogus. [Žr. „Naujų grupių kūrimas“ psl. 23.](#)

3 — Slinkties juostelė. Pavyzdžiui, jei programoje **Documents** atidarėte ilgą failą, slinkties juostelė apytiksliai rodo, kurią failo vietą peržiūrėte ir kokią failo dalį galite matyti. Kuo ilgesnė slinkties juostelė, tuo didesnę failo dalį galite matyti.

4 — Komandų mygtukai. Ekrano dešinėje rodomos komandos yra susijusios su komandų mygtukais. Kai komanda yra blyški, jos negalima vykdyti.

5 — Programa. Norėdami atidaryti programą iš programos **Desk**, pasirinkite norimą programą ir paspauskite **Open** arba įvesties klavišą.

6 — Simbolių sritis. Simbolių srityje rodoma su programa ir sistema susijusi informacija.

Daugialapis dialogo langas.

1 — Dialogo lango lapai. Iš vieno lapo į kitą galite pereiti spausdami meniu klavišą.

2 — Pasirenkamasis sąrašas. Pasirenkamajame sąraše galite peržiūrėti funkcijas ar parametrus ir pasirinkti reikiamą iš jų.

3 — Komandų mygtukai. Komandų mygtukais galite naudotis, norėdami vykdyti kokias nors funkcijas dialogo lape ar pasirenkamajame sąraše.

Kai ekrane yra daugiau kaip vienas rėmelis, pasirinktasis yra visuomet pažymėtas. Iš vieno rėmelio į kitą galite pereiti paspausdami tabulatoriaus klavišą.

Patarimas: norėdami pereiti iš vienos atidarytos programos į kitą, kartu spauskite Chr ir tabulatoriaus klavišus. Norėdami vėl pereiti į sąrašą, spauskite Chr ir tabulatoriaus klavišus dar kartą.

Pastabos apie ekraną

Ekrane gali šiek tiek trūkti, būti bespalvių ar ryškių taškeliai. Tai yra būdinga šio tipo ekranui. Kai kuriuose ekranuose gali būti taškeliai, kurie lieka švytėti, kai neturėtų švytėti, arba atvirkščiai. Šis reiškinyss nėra gedimas.

Klavišas „Menu“

Komunikatoriaus klaviatūroje yra klavišas „Menu“. Norėdami atidaryti įvairius meniu, paspauskite klavišą „Menu“. Galimi meniu priklauso nuo atidarytos programos. Nuo pasirinkto parametro ar funkcijos priklauso pasirinkto ar atidaryto objekto būseną. Spaudydami klavišą „Menu“, daugialapiuose dialogų languose galite pereiti iš vieno lapo į kitą.

Žymeklio perkėlimas ir žymėjimas

Komunikatoriaus sąsajoje žymeklį perkelti ir objektus žymėti galite kryptinių klavišais arba naršymo mygtuku.

Žymeklio perkėlimas komunikatoriaus sąsajoje

Žymeklį galite perkelti keturiais atskirais krypties klavišais. Programų grupėse, darbalaukyje, programoje, tekste ar meniu žymeklį ar pažymėtą sritį galite perkelti aukštyn, žemyn, kairėn ir dešinėn. Naršymo mygtuku atliekami beveik tie patys veiksmai kaip krypties klavišais, tačiau naršymo mygtuką galima dar ir paspausti — tada atidaromas pažymėtas failas ar vykdoma pabrūkto komandos mygtuko funkcija.

Pasirinkimas

Norėdami pasirinkti žymeklio kairėje esantį tekstą, laikykite paspaudę klavišą „Shift“ ir spauskite kairės krypties klavišą, kol pasirinksite reikiamą tekstą. Norėdami pasirinkti žymeklio dešinėje esantį tekstą, laikykite paspaudę klavišą „Shift“ ir spauskite dešinės krypties klavišą, kol pasirinksite reikiamą tekstą.

Norėdami pasirinkti įvairius objektus, pavyzdžiui, pranešimus, failus, adresatus, spauskite reikiamos krypties klavišą, kol bus pasirinktas reikiamas objektas.

Norėdami pasirinkti objektus po vieną, suraskite ir pažymėkite pirmą objektą, tada laikykite paspaudę klavišą „Ctrl“, pažymėkite kitą objektą ir pasirinkite jį paspausdami tarpo klavišą.

Norėdami pasirinkti failę esantį objektą, pavyzdžiui, dokumento priedą, užkelkite žymeklį ant objekto, kad aplink jį pasirodytų kvadratai.

Norėdami pasirinkti kurį nors darbo lape esantį langelį, perkeltkite į jį žymeklį. Norėdami pasirinkti visą eilutę, perkeltkite žymeklį į langelį, esantį reikiamos eilutės ir pirmojo stulpelio sankirtoje, tada kartu paspauskite „Shift“ ir kairės krypties klavišą.

Norėdami pasirinkti visą stulpelį, perkeltkite žymeklį į langelį, esantį reikiamo stulpelio ir pirmosios eilutės sankirtoje, tada kartu paspauskite „Shift“ ir krypties „aukštyn“ klavišą.

Bendri veiksmai keliose programose

Keliose programose galite atlikti toliau aprašytus bendrus veiksmus.

Norėdami perjungti atidarytas programas, paspauskite „Menu“, pasirinkite ir programą.

Norėdami pakeisti aplinką, paspauskite „Menu“, pasirinkite ir pažymėkite norimą aplinką. Norėdami nustatyti aplinkos parametrus, pavyzdžiui, skambėjimo tonus, pasirinkite aplinką ir paspauskite **Edit**.

Norėdami įjungti aplinką tam tikram laikui, paspauskite „Menu“, pasirinkite ir norimą aplinką. Paspauskite **Timed** ir nustatykite laiką (iki 24 val.), kada aplinka turi išsijungti. Atėjus pabaigos laikui, įjungiamą ankstesnę aplinką, kuriai nebuvo nustatyta veikimo trukmė.

Norėdami išsaugoti failą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Save**. Priklausomai nuo naudojamos programos, gali būti kelios išsaugojimo funkcijos.

Norėdami siųsti failą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Send**. Failą galite siųsti el. paštu, faksu, trumpuoju ar daugiaformačiu pranešimu, infraraudonųjų spindulių arba „Bluetooth“ ryšiu.

Norėdami sukurti nuorodą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Add to Desk**. Pažymėkite grupę, į kurią norite įtraukti nuorodą, ir paspauskite **Select**. Pasirinkę grupę, paspauskite **OK**. Pavyzdžiui, galite sukurti failų ar tinklalapių nuorodas.

Norėdami siųsti duomenis spausdinti į suderinamą spausdintuvą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Printing**. Galite peržiūrėti tai, ką norite spausdinti, ar nustatyti, kaip turi atrodyti spaudinys.

Norėdami iškirpti, kopijuoti ar įdėti duomenis, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Edit**, tada — **Cut**, **Copy** ir **Paste**.

Norėdami ištrinti failą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit** > **Delete**.

Norėdami padidinti ar sumažinti vaizdą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **View** > **Zoom** ir reikiamą vaizdo mastelio keitimo funkciją. Taip pat vaizdo mastelį galite keisti kartu spausdami „Chr“ ir mastelio klavišus.

Norėdami įterpti specialiuosius rašmenis į tekstą, paspauskite klavišą Chr.

Patarimas: Norėdami parašyti kokį nors rašmenį su diakritiniu ženklu, laikykite paspaudę klavišą „Chr“ ir tuo pačiu metu spauskite pagrindinės raidės, pavyzdžiui, „a“ ar „o“, klavišą. Ekrane pamatysite pirmą rašmenį, atitikusį pasirinktą raidę. Dar kartą paspaudę tą pačią raidę, pamatysite antrą atitikusį rašmenį, ir taip toliau, kol vėl pamatysite pirmąjį atitikmenį.

■ Dangtelyje esantis telefonas

Norėdami peržiūrėti vėliausiai rinktų numerių sąrašą, paspauskite . Pažymėkite numerį ar vardą ir paspauskite dar kartą, kad surinktumėte pasirinktą numerį.

Norėdami surinkti savo balso pašto dėžutės numerį (tinklo paslauga), palaikykite paspaudę .

Norėdami peržiūrėti gautus tekstinius pranešimus, paspauskite slinkties klavišą dešinėn.

Norėdami atidaryti adresatų sąrašą, paspauskite slinkties klavišą žemyn.

Prietaiso paruošimas

Norėdami įjungti vaizdo kamerą, paspauskite slinkties klavišą aukštyn.

Norėdami rašyti ir siųsti tekstinius pranešimus, paspauskite slinkties klavišą kairėn.

Jei norite pakeisti aplinką, spustelėkite įjungimo klavišą ir pažymėkite norimą aplinką. Paspaudus **Select**, aplinka bus įjungta. [Žr. „Aplinkos parametrai“ psl. 69.](#)

Norėdami persijungti iš vienos telefono linijos į kitą (tinklo paslauga), palaikykite paspaudę .

Ekране rodomi simboliai

 Korinio ryšio tinklo signalo toje vietoje, kur esate, stiprumas. Kuo juostelė aukštesnė, tuo signalas stipresnis.

 Baterijos įkrovos lygis. Kuo juostelė aukštesnė, tuo baterijoje liko daugiau krūvio.

 Gavote pranešimą.

 Užrakinote dangtelyje esančio telefono klaviatūrą.

 Užrakinote prietaisą.

 Pasirinkote begarsę aplinką ir prietaisas neskamba, kai jums kas nors skambina ar atsiunčia pranešimą.

 Įjungta „Bluetooth“ ryšio funkcija.

 Įjungtas infraraudonųjų spindulių ryšys. Kai simbolis mirksi, jūsų prietaisas bando užmegzti ryšį su kitu prietaisu arba ryšys prarastas.

 Jūsų prietaisas prijungtas prie kompiuterio duomenų kabeliu.

 Nustatėte, kad visi ryšiai būtų peradresuojami kitu numeriu (tinklo paslauga).

1 ir **2** Telefono linija, kurią pasirinkote meniu **Settings** > **Call settings** > **Line for outgoing calls**, jei turite dvi telefono linijas (tinklo paslauga).

 Įjungta laikina aplinka. Aplinkos parametrus, pavyzdžiui, skambėjimo tonus, galite nustatyti pasirinkę **Control panel**. [Žr. „Aplinkos parametrai“ psl. 69.](#)

 Praleidote skambutį.

 Įjungtas žadintuvas.

 Prie prietaiso prijungta laisvų rankų įranga su mikrofonu, garsiakalbė arba indukcinio ryšio įranga.

 Aktyvusis belaidis ryšys su LAN tinklu. Jei nustatėte foninės paieškos intervalą, aptikus LAN tinklą, ekrane rodoma **W**. Norėdami nustatyti foninės paieškos intervalą, pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** > **Connections** > **Wireless LAN** > **Settings**.

 Aktyvusis GPRS ryšys.

 Aktyvusis duomenų ryšys.

 Aktyvusis IP tranzitinis ryšys.

 Jūsų prietaisas sinchronizuoja duomenis.

Klaviatūros užraktas (klaviatūros apsauga)

Nepaisant to, kad klaviatūra yra užrakinta, gali būti įmanoma skambinti oficialiu skubios pagalbos tarnybos numeriu, užprogramuotu jūsų prietaise. Surinkite skubios pagalbos tarnybos numerį ir paspauskite .

Naudodami klaviatūros užrakto (apsaugos) funkciją, galite apsaugoti dangtelyje esančio telefono klaviatūrą nuo atsitiktinių paspaudimų.

Norėdami užrakinti klaviatūrą, paspauskite naršymo mygtuko vidurį ir .

Norėdami atrakinti klaviatūrą, paspauskite naršymo mygtuko vidurį ir .

Norėdami užrakinti sistemą, paspauskite naršymo mygtuko vidurį ir . Turėkite galvoje, kad turėsite nustatyti užrakinimo kodą, naudojamą sistemai užrakinti ir atrakinti.

Norėdami atrakinti sistemą, paspauskite naršymo mygtuko vidurį ir . Įveskite užrakto kodą ir paspauskite **OK**.

Garso valdymas

Perspėjimas: nelaikykite prietaiso prie ausies, kai įjungtas garsiakalbis, kadangi iš jo sklindantis garsas gali būti labai stiprus.

Norėdami reguliuoti garso stiprumą ryšio metu, paspauskite slinkties klavišą kairėn arba dešinėn.

Jei naudodami garsiakalbį norite reguliuoti garso stiprumą, atidarykite programą **Telephone** ir spauskite naršymo mygtuką kairėn arba dešinėn.

■ Atminties kortelės

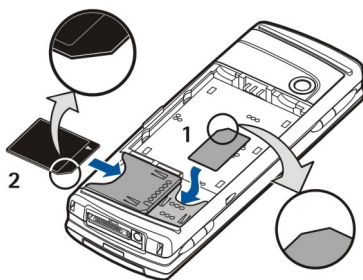

Pastaba: Prieš naudodami atminties kortelę, kuri buvo pateikta su komunikatoriumi „Nokia 9210 Communicator“, komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“, naudodamiesi programa „Data mover“ turite konvertuoti atminties kortelę ir iš naujo įdiegti programas, kurias anksčiau buvote joje įdiegę. Komunikatoriui „Nokia 9210 Communicator“ gamintojo įdiegtų programų iš naujo įdiegti nereikia. Jūsų komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ yra tos pačios, tačiau naujesnių versijų programos, todėl komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ galima naudoti tik šių versijų programas.

Jūsų „Nokia“ prietaisas gali skaityti tik FAT16 atminties kortelių failų sistemas. Jei norite naudoti kitam prietaisui skirtą atminties kortelę arba norite, kad atminties kortelė būtų suderinama su jūsų „Nokia“ prietaisu, veikiausiai turėsite suženklinti atminties kortelę savo „Nokia“ prietaise. Turėkite galvoje, kad ženklinant atminties kortelę iš jos negrįžtamai ištrinami visi duomenys.

Atminties kortelės įdėjimas ir išėmimas

1. Jei turite atminties kortelę, įstumkite ją į atminties kortelės lizdą (2). Nupjautas atminties kortelės kampas turi būti atsuktas į SIM kortelės lizdą, o auksiniai kontaktai — žemyn. Prietaisas atpažins atminties kortelę tik tada, kai bus uždėtas galinis dangtelis.

2. **Pastaba:** neišimkite MMC kortelės, kai iš jos skaitomi (ar įrašomi) duomenys. Išimdami kortelę duomenų skaitymo ar įrašymo metu, galite pažeisti ne tik ją, bet ir prietaisą bei kortelėje esančius duomenis.

Nuėmę galinį dangtelį, atminties kortelę (jeigu ji buvo įdėta) galite išimti net ir tada, kai yra įdėta baterija.

Jei turite programų atminties kortelėje, jos rodomos programoje **Desk** arba kurioje nors iš „Desk“ grupių, priklausomai nuo programos.

Taip pat žr. programos **File manager** aprašą skyrelyje „[Atminties kortelės saugumas](#)“, 62 psl.

■ Prietaise esantys paaiškinimai

Norėdami peržiūrėti prietaiso programų paaiškinimus, paspauskite Chr+. Prietaiso žinynas — tai paaiškinimų rinkinys, kurį nuolat nešiojatės su savimi.

■ Kompaktinio disko naudojimas

Pakuotėje esantį kompaktinį diską galima naudoti operacinėse sistemose „Windows 98 SE“, „Windows 2000“, „Windows ME“ ir „Windows XP“.

Kompaktiniame diske yra išsamus komunikatoriaus „Nokia 9500 Communicator“ vartotojo vadovas ir keli papildomi vadovai.

Taip pat galite įdiegti programų paketą „Nokia PC Suite“ ir perskaityti kompaktiniame diske esantį šio programų paketo vartotojo vadovą. Turėkite galvoje, kad programų paketą galima įdiegti tik operacinėse sistemose „Windows 2000“ ir „Windows XP“.

■ Pagalba „Nokia“ vartotojams internetu

Naujausios šio vadovo versijos, papildomos informacijos, parsisiųsti siūlomų failų ir paslaugų, susijusių su jūsų „Nokia“ gaminiu, ieškokite svetainėje www.nokia.com arba jūsų šaliai skirtoje „Nokia“ svetainėje.

■ Etiketės pakuotėje

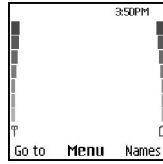
Ant etiketės pateikta informacija žinotina ir aptarnaujančiam personalui, ir vartotojui. Į prietaiso pakuotę taip pat yra įdėtas paaiškinimas, kaip naudoti šias etiketes.

■ Duomenų įkėlimas iš kitų prietaisų

Iš suderinamų prietaisų adresatų, kalendoriaus ir kitą informaciją į savo komunikatorių „Nokia 9500 Communicator“ galite įkelti keliais būdais. [Žr. „Duomenų ir programinės įrangos tvarkymas“ psl. 87.](#)

2. Dangtelyje esantis telefonas

Naudodamiesi dangtelyje esančiu telefonu, galite, pavyzdžiui, fotografuoti, skambinti ir atsilipti į skambučius, keisti aplinkas. Daugeliu šių funkcijų taip pat galima naudotis per komunikatoriaus sąsają.

Dangtelyje esančio telefono ekranas, kai įjungtas laukimo režimas.

Norėdami naudotis sudėtingesnėmis funkcijomis, atidarykite dangtelį ir naudokitės komunikatoriaus sąsaja. Atidarius dangtelį ryšio metu, įjungiamas garsiakalbis. Ryšio metu galite naudotis ir kitomis programomis.

■ Skambinimas

Norint skambinti ir atsilipti į skambučius, dangtelyje esantis telefonas turi būti įjungtas, į prietaisą turi būti įdėta galiojanti SIM kortelė, prietaisas turi būti korinio ryšio tinklo zonoje.

GPRS ryšys laikinai išjungiamas (užlaikomas) balso ryšio metu.

Norėdami paskambinti, surinkite vietovės kodą ir telefono numerį. Jei surinkote neteisingą ženklą ar skaitmenį, paspauskite **Clear**.

Patarimas: skambindami į užsienį, paspauskite du kartus, kad įrašytumėte + ženklą (vietoje tarptautinio skambučio kodo), ir surinkite šalies kodą, vietovės kodą (praleiskite nereikalingus nulius) bei telefono numerį.

Norėdami paskambinti pažymėtu numeriu, paspauskite skambinimo klavišą. Norėdami baigti ryšį arba nutraukti bandymą prisiskambinti, paspauskite pabaigos klavišą.

Patarimas: paspausdami slinkties klavišą dešinėn aktyvaus ryšio metu, galite sustiprinti garsą, o paspausdami kairėn — susilpninti.

Norėdami skambinti pasirinkdami išsaugotą adresato kortelę, telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite slinkties klavišą žemyn. Surinkite pirmas išsaugoto vardo raides. Pažymėkite vardą ir paspauskite skambinimo klavišą.

Patarimas: naujas adresatų kortelės galite išsaugoti telefono meniu **Contacts** arba komunikatoriaus sąsajos dialogo lange **Contacts directory**.

Norėdami paskambinti neseniai rinktu numeriu, telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite skambinimo klavišą — pamatysite sąrašą 20 numerių, kuriuos rinkote vėliausiai. Pažymėkite norimą numerį ar vardą ir paspauskite skambinimo klavišą.

Norėdami greitai paskambinti telefono numeriu, kurį susiejote su kuriuo nors iš greitojo rinkimo klavišų nuo iki , atlikite toliau aprašytus veiksmus. Paspauskite norimą greitojo rinkimo klavišą ir skambinimo klavišą telefonui veikiant laukimo režimu arba, jei įjungta funkcija **Speed dialling**, telefonui veikiant laukimo režimu palaikykite paspaudę skaičiaus klavišą, kol bus pradėtas rinkti numeris. Norėdami susieti telefono numerį su skaičiaus klavišu, telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Contacts** > **Speed dials**. Norėdami įjungti funkciją **Speed dialling**, telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Settings** > **Call settings** > **Speed dialling**.

Norėdami patikrinti savo balso pašto dėžutę (tinklo paslauga), telefonui veikiant laukimo režimu palaikykite paspaudę arba paspauskite ir skambinimo klavišą.

■ Atsiliėjimas į skambutį

Norėdami atsilipti, paspauskite skambinimo klavišą.

Jei nenorite atsilipti į skambutį, paspauskite pabaigos klavišą. Jei esate įjungę ryšio peradresavimo sąlyginį parametrą, pavyzdžiui, **Divert if busy**, skambutis bus peradresuotas.

Jeigu norite tik nutildyti telefoną, kai kas nors jums skambina, paspauskite **Silence**.

Norėdami atsilipti į naują skambutį aktyvaus ryšio metu, kai įjungta funkcija **Call waiting**, paspauskite skambinimo klavišą arba **Answer**. Pirmasis ryšys užlaikomas. Norėdami užbaigti aktyvų ryšį, paspauskite pabaigos klavišą.

■ Aktyvaus ryšio metu veikiančios funkcijos

Paspaudę **Options** ryšio metu, galėsite naudotis kai kuriomis iš šių funkcijų: **Mute/Unmute**, **End call**, **End all calls**, **Contacts**, **Menu**, **Hold/Unhold**, **New call**, **Answer**, **Reject** ir **Lock keypad**.

Taip pat ryšio metu galite naudotis toliau aprašytais funkcijomis.

- **Conference** — Galite sujungti aktyvų ir užlaikytą ryšius į bendrą konferencinį ryšį (tinklo paslauga).
- **Private** — Galite pakalbėti asmeniškai su pasirinktu dalyviu konferencinio ryšio metu (tinklo paslauga).
- **Swap** — Galite sukeisti vietomis aktyvų ir užlaikytą ryšius (tinklo paslauga).
- **Send DTMF** — Galite siųsti DTMF (dvitonių daugiadažnių) tonų sekas, pavyzdžiui, slaptažodžius. Parašykite DTMF tonų seką arba suraskite ją programoje **Contacts** ir paspauskite **DTMF**.

Kelis kartus paspaudę , galite įrašyti laukimo ženklą „w“ arba pauzės ženklą „p“.

- **Transfer** — Galite sujungti užlaikytą ryšį su aktyviu ryšiu bei išsijungti pats (pati) (tinklo paslauga).

Patarimas: Jei naudojate „Bluetooth“ laisvų rankų įrangą su mikrofonu, aktyvųjį ryšį galite vėl nukreipti į komunikatorių „Nokia 9500 Communicator“ paspausdami **Hands..**

■ Teksto rašymas

Teksto rašymo funkcijomis galite naudotis, pavyzdžiui, kai rašote tekstinį pranešimą. Paspauskite skaičiaus klavišą keletą kartų, kol pasirodys norimas rašmuo. Jei kitai raidei rašyti naudojamas tas pats klavišas, palaukite, kol atsiras žymeklis (arba spustelėkite kreiptuką kairėn, dešinėn, aukštyn arba žemyn, kad žymeklis atsirastų greičiau), ir rašykite kitą raidę. Galimi rašmenys priklauso nuo pasirinktos rašomosios kalbos. Norėdami įterpti tarpą, paspauskite .

- Norėdami ištrinti žymeklio kairėje esantį rašmenį, paspauskite **Clear**. Norėdami greitai ištrinti daug rašmenų, palaikykite paspaudę **Clear**.
- Jei norite pakeisti raidžių skyrių (didžiąsias į mažąsias arba atvirkščiai), paspauskite .
- Norėdami įjungti skaičių režimą vietoje raidžių arba atvirkščiai, palaikykite paspaudę klavišą .
- Norėdami rašyti skaičių, kai įjungtas raidžių režimas, palaikykite paspaudę norimo skaičiaus klavišą.
- Norėdami įterpti specialųjį ženklą, paspauskite , kelis kartus.

Specialųjį ženklą galite parašyti ir kitaip: paspauskite , suraskite norimą ženklą ir paspauskite **Use**.

■ Meniu funkcijų atidarymas

Dangtelyje esančiame telefone yra meniu funkcijų rinkinys.

Prie daugelio šių funkcijų pateikiami trumpi paaiškinimai. Norėdami pamatyti paaiškinimą, pažymėkite meniu funkciją ir palaukite maždaug 15 sekundžių. Kad veiktų paaiškinimų funkcija, turite ją įjungti pasirinkdami **Settings** > **Telephone settings**.

Meniu atidarymas

Norėdami atidaryti funkciją iš sąrašo, telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite **Menu**, pažymėkite norimą pagrindinį meniu, pavyzdžiui, **Settings**, ir paspauskite **Select**. Pažymėkite žemesniojo lygmens meniu, pavyzdžiui, **Call settings**, ir paspauskite **Select**. Pažymėkite parametą ir paspauskite **Select**.

Norėdami atidaryti funkciją surinkdami jos numerį, telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite **Menu** ir per 2 sekundes surinkite norimo meniu, žemesniojo lygmens meniu ir parametro numerį. Numeris rodomas ekrano viršuje, dešinėje pusėje.

Norėdami grįžti į ankstesnį meniu lygmenį, paspauskite **Back**. Norėdami uždaryti meniu, kai rodomas pagrindinis meniu sąrašas, paspauskite **Exit**. Taip pat meniu galite uždaryti paspausdami pabaigos klavišą.

Meniu struktūra

Messages

1 **Write message**, 2 **Folders**, 3 **Voice messages**, 4 **Service commands**

Call register

1 **Missed calls**, 2 **Received calls**, 3 **Dialled numbers**, 4 **Delete recent call lists**, 5 **Call duration**

Contacts

1 **Search**, 2 **Add contact**, 3 **Delete**, 4 **Settings**, 5 **Speed dials**, 6 **Service numbers** (rodomas, jei reikiamai užprogramuota jūsų SIM kortelė), 7 **My numbers** (rodomas, jei reikiamai užprogramuota jūsų SIM kortelė)

Profiles

Šiame meniu pateiktos parametrų grupės (aplinkos), kurias galite įjungti. Vienu metu gali būti aktyvi tik viena aplinka.

Settings

1 **Call settings**, 2 **Telephone settings**, 3 **Security settings**, 4 **Display settings**, 5 **Time and date settings**, 6 **Right select key**

Camera

Galite įjungti vaizdo kamerą ir nustatyti jos parametrus. [Žr. „Vaizdo kamera“ psl. 63.](#)

SIM services

Galite naudoti papildomas savo SIM kortelės funkcijas. Šis meniu rodomas tik tuo atveju, jei jis yra SIM kortelėje.

■ Messages

Šiuo prietaisu galima siųsti ilgesnius už įprastus 160 ženklų tekstinius pranešimus. Jeigu jūsų pranešimą sudaro daugiau nei 160 ženklų, jis bus išskaidytas ir išsiųstas dviem ar daugiau pranešimų.

Ekrano viršuje galite matyti pranešimo ilgio rodiklį, kuris mažėja nuo 160. Pavyzdžiui, 10/2 reiškia, kad dar galite parašyti 10 rašmenų, jei norite, kad tekstas būtų siunčiamas dviem pranešimais.

Turėkite galvoje, kad specialieji (unikodiniai) rašmenys, pavyzdžiui, ė, â, á, iš tikrųjų užima daugiau vietos nei paprastieji rašmenys.

Jei jūsų pranešime yra specialiųjų rašmenų, rodiklis gali rodyti neteisingą pranešimo ilgį. Prieš išsiųsdamas pranešimą, prietaisas praneša, jei viršijamas leistinas vieno pranešimo ilgis.

Paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Messages**.

Naudodamiesi komunikatoriaus sąsaja, galite rašyti kitų rūšių pranešimus. Žr. „Messaging (pranešimai)“ psl. 28.

kai siunčiate pranešimus, jūsų prietaiso ekrane gali pasirodyti žodžiai **Message sent**. Šie žodžiai reiškia, kad jūsų prietaisas išsiuntė pranešimą jūsų prietaise užprogramuotu pranešimų centro numeriu. Tačiau šie žodžiai nereiškia, kad pranešimą priėmė gavėjas. Išsamesnės informacijos apie pranešimų paslaugas kreipkitės į paslaugų teikėją. Norėdami parašyti tekstinį pranešimą, pasirinkite **Write message** ir parašykite pranešimą. Norėdami išsiųsti pranešimą, paspauskite skambinimo klavišą arba **Send**, įveskite gavėjo telefono numerį arba, paspaudę **Search**, suraskite jį adresų knygoje. Jei rašydami pranešimą paspausite **Options**, galėsite, pavyzdžiui, siųsti pranešimą keliems gavėjams ar išsaugoti jį vėlesniam naudojimui.

Patarimas: norėdami atidaryti trumpųjų pranešimų rašyklę telefonui veikiant laukimo režimu, paspauskite slinkties klavišą kairėn.

Norėdami peržiūrėti tekstinių pranešimų katalogo turinį, pasirinkite **Folders** ir norimą katalogą. Norėdami sukurti naują katalogą, paspauskite **Options**, kai rodomas katalogų sąrašas, ir pasirinkite **Add folder**.

Patarimas: norėdami atidaryti katalogą „Inbox“ telefonui veikiant laukimo režimu, paspauskite slinkties klavišą dešinėn.

Norėdami nustatyti ar pakeisti savo balso pašto dėžutės numerį (tinklo paslauga), pasirinkite **Voice messages** > **Voice mailbox number**. Įrašykite numerį arba suraskite jį adresatų sąraše. Balso pašto dėžutės numerį galite gauti iš paslaugų teikėjo ar tinklo operatoriaus.

Norėdami perklausyti jums skirtus balso pranešimus (tinklo paslauga), pasirinkite **Voice messages** > **Listen to voice messages**.

Norėdami siųsti paslaugos komandą savo paslaugų teikėjui (tinklo paslauga), pasirinkite **Service commands**. Parašykite komandą ir paspauskite skambinimo klavišą arba **Send**.

■ Call register

Galite peržiūrėti praleistų, priimtų skambučių, rinktų numerių sąrašus ir apytikslę jūsų ryšių trukmę.

Telefonas išsaugo praleistų ir atsilieptų skambučių informaciją tik tada, kai tinkle veikia šios funkcijos, telefonas yra įjungtas ir naudojamas tinklo ryšio zonoje.

Paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Call register**.

Vėliausių ryšių informaciją taip pat galite peržiūrėti komunikatoriaus sąsajoje. Žr. „Rinktų numerių, atsilieptų ir praleistų skambučių informacijos peržiūra“ psl. 25.

■ Contacts

Galite peržiūrėti ir tvarkyti vardus ir telefonų numerius (adresatus), kuriuos išsaugojote telefono ar SIM kortelės atmintyje.

Telefono atmintyje galite išsaugoti vardus ir po kelis telefonų numerius su kiekvienu iš jų. Vardų, kuriuos galėsite išsaugoti atmintyje, skaičius priklauso nuo informacijos, išsaugotos su kiekvienu vardu, kiekio.

SIM kortelėje galite išsaugoti tik po vieną telefono numerį su kiekvienu vardu.

Taip pat galite naudotis platesnių galimybių programa **Contacts** komunikatoriaus sąsajoje.

Greitas adresatų sąrašo atidarymas

Adresatų sąrašą galite atidaryti įvairiais toliau aprašytais būdais.

Telefonui veikiant laukimo režimu, paspauskite **Names** (jei įmanoma) arba **Go to** ir pasirinkite **Contacts**.

Telefonui veikiant laukimo režimu, pažymėkite norimą vardą, paspauskite **Details** ir pažymėkite numerį.

Ryšio metu paspauskite **Options** ir pasirinkite **Contacts**.

Adresatų paieška, įtraukimas ir ištrynimasis iš sąrašo

Norėdami ieškoti adresato, telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Contacts** > **Search** arba telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite slinkties klavišą žemyn. Surinkite pirmąsias ieškomo vardo raides. Pažymėkite norimą vardą ir paspauskite **Details**. Peržiūrėkite su vardu susietus telefonų numerius.

Norėdami išsaugoti vardą ir telefono numerį pasirinktoje atmintyje, paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Contacts** > **Add contact**. Įrašykite vardą ir paspauskite **OK**. Jei naudojate telefono atmintį, įrašykite antrąjį vardą ir paspauskite **OK**. Įrašykite vietovės kodą, telefono numerį ir paspauskite **OK**. Pasirinkite numerio rūšį ir paspauskite **Select** > **Done**.

Patarimas: jei norite rinkti telefono numerį būdami užsienyje, du kartus paspauskite (ženklui + įvesti) ir surinkite šalies kodą, vietovės kodą (praleiskite nereikalingus nulius) bei telefono numerį.

Patarimas: norėdami greitai išsaugoti vardą ir telefono numerį telefonui veikiant laukimo režimu, įrašykite telefono numerį ir paspauskite **Save**. Įrašykite vardą ir paspauskite **OK**. Įrašykite pavardę ir paspauskite **OK** > **Done**.

Norėdami išsaugoti kelis numerius su vardu, kai pasirinkta **Phone** atmintis, telefonui veikiant laukimo režimu pažymėkite vardą, su kuriuo norite susieti numerį, ir paspauskite **Details**. Paspaudus **Options** ir pasirinkus **Add number**, naujas telefono numeris bus susietas su vardu.

Norėdami ištrinti adresatus ir visus su jais susietus numerius, telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Contacts** > **Delete**. Pasirinkite **One by one** arba **Delete all**.

Norėdami ištrinti vieną su vardu susietą numerį, telefonui veikiant laukimo režimu pažymėkite norimą vardą ir paspauskite **Details**. Pažymėkite numerį, kurį norite ištrinti, paspauskite **Options** ir pasirinkite **Delete number**.

Norėdami taisyti vardą ar numerį, telefonui veikiant laukimo režimu pažymėkite norimą vardą ir paspauskite **Details**. Paspauskite **Options** ir pasirinkite **Edit name** arba **Edit number**. Pataisykite vardą ar numerį ir paspauskite **OK**.

Adresų knygos parametrai

Telefonui veikiant laukimo režimu, paspauskite **Menu**, pasirinkite **Contacts** > **Settings** ir norimą parametą iš toliau išvardytųjų.

- **Memory in use** — pasirinkti atmintį, kurioje išsaugosite adresatus.
- **Contacts view** — pasirinkti adresatų informacijos pateikimo būdą.

Greitasis rinkimas

Norėdami susieti numerį su kuriuo nors iš klavišų nuo iki , telefonui veikiant laukimo režimu paspauskite **Menu**, pasirinkite **Contacts** > **Speed dials** ir pažymėkite norimo klavišo numerį.

Paspauskite **Assign** > **Search** ir pasirinkite vardą bei numerį, kuriuos norite susieti su greitojo rinkimo klavišu.

Jei su pasirinktu klavišu jau yra susietas telefono numeris, paspauskite **Options** ir pasirinkite **Change**, norėdami pakeisti telefono numerį, arba **Delete**, norėdami atsieti numerį nuo klavišo.

Kitos funkcijos

Telefonui veikiant laukimo režimu, paspauskite **Menu**, pasirinkite **Contacts** ir norimą parametą iš toliau išvardytųjų.

- **Service numbers** — Galite skambinti numeriais, kuriuos jūsų paslaugų teikėjas pateikė su SIM kortele (tinklo paslaugos).
- **My numbers** — Galite peržiūrėti savo SIM kortelės telefonų numerius (jei leidžiama). Informacijos kreipkitės į savo paslaugų teikėją.

Profiles

Paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Profiles**.

Pasirinkite norimą aplinką ir paspauskite **Activate**.

norėdami įjungti aplinką tam tikram laikui, pasirinkite norimą aplinką ir **Timed**. Nustatykite laiką (iki 24 val.), kada aplinka turi išsijungti. Atėjus pabaigos laikui, įjungiam ankstesnė aplinka, kuriai nebuvo nustatyta veikimo trukmė.

Patarimas: Norėdami įjungti aplinką telefonui veikiant laukimo režimu, spustelėkite įjungimo klavišą ir pasirinkite norimą aplinką.

Aplinkos parametrus galite nustatyti naudodamiesi komunikatoriaus sąsaja. Žr. „Aplinkos parametrai“ psl. 69.

Settings

Paspauskite **Menu** ir pasirinkite **Settings**.

Norėdami nustatyti ryšio parametrus, pažymėkite **Call settings** ir pasirinkite reikiamus parametrus iš toliau aprašytųjų.

- **Call divert** (tinklo paslauga) — peradresuoti jums skirtus skambučius kitu numeriu, pavyzdžiui, jūsų balso pašto dėžutės numeriu.

Išsamesnės informacijos kreipkitės į savo paslaugų teikėją. Funkcijos, kurių nevykdo jūsų SIM kortelė ar tinklo operatorius, gali būti nerodomos.

Pasirinkite norimą sąlyginį parametrą. Pasirinkite, pavyzdžiui, **Divert if busy**, norėdami peradresuoti balso skambučius, kai jūsų telefonas užimtas arba kai atsisakote atsilipti.

Norėdami įjungti peradresavimo sąlyginį parametrą, pasirinkite **Activate**, norimą telefono numerį (balso pašto dėžutės ar kitą) ir laiką, kuriam praėjus skambutis bus peradresuojamas (jeigu įmanoma su pasirinktu peradresavimo sąlyginiu parametru). Norėdami išjungti peradresavimo sąlyginį parametrą, pasirinkite **Cancel**. Jei norite patikrinti, ar peradresavimo sąlyginis parametras yra įjungtas, pasirinkite **Check status** (jei įmanoma su konkrečiu peradresavimo sąlyginiu parametru). Tuo pačiu metu galima nustatyti kelis peradresavimo sąlyginius parametrus.

Telefonui veikiant laukimo režimu, ekrane rodomos atitinkamos piktogramos.

- **Anykey answer** — pasirinkite **On**, jei norite atsilipti į skambutį spustelėdami bet kurį klavišą, išskyrus įjungimo klavišą, pasirinkimo klavišus ir pabaigos klavišą.
- **Automatic redial** — pasirinkite **On**, jei norite, kad nepavykus prisiskambinti, telefonas bandytų vėl skambinti iki 10 kartų.
- **Speed dialling** — pasirinkite **On**, jei norite skambinti adresatams, palaikydami paspaudę su jais susietus greitojo rinkimo klavišus nuo iki .
- **Call waiting** — pasirinkite **Activate**, jei norite, kad ryšio metu tinklas praneštų apie tai, kad jums skambina dar kažkas (tinklo paslauga).
- **Send my caller ID** — pasirinkite **Yes**, jei norite, kad jūsų telefono numerį matytų asmuo, kuriam skambinate (tinklo paslauga). Jei pasirinksite **Set by network**, prietaisas naudos tą parametrą, kurį su paslaugos teikėju sutarėte naudoti.
- **Line for outgoing calls** (tinklo paslauga) — pasirinkite 1 arba 2 telefono ryšio linijas. Pasirinkę **Line 2** ir neužsisakę šios tinklo paslaugos, skambinti negalėsite. Tačiau nepriklausomai nuo pasirinktos linijos, galima atsilipti į skambučius abiejomis linijomis. Pavyzdžiui, galite turėti atskiras telefono linijas asmeniniams ir verslo reikalams. Taip pat galite išjungti linijos pasirinkimo funkciją, jei SIM kortelė suteikia tokią galimybę.

Patarimas: Telefonui veikiant laukimo režimu, iš vienos linijos į kitą galite persijungti palaikydami paspaudę .

Norėdami nustatyti telefono parametrus, pažymėkite **Telephone settings** ir pasirinkite reikiamus parametrus iš toliau aprašytųjų.

- **Cell info display** — norėdami nustatyti, kad prietaisas rodytų, kai yra naudojamas koriniame tinkle, kurio veikimas pagrįstas mikrokorinio tinklo (MCN) technologija (tinklo paslauga).
- **Network selection** — norėdami nustatyti, kad prietaisas automatiškai pasirinktų korinio ryšio tinklą, veikiantį jūsų vietovėje. Jei pasirinksite **Manual**, galėsite pasirinkti tinklą, sudariusį tarptinklinio ryšio sutartį su jūsų paslaugų teikėju.
- **Confirm SIM service actions** — nustatyti, kad telefonas rodytų patvirtinimo pranešimus, perduodamus tarp telefono ir jūsų paslaugų teikėjo, kai naudojate SIM kortelės paslaugomis.

Turėkite galvoje, kad norėdami naudotis šiomis paslaugomis veikiausiai turėsite siųsti tekstinį pranešimą ar skambinti. Šios paslaugos gali būti mokamos.

- **Help text activation** — kad telefonas rodytų įvairių dangtelyje esančio telefono funkcijų paaiškinimus.
- **Start-up tone** — kad įjungiant dangtelyje esantį telefoną suskambėtų tonas.

Norėdami nustatyti telefono saugumo parametrus, pažymėkite **Security settings** ir pasirinkite reikiamus parametrus iš toliau aprašytųjų.

- **PIN code request** — kad, kaskart įjungiant telefoną, jis reikalautų įvesti jūsų PIN kodą. Turėkite galvoje, kad kai kurios SIM kortelės neleidžia pakeisti šio parametro.
- **Call barring service** — norėdami uždrausti skambučius (tinklo paslauga).
Pasirinkite norimą draudimo parametrą ir jį įjunkite (**Activate**) arba išjunkite (**Cancel**). Taip pat galite patikrinti, ar pasirinktas draudimo parametras yra įjungtas (**Check status**).
- **Closed user group** (tinklo paslauga) — nurodyti grupę asmenų, kuriems galite skambinti ir kurie gali skambinti jums. Išsamesnės informacijos kreipkitės į tinklo operatorių arba paslaugų teikėją. Pasirinkite **Default**, jei norite įjungti numatytąją grupę, dėl kurios naudojimo sutarėte su tinklo operatoriumi, **On**, jei norite naudoti kitą grupę (turite žinoti grupės numerį), arba **Off**.

Nepaisant to, kad galite skambinti arba priimti skambučius tik iš uždarytųjų vartotojų grupių, gali būti įmanoma skambinti oficialiu skubios pagalbos tarnybos numeriu, užprogramuotu jūsų prietaise.

- **Access codes** — norėdami pakeisti apsaugos kodą, PIN kodą, PIN2 kodą ir draudimo slaptažodį.
- **Lock if SIM card is changed** — kad kiekvieną kartą į prietaisą įdėjus nežinomą SIM kortelę, būtų prašoma užrakto kodo. Prietaise yra sąrašas SIM kortelių, kurios atpažįstamos kaip savininko kortelės.
- **Lock system** — norėdami užrakinti prietaisą. Norėdami atrakinti prietaisą, jam veikiant laukimo režimu paspauskite **Unlock** > . Žr. „Prietaiso užrakto parametrų nustatymas“ psl. 72.

Norėdami nustatyti telefono ekrano parametrus, pažymėkite **Display settings** ir pasirinkite reikiamus parametrus iš toliau aprašytųjų.

- **Colour schemes** — norėdami pasirinkti kai kurių ekrane rodomų elementų spalvas, pavyzdžiui, signalo stiprumo ir baterijos įkrovos lygio juostelių spalvas.

Dangtelyje esantis telefonas

- **Operator logo** — norėdami nustatyti, kad operatoriaus simbolis būtų rodomas arba nerodomas.
- **Screen saver timeout** — norėdami nustatyti prietaiso neveiklumo trukmę, kuriai praėjus turi įsijungti ekrano užsklanda.

Norėdami nustatyti laiko ir datos parametrus, pažymėkite **Time and date settings**.

Norėdami nustatyti dešiniojo pasirinkimo klavišo funkciją, rodomą telefonui veikiant laukimo režimu, pažymėkite **Right select key** ir sąraše pasirinkite reikiamą funkciją.

■ Camera

[Žr. „Programos „Camera“ ir „Images““ psl. 63.](#)

3. Desk (darbalaukis)

Programa **Desk** yra pirmoji vieta, kurioje galite atidaryti visas prietaiso atmintyje ar atminties kortelėje esančias programas. Vaizdą ekrane galite stumdyti slinkties klavišu arba kryptių klavišais.

Programoje „Desk“ (darbalaukis) rodomos visos jūsų prietaise įdiegtos programos. Įdiegus naujų programų, jos taip pat rodomos programoje „Desk“ (darbalaukis). Daugelis programų yra suskirstytos į numatytąsias grupes: **Personal**, **Office**, **Media**, **Tools**. Jei turite programų atminties kortelėje, jos rodomos programoje „Desk“ arba kurioje nors iš grupių, priklausomai nuo programos.

Programos suskirstytos į numatytąsias grupes taip:

- grupė **Personal**: **Telephone**, **Contacts**, **Messaging** ir **Calendar**
- grupė **Office**: **Documents**, **Sheet**, **Presentations**, **File manager** ir **Calculator**
- grupė **Media**: **Web**, **Images**, **Voice rec.**, **Music player** ir **RealPlayer**
- grupė **Tools**: **Control panel**, **Backup**, **Sync**, **Data transfer**, **Data mover**, **Modem**, **Conn. manager**, **Device manager**, **Cell broadcast** ir **Help**

Norėdami atidaryti programą, grupę ar pasinaudoti nuoroda, pasirinkite programą, grupę ar nuorodą ir paspauskite **Open**.

Norėdami išdiegti programą, pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** > **Data management** > **Application manager**.

Norėdami parašyti tekstinį įrašą, paspauskite **Write note**.

Patarimas: jei atidarę pagrindinį programos „Desk“ (darbalaukis) vaizdą norite parašyti tekstinį įrašą, paspauskite „Desk“ (darbalaukis).

Patarimas: tekstiniai įrašai išsaugomi atidarytame kataloge. Pavyzdžiui, grupėje **Office** sukurti patarimai išsaugomi toje grupėje. Norėdami peržiūrėti programoje **Desk** esančius tekstinius įrašus, paspauskite **Note list**.

Į programą **Desk** galite įtraukti naujų nuorodų iš daugelio programų. Pasirinkę nuorodą, galite atidaryti atitinkamą dokumentą ar tinklalapį.

Norėdami įtraukti nuorodą į programą **Desk**, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **File** > **Add to Desk**. Suraskite grupę, į kurią norite įtraukti nuorodą, pasirinkite tą grupę ir paspauskite **OK**.

Norėdami panaikinti nuorodą ar tekstinį įrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Delete**.

Norėdami pakeisti programų, nuorodų ar tekstinių įrašų piktogramų tvarką, pasirinkite piktogramą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Move**. Perkelkite piktogramą į naują vietą slinkties klavišu ar kryptių klavišais ir paspauskite **Place here**. Programų, nuorodų ar tekstinių įrašų negalima perkelti į grupes.

Norėdami padidinti ar sumažinti piktogramas, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **View** > **Zoom in** arba **Zoom out**.

Norėdami sukurti ar pakeisti fono paveikslėlį, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Tools** > **Wallpaper settings....** Pasirinkite lapą **Desk** ir nustatykite parametro **Wallpaper** reikšmę **Yes**. Norėdami ieškoti atvaizdo, pasirinkite laukelį **Image file** ir paspauskite **Change**. Pažymėkite atvaizdą ir paspauskite **OK**.

Patarimas: atidarę tame pačiame dialogo lange esantį parametrų lapą **Cover**, galite nustatyti dangtelyje esančio telefono fono paveikslėlį.

Norėdami pakeisti grupės, programos, nuorodos ar tekstinio įrašo piktogramą ar pavadinimą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Properties**. Pažymėkite **Icon** ir paspauskite **Change**. Pažymėkite naują piktogramą ir paspauskite **Done**. Pažymėkite **Name**, įrašykite naują pavadinimą ir paspauskite **Done**.

■ Grupių tvarkymas

Programoje **Desk** esančias programas, nuorodas ir tekstinius įrašus galite suskirstyti į įvairias grupes. Tą pačią programą ar nuorodą galima įtraukti į kelias grupes.

Norėdami atidaryti grupę, pasirinkite ją ir paspauskite **Open**.

Norėdami perkelti programą, nuorodą ar tekstinį įrašą į kitą grupę, pasirinkite, ką norite, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Show in groups....** Pažymima aktyvi grupė. Suraskite naują grupę, pasirinkite ją ir paspauskite **Done**.

■ Naujų grupių kūrimas

Programoje **Desk** esančias programas, nuorodas ir tekstinius įrašus galite suskirstyti į įvairias grupes. Pogrupio negalima sukurti. Pavyzdžiui, atidarę grupę **Office** negalite sukurti naujos grupės.

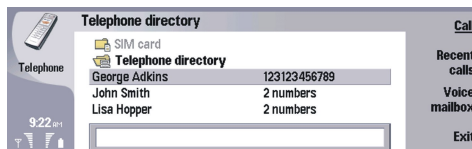
Norėdami sukurti naują grupę, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **File** > **New group....** Įvardykite grupę ir paspauskite **OK**.

4. Telefonas

Pasirinkę **Telephone**, galite peržiūrėti telefono atmintyje, SIM ar atminties kortelėje išsaugotus adresatus. Taip pat galite skambinti, peržiūrėti vėliausių skambučių sąrašus, tikrinti balso pašto dėžutes, nustatyti skambinimo parametrus.

Perspėjimas: nelaikykite prietaiso prie ausies, kai įjungtas garsiakalbis, kadangi iš jo sklindantis garsas gali būti labai stiprus.

■ Skambinimas

Norint skambinti ir atsiliiepti į skambučius, dangtelyje esantis telefonas turi būti įjungtas, į prietaisą turi būti įdėta galiojanti SIM kortelė, prietaisas turi būti korinio ryšio tinklo zonoje.

Norėdami paskambinti, pasirinkite **Telephone**, surinkite telefono numerį arba pasirinkite adresatą iš sąrašo ir paspauskite **Call**.

Norėdami reguliuoti aktyvaus ryšio metu girdimą garsą, paspauskite **Audio controls**. Paspauskite **Volume +**, norėdami padidinti, arba **Volume -**, norėdami sumažinti garso stiprumą. Nustatę garso stiprumą, paspauskite **Done**.

Norėdami peržiūrėti neseniai rinktų numerių, atsiliieptų ir praleistų skambučių informaciją, paspauskite **Recent calls** ir pasirinkite **Dialled calls**, **Received calls** arba **Missed calls**. Norėdami pereiti iš vieno dialogo lango į kitą, spauskite „Menu“. Norėdami paskambinti surastu ir pažymėtu numeriu, paspauskite **Call**.

Norėdami patikrinti savo balso pašto dėžutę (tinklo paslauga), paspauskite **Voice mailbox**.

Turėkite galvoje, kad GPRS ryšys laikinai išjungiamas (užlaikomas) balso ryšio metu.

■ Atsiliėpimas į skambutį

Kai jums kas nors skambina, ekrane galite matyti skambinančiojo vardą ir telefono numerį (jei šiuos duomenis sutinka siųsti skambinantysis) arba tik telefono numerį, jeigu jis neįtrauktas į jūsų katalogą „Contacts“.

Jei norite atsiliiepti, paspauskite **Answer**.

Patarimas: jei nenorite, kad aplink esantys žmonės girdėtų jūsų pokalbį, naudokitės laisvų rankų įranga su mikrofonu arba uždarykite prietaiso dangtelį.

Norėdami persijungti iš aktyviojo ryšio į užlaikytąjį (tinklo paslauga), kryptiųjų klavišais pasirinkite užlaikytąjį ryšį ir paspauskite **Activate**.

Norėdami išjungti skambėjimo toną, paspauskite **Silence**.

Jei nenorite atsiliiepti, paspauskite **Reject**.

■ Greitasis rinkimas

Naudodamiesi greitojo rinkimo funkcija, galite skambinti spustelėję skaičiaus ir skambinimo klavišus, kai uždarytas prietaiso dangtelis.

Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Settings > Speed dials...**

Norėdami susieti telefono numerį su skaičiaus klavišu, pažymėkite norimą greitojo rinkimo klavišą ir paspauskite **Add number**. Kataloge „Contacts“ pasirinkite norimą numerį.

Norėdami atsieti telefono numerį nuo skaičiaus klavišo, pažymėkite norimą greitojo rinkimo klavišą ir paspauskite **Remove number**.

Norėdami pakeisti telefono numerį, susietą su skaičiaus klavišu, pažymėkite norimą greitojo rinkimo klavišą ir paspauskite **Change number**. Kataloge „Contacts“ pasirinkite norimą numerį.

■ Konferencinis ryšys

Užmezgę konferencinį ryšį, jūs ir dar penki žmonės galite girdėti vienas kitą tuo pačiu metu.

Konferencinio ryšio užmezgimas (tinklo paslauga), skambinimas ar atsiliėpimas į skambutį. Aktyvaus ryšio metu paskambinkite dar kam nors arba atsiliiepkite į kito abonento skambutį ir paspauskite **Conference call**.

Norėdami peržiūrėti konferencinio ryšio dalyvių sąrašą, paspauskite **Conference commands**.

Norėdami išjungti konferencinio ryšio garsą, paspauskite **Mute**.

Norėdami išjungti dalyvį iš konferencinio ryšio, sąraše pažymėkite dalyvį ir paspauskite **Drop**.

Norėdami pakalbėti telefonu su kuriuo nors dalyviu asmeniškai, sąraše pažymėkite dalyvį ir paspauskite **Private call**.

■ Rinktų numerių, atsilieptų ir praleistų skambučių informacijos peržiūra

Galite peržiūrėti informaciją apie neseniai rinktus numerius, atsilieptus ir praleistus skambučius.

Telefonas išsaugo praleistų ir atsilieptų skambučių informaciją tik tada, kai tinkle veikia šios funkcijos, telefonas yra įjungtas ir naudojamas tinklo ryšio zonoje.

Paspauskite **Recent calls** ir pasirinkite **Dialled calls**, **Received calls** arba **Missed calls**.

Norėdami pereiti iš vieno dialogo lango į kitą, spauskite „Menu“.

Ryšių informaciją taip pat galite peržiūrėti programoje „Log“. Žr. „Log“ psl. 27.

Norėdami paskambinti numeriu, pasirinkite jį sąraše ir paspauskite **Call**.

Jei norite ištrinti iš sąrašo visų ryšių duomenis, paspauskite **Clear all**.

Norėdami išsaugoti vėliausių skambučių sąrašą esantį telefono numerį savo kataloge „Contacts“, pasirinkite numerį ir paspauskite **Add to Contacts**.

■ DTMF tonų siuntimas

Savo balso pašto dėžutę ar kitas automatines telefono paslaugas galite valdyti siųsdami DTMF (dvitonius daugiadažnius) tonus aktyvaus ryšio metu.

Norėdami siųsti DTMF tonų seką, paskambinkite ir palaukite, kol kas nors atsilieps, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Call** > **Send DTMF tone...** Pasirinkite iš anksto nustatytą DTMF tonų seką arba surinkite ją patys.

Patarimas: DTMF tonų sekas galite pridėti prie adresatų kortelių. Pasirinkite **Contacts**, atidarykite adresato kortelę, paspauskite **Add field** ir pasirinkite **DTMF**.

Norėdami įterpti maždaug 2 sekundžių trukmės pauzę prieš ar tarp DTMF tonų, paspauskite klavišą „p“.

Jei norite, kad prietaisas siųstų tonus tik paspaudus **Send tone** ryšio metu, paspauskite klavišą „w“.

Patarimas: taip pat DTMF tonus galite siųsti paspausdami skaičių klavišus. Kai prietaiso dangtelis uždarytas, tonus galite siųsti paspausdami skaičių klavišus, esančius telefono klaviatūroje.

■ Beryšės aplinkos nustatymas

Įjungus beryšę aplinką, prietaisas apsaugomas nuo netyčinio telefono funkcijos įjungimo, „Bluetooth“ ryšio naudojimo, pranešimų siuntimo ar priėmimo, taip pat baigiami visi ryšiai su internetu, kurie buvo užmegzti beryšės aplinkos įjungimo metu. Turėkite galvoje, kad įjungus beryšę aplinką lieka galimybė užmegzti ryšį su belaidžiu VKT. Todėl, bandydami užmegzti ir užmezgę ryšį su belaidžiu VKT, laikykitės galiojančių saugumo reikalavimų.

Svarbu žinoti: Įjungę beryšę aplinką, negalėsite skambinti niekam, atsiliepti į skambučius ir naudoti kitų funkcijų, kurioms reikalingas ryšys su GSM tinklu. Norėdami kam nors skambinti, turite įjungti įprastą ryšio aplinką. Kai prietaise įjungta beryšė aplinka, gali būti įmanoma skambinti skubios pagalbos tarnybai — paspauskite prietaiso dangtelyje esantį įjungimo klavišą ir surinkite oficialų skubios pagalbos tarnybos numerį. Taip skambinti galima tik iš dangtelyje esančio telefono — komunikatoriaus sąsaja šiam tikslui nenaudojama. Jei prietaisas buvo užrakintas, įveskite užrakto kodą, kad pradėtų veikti telefono ryšys. Kai prietaisas yra užrakintas, gali būti įmanoma skambinti oficialiu skubios pagalbos tarnybos numeriu.

Skambinti oficialiu skubios pagalbos tarnybos numeriu, kai įjungta beryšė aplinka ar kai prietaisas yra užrakintas, įmanoma tik tada, kai prietaisas nustato, kad tikrai surinktas oficialus skubios pagalbos tarnybos numeris. Prieš skambinant skubios pagalbos tarnybai, patariama perjungti prietaiso aplinką arba atrakinti jį įvedant užrakto kodą.

Norėdami įjungti beryšę aplinką, pasirinkite **Telephone**, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite > **Offline**.

Norėdami įjungti įprastą telefono ryšį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite > **Exit Offline profile** > **OK**. Tada įjunkite dangtelyje esantį telefoną.

Patarimas: beryšę aplinką galite įjungti per bet kurios programos meniu ar naudodamiesi dangtelyje esančiu telefonu.

■ Ryšio peradresavimas

Galite nukreipti priimamą ryšį į savo balso pašto dėžutę arba kitu numeriu.

Norėdami peradresuoti balso ryšį, pasirinkite **Telephone**, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Settings** > **Voice call diverting**.

Pasirinkite vieną iš toliau išvardytų peradresavimo sąlyginių parametrų.

- **Divert all calls** — peradresuoti visus priimamus ryšius.
- **Divert if busy** — peradresuoti priimamus ryšius, kai jau esate užmezgę ryšį prietaisu.
- **Divert if out of reach** — peradresuoti ryšius, kai telefonas išjungtas arba už ryšio zonos ribų.
- **Divert if not answered** — peradresuoti ryšius po tam tikros pertraukos. Laukelyje **Time delay** nustatykite, kiek laiko telefonas turi skambėti, kol bus peradresuotas ryšys.

Patarimas: jei norite vienu veiksmu įjungti sąlyginius parametrus **Divert if busy**, **Divert if out of reach** ir **Divert if not answered**, pažymėkite **Divert if not available** ir paspauskite **Change**.

Norėdami patikrinti, kurie peradresavimo sąlyginiai parametrai yra įjungti, pažymėkite norimą parametrą ir paspauskite **Check status**.

Norėdami atšaukti balso ryšio peradresavimą, paspauskite **Cancel all**.

■ Ryšio draudimas

Galite uždrausti ryšius į šį prietaisą ir iš jo, taip pat tarptautinius ryšius (tinklo paslauga).

Tuo pačiu metu negali būti įjungtos skambučių draudimo ir peradresavimo funkcijos.

Nepaisant to, kad skambučiai yra uždrausti, gali būti įmanoma skambinti tam tikrais skubios pagalbos tarnybų numeriais.

Norėdami uždrausti balso ryšį, pasirinkite **Telephone** ir **Settings** > **Voice call barring**.

Pasirinkite kurį nors iš toliau išvardytų draudimo parametrų.

- **Outgoing calls** — uždrausti balso ryšį (skambinti) iš jūsų prietaiso.
- **Incoming calls** — uždrausti ryšį į šį prietaisą.
- **International calls** — uždrausti skambinti į užsienio šalis ar regionus.
- **Incoming calls when abroad** — uždrausti ryšį į šį prietaisą būnant užsienyje.
- **International except home country** — uždrausti skambinti į užsienio šalis ar regionus, tačiau leisti skambinti į savo šalį.

Norėdami naudotis ryšio draudimo paslauga, turite įvesti draudimo slaptažodį, kurį gavote iš savo paslaugų teikėjo, kai užsisakėte šią paslaugą.

Norėdami patikrinti balso ryšio draudimo būklę, pažymėkite draudimo parametrą ir paspauskite **Check status**.

Norėdami atšaukti balso ryšio draudimą, paspauskite **Cancel all**.

■ Ryšių, tinklo ir telefono linijų parametrai

Atidarę dialogo langą **Other settings**, galite nustatyti įvairius parametrus, susijusius su ryšiais ir tinklo paslaugomis.

Pasirinkite **Telephone**, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Settings** > **Other settings**.

Skambinimo funkcijos

Atidarę dialogo langą **Other settings**, pasirinkite **Call**.

Norėdami rodyti telefono numerį asmenims, kuriems skambinate (tinklo paslauga), pažymėkite **Send my caller ID**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **On**.

Norėdami, kad telefonas trumpai parodytų vėliausio ryšio apytikslę trukmę, pažymėkite **Summary after call**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **On**.

Norėdami nustatyti prietaisą, kad perrinktų numerį, jei pirmuoju bandymu linija buvo užimta, pažymėkite **Automatic redial**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **On**.

Tinklo parametrai

Atidarę dialogo langą **Other settings**, pasirinkite **Network**.

Norėdami rankiniu būdu pasirinkti korinį ryšio tinklą, pasirinkite **Network selection**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **Manual**. Pasirinkite kurį nors iš jūsų vietovėje veikiančių tinklų.

Patarimas: Rankiniu būdu pasirinkti tinklą pravartu tada, kai žinote, jog tam tikrame tinkle yra mažesnė ryšio kaina arba didesnis ryšio kanalo pralaidumas.

Jei norite, kad prietaisas pasirinktų tinklą automatiškai, pasirinkite **Network selection**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **Automatic**.

Norėdami naudotis skambučio laukimo paslauga (tinklo paslauga), pasirinkite **Call waiting**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **On**. Jei ryšio metu jums kas nors skambina, išgirsite signalą ir ekrane pamatysite pranešimą apie naują ryšį.

Patarimas: Norėdami sužinoti, ar įjungta skambučio laukimo paslauga, paspauskite **Check status**.

Aukštesniojo lygio parametrai

Nepaisant to, kad įjungta apriboto numerių rinkimo funkcija, gali būti įmanoma skambinti oficialiu skubios pagalbos tarnybos numeriu, užprogramuotu jūsų prietaise.

Atidarę dialogo langą **Other settings**, pasirinkite **Advanced**.

Norėdami leisti skambinti tik tam tikrais numeriais (apribotasis rinkimas), pažymėkite **Fixed dialling number**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **On**. Netgi tada, kai įjungta apribotojo rinkimo funkcija, galite peržiūrėti prietaiso atmintyje išsaugotus numerius. Jeigu jūsų SIM kortelė nesuderinama su apribotojo rinkimo funkcija, šios funkcijos negalėsite naudoti.

Norėdami pertvarkyti apribotojo numerių rinkimo sąrašą, pažymėkite **Fixed dialling number** ir paspauskite **Number list**.

Patarimas: naudodamiesi apribotojo rinkimo funkcija, galite, pavyzdžiui, uždrausti skambinti į tam tikras vietas. Norėdami taip padaryti, laukelyje **Number** surinkite vietovės kodą.

Norėdami nustatyti, kaip turi būti priimamas nežinomas ryšys, pažymėkite **Default call mode**. Jeigu pasirinksite, pavyzdžiui, **Voice call**, ryšį prietaisas priims kaip balso ryšį tinkle, kuriame neįmanoma nustatyti, kokios rūšies ryšys yra priimamas: balso ar fakso. Taip gali atsitikti, kai skambinantysis naudojasi tuo pačiu numeriu ir skambinti (užmegzti balso ryšį), ir siųsti faksogramas. Šis parametras veikia ne visose vietovėse.

Norėdami pakeisti telefono liniją, skirtą ryšiams iš šio prietaiso (tinklo paslauga), pažymėkite **Telephone line in use**, paspauskite **Change** ir pasirinkite telefono liniją. Šia funkcija galėsite naudotis tik tada, kai į prietaisą įdėsite SIM kortelę, suderinamą su alternatyvios linijos paslauga ir dviejų telefono linijų naudojimu.

Kad telefono linijos nebūtų įmanoma pasirinkti, pažymėkite **Block line selection**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **Yes**.

■ Balso pašto dėžutės parametrai

Galite nustatyti balso pašto dėžutės numerį ir DTMF tonų seką, kuria norite valdyti pašto dėžutę (tinklo paslauga).

Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Settings > Voice mailboxes....**

Norėdami nustatyti balso pašto dėžutės numerį, pažymėkite **Number** ir įrašykite telefono numerį. Balso pašto dėžutės paslaugos numerį galite gauti iš paslaugų teikėjo.

Patarimas: jeigu norite naudotis savo balso pašto dėžute užsienyje, prieš numerį įrašykite pliuso ženklą, tada — šalies ar regiono kodą ir telefono numerį.

Norėdami nustatyti DTMF tonų seką, skirtą valdyti balso pašto dėžutę, pažymėkite **DTMF** ir įveskite tonų seką.

■ Log

Programoje **Log** galite peržiūrėti įvairią informaciją: apie išsiųstus ir gautus tekstinius pranešimus, ryšius iš šio prietaiso ir į jį, taip pat visą prietaiso ryšių istoriją.

norėdami atidaryti programą „Log“, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Log**.

Greitai įjungiama funkcija: Norėdami atidaryti programą „Log“, daugelyje programų galite paspausti Shift+Ctrl+L.

Norėdami naudoti informaciją **From/To**, paspauskite **Use**. Paspausdami atitinkamą mygtuką, galite atsakyti į tekstinius pranešimus, faksogramas, skambučius, įtraukti skambinantįjį ar pranešimo siuntėją į savo adresų knygą.

Norėdami pasirinkti ryšio, kurio duomenis norite peržiūrėti, rūšį, pavyzdžiui, tik telefono ryšius, paspauskite **Filter by type**.

Norėdami peržiūrėti programoje „Log“ įregistruotus įvykius pagal jų kryptį, pasirinkite **View > Filter by direction....** Galite peržiūrėti, pavyzdžiui, visus ryšių įvykius arba tik ryšių į šį prietaisą, iš jo ar praleistus įvykius.

Norėdami surikiuoti įvykius programoje „Log“ tam tikra tvarka, paspauskite „Menu“, pasirinkite **View > Sorting order** ir kurį nors iš dviejų rikiavimo būdų.

Norėdami peržiūrėti išsamią informaciją apie ryšio įvykį, paspauskite **Details**. Pavyzdžiui, galite peržiūrėti pranešimo rūšį, kryptį ir temą, skambinusiojo ar pranešimo siuntėjo telefono numerį.

Norėdami ištrinti programos „Log“ turinį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Clear log....**

Norėdami nustatyti, kiek laiko įvykiai turi likti programoje „Log“ iki jų ištrynimo, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Log duration....**

Norėdami nukopijuoti numerį iš programos „Log“, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Copy number**. Nukopijuotą numerį galite įdėti į naują adresato kortelę ar pranešimą.

Norėdami peržiūrėti, kiek duomenų buvo išsiųsta ir gauta GPRS ryšiu ar belaidžiu VKT (LAN), paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > GPRS data counter** arba **WLAN data counter**.

5. Messaging (pranešimai)

Programoje **Messaging** galite kurti, siųsti, priimti, peržiūrėti, taisyti ir tvarkyti tekstinius pranešimus, daugiaformačius pranešimus, el. laiškus, faksogramas ir specialiuosius tekstinius pranešimus, kuriuose yra duomenų, pavyzdžiui, parametrų, žymų ar interneto adresų. Be to, galite priimti pranešimus ir duomenis „Bluetooth“ arba infraraudonųjų spindulių ryšiu, priimti paslaugų pranešimus, transliacinius pranešimus, taip pat siųsti paslaugų komandas.

Norint siųsti ar priimti pranešimus, reikia patikrinti toliau aprašytus dalykus.

- Dangtelyje esantis telefonas turi būti įjungtas, į prietaisą turi būti įdėta galiojanti SIM kortelė, prietaisas turi būti korinio ryšio tinklo zonoje. Prietaiso dangtelis gali būti atidarytas arba uždarytas.
- Norint naudotis faksogramų, duomenų ir trumpųjų pranešimų siuntimo paslaugomis, jūsų naudojamas tinklas turi teikti jas.
- Faksogramų, duomenų ir trumpųjų pranešimų paslaugos turi būti įjungtos jūsų SIM kortelei.
- Turi būti nustatyti interneto prieigos taško parametrai. [Žr. „Internet setup“ psl. 74.](#)
- Turi būti nustatyti el. pašto parametrai. [Žr. „El. pašto paskyros parametrai“ psl. 32.](#)
- Turi būti nustatyti trumpųjų pranešimų parametrai. [Žr. „Tekstinių pranešimų parametrai“ psl. 34.](#)
- Turi būti nustatyti daugiaformačių pranešimų parametrai. [Žr. „Daugiaformačių pranešimų paskyros parametrai“ psl. 36.](#)

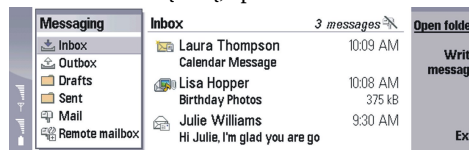
Teisingų parametrų kreipkitės į paslaugų teikėją, tinklo ar interneto paslaugos operatorių.

Patarimas: Kai pradėsite naudotis savo komunikatoriumi „Nokia 9500 Communicator“, jis gali atpažinti SIM kortelės tiekėją ir automatiškai nustatyti teisingus tekstinių ir daugiaformačių pranešimų bei GPRS parametrus. Norint, kad būtų pradėti taikyti daugiaformačių pranešimų ir GPRS parametrai, gali reikėti kreiptis į tinklo operatorių.

■ Pranešimų centras

Programos „Messaging“ pagrindiniame vaizde yra du rėmeliai: katalogų sąrašas kairėje ir pasirinktame kataloge esantys pranešimai dešinėje. Norėdami pereiti iš vieno rėmelio į kitą, spauskite tabulatoriaus klavišą.

Katalogai pagrindiniame programos „Messaging“ vaizde

- **Inbox** — visi gauti pranešimai, išskyrus el. laiškus, SIM kortelės ir transliacinius pranešimus. El. laiškai laikomi tolumojoje pašto dėžutėje.
- **Outbox** — pranešimai, kurie turi būti išsiųsti.
- **Drafts** — nebaigti arba kol kas nesiunčiami pranešimai.
- **Sent** — išsiųsti pranešimai (išskyrus „Bluetooth“ ryšiu išsiųstus pranešimus).

Jūsų nustatytos tolimosios pašto dėžutės rodomos katalogų sąrašo pabaigoje.

Pranešimų rašymas ir skaitymas

Norėdami peržiūrėti pranešimą, pažymėkite jį ir paspauskite **Open**.

Norėdami išskleisti katalogą per visą ekraną, paspauskite **Open folder**.

Norėdami parašyti naują pranešimą, paspauskite **Write message**. Pasirinkite pranešimo rūšį ir paspauskite **OK**.

Norėdami atsakyti siuntėjui ir visiems el. laiško gavėjams, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Write** > **Reply to all**.

Norėdami persiųsti gautą pranešimą, pasirinkite pranešimą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Write** > **Forward**. Turėkite galvoje, kad persiųsti galima ne visus pranešimus.

Patarimas: Taip pat šiuo metodu pranešimus galite persiųsti iš katalogo **Sent**.

Norėdami pažymėti pranešimą kaip skaitytą ar neskaitytą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Write** > **Mark**, tada — **As read** arba **As unread**.

Norėdami priimti pranešimus iš savo SIM kortelės, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Receive** > **SIM messages**. SIM pranešimai yra tekstiniai pranešimai, išsaugoti SIM kortelėje.

Gali būti tam tikrų pranešimų rūšių, pavyzdžiui, daugiaformačių ar įvairių specialiųjų pranešimų, kurių negalėsite išspausdinti.

Norėdami surikiuoti pranešimus tam tikra tvarka, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite rikiavimo tvarką meniu **View** > **Sort by**.

Norėdami išspausdinti pranešimą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Printing** > **Print....**

Norėdami pakeisti išdėstymą lape prieš jo spausdinimą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Page setup...**

Pranešimų tvarkymas

Norėdami sukurti naują pranešimų katalogą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New folder....** Pasirinkę **Folder name**, įveskite katalogo pavadinimą, pasirinkite, kur jis turi būti sukurtas, ir paspauskite **Create**. Turėkite galvoje, kad pakatalogių negalima sukurti kataloguose „Inbox“, „Outbox“ ir „Sent“, išskyrus pastaruosius du, kai naudojamas protokolas IMAP4 ir esate prisijungę prie tolimosios pašto dėžutės. IMAP4 yra standartinis el. pašto, esančio jūsų tolimesioje serveryje, prieigos protokolas. Naudodamiesi IMAP4, galite ieškoti, kurti, ištrinti ir tvarkyti laiškus bei katalogus serveryje.

Norėdami pervardyti katalogą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Rename folder....** Parašykite naują pavadinimą ir paspauskite **Rename**. Turėkite galvoje, kad pervardyti galite tik savo pačių sukurtus katalogus.

Norėdami perkelti pranešimą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Move**. Pasirinkite naują katalogą ir paspauskite **Move**. Jeigu norite perkelti pranešimą į pakatalogį, pasirinkite atitinkamą pagrindinio lygmens katalogą ir paspauskite **Expand**.

Norėdami ieškoti pranešimų, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Find....** Įveskite tekstą, kurio norite ieškoti, ir paspauskite **Find**.

Norėdami patikslinti paiešką, paspauskite **Options**.

Atminties kiekio kontrolė

Kad prietaise nepritrūktų atminties, turėtumėte dažnai ištrinti pranešimus iš katalogų „Inbox“ ir „Sent“ bei prietaise esančius el. laiškus.

Norėdami ištrinti iš prietaiso el. laiškus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Delete e-mails locally....** Paspauskite **Change** ir pasirinkite el. laišką, kurį norite ištrinti. Pavyzdžiui, galite ištrinti visus el. laiškus arba tik daugiau nei prieš dvi savaites gautus el. laiškus. Norėdami ištrinti pasirinktus el. laiškus, paspauskite **Delete now**.

Patarimas: Šiuo būdu galite ištrinti el. laiškus tik iš prietaiso. Pradiniai el. laiškai lieka serveryje. Jei el. laiškus ištrinate programoje „Messaging“ esančio mygtuko **Delete** paspaudimu, jie bus visiškai ištrinti iš prietaiso ir jūsų tolimosios pašto dėžutės, kai kitą kartą prie jos prisijungsite.

Norėdami ištrinti el. laiškus ir iš prietaiso, ir iš tolimojo serverio, atidarykite el. pašto programą ir paspauskite **Delete**.

Jei norite, kad katalogas **Sent** būtų ištuštinamas automatiškai, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Sent items storage....** Nustatykite parametro **Delete sent items** reikšmę **automatically** ir nurodykite, po kelių dienų pranešimai turi būti ištrinti.

■ El. paštas

Norėdami rašyti ir skaityti el. laiškus, pasirinkite **Messaging**.

„Nokia 9500 Communicator“ pašto sistema suderinta su interneto standartais SMTP, IMAP4 (rev. 1) ir POP3.

Norėdami gauti ir siųsti el. laiškus, turite užsisakyti pašto dėžutės paslaugą. Šią paslaugą gali pasiūlyti interneto paslaugos teikėjas, tinklo paslaugų teikėjas arba jūsų įmonė.

Prieš išsiųsdami, priimdami, parsisiųsdami, atsakydami ir persiųsdami prietaise esančius el. laiškus, turite:

- teisingai nustatyti interneto prieigos tašką. [Žr. „Internet setup“ psl. 74.](#)
- nustatyti teisingus pašto parametrus. [Žr. „El. pašto paskyros parametrai“ psl. 32.](#)

Vykdykite nurodymus, kuriuos jums pateikė tolimosios pašto dėžutės ir interneto paslaugų teikėjai. Teisingų parametrų kreipkitės į tinklo ir interneto paslaugų teikėjus ar operatorių.

Programos naudojimas prisijungus ir atsijungus nuo interneto

Programos naudojimas prisijungus reiškia, kad naudojate prietaisu, prisijungusiu prie tolimosios pašto dėžutės internetu. Prisijungę prie interneto, galite ištrinti, pervardyti ar sukurti naujų katalogų savo tolimojoje pašto dėžutėje. Kai prietaisas yra atjungtas nuo interneto, t. y. atjungtas ir nuo tolimosios pašto dėžutės, galite ištrinti tik laiškus — katalogų negalite ištrinti.

Turėkite galvoje, kad visi pakeitimai, kuriuos atlikote tolimosios pašto dėžutės kataloguose, esančiuose jūsų prietaise, bus atlikti ir tolimojoje pašto dėžutėje, kai kitą kartą prisijungsite prie interneto ir sinchronizuosite duomenis.

Jei atjungę prietaisą nuo interneto ištrinsite iš jo el. laiškus, atitinkami el. laiškai bus ištrinti ir tolimojoje pašto dėžutėje, kai kitą kartą prie jos prisijungsite. Norėdami atlaisvinti prietaise atminties, galite ištrinti laiškus. [Žr. „Atminties kiekio kontrolė“ psl. 29.](#)

Tvarkydami savo el. laiškus neprisijungę prie pašto dėžutės, galite sutaupyti ryšio išlaidų ir dirbti tokiomis sąlygomis, kuriomis draudžiama užmegzti ryšį su tinklu. Jei naudojantis programa nutrūksta ryšys ir juo nebegalite naudotis, galite prisijungti prie interneto kitu ryšiu.

Interneto ryšio keitimas

Jeigu nebegalite naudotis ryšiu, gali tekti pakeisti jį.

Norėdami naudotis kitu ryšiu, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Change connection**. Pasirinkite naują ryšį ir paspauskite **Connect**. Turėkite galvoje, kad prieš keisdami ryšį turite pasirinkti el. pašto paskyrą ir būti prisijungę prie tinklo; ryšys bus pakeistas tik pasirinktai paskyrai.

Jeigu nenustatėte, kad prietaisas pakeistų ryšį automatiškai, kai nebegalite naudotis esamu ryšiu, pamatysite prašymą leisti pakeisti ryšį. [Žr. „El. pašto paskyros parametrai“ psl. 32.](#)

Norėdami naudotis kitu ryšiu, pažymėkite jį ir paspauskite **Change**.

Jei pasirinkę naują ryšį norite prisijungti prie tinklo, paspauskite **Connect**.

El. laiško rašymas ir siuntimas

Paspauskite **Write message**, pasirinkite **E-mail** ir paspauskite **OK**.

Norėdami parašyti naują el. laišką, paspauskite **Recipient**. Sąrašė **Contacts directory** pasirinkite laiško gavėją ir paspauskite **To**. Parašykite temą ir laišką, tada paspauskite **Send**. Gavėjo el. pašto adresą taip pat galite įrašyti laukelyje **To**. Turėkite galvoje, kad el. pašto adresuose negali būti raidžių su diakritiniais ženklais, pavyzdžiui, Å, Æ ar Ė.

Patarimas: jei pasirinksite pagrindinį el. laiško gavėją iš adresatų katalogo, kitus gavėjus galėsite pasirinkti paspausdami mygtukus **Cc** (gavėjo informaciją matys visi kiti gavėjai) ir **Bcc** (gavėjo informacijos kiti gavėjai nematys).

Norėdami nustatyti siuntimo laiką ar pakeisti kitus siuntimo parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Sending options...**

Kaip el. laiško priedus galite siųsti dokumentus, atvaizdus ir kitus failus.

Norėdami pridėti failą prie el. laiško, paspauskite **Insert file**.

Patarimas: prieš siuntimą visi el. laiškai perkeliami į katalogą **Outbox**. Jeigu jūsų laiškai neišsiunčiami nedelsiant, galite atidaryti katalogą „Outbox“ ir sustabdyti ar tęsti el. laiško siuntimą, atidaryti pasirinktą el. laišką.

Norėdami perkelti el. laiškus į katalogą **Drafts** ir jų nesiųsti, paspauskite **Close**.

Pradėkite rašyti ar taisyti el. laišką, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Preferences...**

Norėdami pakeisti teksto šriftą ar dydį, pasirinkite reikiamą laukelį ir paspauskite **Change**. Pasirinkite naują šriftą ar jo dydį ir paspauskite **OK**.

Norėdami pakeisti numatytąjį rašmenų rinkinį, pasirinkite **Default character set** ir paspauskite **Change**. Pasirinkite rašmenų rinkinį ir paspauskite **OK**. Nuo pasirinkto rašmenų rinkinio priklauso, kaip jūsų el. laišką matys gavėjas savo el. pašto programoje. Jei raidės su diakritiniais ženklais rodomos neteisingai visame laiške, gali būti pasirinktas neteisingas rašmenų rinkinys.

Patarimas: Jei el. laiškas yra paprastojo teksto formato, galite pakeisti jo rašmenų rinkinį. HTML formato el. laiškuose visada nustatomas rašmenų rinkinys UTF-8. Norėdami pakeisti tik rašomo el. laiško rašmenų rinkinį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Format** > **Character set**.

Siuntimo funkcijos

Norėdami nustatyti rašomo el. laiško siuntimo funkcijas, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Sending options...**

Pasirinkite lapą **Message**.

Norėdami nustatyti savo el. laiško svarbą, pasirinkite **Priority** ir paspauskite **Change**.

Norėdami nustatyti el. laiško rūšį, pasirinkite **Message type** ir paspauskite **Change**.

Pasirinkite kurį nors iš toliau išvardytų parametrų.

- **Plain text (no MIME)** — Pasirinkite, jei el. laišką priimanti sistema negali rodyti laiškų, išsiųstų įprastu interneto el. pašto formatu MIME.
- **Plain text** — Pasirinkite, norėdami naudoti įprastą interneto el. pašto formatą MIME. Naudojant MIME formatą, galima, pavyzdžiui, pridėti atvaizdus kaip priedus prie laiško.
- **Formatted text (HTML)** — Pasirinkite, norėdami naudoti daugiau teksto formato funkcijų, pavyzdžiui, storesnio šrifto, kursyvo, pabraukto teksto, žiogelių. Jeigu el. laiškus priimanti sistema negali rodyti HTML laiškų, rodomas paprastas gauto laiško tekstas be jokių formatų.

Norėdami gauti pranešimą apie tai, kad gavėjas atidarė jūsų el. laišką, pasirinkite **Request read report**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **Yes**. Turėkite galvoje, kad kai kurie el. pašto serveriai nesiunčia pranešimų apie el. laiško atidarymą arba vartotojas gali būti išjungęs tokių pranešimų siuntimo funkciją.

Pasirinkite lapą **Delivery**.

Norėdami pakeisti el. pašto paskyrą, kurią naudojate el. laiškams siųsti, pasirinkite **E-mail account in use** ir paspauskite **Change**. Pasirinkite naują paskyrą ir paspauskite **OK**.

Norėdami nustatyti el. laiško siuntimo laiką, pasirinkite **Send e-mail** ir paspauskite **Change**.

Pasirinkite kurį nors iš toliau išvardytų parametrų.

- **Immediately** — siųsti el. laišką nedelsiant, užmegzto ryšio metu
- **Upon request** — išsaugoti el. laišką kataloge **Outbox**, iš kurio jis bus išsiųstas vėliau
- **During next connection** — siųsti el. laišką kitą kartą, kai prisijungsite prie savo pašto dėžutės.

El. laiškų priėmimas

Jums skirtų laiškų prietaisas automatiškai nepriima. Tai atliekama tolimojoje pašto dėžutėje. Norėdami perskaityti jums skirtus laiškus, pirmiausia turite prisijungti prie tolimosios pašto dėžutės ir pažymėti laiškus, kuriuos norite priimti į savo prietaisą. Prie tolimosios pašto dėžutės galite prisijungti duomenų ryšiu, GPRS, belaidžiu VKT (LAN) ar tranzitiniu IP ryšiu. [Žr. „Ryšiai su išoriniais prietaisais“ psl. 92.](#)

Jei išjungę ryšį su serveriu pažymėsite el. laiškus kaip ištrintus, jie taip pat bus ištrinti ir iš tolimosios pašto dėžutės serverio, kai vėl užmegsite su juo ryšį. Prietaise esančius el. laiškus galite ištrinti neištrindami tolimojoje pašto dėžutėje esančių failų. [Žr. „Atminties kiekio kontrolė“ psl. 29.](#)

Norėdami priimti el. laiškus iš tolimojo serverio, pažymėkite savo pašto dėžutę ir paspauskite **Retrieve e-mail**.

Pasirinkite reikiamus parametrus iš toliau išvardytųjų.

- **Mail headers (stay online)** — priimti tik informaciją apie siuntėją, datą ir temą.
- **Messages** — priimti el. laiškus be priedų. Šis parametras rodomas tik tada, kai pasirinkta parametro **E-mail account type** reikšmė IMAP4.
- **Messages and attachments** — priimti visus el. laiškus ir jų priedus.

Norėdami prisijungti prie pašto dėžutės ir priimti laiškus, paspauskite **Retrieve**.

Jei savo IMAP4 pašto dėžutėje sukūrėte pakatalogių, juos galite matyti savo prietaise. Norėdami matyti savo IMAP4 pašto dėžutės katalogus, prisijunkite prie interneto, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Receive > Folder subscriptions....** Turėkite galvoje, kad galite užsisakyti tik savo IMAP4 pašto dėžučių katalogus.

Norėdami peržiūrėti tolimąjį katalogą, pasirinkite jį ir paspauskite **Subscribe**. Kiekvieną kartą, kai prisijungiate prie pašto dėžutės, užsakyti katalogai yra atnaujinami. Turėkite galvoje, kad šis veiksmas gali užtrukti ilgai, jei katalogai yra dideli.

Norėdami atnaujinti katalogų sąrašą, paspauskite **Update list**.

El. laiško skaitymas ir atsakymas

Norėdami atsakyti į el. laišką, paspauskite **Reply**.

Patarimas: jeigu el. laiške yra interneto ar el. pašto adresų, telefonų ar GSM numerių, galite juos naudoti. Pavyzdžiui, galite pasirinkti interneto adresą ar telefono numerį ir paspausti atitinkamos komandos mygtuką, kad atidarytumėte tinklalapį, išsiųstumėte el. laišką ar paskambintumėte pasirinktu numeriu.

Norėdami įtraukti naujų adresatų į savo adresų knygą, pasirinkite siuntėją ar gavėją iš antraščių laukelių, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Add to Contacts...**

Patarimas: jeigu atsakote į el. laišką, prie kurio yra pridėta failų, priedai neįtraukiami į atsakymą. Jei persiunčiate gautą el. laišką, priedai taip pat persiunčiami.

Norėdami persiųsti el. laišką, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Forward**.

Norėdami išspausdinti el. laišką, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Print....**

El. laiškų priedai

Svarbu žinoti: el. laiškai gali turėti virusų ar gali kitaip pakenkti jūsų prietaisui ar kompiuteriui. Neatidarykite priedo, jei nesate įsitikinę siuntėjo patikimumu.

Norėdami atidaryti priedą, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**.

Norėdami išsaugoti priedą, pasirinkite jį ir paspauskite **Save**.

Norėdami ištrinti priedą, pasirinkite jį ir paspauskite **Delete locally**. Turėkite galvoje, kad priedo kopija lieka el. pašto serveryje.

Atsakymo į el. laišką ir jo peržiūros nuostatų keitimas

Atidarykite gautą el. laišką ir paspauskite **Preferences....**

Norėdami įtraukti gauto el. laiško tekstą į savo atsakymus, pasirinkite **Include message in reply**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **Yes**.

Norėdami nustatyti teksto šriftą ar dydį, pasirinkite reikiamą laukelį ir paspauskite **Change**. Pasirinkite naują šriftą ar jo dydį ir paspauskite **OK**.

El. pašto paskyros parametrai

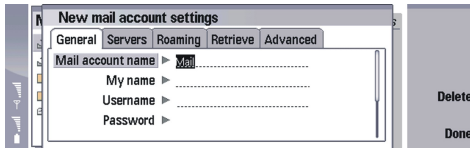
Nuo el. pašto parametrų pakeitimų priklauso, kaip bus siunčiami ir gaunami jūsų el. laiškai.

Paspauskite „Menu“, pasirinkite **Tools > Account settings...** ir paspauskite **Create new**.

Pažymėkite paskyros, kurią norite sukurti, rūšį ir paspauskite **OK**.

Patarimas: Galite sukurti šias paskyras: **E-mail** arba **Remote e-mail**. Kai savo komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ sukuriate ir iš jo siunčiate el. laišką, šiam tikslui naudojate el. pašto paskyrą. Kai sinchronizujete prietaiso duomenis naudodamiesi programų paketu „Nokia PC Suite“, naudojate tolimąją el. pašto paskyrą.

Reikia nustatyti tik el. pašto paskyrų parametrus.

Atidarę lapą **General**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **E-mail account name** — Sugulvokite kokį nors ryšio parametrų pavadinimą. Turėkite galvoje, kad pavadinimą gali sudaryti ne daugiau kaip 25 rašmenys.
- **My name** — Parašykite savo vardą.
- **Username** — Parašykite savo vartotojo vardą, kurį jums pranešė paslaugos teikėjas.
- **Password** — Įveskite savo slaptažodį. Jei paliekate šį laukelį tuščią, slaptažodį turėsite įvesti, kai bandysite užmegzti ryšį su savo pašto dėžute.
- **My e-mail address** — Įveskite el. pašto adresą, kurį jums pateikė paslaugos teikėjas. Adrese būtinai turi būti ženklas @. Atsakymai į jūsų laiškus bus siunčiami šiuo adresu.
- **Internet access** — Pasirinkite interneto prieigos tašką, per kurį norėsite užmegzti ryšį su pašto dėžute.
- **Default account** — Jei sukūrėte kelias el. pašto paskyras, pasirinkite paskyrą, kurią norite naudoti kaip numatytąją.

Patarimas: Kai rašote el. laišką, jam siųsti naudojama paskyra rodoma po el. laiško piktograma, šalia gavėjo ir temos.

Atidarę lapą **Servers**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **E-mail account type** — Pasirinkite el. pašto protokolą, kurį rekomenduoja naudoti jūsų tolimosios pašto dėžutės teikėjas. Turėkite galvoje, kad šį parametral galite nustatyti tik vieną kartą ir nebegalite jo pakeisti, jei išsaugojote arba uždarėte pašto dėžutės parametrus.

Patarimas: POP3 yra pašto tarnybos protokolas, standartinis el. laiškų priėmimo iš tolimojo serverio protokolas. Naudodamiesi POP3, galite tikrinti savo tolimąją pašto dėžutę ir parsisiųsti iš jos el. laiškus. IMAP4 yra interneto pranešimų prieigos protokolas, standartinis el. pašto prieigos jūsų tolimajame serveryje protokolas. Naudodamiesi IMAP4, galite ieškoti, kurti, ištrinti ir tvarkyti laiškus bei katalogus serveryje.

- **Outgoing e-mail server** — Įveskite jūsų el. laiškus siunčiančio kompiuterio IP adresą arba pavadinimą.
- **Incoming e-mail server** — Įveskite jūsų el. laiškus priimančio kompiuterio IP adresą arba pavadinimą.
- **Use SMTP authentication** — Nurodykite, ar SMTP (paprastojo pašto perdavimo protokolo) serveris reikalauja atpažinimo, ir įveskite SMTP vartotojo vardą bei slaptažodį.

Atidarę lapą **Roaming**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Change connection automatically** — Pasirinkite, ar norite, kad prietaisas automatiškai bandytų užmegzti kitą ryšį, kai nutrūksta ryšys per pagrindinį interneto prieigos tašką.
- **Second access, Third access** ir **Fourth access** — Nustatykite kitus galimus interneto prieigos parametrus.

Atidarę lapą **Retrieve**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Retrieve** — Pasirinkite, ar norite priimti tik el. laiškų antraštes, kuriose yra informacija apie siuntėją, temą ir datą, pačius el. laiškus ar el. laiškus su priedais.
- **Max. size of e-mail** — Nustatykite maksimalų į jūsų prietaisą priimamų el. laiškų dydį.
- **Sync. e-mails in Inbox** — Nurodykite, kiek el. laiškų norite parsisiųsti iš tolimojo serverio į savo katalogą „Inbox“.
- **Sync. e-mails in folders** — Nurodykite, kiek el. laiškų norite parsisiųsti iš tolimojo serverio į savo katalogus.

Atidarę lapą **Advanced**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Default e-mail type** — Pasirinkite, kokių formatu norite siųsti el. laišką: **Plain text**, jei norite siųsti laišką paprastojo teksto formatu, **Plain text (no MIME)**, jei el. laišką priimanti sistema negali rodyti įprastu interneto formatu išsiųsto laiško, arba **Formatted text (HTML)**, jei norite naudotis didesnėmis siunčiamo teksto formatavimo galimybėmis.
- **Send e-mail** — Pasirinkite **Immediately**, jei norite nedelsdami išsiųsti el. laišką, **During next connection**, jei norite išsiųsti el. laišką kitą kartą, kai priimsite naujus el. laiškus, arba **Upon request**, jei norite perkelti laišką į katalogą „Outbox“, iš kurio jį galėsite išsiųsti vėliau.
- **Include signature** — Nurodykite, ar norite naudoti parašą. Pasirinkite **Use my contact card**, jei norite naudoti prietaise esančią adresato kortelę, arba **Custom**, jei norite naudoti pasirinktai el. pašto paskyrai sukurtą parašo failą.

- **Request read report** — Nurodykite, ar norite gauti pranešimą apie tai, kad gavėjas atidarė jūsų el. laišką.
- **Allow report requests** — Nurodykite, ar sutinkate, kad el. laiško siuntėjui būtų išsiųstas pranešimas apie tai, kad jūs atidarėte jo el. laišką.
- **Copy to my e-mail address** — Pasirinkite, ar norite gauti kiekvieno jūsų išsiųsto el. laiško kopiją.
- **Secure login (APOP)** — Pasirinkite, ar norite naudoti saugią POP3 prisijungimo sistemą, jei naudojamas POP3 serveris leidžia naudoti tokią sistemą.
- **Incoming secure connection** — Nurodykite, ar su šiuo prietaisu užmegzto ryšio saugumui užtikrinti jis turi būti šifruojamas. Naudojant saugų ryšį ir POP3, IMAP4 protokolus, apsaugomas ryšys su tolimąja pašto dėžute. Kad ši funkcija veiktų, tolیمasis serveris turi būti suderinamas su saugaus ryšio funkcijomis.
- **Outgoing secure connection** — Nurodykite, ar iš šio prietaiso užmegzto ryšio saugumui užtikrinti jis turi būti šifruojamas. Naudojant saugų ryšį ir SMTP protokolą, apsaugomas ryšys su tolimąja pašto dėžute. Kad ši funkcija veiktų, tolیمasis serveris turi būti suderinamas su saugaus ryšio funkcijomis.
- **IMAP4 folder path** — Nurodykite IMAP4 gautųjų el. laiškų dėžutės vietos adresą, jei serveris negalėtų atidaryti jos automatiškai. Įprastai šio adreso nereikia nurodyti.

Norėdami pataisyti esamą paskyrą, pasirinkite paskyros, kurią norite taisyti, rūšį ir paspauskite **Edit**.

■ Tekstiniai pranešimai

Šiuo prietaisu galima siųsti ilgesnius už įprastus 160 ženklų tekstinius pranešimus. Jeigu jūsų pranešimą sudaro daugiau nei 160 ženklų, jis bus išskaidytas ir išsiųstas dviem ar daugiau pranešimų.

Naršymo juostelėje galite matyti pranešimo ilgio rodiklį, kuris mažėja nuo 160. Pavyzdžiui, 10 (2) reiškia, kad dar galite parašyti 10 rašmenų, jei norite, kad tekstas būtų siunčiamas dviem pranešimais.

Turėkite galvoje, kad specialieji (unikodiniai) rašmenys, pavyzdžiui, ė, ā, į, ū, iš tikrųjų užima daugiau vietos nei vienas tekstinis ženklas.

Jei jūsų pranešime yra specialiųjų rašmenų, rodiklis gali rodyti neteisingą pranešimo ilgį. Jei nustatyta parametro **Confirm multipart messages** reikšmė **Yes**, prieš išsiųsdamas pranešimą, prietaisas praneša, jei viršijamas leistinas vieno pranešimo ilgis. Žr. „Tekstinių pranešimų parametrai“ psl. 34.

Paspauskite **Write message**, pasirinkite **Text message** ir paspauskite **OK**.

Norėdami parašyti naują tekstinį pranešimą, paspauskite **Recipient** ir pasirinkite pranešimo gavėjus arba įveskite jų GSM telefonų numerius į laukelį **To:**. Jei norite įrašyti daugiau nei vieną numerį, atskirkite numerius kabliataškiais arba paspauskite Enter po kiekvieno numerio. Parašykite pranešimą ir paspauskite **Send**. Rašmenų skaitiklis rodo, kiek teksto dar galite parašyti savo pranešime. Turėkite galvoje, kad tekstiniame pranešime gali būti tik beformatis tekstas.

Norėdami nustatyti siuntimo laiką ar pakeisti kitus siuntimo parametrus, paspauskite **Sending options**.

Patarimas: visi tekstiniai pranešimai saugomi kataloge „Outbox“ iki jų išsiuntimo. Neišsiuntus tekstinio pranešimo nedelsiant, galite atidaryti katalogą „Outbox“ ir užlaikyti ar toliau siųsti pranešimą.

Norėdami išspausdinti tekstinį pranešimą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Print...**

Tekstinio pranešimo siuntimo parametrai

Norėdami nustatyti atidaryto tekstinio pranešimo siuntimo parametrus, tekstinių pranešimų rašyklėje paspauskite **Sending options**. Norėdami pereiti iš vieno dialogo lango į kitą, spauskite klavišą „Menu“.

Atidarę lapą **Sending options**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Service centre in use** — Pasirinkite pranešimų centrą, į kurį turi būti nusiųstas pranešimas.
- **Delivery report** — Pasirinkite, ar programoje „Log“ turi būti rodoma išsiųsto tekstinio pranešimo būseną.
- **Send text message** — Nurodykite, kada norite siųsti tekstinį pranešimą. Pasirinkę **Upon request**, turėsite pažymėti pranešimą kataloge „Outbox“ ir paspausti **Send**, kad jis būtų išsiųstas. Jei pasirinksite **Scheduled**, turėsite nustatyti pranešimo siuntimo datą ir laiką.

Norėdami nustatyti visų tekstinių pranešimų siuntimo parametrus, pagrindiniame programos „Messaging“ lange paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Account settings...** Pasirinkite **Text message** ir paspauskite **Edit**.

Norėdami nustatyti atidaryto tekstinio pranešimo siuntimo parametrus, tekstinių pranešimų rašyklėje paspauskite **Sending options**. Norėdami pereiti iš vieno dialogo lango į kitą, spauskite klavišą „Menu“.

Atidarę lapą **Advanced**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Validity period** — Pasirinkite, kiek laiko pranešimų centras turi saugoti jūsų tekstinį pranešimą, jei su pranešimo gavėju ryšio užmegzti nepavyksta. **Maximum** yra ilgiausia, pranešimų centro leidžiama reikšmė. Norint naudotis šia funkcija, reikia patikrinti, ar tinklas ją vykdo.
- **Reply via same centre** — Pasirinkite, ar atsakomasis pranešimas jums turi būti siunčiamas tuo pačiu pranešimų centro numeriu, kuriuo siuntėte savo pranešimą.

Messaging (pranešimai)

- **Message conversion** — Pasirinkite, ar tekstinį pranešimą reikia paversti faksograma, el. laišku ar pranešimu, skirtu gavikliui. Pakeiskite šį parametą tik tada, kai tikrai žinote, jog pranešimų centras gali paversti tekstinius pranešimus kitų formatų pranešimais. Išsamesnės informacijos kreipkitės į savo tinklo operatorių.
- **Concatenation** — Jeigu nenorite siųsti ilgesnių nei 160 rašmenų tekstinių pranešimų keliomis dalimis, pasirinkite **No**. Jeigu norite siųsti ilgesnius nei 160 rašmenų tekstinius pranešimus keliomis dalimis, kad suderinami prietaisai galėtų jas priimti ir vėl sujungti į vieną ilgą pranešimą, pasirinkite **Yes**. Ilgesnio nei 160 rašmenų pranešimo siuntimas gali kainuoti daugiau nei vieno įprasto ilgio pranešimo siuntimas.

Norėdami nustatyti visų tekstinių pranešimų siuntimo parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Account settings....** Pasirinkite **Text message** ir paspauskite **Edit**.

Atsakymas į tekstinius pranešimus

Norėdami atsakyti į gautą tekstinį pranešimą, atidarykite jį ir paspauskite **Reply**.

Patarimas: Į tekstinį pranešimą galite atsakyti ir daugiaformačiu pranešimu. Atidarykite pranešimą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Reply > Via multimedia message**.

Norėdami paskambinti tekstinio pranešimo siuntėjui, paspauskite **Call sender**.

Patarimas: jeigu gautame tekstiname pranešime yra hipernuoroda, pasirinkite ją ir paspauskite **Open Web address** — tada įsijungs naršyklė. jeigu gautame tekstiname pranešime yra numeris, įterpkite į jį žymeklį arba paspauskite **Call number**, jei norite paskambinti tuo numeriu.

Tekstinių pranešimų parametrai

Norėdami nustatyti bendruosius tekstinių pranešimų siuntimo parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Account settings....** Pasirinkite **Text message** ir paspauskite **Edit**. Norėdami pereiti iš vieno dialogo lango į kitą, spauskite klavišą „Menu“.

Atidarę lapą **General**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Service centre in use** — Pasirinkite pranešimų centrą, į kurį turi būti nusiųsti pranešimai.
- **Delivery report** — Pasirinkite, ar programoje „Log“ turi būti rodoma išsiųstų tekstinių pranešimų būseną.
- **Send text message** — Nurodykite, kada norite siųsti tekstinius pranešimus. Pasirinkę **Upon request**, turėsite pažymėti pranešimą kataloge „Outbox“ ir paspausti **Send**, kad jis būtų išsiųstas.
- **Validity period** — Pasirinkite, kiek laiko pranešimų centras turi saugoti jūsų pranešimą, jei su pranešimo gavėju ryšio užmegzti nepavyksta. Norint naudotis šia funkcija, reikia patikrinti, ar tinklas ją vykdo.

Atidarę lapą **Concatenation**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Concatenation** — Jeigu nenorite siųsti ilgesnių nei 160 rašmenų tekstinių pranešimų keliomis dalimis, pasirinkite **No**. Jeigu norite siųsti ilgesnius nei 160 rašmenų tekstinius pranešimus keliomis dalimis, kad suderinami prietaisai galėtų jas priimti ir vėl sujungti į vieną ilgą pranešimą, pasirinkite **Yes**. Ilgesnio nei 160 rašmenų pranešimo siuntimas gali kainuoti daugiau nei vieno įprasto ilgio pranešimo siuntimas.
- **Confirm multipart messages** — Pasirinkite, ar siunčiant ilgesnį nei 160 rašmenų tekstinį pranešimą jums turi būti parodytas perspėjimas.

Atidarę lapą **Advanced**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Reply via same centre** — Pasirinkite, ar atsakomasis pranešimas jums turi būti siunčiamas tuo pačiu pranešimų centro numeriu, kuriuo siuntėte savo pranešimą.
- **Include original in reply** — Pasirinkite, ar norite įtraukti tekstą iš gauto pranešimo į atsakomąjį pranešimą.
- **Preferred connection** — Pasirinkite, kuriuo tinklu, GSM ar GPRS, norite siųsti tekstinį pranešimą. Turėkite galvoje, kad pranešimas bus siunčiamas GPRS tinklu tik tuo atveju, jei teikiama atitinkama ryšio paslauga. Jei GPRS tinklas neveikia, pranešimas bus siunčiamas GSM tinklu.

Tekstinių pranešimų parametrus taip pat galite nustatyti meniu **Desk > Tools > Control panel > Messaging**.

Pranešimų centro parametrų keitimas

Norėdami peržiūrėti pranešimų centrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Account settings....** Pasirinkite **Text message** ir paspauskite **Edit**. Pasirinkę **General**, paspauskite **Service centres**.

Norėdami nustatyti pranešimų centrus, paspauskite **Edit** ir nustatykite šiuos parametrus: **Service centre name** ir **Service centre number**.

Norėdami įtraukti naujus pranešimų centrus į sąrašą, paspauskite **New** ir nustatykite šiuos parametrus: **Service centre name** ir **Service centre number**.

Norėdami ištrinti pranešimų centrą, pažymėkite jį ir paspauskite **Delete**.

SIM kortelėje esančių pranešimų tvarkymas

Jūsų SIM kortelėje gali būti tekstinių pranešimų.

Norėdami peržiūrėti SIM kortelėje esančius tekstinius pranešimus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Receive** > **SIM messages**.

Norėdami atidaryti SIM kortelėje esantį tekstinį pranešimą, pasirinkite jį ir paspauskite **Move**. Pranešimas perkliamas į katalogą „Inbox“ ir ištrinamas iš SIM kortelės. Norėdami uždaryti SIM pranešimų dialogo langą, paspauskite **Close**. Atidarę katalogą „Gautieji“, pasirinkite pranešimą ir paspauskite **Open**.

Norėdami kopijuoti SIM kortelėje esantį tekstinį pranešimą, pasirinkite jį ir paspauskite **Copy**. Pranešimas nukopijuojamas į katalogą „Inbox“ ir taip pat paliekamas SIM kortelėje.

Norėdami ištrinti SIM kortelėje esantį tekstinį pranešimą, pasirinkite jį ir paspauskite **Delete**.

Grafiniai pranešimai

Pastaba: grafinių pranešimų funkciją galima naudoti, jei tokią paslaugą teikia tinklo operatorius arba paslaugos teikėjas. Tik tie prietaisai, kuriuose yra grafinių pranešimų funkcijos, gali priimti ir rodyti grafinius pranešimus.

Norėdami peržiūrėti grafinį pranešimą, pažymėkite jį programoje **Messaging** (pranešimai) ir paspauskite **Open** (atidaryti).

Norėdami atsakyti siuntėjui, paspauskite **Reply via text msg.** (atsakyti). Turėkite galvoje, kad paveikslėlis į atsakymą neįterpiamas.

Norėdami persiųsti grafinį pranešimą, paspauskite **Forward** (persiųsti). Paspauskite **Recipient** (gavėjas), pasirinkite gavėją, parašykite pranešimą ir paspauskite **Send** (siųsti). Turėkite galvoje, kad grafinio pranešimo tekstą gali sudaryti ne daugiau kaip 120 rašmenų.

■ Daugiaformačiai pranešimai

Pastaba: daugiaformačius pranešimus gali priimti ir rodyti tik tie prietaisai, kuriuose veikia suderinamos daugiaformačių pranešimų ar el. pašto funkcijos.

Kaip bus rodomas daugiaformatis pranešimas, priklauso nuo jį priėmusio prietaiso.

Įprastai daugiaformačių pranešimų paslauga yra įjungta.

Daugiaformačių pranešimų kūrimas ir siuntimas

Daugiaformačiame pranešime gali būti tekstas, paveikslėliai (nuotraukos), garso arba vaizdo įrašai.

Turėkite galvoje, kad šią funkciją galima naudoti tik tuo atveju, jei ją vykdo tinklo operatorius arba paslaugos teikėjas.

Dėl autorių teisių apsaugos gali būti draudžiama kopijuoti, keisti, perduoti ar persiųsti kai kuriuos atvaizdus, skambėjimo tonus ir kitą medžiagą.

Kad galėtumėte iš savo prietaiso siųsti ir jį priimti daugiaformačius pranešimus, turite nustatyti teisingus daugiaformačių pranešimų parametrus. Teisingų parametrų kreipkitės į savo paslaugų teikėją. [Žr. „Daugiaformačių pranešimų paskyros parametrai“ psl. 36.](#)

Jei norite atsakyti į daugiaformatį pranešimą, atidarykite jį ir paspauskite **Reply**. Pasirinkite, kaip norite atsakyti — daugiaformačiu ar tekstiniu pranešimu — ir paspauskite **OK**. Norėdami pasirinkti pranešimo gavėjus, paspauskite **Recipient** arba į laukelį **To:** įrašykite gavėjų GSM telefonų numerius ar el. pašto adresus. Jei norite įrašyti daugiau nei vieną numerį, atskirkite numerius kabliataškiais arba paspauskite Enter po kiekvieno numerio. Įrašykite temą ir pradėkite kurti pranešimą. Paruošę pranešimą, paspauskite **Send**.

Norėdami kurti daugiaformatį pranešimą, paspauskite **Write message**, pažymėkite **Multimedia message** ir paspauskite **OK**. Norėdami pasirinkti pranešimo gavėjus, paspauskite **Recipient** arba į laukelį **To:** įrašykite gavėjų GSM telefonų numerius ar el. pašto adresus. Jei norite įrašyti daugiau nei vieną numerį, atskirkite numerius kabliataškiais arba paspauskite Enter po kiekvieno numerio. Įrašykite temą ir pradėkite kurti pranešimą. Paruošę pranešimą, paspauskite **Send**.

Patarimas: daugiaformačius pranešimus taip pat galite pradėti kurti tiesiai iš kai kurių programų, pavyzdžiui, **Images** ir **File manager**.

Norėdami pridėti garso ar vaizdo objektus prie pranešimo, paspauskite **Insert**. Į savo pranešimą galite įterpti atvaizdų, garso ir vaizdo įrašų, taip pat galite atskirti juos puslapių trūkiais. Pasirinkite garso ar vaizdo objekto, kurį norite pridėti prie pranešimo, rūšį ir paspauskite **Insert**.

Patarimas: daugiaformatis pranešimas gali būti sudarytas iš kelių lapų. Jeigu, kai įterpiate naują lapą, žymeklis yra laukelyje „To:“, „Cc:“ arba „Subject:“, naujas lapas bus pirmasis pranešimo lapas. Kitais atvejais naujas lapas įterpiamas po lapo, kuriame yra žymeklis. Kiekviename lape gali būti tik po vieną vaizdo ar garso įrašą.

Norėdami sukurti daugiaformačiuose pranešimuose esančių atvaizdų specialiųjų efektų, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Options > Transition settings....** Galite nustatyti, kiek laiko turi būti rodomas atvaizdas ir kaip turi būti atidaromas naujas objektas. Prietaise turi būti įjungtas aukštesniojo lygmens taisymo režimas.

Norėdami peržiūrėti daugiaformatį pranešimą prieš jo siuntimą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Preview**.

Norėdami ištrinti garso ar vaizdo objektą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Edit > Delete** ir reikiamą meniu.

Patarimas: Kai kurie priedai, pavyzdžiui, vizitinės kortelės, gali būti nerodomi kartu su pranešimo tekstu, tačiau jie gali būti pažymėti sąvaržėlės piktograma temos laukelyje. Norėdami ištrinti šiuos priedus, pasirinkite **Edit > Delete > Attachments....** Pasirinkite priedą ir paspauskite **Delete**.

Norėdami ištrinti lapą, pažymėkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Delete > Page**.

Norint naudotis daugeliu taisymo funkcijų, prietaisas turi veikti aukštesniojo lygmens taisymo režimu. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Options > Activate advanced editing mode**.

Norėdami pakeisti teksto padėtį atvaizdų atžvilgiu, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Slide layout**. Pasirinkite **Text right** arba **Text left**.

Norėdami nustatyti teksto rūšį, spalvą ir formatą, pasirinkite tekstą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Options > Text format....** Taip pat galite pirmiausia pasirinkti formatą, tada pradėti rašyti.

Norėdami pakeisti daugiaformačio pranešimo fono spalvą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Options > Background colour....** Paspauskite **Change**, pažymėkite naują spalvą ir paspauskite **OK**. Paspauskite **Done**.

Norėdami pakeisti daugiaformačio pranešimo siuntimo parametrus, pradėkite kurti ar taisyti pranešimą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Options > Sending options....** Galite pasirinkti, ar norite gauti ataskaitas apie jūsų pranešimų pristatymą, ir nustatyti, kiek laiko pranešimų centras turi bandyti siųsti jūsų pranešimus.

Nustatykite toliau išvardytus parametrus.

- **Receive report** — Pasirinkite, ar norite, kad jums praneštų, kai jūsų išsiųstas pranešimas sėkmingai pasieks gavėją. Daugiaformačio pranešimo, išsiųsto el. pašto adresu, siuntimo ataskaitos galite negauti.
- **Validity period** — Pasirinkite, kiek laiko pranešimų centras turi bandyti siųsti jūsų pranešimą. Jei su pranešimo gavėju ryšio užmegzti nepavyksta per nustatytą pranešimo galiojimo laikotarpį, pranešimas pašalinamas iš daugiaformačių pranešimų centro. Norint naudotis šia funkcija, reikia patikrinti, ar tinklas teikia atitinkamą paslaugą. **Maximum** yra didžiausia tinklo leidžiama pranešimo galiojimo trukmė.

Daugiaformačių pranešimų priėmimas

Svarbu žinoti: daugiaformačių pranešimų objektai gali turėti virusų ar gali kitaip pakenkti jūsų prietaisui ar kompiuteriui. Neatidarykite priedo, jei nesate įsitikinę siuntėjo patikimumu.

Daugiaformačiai pranešimai priimami į prietaiso katalogą „Inbox“. Jame galite atidaryti ar atsakyti į daugiaformačius pranešimus taip pat, kaip ir į kitus pranešimus.

Gali būti, jog gausite daugiaformačių pranešimų su objektais, kurių prietaisas neatpažįsta, ir tokių objektų negalėsite peržiūrėti. Nepaisant to, pabandykite persiųsti šiuos pranešimus į kitą prietaisą, kuris gali atpažinti šiuos objektus.

Norėdami peržiūrėti pranešime esančių garso ir vaizdo priedų sąrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Objects....**

Norėdami išsaugoti garso ar vaizdo objektą, pasirinkite jį ir paspauskite **Copy to**.

Norėdami atkurti garso ar vaizdo objektą, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**.

Daugiaformačių pranešimų paskyros parametrai

Pasirinkite **Messaging**, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Account settings....** Pažymėkite **Multimedia message service** ir paspauskite **Edit**.

Atidarę lapą **Send**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Internet access** — Pasirinkite interneto prieigos tašką, per kurį norėsite siųsti pranešimus.
- **Homepage** — Nurodykite daugiaformačių pranešimų centro numerį.
- **Receive report** — Pasirinkite, ar norite, kad jums praneštų, kai jūsų išsiųstas pranešimas sėkmingai pasieks gavėją. Daugiaformačio pranešimo, išsiųsto el. pašto adresu, siuntimo ataskaitos galite negauti.
- **Sending time** — Pasirinkite, kada norite išsiųsti daugiaformatį pranešimą.
- **Validity period** — Pasirinkite, kiek laiko pranešimų centras turi bandyti siųsti jūsų pranešimą. Jei su pranešimo gavėju ryšio užmegzti nepavyksta per nustatytą pranešimo galiojimo laikotarpį, pranešimas pašalinamas iš daugiaformačių pranešimų centro. **Maximum** yra didžiausia tinklo leidžiama pranešimo galiojimo trukmė. Norint naudotis šia funkcija, reikia patikrinti, ar tinklas ją vykdo.

Atidarę lapą **Receive**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Multimedia reception** — Pasirinkite, kada norite priimti daugiaformačius pranešimus. Pavyzdžiui, galite priimti daugiaformačius pranešimus visada arba tik tada, kai esate savo namų tinkle.

- **On receiving messages** — Jei norite priimti daugiaformačius pranešimus, pasirinkite **On**. Jeigu nenustatėte kitaip, gamintojo yra nustatyta, kad daugiaformačiai pranešimai turi būti priimami. Pasirinkite **Deferred**, jei norite, kad daugiaformačių pranešimų centras išsaugotų pranešimus kitam kartui. Jei norite priimti pranešimus, pakeiskite šį parametrą į **On**. Jei nenorite priimti daugiaformačių pranešimų, pasirinkite **Reject**. Daugiaformačių pranešimų centras ištrins pranešimus.
- **Receive advertisements** — Pasirinkite, ar norite priimti reklaminius pranešimus.
- **Receive anonymous messages** — Pasirinkite, ar norite priimti pranešimus iš nežinomų siuntėjų.

Atidarę lapą **General**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Compress images** — Pasirinkite, ar norite suglaudinti jūsų daugiaformačiuose pranešimuose esančius atvaizdus. Suglaudinus daugiaformačiame pranešime esančius objektus, jis užims mažiau atminties.

■ Faksas

Norėdami siųsti faksogramą, paspauskite **Write message** (rašyti pranešimą). Pažymėkite **Fax** ir paspauskite **OK**. Paspauskite **Recipient** ir, atidarę vaizdą **Contacts directory**, pasirinkite gavėją. Numerį galite įvesti ir patys. Parašykite pranešimą ir paspauskite **Send**.

Norėdami pakeisti faksogramos teksto šriftą ir formatą, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Format** > **Font...** (formatas, šriftas), **Formatting** (formatas) arba **Alignment** (lygiavimas).

Norėdami pridėti dokumentą, lentelę ar atvaizdą prie faksogramos, paspauskite **Insert object** (įterpti objektą). Turėkite galvoje, kad ne visada įmanoma įterpti dokumentą į faksogramą. Jeigu norite siųsti dokumentą kaip faksogramą, programoje **Documents** pasirinkite **File** > **Send** > **Via fax**.

Norėdami išspausdinti faksogramą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Printing** > **Print...** Patikrinkite, ar teisingai nustatyti spausdinimo parametrai, ir paspauskite **Print**.

Faksogramos siuntimo funkcijų nustatymas

Norėdami pakeisti faksogramų siuntimo funkcijas, pradėkite rašyti faksogramą, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Tools** > **Sending options...** (priemonės, siuntimo funkcijos).

Atidarę **Fax cover page** (faksogramos viršelis), galite nustatyti, kaip turi atrodyti pirmas faksogramos puslapis. Turėkite galvoje, kad, pakeitus faksogramos viršelį, gali nebelikti informacijos, kurią įvedėte faksogramos antraštėje.

Pasirinkę **Send fax** (siųsti faksogramą), galite nustatyti, kada turi būti išsiųsta faksograma. Turėkite galvoje, kad pasirinkę **Upon request** turėsite atidaryti katalogą „Outbox“ ir siųsti faksogramą iš ten.

Norėdami peržiūrėti gautą faksogramą, pažymėkite ją ir paspauskite **Open** (atidaryti). Faksogramą galite peržiūrėti spausdami krypčių klavišus.

Norėdami pasukti faksogramą, paspauskite **Rotate** (pasukti).

Norėdami padidinti ar sumažinti vaizdą, paspauskite **Zoom in** (didinti vaizdą) arba **Zoom out** (mažinti vaizdą).

Gautos faksogramos išsaugojimas

Atidarę dialogo langą **Range selection** (srities pasirinkimas), galite pasirinkti faksogramos sritį, kurią norite išsaugoti kitokio formato atvaizdo faile.

Norėdami išsaugoti daugialapę faksogramą, įjunkite fakso programą, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **File** > **Export...** (failas, eksportuoti). Norėdami išsaugoti visą faksogramą, pasirinkite **Whole document** (visą dokumentą); norėdami išsaugoti pasirinktą puslapį, pasirinkite **Current page** (šį puslapį); norėdami išsaugoti pasirinktą puslapio sritį, pasirinkite **Selected** (pasirinktą sritį); norėdami išsaugoti tam tikrus puslapius, pasirinkite **User defined:** (vartotojo nustatytus).

Fakso parametrų nustatymas

Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Account settings...** Pasirinkite **Fax** ir paspauskite **Edit**.

Atidarę lapą **General**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Fax cover page** — Pasirinkite, ar faksogramoje turi būti viršelis (puslapis su antrašte). Norėdami sukurti atskirą viršelį, pasirinkite **Template 1** (1 šablonas); norėdami naudoti viršelį su siuntėjo ir gavėjo informacija, jūsų pastabomis apie faksogramos turinį ir data, pasirinkite **Full template** (šablonas su visais duomenimis); norėdami naudoti tik siuntėjo, gavėjo informaciją ir datą, pasirinkite **Header** (antraštė); jei nenorite naudoti faksogramos viršelio, pasirinkite **None** (be viršelio).
- **Send fax** — Nurodykite, kada norite siųsti faksogramas. Pasirinkę **Upon request** (pareikalavus), turėsite pažymėti pranešimą kataloge „Outbox“ (siunčiamieji) ir siųsti faksogramą iš jo.

Atidarę lapą **Advanced**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Resolution** — Pasirinkite siunčiamų ir priimamų faksogramų raišką.
- **ECM** — Nurodykite, ar siuntimo metu turi būti automatiškai ištaisyti klaidingi faksogramos puslapiai. Turėkite galvoje, kad faksogramą priimančiame prietaise taip pat turi veikti klaidų taisymo režimas (ECM).

- **Resend** — Pasirinkite, kuriuos puslapius būtina siųsti iš naujo, kai nepavyksta išsiųsti kai kurių iš jų: **All pages** (visus puslapius) ar **Missed pages** (praleistus puslapius).

Norėdami nustatyti faksogramų peradresavimo ar draudimo parametrus, paspauskite **Fax diverting** (faksogramų peradresavimas) arba **Fax barring** (faksogramų draudimas).

Faksogramų priėmimas iš tolimosios faksogramų dėžutės

Faksogramas iš tolimosios fakso dėžutės galite gauti naudodamiesi faksogramų surinkimo funkcija, jeigu ji veikia tinkle. Jei ši funkcija veikia, galite paskambinti į fakso aparatą ir gauti iš jo informaciją faksograma.

Norėdami gauti faksogramas iš tolimosios faksogramų dėžutės naudodamiesi faksogramų surinkimo funkcija, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Receive** > **Dial fax poll** (priėmimas, surinkti faksogramas). Surinkite faksogramų dėžutės numerį ir paspauskite **Call** (skambinti).

■ Specialiųjų pranešimų rūšys

Prietaisas gali priimti įvairių rūšių pranešimus, pavyzdžiui, tekstinius pranešimus, kuriuose yra įvairių duomenų, operatoriaus simbolių, skambėjimo tonų, žymų, interneto prieigos, el. pašto paskyros parametrų ir kt.

Prietaisas taip pat gali priimti paslaugos pranešimus. Paslaugų pranešimai gali būti, pavyzdžiui, naujienų antraštės. Paslaugos pranešime gali būti tekstinis pranešimas arba nuoroda. Dėl galimybės naudotis šiomis paslaugomis ir norėdami jas užsisakyti, kreipkitės į savo paslaugų teikėją.

Operatoriaus simbolių priėmimas

Norėdami nustatyti gautą operatoriaus simbolį kaip naują operatoriaus simbolį, atidarykite pranešimą, kuriame yra operatoriaus simbolis, ir paspauskite **Save**. Jeigu norite pakeisti anksčiau nustatytą operatoriaus simbolį, patvirtinkite šį veiksmą paspausdami **Replace**.

Norėdami ištrinti pranešimą, kuriame yra operatoriaus simbolis, paspauskite **Delete**.

Skambėjimo tonų priėmimas

Norėdami pasiklausyti skambėjimo tono, atidarykite pranešimą, kuriame yra skambėjimo tonas, ir paspauskite **Play**.

Norėdami išsaugoti skambėjimo toną, paspauskite **Save**. Jeigu prietaise jau yra taip pat pavadintas skambėjimo tonas, išsaugant naują skambėjimo toną prie jo pavadinimo pridedamas skaičius.

Sąrankos pranešimų priėmimas

Patarimas: sąrankos pranešimais paslaugos teikėjas gali atsiųsti jums įvairių parametrų: interneto prieigos taškų, el. pašto paskyrų, daugiaformačių pranešimų parametrų, balso pašto dėžutės ar pranešimų centrų numerių.

Norėdami peržiūrėti sąrankos pranešimą, pažymėkite jį ir paspauskite **Open**.

Norėdami priimti parametrus, atidarykite pranešimą ir paspauskite **Save**.

Pranešimų apie el. laiškus priėmimas

Norėdami peržiūrėti pranešimą apie el. laišką, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**.

Patarimas: pranešimas apie el. laišką — tai pranešimas, kuriame nurodyta, kiek naujų el. laiškų gauta į jūsų pašto dėžutę.

Slaptažodžiu apsaugotų pranešimų atidarymas

Norėdami peržiūrėti slaptažodžiu apsaugotą pranešimą, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**. Įveskite teisingą slaptažodį ir paspauskite **OK**. Slaptažodį įprastai pateikia pranešimo kūrėjas, pavyzdžiui, operatorius.

Žymų pranešimų peržiūra

Norėdami peržiūrėti pranešimą, kuriame yra žyma, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**.

Patarimas: žyma — tai tinklalapio pavadinimas ir adresas.

Jei norite išsaugoti žymą, paspauskite **Save**.

Sąrankos informacijos peržiūra

Norėdami peržiūrėti informaciją apie sąrankos parametrus, kuriuos gavote tekstiniu pranešimu, atidarykite jį ir paspauskite [Details](#).

Patarimas: norėdami išsaugoti parametrus, uždarykite informacijos dialogo langą ir paspauskite [Save](#).

Turėkite galvoje, kad ekrane galite nematyti kai kurių gautų sąrankos parametrų informacijos.

Parametrų pervardijimas

Jei bandysite išsaugoti gautus parametrus tuo pačiu pavadinimu, kuriuo jau yra įvardyti kiti parametrai, galėsite nuspręsti, ką toliau daryti: pakeisti ankstesnius parametrus naujais ar pervardyti naujus parametrus.

Norėdami išsaugoti parametrus kitu pavadinimu, paspauskite [Rename](#), įveskite naują pavadinimą ir paspauskite [OK](#).

Turėkite galvoje, kad ne visus parametrus galima pervardyti.

Sąlyginių parametrų priėmimas

Norėdami peržiūrėti pranešimą, kuriame yra ryšio parametrai, pasirinkite jį ir paspauskite [Open](#). Jei prietaisas paprašys įvesti slaptažodį, įveskite jį ir paspauskite [OK](#). Turėkite galvoje, kad tris kartus įvedus neteisingą slaptažodį pranešimas bus ištrintas.

Norėdami priimti parametrus ir atlikti prietaiso sąranką, paspauskite [Save](#). Jeigu iš savo paslaugų teikėjo gaunate patikimo serverio parametrus (pagrindinius ryšio parametrus ir serverio vietos informaciją), parametrai išsaugomi automatiškai, o informacinis pranešimas patalpinamas prietaiso kataloge „Inbox“.

■ Transliacija

Vietovėse, kuriose teikiama transliacijos paslauga (tinklo paslauga), iš savo paslaugų teikėjo galite gauti pranešimų įvairiomis temomis, pavyzdžiui, apie orą ar eismo sąlygas. Dėl galimų temų ir atitinkamų temų numerių kreipkitės į paslaugų teikėją. Turėkite galvoje, kad paketinių duomenų (GPRS) ryšys gali trikdyti transliacinių pranešimų priėmimą. Dėl teisingų GPRS parametrų kreipkitės į savo tinklo operatorių.

Pasirinkite [Desk](#) > [Tools](#) > [Cell broadcast](#).

Norėdami atidaryti transliacinį pranešimą, pasirinkite temą ir paspauskite [Read](#).

Patarimas: norėdami ieškoti kokios nors temos, į paieškos laukelį įrašykite jos pavadinimą arba numerį.

Norėdami gauti pageidaujamą temą, pasirinkite ją ir paspauskite [Subscribe](#). Jei nebenorite gauti kokios nors temos, pasirinkite ją ir paspauskite [Unsubscribe](#).

Jei nebenorite gauti transliacinių pranešimų, paspauskite [Reception off](#). Jei vėl norite gauti transliacinius pranešimus, paspauskite [Reception on](#).

Norėdami įtraukti, keisti ar išbraukti temas iš sąrašo, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite reikiamą funkciją meniu [Topic](#) > [More options](#).

Norėdami sukurti tuščią temų sąrašą, paspauskite „Menu“, pasirinkite [List](#) > [Edit lists](#) ir paspauskite [New](#). Įvardykite temų sąrašą ir paspauskite [OK](#).

Norėdami sukurti pasirinktų temų sąrašą, paspauskite „Menu“, pasirinkite [Topic](#) > [Add selected topics to list](#) ir paspauskite [New](#). Įvardykite temų sąrašą ir paspauskite [OK](#).

Norėdami, kad naujos temos būtų aptinkamos automatiškai, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite [Tools](#) > [Settings](#) > [Add new topics automatically to list](#).

Norėdami nustatyti gaunamų pranešimų kalbą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite [Tools](#) > [Settings](#). Pažymėkite [Language](#) ir pasirinkite kalbą.

6. Žiniatinklis

Programa **Web** yra HTML/XHTML naršyklė, kurią naudodami galite prisijungti prie interneto GPRS, EDGE arba belaidžiu LAN ryšiu. Naršyklėje galima naudoti įvairius papildinius: „Flash 5“, garso papildinius ir kt.

Prisijungimas prie žiniatinklio

- Turite nustatyti interneto prieigos tašką ir interneto ryšio parametrus. [Žr. „Internet setup“ psl. 74.](#)
- Jei naudojate duomenų ryšį ar GPRS ryšį, jūsų belaidžiam tinkle turi veikti duomenų ar GPRS ryšys ir atitinkama duomenų perdavimo paslauga turi būti įjungta jūsų SIM kortelei.

Teisingų parametrų kreipkitės į savo paslaugų teikėją.

Interneto naršymas

Geriausias būdas naršyti internetą — naudoti klaviatūrą ir rodyklę. Peržiūrėti aukščiau, žemiau, kairiau ar dešiniau esančias tinklalapio dalis galite krypties klavišais.

Rodyklę tinklalapyje galite perkelti slinkties klavišu. Užvedus rodyklę virš nuorodos, vietoje rodyklės atsiranda rodantis pirštas. Norėdami atidaryti nuorodą, paspauskite slinkties klavišą. Nuorodas ir kitus tinklalapių elementus taip pat galite pasirinkti spausdami įvairius klavišus. [Žr. „Spartieji naršymo klavišai“ psl. 42.](#)

Norėdami atidaryti tinklalapį, paspauskite **Open Web address**, įveskite jo adresą ir paspauskite **Go to**. Jeigu nesate prisijungę prie interneto, turite prisijungti.

Patarimas: norėdami atidaryti nuorodą, užveskite rodyklę ant nuorodos (kad vietoje rodyklės atsirastų rodantis pirštas) ir paspauskite slinkties klavišą.

Norėdami atidaryti naują langą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Open > New window**.

Norėdami atidaryti nuorodą naujame lange, užveskite rodyklę ant nuorodos ir kartu paspauskite „Shift“ ir slinkties klavišą. Pamatysite trumpą papildomą meniu. Pažymėkite **Load in new window** ir paspauskite **Select**.

Failų išsaugojimas

Norėdami išsaugoti tinklalapį be atvaizdų, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save as....**

Norėdami išsaugoti kurį nors tinklalapyje esantį atvaizdą, pasirinkite jį paspausdami „e“ arba „d“. Atvaizdas pasirenkamas, kai virš jo atsiranda rėmelis. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save > Save image as....**

Patarimas: Taip pat galite užvesti ant atvaizdo rodyklę ir kartu paspausti „Shift“ ir slinkties klavišą. Pamatysite trumpą papildomą meniu. Pasirinkite **Save as....**, nurodykite, kur norite išsaugoti atvaizdą, ir paspauskite **OK**.

Norėdami išsaugoti tinklalapį be rėmelių, pasirinkite norimą rėmelį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save > Save frame as....**

Failų parsisiuntimas

Norėdami parsisiųsti failą, užveskite rodyklę ant failo nuorodos ir paspauskite slinkties klavišą. Prieš parsisiųsdami failą, pamatysite jo pavadinimą, rūšį, dydį, interneto adresą ir programą, kurioje pasirinktą failą atidaro jūsų prietaisas.

Norėdami parsisiųsti ir išsaugoti failą, paspauskite **Save**. Pasirinkite, kur norite išsaugoti failą, ir paspauskite **OK**.

Norėdami parsisiųsti ir atidaryti failą atitinkamoje programoje, paspauskite **Save and open**. Pasirinkite, kur norite išsaugoti failą, ir paspauskite **OK**.

Norėdami peržiūrėti parsisiuntimo eigos informaciją, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Downloads....**

Norėdami laikinai sustabdyti parsisiuntimą, pasirinkite norimą failą ir paspauskite **Pause**.

Norėdami atšaukti parsisiuntimą, pasirinkite norimą failą ir paspauskite **Cancel download**.

Jei norite išbraukti parsisiųstus failus iš sąrašo, paspauskite **Clear list of compl.**

Slapukai

Slapukas yra mažas failas, išsaugomas jūsų prietaise. Šiame faile gali būti įvairi informacija, pavyzdžiui, asmeninės nuostatos, susijusios su pasirinktu tinklalapiu.

Norėdami išsaugoti slapuką savo prietaise, paspauskite **Accept**.

Jei nenorite išsaugoti slapuko savo prietaise, paspauskite **Refuse**.

Aplankytų tinklalapių atidarymas

Norėdami peržiūrėti tinklalapių, kuriuos aplankėte ar bandėte aplankyti, ir jų adresų sąrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Information** > **History list**. Sąrašą galite peržiūrėti naudodamiesi slinkties ar krypties klavišais. Turėkite galvoje, kad sąrašas gali būti rodomi tik tinklalapių pavadinimai.

Norėdami ištrinti istorijos sąrašo turinį, paspauskite **Clear list**.

Patarimas: Norėdami sužinoti peržiūrimo tinklalapio adresą, paspauskite **Open Web address**. Norėdami peržiūrėti sąrašą interneto adresų, kuriuos įvedėte laukelyje **Enter an address**, spauskite apatinę slinkties klavišo dalį. Pažymėkite norimą interneto adresą ir paspauskite **OK**. Sąrašas nerodomi tinklalapių, kuriuos atidarėte pasirinkdami kituose tinklalapiuose esančias nuorodas, adresai.

Laikinosios atminties ištrynimasis

Laikinoji atmintis yra atminties dalis, naudojama laikinam duomenų patalpiniui. Jei bandėte atidaryti ar atidarėte slapta informaciją, kuriai reikalingi slaptažodžiai, ištrinkite savo telefono laikinosios atminties turinį kaskart, kai pasinaudojate tokia informacija. Priimta informacija ir paslaugų turinys yra patalpiniami laikinojoje atmintyje.

Norėdami ištrinti laikinąją atmintį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Clear** > **Clear cache**.

Žymų tvarkymas

Jūsų prietaise gali būti gamintojo įrašytos kelios žymos, nurodančios tinklalapius, kurie nėra susiję su „Nokia“. „Nokia“ dėl šių tinklalapių neteikia jokių garantijų, jų neremia. Jeigu nuspręsite atidaryti šiuos tinklalapius, turite imtis visų atsargumo priemonių jų saugumo ir turinio atžvilgiu, kaip ir atidarydami kitus tinklalapius.

Norėdami peržiūrėti žymų sąrašą, paspauskite **Bookmarks**.

Norėdami sukurti naują žymą, paspauskite **New bookmark**, įvardykite ją, nurodykite atitinkamo tinklalapio adresą ir paspauskite **OK**.

Jei norite atidaryti su žyma susijusį tinklalapį, pažymėkite žymą ir paspauskite **Go to**.

Norėdami pakeisti žymos pavadinimą ir adresą, pažymėkite žymą ir paspauskite **Edit**.

Norėdami sukurti naują žymų katalogą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Bookmarks** > **Insert new folder....** Įrašykite katalogo pavadinimą ir paspauskite **OK**.

Norėdami pervardyti žymų katalogą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Bookmarks** > **Rename folder....** Įrašykite katalogo pavadinimą ir paspauskite **OK**.

Norėdami išsaugoti savo žymas kaip tinklalapius, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Bookmarks** > **Export as HTML....**

■ Naršyklės parametrai

Norėdami nustatyti naršyklės parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Settings....**

Pasirinkite lapą **General** ir nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Home page address** — Įveskite pirmojo tinklalapio, atidaro mo įjungus naršyklę, adresą. Jeigu atidarytą tinklalapį norite naudoti kaip pradinį, paspauskite **Use current**.
- **Show images** — Pasirinkite, ar tinklalapį norite matyti su visais atvaizdais, be atvaizdų ar tik su tais atvaizdais, kurie yra išsaugoti laikinojoje atmintyje.
- **Frame options** — Pasirinkite, ar tinklalapyje norite matyti visus rėmelius iškart ar tik po vieną.
- **Load in new window** — Pasirinkite tinklalapį, kuris turi atsidaryti naujame naršyklės lange.

Pasirinkite lapą **Services** ir nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Use cookies** — Pasirinkite, ar norite priimti visus slapukus, ar nenorite priimti nė vieno, ar norite, kad prietaisas praneštų apie kiekvieną atidaryto tinklalapio bandymą išsaugoti jūsų naršyklėje slapuką.

Patarimas: slapukas yra failas, kuriame yra asmeninės nuostatos, susijusios su tinklalapiu.

- **Enable plug-ins** — Pasirinkite, ar norite išplėsti naršyklės funkcines galimybes įvairiais gamintojo įdiegtais papildiniais, pavyzdžiui, „Flash“ animacija ar kitokiomis tvarkyklėmis.
- **Enable JavaScript** — Pasirinkite, ar atidarant tinklalapius leidžiama naudoti „JavaScript™“.
- **Enable automatic redirection** — Pasirinkite, ar turi būti automatiškai įkrautas kitas tinklalapis, kai bandote atidaryti tinklalapį su nukreipimo komanda.

Pasirinkite lapą **Advanced** ir nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Maximum cache size** — Pasirinkite atminties kiekį, skirtą laikinajai naršyklės atminčiai.

Patarimas: Laikinoji atmintis yra atminties dalis, naudojama laikinam duomenų patalpinimui. Jei bandėte atidaryti ar atidarėte slapta informaciją, kuriai reikalingi slaptažodžiai, ištrinkite savo telefono laikinosios atminties turinį kaskart, kai pasinaudojate tokia informacija.

- **Empty cache on exit** — Pasirinkite, ar laikinosios atminties turinys turi būti ištrintas uždariant naršyklę.
- **Empty history list on exit** — Pasirinkite, ar aplankytų tinklalapių sąrašas turi būti ištrintas uždariant naršyklę.
- **Delete cookies on exit** — Pasirinkite, ar visi slapukai turi būti pašalinti iš prietaiso uždariant naršyklę.
- **Use proxy configuration script** — Pasirinkite, ar norite naudoti pagalbinių serverio nustatymo skriptą. Jeigu naudosite tokį skriptą, jis bus taikomas vietoje pagalbinių serverių parametrų, nustatytų su visais interneto prieigos taškais.
- **Script address** — Įveskite pagalbinių serverio nustatymo skripto adresą.

Spartieji naršymo klavišai

Čia aprašyti keli naudingi spartieji naršymo klavišai. Kiti spartieji klavišai nurodyti meniu, šalia komandų. [Žr. „Spartieji klavišai“ psl. 101.](#)

- Norėdami atidaryti nuorodą naujame lange, kartu paspauskite „Shift“ ir slinkties klavišą.
- Norėdami pasirinkti kitą rėmelį, mygtuką ar kitą formos elementą, spauskite tabulatoriaus klavišą.
- Norėdami pasirinkti kitą tinklalapio rėmelį (jeigu toks yra), kartu spauskite „Ctrl“ ir tabulatoriaus klavišą.
- Norėdami pasirinkti ankstesnį tinklalapio rėmelį (jeigu toks yra), kartu spauskite „Shift“, „Ctrl“ ir tabulatoriaus klavišą.
- Norėdami pasirinkti kitą tinklalapyje esančią nuorodą, spauskite A, ankstesnę — Q.
- Norėdami pasirinkti kitą tinklalapyje esantį elementą, spauskite D, ankstesnį — E. Tinklalapio elementas gali būti teksto pastraipa, atvaizdas ir kt.
- Norėdami pasirinkti kitą tinklalapyje esančią antraštę, spauskite S, ankstesnę — W.
- Norėdami perstumti vaizdą ekrane tiek, koks yra ekrano aukštis, kartu spauskite „Chr“ ir slinkties klavišą aukštyn arba „Chr“ ir slinkties klavišą žemyn.
- Norėdami peršokti į tinklalapio pabaigą, kartu spauskite „Chr“ ir slinkties klavišą dešinėn, į pradžią — „Chr“ ir slinkties klavišą kairėn.
- Norėdami, kad atvaizdai tinklalapyje būtų rodomi ar nerodomi, spauskite G.
- Jei vaizdas buvo sumažintas, 100% mastelį galite nustatyti paspaudę 6.
- Jei žymų vaizde norite išskleisti arba sutraukti katalogą, spauskite tarpo klavišą.
- Norėdami uždaryti žymų vaizdą, spauskite „Esc“.
- Norėdami ištrinti žymą, spauskite naikinimo klavišą.

7. Contacts (adresų knyga)

Programą **Contacts** galite naudoti visos adresatų informacijos (telefonų numerių ir adresų) kūrimui, taisymui ir tvarkymui. Pagrindinė adresatų duomenų bazė saugoma komunikatoriaus atmintyje. Adresatų informaciją taip pat galite išsaugoti SIM kortelėje ir duomenų bazėje, atminties kortelėje, įdėtoje į prietaisą.

Programos **Contacts** pagrindinio vaizdo kairiajame rėmelyje (**Contacts directory**) rodomas atidarytos adresatų duomenų bazės turinys (1).

Galimos adresatų duomenų bazės rodomos sąrašo pradžioje.

Po sąrašų yra adresatų paieškos laukelis (2).

Programos **Contacts** pagrindinio vaizdo dešiniajame rėmelyje rodomas adresato kortelės turinys arba adresatų grupė, kurią pasirinkote sąrašė **Contacts directory**.

Adresato kortelėje esančią informaciją taip pat naudoja, pavyzdžiui, programa **Telephone**.

■ Adresatų kortelių tvarkymas

Norėdami atidaryti adresatų duomenų bazę, pažymėkite ją sąrašė **Contacts directory** ir paspauskite **Open**. Turėkite galvoje, kad pasirinkę SIM kortelės duomenų bazę matysite ne visus meniu.

Norėdami sukurti naują adresato kortelę pagal numatytąjį šabloną, paspauskite **New card**, įrašykite adresato informaciją ir paspauskite **Done**. Kortelė įtraukiama į pasirinktą adresatų duomenų bazę.

Patarimas: jei norėsite naudoti telefono numerį užsienyje, prieš šalies kodą įrašykite pliuso (+) ženklą.

Norėdami atidaryti adresato kortelę iš pasirinktos duomenų bazės, pažymėkite adresatą sąrašė **Contacts directory** ir paspauskite **Open**.

Norėdami ieškoti adresato kortelės pasirinktoje duomenų bazėje, įrašykite pirmąsias adresato vardo raides į paieškos laukelį po sąrašų **Contacts directory**, rastų adresatų sąrašė pažymėkite norimą adresatą ir paspauskite **Open**.

Norėdami paskambinti adresatui, pažymėkite jį sąrašė **Contacts directory**, pereikite į dešinįjį langą, pažymėkite telefono numerį ir paspauskite **Call**.

Norėdami sukurti adresato kortelę pagal tam tikrą šabloną, paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite **File > New card** ir norimą šabloną.

Norėdami ištrinti adresato kortelę, pažymėkite adresatą sąrašė **Contacts directory**, paspauskite **Delete** ir **Delete**.

Norėdami nusiųsti adresatui tekstinį ar daugiaformatį pranešimą, pažymėkite adresatą sąrašė **Contacts directory**, pereikite į dešinįjį langą, pažymėkite mobiliojo telefono numerį ir paspauskite **Write text message** arba **Write MMS**.

Norėdami nusiųsti adresatui faksogramą, pažymėkite adresatą sąrašė **Contacts directory**, pereikite į dešinįjį langą, pažymėkite fakso numerį ir paspauskite **Write fax**.

Norėdami nusiųsti adresatui el. laišką, pažymėkite adresatą sąrašė **Contacts directory**, pereikite į dešinįjį langą, pažymėkite el. pašto adresą ir paspauskite **Write e-mail**.

Norėdami nukopijuoti visus duomenų bazėje esančius adresatus, sąrašė **Contacts directory** pasirinkite duomenų bazę, paspauskite **Copy all** ir pasirinkite duomenų bazę, į kurią norite įkelti adresatų informaciją.

Norėdami atidaryti tinklalapį, kurio adresas yra adresato kortelėje, pažymėkite adresatą sąrašė **Contacts directory**, pereikite į dešinįjį langą, pažymėkite žiniatinklio adresą ir paspauskite **Go to**.

Norėdami sukurti naują duomenų bazę savo atminties kortelėje, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > More options > New database**.

Norėdami uždaryti programą **Contacts**, paspauskite **Exit**.

■ Adresatų kortelių taisymas

Atidarę adresato kortelės vaizdą, galite kurti, peržiūrėti, keisti, ištrinti adresato kortelės turinį ir adresatų kortelių šablonus. Norėdami atidaryti adresato kortelę, kurią norite taisyti, pažymėkite adresatą sąrašė **Contacts directory** ir paspauskite **Open**.

Norėdami įtraukti naują duomenų laukelį į adresato kortelę, paspauskite **Add field**.

Contacts (adresų knyga)

Norėdami pervardyti adresato kortelėje esantį laukelį, pažymėkite jį ir paspauskite **Rename field**. Jeigu negalima pervardyti laukelio, meniu **Rename field** yra blyškus.

Norėdami ištrinti adresato kortelėje esantį laukelį, pažymėkite jį ir paspauskite **Delete field**.

Norėdami pakeisti adresatų kortelių numatytąjį šabloną, paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite **Tools > Settings > General > Default template**, paspauskite **Change** ir pasirinkite šabloną.

Norėdami pridėti prie adresato kortelės atvaizdą, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Card > Insert picture**. arba Pažymėkite tuščią atvaizdo rėmelį ir paspauskite **Insert picture**.

Norėdami pakeisti adresato kortelėje esantį atvaizdą, pažymėkite jį ir paspauskite **Change picture**.

Norėdami ištrinti atvaizdą iš adresato kortelės, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Card > Remove picture**. arba Pažymėkite atvaizdą ir paspauskite **Remove picture**.

Norėdami susieti skambėjimo toną su adresatu, paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite **Card > Ringing tone** ir paspauskite **Change**.

Norėdami susieti DTMF toną su adresato kortele, paspauskite **Add field**, pasirinkite **DTMF** ir įveskite DTMF tonų seką.

Norėdami išsaugoti adresato kortelę ir vėl įjungti programos **Contacts** pagrindinį vaizdą, paspauskite **Done**.

Norėdami ištrinti adresato kortelę, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **File > Delete card**.

■ Adresatų kortelių šablonų kūrimas ir taisymas

Šablonuose yra laukelių rinkinys, kurį prietaisas naudoja kuriant ar peržiūrint adresato kortelę.

Šablonai netaikomi SIM kortelėje esančioms adresatų kortelėms, kadangi jose esantis laukelių rinkinys yra nekeičiamas.

Norėdami sukurti naują šabloną, pasirinkite **Contacts directory**, paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite **Tools > Card templates** ir paspauskite **New**.

Norėdami pataisyti šabloną, pasirinkite **Contacts directory**, paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite **Tools > Card templates**, šabloną ir paspauskite **Open**. Jei norite pakeisti laukelį, pažymėkite jį ir paspauskite **Rename field** arba **Delete field**. Jei norite įterpti laukelį, paspauskite **Add field**. Norėdami išsaugoti laukelius ir uždaryti adresato kortelės šabloną, paspauskite **Done**.

Norėdami ištrinti šabloną, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Tools > Card templates**, šabloną ir paspauskite **Delete**. Ištrinus numatytąjį šabloną, po jo sąrašė sekęs šablonas nustatomas kaip naujas numatytasis šablonas.

■ Mano kortelė

Patarimas: meniu **My contact card** esančią informaciją galite naudoti kaip savo elektroninę vizitinę kortelę. Savo vizitinę kortelę galite siųsti pranešimu, infraraudonųjų spindulių arba „Bluetooth“ ryšiu, duomenis iš jos naudoti faksogramos antraštėje ar viršelyje.

Norėdami pakeisti jūsų kortelėje esantį laukelį, pažymėkite jį ir paspauskite **Rename field**, **Delete field** arba **Add field**.

Norėdami pridėti nuotrauką prie savo kortelės, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Card > Insert picture** arba pažymėkite tuščią atvaizdo rėmelį ir paspauskite **Insert picture**.

Norėdami pakeisti jūsų kortelėje esantį atvaizdą, pažymėkite jį ir paspauskite **Change picture**.

Norėdami ištrinti atvaizdą iš savo kortelės, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Card > Remove picture** arba pažymėkite atvaizdą ir paspauskite **Remove picture**.

Norėdami išsaugoti pakeitimus ir uždaryti meniu **My contact card**, paspauskite **Done**.

■ Adresatų kortelių siuntimas

Pasirinkę **Contacts directory**, galite siųsti adresatų korteles kaip vizitines korteles „vCard“ arba „Nokia Compact Business Card“ formatu į suderinamus prietaisus SMS, MMS, el. paštu, infraraudonųjų spindulių arba „Bluetooth“ ryšiu.

Norėdami atidaryti katalogą **Contacts directory**, pasirinkite **Contacts**.

Adresato kortelės siuntimas

Pasirinkite **Contacts**, sąrašė **Contacts directory** pažymėkite adresatą, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **File > Send**.

Norėdami siųsti adresato kortelę į suderinamą prietaisą kaip vizitinę kortelę, įrašykite gavėjo vardą laukelyje **To:** arba paspauskite **Recipient** ir išsirinkite vardą iš adresų knygos. Paspaudus **Send**, kortelė bus išsiųsta. Jei nuspręsite siųsti adresato kortelę SMS pranešimu, ji bus nusiųsta be atvaizdo.

Norėdami išsaugoti vizitinės kortelės pranešimą kaip juodrašį, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **File > Save**. Pranešimas išsaugomas programos **Messaging** kataloge „Drafts“.

Norėdami ištrinti vizitinę kortelę, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **File > Delete**.

Contacts (adresų knyga)

Norėdami įtraukti pranešimą kaip nuorodą į programą **Desk**, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Add to Desk...**

Norėdami atšaukti ankstesnį veiksmą, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Edit > Undo**.

Norėdami įrašyti gavėjus, paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite **Edit > Cut**, jei norite iškirpti pasirinktą tekstą į laikinąją talpyklą, **Copy**, jei norite nukopijuoti pasirinktą tekstą į laikinąją talpyklą, arba **Paste**, jei norite įdėti tekstą iš laikinosios talpyklos į laukelį **To**.

Norėdami atidaryti kitą ar ankstesnį pranešimą kataloge „Drafts“, paspauskite „Menu“, pasirinkite **View > Next message** arba **Previous message**.

Norėdami įrašyti gavėjų vardus iš adresatų duomenų bazės, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Tools > Check names**. Raidžių seka, kurią įrašote laukelyje **To**, ieškoma adresatų duomenų bazėje. Jei randamas tik vienas atitikmuo, jis įrašomas į laukelį **To**. Jei randami keli atitikmenys, reikiamą adresatą galite pasirinkti pateiktame sąraše.

■ Adresatų grupių kūrimas ir taisymas

Nustatę adresatų grupes, galėsite siųsti tą patį pranešimą grupei žmonių tuo pačiu metu.

Norėdami sukurti adresatų grupę, pasirinkite **Contacts directory**, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New group...** Pažymėkite **Group name** ir įvardykite grupę. Norėdami įtraukti į grupę naują adresatą, paspauskite **Add member**, sąraše pažymėkite norimą adresatą ir paspauskite **Add**. Norėdami pasirinkti daug adresatų, paspauskite klavišą „Shift“ ir slinkties klavišą.

Patarimas: jei norite, kad kai kuriais atvejais, pavyzdžiui, jums būnant susirinkime, galėtum paskambinti tik kai kurie žmonės, galite sukurti jų grupę. Žr. „Aplinkos parametrai“ psl. 69.

Norėdami atidaryti adresatų grupę, pažymėkite ją sąraše **Contacts directory** ir paspauskite **Open**.

Patarimas: norėdami pridėti prie adresatų grupės atvaizdą, paspauskite „Menu“ (menu) ir pasirinkite **Group > Insert picture**.

Norėdami išbraukti adresatą iš grupės, sąraše **Contacts directory** atidarykite grupę, pažymėkite adresatą ir paspauskite **Remove member**.

■ SIM kortelėje išsaugotų adresatų kortelių tvarkymas

Patarimas: SIM kortelėje yra informacija, apibūdinanti jus kaip tinklo vartotoją.

Išsaugomų vardo ir telefono numerio ilgius apibrėžia SIM kortelės taisyklės.

Norėdami išsaugoti naują adresatą savo SIM kortelėje, atidarykite SIM kortelės katalogą ir paspauskite **New contact**. Atidaroma tuščia SIM adresato kortelė. Parašykite adresato vardą ir telefono ar fakso numerį.

Norėdami taisyti SIM kortelėje išsaugotą adresato kortelę, pažymėkite ją sąraše **Contacts directory** ir paspauskite **Open**.

Norėdami ištrinti adresato kortelę iš SIM kortelės, pažymėkite norimą adresatą sąraše **Contacts directory** ir paspauskite **Delete**.

Norėdami paskambinti adresatui, pažymėkite jį sąraše **Contacts directory**, pereikite į dešinįjį langą, pažymėkite telefono numerį ir paspauskite **Call**.

Norėdami nusiųsti adresatui tekstinį ar daugiaformatį pranešimą, pažymėkite adresatą sąraše **Contacts directory**, pereikite į dešinįjį langą, pažymėkite mobiliojo telefono numerį ir paspauskite **Write text message** arba **Write MMS**.

Norėdami nukopijuoti SIM kortelės katalogo turinį į kitą adresatų duomenų bazę, sąraše **Contacts directory** pažymėkite SIM katalogą ir paspauskite **Open > Copy all**. Pasirinkite duomenų bazę, į kurią norite įkelti adresatų informaciją.

Norėdami pakeisti SIM kortelės kataloge esančių vardų rikiavimo tvarką, paspauskite „Menu“, pasirinkite **View > Sort by > Name** arba **SIM location**.

■ Adresatų kopijavimas ir perkėlimas į kitas duomenų bazes

Galite kopijuoti ar perkelti pasirinktus adresatus iš vienos duomenų bazės į kitą.

Norėdami palikti adresato kortelės kopiją pradinėje duomenų bazėje, pasirinkite **Copy to** ir adresatų duomenų bazę, į kurią norite kopijuoti adresato informaciją.

Norėdami iškelti adresato kortelę iš pradinės duomenų bazės, pasirinkite **Move to** ir adresatų duomenų bazę, į kurią norite perkelti adresato informaciją. Adresato kortelės kopijos nebelieka pradinėje duomenų bazėje.

Pirminė adresatų duomenų bazė yra prietaiso atmintyje. Adresatų informaciją taip pat galite išsaugoti SIM ir atminties kortelėse. Pasirinkus meniu **Contacts directory**, rodoma tik viena duomenų bazė. Norėdami peržiūrėti kitos duomenų bazės turinį, pasirinkite ją sąraše **Contacts directory** ir paspauskite **Open**.

Jei pasirinksite SIM kortelės duomenų bazę, galėsite kopijuoti tik adresatų vardus ir numerius. Jeigu adresato kortelėje yra daugiau nei vienas telefono ar fakso numeris, kiekvienas jų patalpinamas atskiroje SIM atminties vietoje.

■ Adresatų kortelių parametrai

Galite pasirinkti numatytąjį adresatų kortelių šabloną, tvarką, kuria vardai turi būti surikiuoti sąraše [Contacts directory](#), adresatų kortelėse esančių adresų ir jūsų siunčiamų vizitinių kortelių formatą.

Norėdami pasirinkti numatytąjį adresato kortelės šabloną, pasirinkite [Contacts](#), paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite [Tools](#) > [Settings](#) > [General](#) > [Default template](#) ir paspauskite [Change](#). Sąraše pasirinkite šabloną ir paspauskite [OK](#). Sukūrę adresato kortelę, kitokio šablono nebegalite naudoti. Tačiau galite įtraukti, ištrinti ar pervardyti adresato kortelėje esančius informacijos laukelius.

Norėdami pakeisti adresatų vardų rikiavimo sąraše [Contacts directory](#) tvarką, pasirinkite [Contacts](#), paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite [Tools](#) > [Settings](#) > [General](#) > [Name display](#) ir paspauskite [Change](#). Pasirinkite [First name Last name](#) arba [Last name, First name](#) ir paspauskite [OK](#).

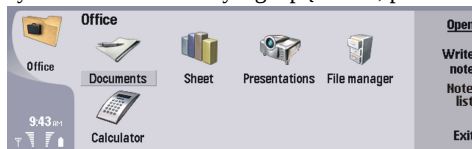
Norėdami pakeisti adresatų kortelėse esančių adresų rodymo formatą, pasirinkite [Contacts](#), paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite [Tools](#) > [Settings](#) > [General](#) > [Default country/region](#) ir paspauskite [Change](#). Adresų formatai nustatomi pagal standartinį kiekvienos šalies ar regiono formatą. Sąraše pasirinkite naują šalį ar regioną su nauju adreso formatu ir paspauskite [OK](#).

Norėdami pasirinkti vizitinių kortelių siuntimo formatą, pasirinkite [Contacts](#), paspauskite „Menu“ (menu), pasirinkite [Tools](#) > [Settings](#) > [General](#) > [Sending format via text message](#) ir paspauskite [Change](#). Pasirinkite [vCard](#), norėdami naudoti „vCard“ formatą, arba [Compact](#), norėdami naudoti suglaudintų duomenų formatą, ir paspauskite [OK](#).

8. Dokumentai

Naudodamiesi programa **Documents**, galite kurti naujus ir taisyti esamus tekstinius dokumentus. Į dokumentus galite įterpti ir peržiūrėti atvaizdus ir kitus failus.

Documents yra viena iš galimų grupės **Office** programų. Grupėje **Office** taip pat yra programos **Sheet** ir **Presentations**, **Calculator** ir **File manager** failams ir katalogams tvarkyti. Norėdami atidaryti grupę **Office**, pasirinkite **Desk > Office** ir paspauskite **Open**.

Galite atidaryti, taisyti ir išsaugoti dokumentus, sukurtus programa „Microsoft Word for Windows version 97“ arba naujesne jos versija. Turėkite galvoje, kad prietaisas gali atkurti ne visas originalių dokumentų savybes ir formatus. Originalus dokumentas neturi būti apsaugotas slaptažodžiu. Kitų versijų „Microsoft Word“ programomis sukurtus dokumentus galite tik peržiūrėti.

■ Dokumentų tvarkymas

Dokumentą galite peržiūrėti spausdami slinkties klavišą, pasirinkti tekstą — kartu spausdami Shift ir slinkties klavišą kairėn, dešinėn, aukštyn arba žemyn.

Patarimas: meniu yra daug funkcijų, pažįstamų iš kitų rašyklių.

Norėdami sukurti naują dokumentą, atidarykite programą **Documents** ir pradėkite rašyti atsidariusiame naujame dokumente arba paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New document > Blank document....** Parašykite arba įdėkite iš kito dokumento nukopijuotą tekstą.

Norėdami atidaryti esamą dokumentą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Open....** Suraskite katalogą, kuriame yra išsaugotas failas.

Patarimas: norėdami atidaryti neseniai naudotą dokumentą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Recent documents**.

Norėdami nukopijuoti ar iškirpti pasirinktą tekstą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Copy** arba **Cut**. Norėdami įdėti nukopijuotą ar iškirptą tekstą, pasirinkite dokumentą, į kurį norite įdėti tekstą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Paste**.

Norėdami puslapiuoti dokumentą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Paginate**. Pasirinkus šią komandą, dokumentas suskirstomas į puslapius ir atnaujinami puslapių numeriai.

Norėdami įterpti į dokumentą puslapio trūkį ar eilutės skirtuką, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > Page break** arba **Line break**.

Norėdami suskaičiuoti dokumente esančius žodžius, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Word count**.

Norėdami ieškoti teksto dokumente, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Find....** Įveskite ieškomą tekstą ir paspauskite **Find**. Norėdami patikslinti paiešką, paspauskite **Options**. Norėdami pakeisti surastą tekstą kitu, paspauskite **Replace**, įrašykite naują tekstą ir paspauskite **Replace**.

Norėdami išsaugoti ir uždaryti dokumentą, paspauskite **Exit**. Jei failę ką nors pakeitėte, paspaudus **Save** dokumentas bus išsaugotas numatytoju pavadinimu. Norėdami nurodyti, kur ir kokių pavadinimu turi būti išsaugotas failas, paspauskite **Save as**. Norėdami uždaryti programą neišsaugodami pakeitimų, paspauskite **Discard changes**. Norėdami išsaugoti failą kitokiu formatu, paspauskite **Change format**.

Norėdami peržiūrėti dokumento struktūrą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Outline....** Skirtingus dokumento struktūros lygius sudaro įvairių lygių antraštės. Aukščiausiam lygyje yra „Heading 1“ stiliaus antraštė, antrame lygyje — „Heading 2“ ir t. t. Dokumento metmenų vaizde pagrindinis dokumento tekstas nerodomas. Jei dokumento metmenų vaizde norite matyti daugiau lygių, paspauskite **Expand**. Norėdami paslėpti žemesnius lygius, paspauskite **Collapse**. Norėdami pereiti prie tam tikros dokumento antraštės, pasirinkite antraštę ir paspauskite **Go to**.

Norėdami paslėpti ar padaryti matomus teksto ženklus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Preferences....** Lape **Basic options** galite nustatyti, ar tabulatorių, tarpų ir pastraipų ženklai turi būti rodomi dokumente. Lape **Advanced options** galite nustatyti, ar tabulatorių, priverstinių eilučių skirtukų, jungiamųjų tarpų ir sintaksinių brūkšnelių ženklai turi būti rodomi dokumente.

Norėdami atidaryti tam tikrą dokumento puslapį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Go to page....** Dialogo lange **Go to** galite matyti, kiek dokumente yra puslapių, ir pasirinkti puslapį, kurį norite atidaryti. Įrašę puslapio numerį, paspauskite **Done**.

■ Formatų taikymas dokumentams

Dokumento stilių galite pakeisti pritaikydami formatus šriftams ir pastraipoms. Galite naudoti įvairius šriftus, jų dydžius ir stilius. Galite pritaikyti įvairius gamintojo ar vartotojo nustatytus stilius tiesiog atskiroms teksto dalims arba naudoti šabloną, pagal kurį teksto stilius nustatomas automatiškai.

Norėdami pritaikyti formatą tekstui, pasirinkite tekstą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Format > Font..., Formatting, Bullets...** arba **Paragraph**. Pasirinkite norimą formato parametą. Pavyzdžiui, galite pakeisti šriftą į storesnį, kursyvą ar pabrauktą, pakeisti šrifto dydį ir spalvą, uždėti žiogelius ir kraštines.

Norėdami taisyti pastraipos stilių ar sukurti naują, paspauskite **Style**. Pasirinkite stilių, kurį norite taisyti ir paspauskite **Edit**. Norėdami sukurti naują stilių, paspauskite **New**. Įvardykite naują stilių, nustatykite jo šrifto, žiogelių, kraštinių ir atstumo tarp eilučių parametrus.

Norėdami pakeisti pastraipos stilių, įkelkite žymeklį į bet kurią pastraipos vietą ir paspauskite **Style**. Pasirinkite naują stilių ir paspauskite **Set**.

■ Objektų įterpimas ir taisymas

Objektai tekstiniuose dokumentuose yra ne nuorodos, o įterptieji priedai, kurie gali gerokai padidinti failus. Kai kurių rūšių objektai rodomi tik kaip piktogramos.

Norėdami įterpti objektą į dokumentą, paspauskite **Insert object**. Sąraše pasirinkite objekto, kurį norite įterpti, rūšį. Norėdami atidaryti reikiamą objekto tvarkymo programą ir sukurti naują objektą, paspauskite **Insert new**. Norėdami atidaryti failų sąrašą, paspauskite **Insert existing**. Išvardijami tik tie failai, kuriuos galima įterpti. Pasirinkite failą ir paspauskite **OK**.

Norėdami pakeisti atvaizdo dydį, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Object > Object details....** Lape **Scaling** galite nurodyti atvaizdo plotį ir aukštį ar nustatyti konkretų atvaizdo mastelį (procentais). Lape **Cropping** galite pasirinkti atvaizdo apkarpymo funkciją. Turėkite galvoje, kad piktogramų dydžio negalima pakeisti.

Norėdami atidaryti objektą peržiūrai ar taisymui, pasirinkite jį ir paspauskite įvesties klavišą.

Norėdami pašalinti objektą iš dokumento, pasirinkite objektą ir paspauskite naikinimo klavišą.

■ Lentelių peržiūra

Programa „Microsoft Word for Windows“ sukurtas lentelės galite atidaryti atskirame lange.

Norėdami peržiūrėti lentelės atskirame lange, nukelkite žymeklį po lentelę, pasirinkite lentelę paspausdami krypties klavišą „dešinėn“ ir paspauskite klavišą „Enter“.

Norėdami nukopijuoti lentelę, paspauskite **Copy**.

Norėdami uždaryti lentelės vaizdą, paspauskite **Close**.

■ Šablonų naudojimas

Galite naudoti šablonus ir išsaugoti dokumentus kaip šablonus. Pavyzdžiui, jūsų įmonėje gali būti parengtas jos dokumentų šablonas, kuriame apibrėžti įvairūs dokumento parametrai.

Norėdami išsaugoti dokumentą kaip šabloną, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save > Save as template....**

Norėdami pasirinkti šabloną, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New document > Use template....** Suraskite katalogą, kuriame yra išsaugotas šablonas.

9. „Sheet“

Naudodamiesi programa **Sheet**, galite išsaugoti savo duomenis faile, kuris vadinamas darbo knyga. Kiekvienoje darbo knygoje yra mažiausiai vienas darbo lapas. Darbo knygoje taip pat gali būti diagramų lapai; diagramos lapas yra lapas su diagrama, sudaryta pagal darbo lapo duomenis.

Pasirinkite **Desk > Office > Sheet**.

■ Darbo knygos

Norėdami sukurti naują darbo knygą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New workbook**.

Norėdami atidaryti esamą darbo knygą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Open**. Suraskite katalogą, kuriame yra išsaugotas failas.

Patarimas: norėdami atidaryti neseniai naudotą darbo knygą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Recent workbooks**.

■ Darbo lapų tvarkymas

Slinkties klavišu pažymėkite langelį, į kurį norite įrašyti duomenis, ir įveskite informaciją.

Norėdami darbo lape pasirinkti visą eilutę, perkeltkite žymeklį į langelį, esantį reikiamos eilutės ir pirmojo stulpelio sankirtoje, tada kartu paspauskite „Shift“ ir naršymo mygtuką kairėn. Norėdami pasirinkti visą stulpelį, perkeltkite žymeklį į langelį, esantį reikiamo stulpelio ir pirmosios eilutės sankirtoje, tada kartu paspauskite „Shift“ ir naršymo mygtuką aukštyn.

Norėdami suformatuoti darbo lapus, pasirinkite langelį ar langelius, kuriuos norite formatuoti, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Format** ir reikiamą meniu. Galite keisti šrifto ir skaičių formatus, nustatyti lygiavimą, eilutės ir stulpelio aukštį. Norėdami formatuoti langelio kraštines ar jo fono spalvą, pasirinkite **Format > Cell appearance > Borders** arba **Background colour**.

Norėdami įterpti naują darbo lapą į darbo knygą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > New worksheet**.

Norėdami įjungti kitą darbo lapą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Worksheets** arba **Sheets/Charts**, jei darbo knygoje yra bent viena diagrama. Pasirinkite darbo lapą ir paspauskite **OK**.

Norėdami, kad kai kurios eilutės nepasitrauktų iš ekrano, kai stumdote vaizdą, pasirinkite pirmą eilutę po sritimi, kurią norite visą laiką matyti ekrane. Norėdami, kad iš ekrano nepasitrauktų kai kurie stulpeliai, pasirinkite pirmą stulpelį dešiniausios srities, kurią norite visą laiką matyti ekrane. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Freeze panes**.

Norėdami ieškoti duomenų, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Find**. Įveskite tekstą ar skaičius, kurių norite ieškoti, ir paspauskite **Find**. Norėdami ieškoti duomenų darbo lape pagal tam tikrą kriterijų, paspauskite **Options**.

Norėdami pervardyti darbo lapą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Format > Rename worksheet**. Parašykite naują pavadinimą ir paspauskite **Done**.

■ Langelių tvarkymas

Norėdami ištrinti langelių turinį ar formatus, pasirinkite reikiamus langelius ir paspauskite **Clear**. Jei pasirinksite **Formats**, pasirinktų langelių formatai bus panaikinti, tačiau jų turinys liks. Bus naudojamas numatytasis stilius. Jei pasirinksite **Contents**, pasirinktų langelių turinys bus ištrintas, tačiau jų formatai liks. Pasirinkus **All**, ištrinami pasirinktų langelių formatai ir turinys.

Norėdami įterpti langelius, pasirinkite sritį, kurios vietoje norite įterpti langelius, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > Cells**. Langelius galite įterpti virš (**Shift cells down**) arba kairiau (**Shift cells right**) pasirinktos srities. Jei pasirinkote tik vieną langelį, bus įterptas tik vienas naujas langelis. Jei pasirinkote langelių sritį, bus įterpta atitinkama tuščių langelių sritis. Jei norite įterpti naują eilutę ar stulpelį, pasirinkite **Entire row** arba **Entire column** ir paspauskite **OK**.

Norėdami pasirinkti langelių sritį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Select**. Norėdami pasirinkti visą darbo lapą, laukelyje **Range** pasirinkite **Entire worksheet**.

Patarimas: norėdami pasirinkti stulpelį A, pasirinkite **Reference**, pereikite į laukelį **Reference** ir parašykite A:A. Panašiai, norėdami pasirinkti stulpelius nuo A iki C, parašykite A:C. Norėdami pasirinkti 1 eilutę, parašykite 1:1. Norėdami pasirinkti sritį nuo stulpelio A iki C ir nuo 2 iki 3 eilutės, parašykite A2:C3.

Norėdami pasirinkti įvardytus darbo lapo langelius, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Select**. Laukelyje **Range** pasirinkite **Named cells** ir laukelyje **Named area** pasirinkite langelį. Pasirinkę langelį, paspauskite **Done**.

Norėdami pertvarkyti langelius, pasirinkite juos, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Sort > Top to bottom** arba **Left to right**. Lape **1st column** arba **1st row** pasirinkite rūšiavimo tvarką ir, jei rūšiuojant būtina skirti didžiąsias ir mažąsias raides, laukelyje **Case sensitive** pasirinkite **Yes**. Jei pasirinkote daugiau nei vieną eilutę ar stulpelį, pereikite prie antro ir trečio lapo ir nustatykite kito stulpelio ar eilutės rūšiavimo tvarką.

Norėdami į pasirinktą langelį įterpti funkciją, darbo lape paspauskite **Insert function**. Funkcijos naudojamos skaičiavimams supaprastinti. Galite pasirinkti funkcijų iš įvairių kategorijų. Pavyzdžiui, funkcija MIN nustato mažiausią skaitmeninę reikšmę iš pasirinktos langelių srities, AVERAGE suskaičiuoja pasirinktų reikšmių vidurkį, SUM sudeda reikšmes. Pasirinkę funkciją, paspauskite **Done**. Funkcija įterpiama į pasirinktą darbo lapo langelį. Darbo lape paspauskite **Point reference**, kartu spausdami Shift ir slinkties klavišus pasirinkite langelius, kuriuos norite įtraukti į funkciją, ir paspauskite **OK**. Žr. „Funkcijų sąrašas“ psl. 50.

Pavyzdys: tarkime, norite sudėti skaičius, esančius visuose langeliuose nuo C2 iki C6, ir gauti jų sumą langelyje C7. Pasirinkite langelį C7 ir paspauskite **Insert function**. Pasirinkite funkciją SUM, paspauskite **OK** ir **Done**. Paspauskite **Point reference**, pasirinkite langelių sritį nuo C2 iki C6, kartu spausdami Shift ir slinkties klavišus, ir paspauskite **OK**. Suma pasirodo langelyje C7.

Pažymėkite langelius, kuriuos norite įvardyti, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > Name > Add**. Parašykite langelio ar langelių srities pavadinimą. Darbo lape pažymėtų langelių koordinatės automatiškai parodomos laukelyje **Value**. Norėdami pasirinkti kitą langelių sritį, galite nurodyti atitinkamas koordinatas. Taip pat galite pažymėti pasirinktą sritį skaičiais ir raidėmis, kad galėtumėte ją naudoti įvairiose funkcijose.

Patarimas: Įvardijus langelius, bus lengviau suprantamos skaičiavimo funkcijos. Pavyzdžiui, norint suskaičiuoti, kiek šeimai per mėnesį lieka pinigų laisvalaikiui ir pramogoms, galima iš langelio „Uždarbis“ turinio atimti langelių „Nuoma“ ir „Maistas“ turinius.

■ Diagramų lapų kūrimas ir tvarkymas

Diagramų lapuose yra diagramos, sukurtos pagal darbo lapuose esančius duomenis. Pakeitus informaciją darbo lape, tuo pačiu metu atnaujinama diagrama.

Norėdami sukurti diagramos lapą, pasirinkite darbo lapo langelius, kuriuose yra informacijos, kurią norite įtraukti į diagramą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > New chart**. Pasirinkite diagramos rūšį, dvimatę ar trimatę diagramą, nustatykite fono ir ašių spalvas, įvardykite diagramą.

Norėdami pakeisti langelių sritį, pagal kurią sudaroma diagrama, paspauskite **Sheets/ Charts**, pasirinkite darbo lapą, pagal kurio duomenis sudaroma diagrama, ir paspauskite **OK**. Pasirinkite naują langelių sritį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Sheets/Charts**. Pasirinkite diagramos lapą ir paspauskite **OK**. Diagramos lape pasirinkite „Menu“ ir **Tools > Replace data**. Patvirtinkite pakeitimus paspausdami **Replace ranges**.

Norėdami pakeisti diagramos lapo duomenis, paspauskite **Sheets/ Charts**. Pasirinkite darbo lapą ir paspauskite **OK**. Sutvarkykite informaciją darbo lape ir paspauskite **OK**. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Sheets/Charts**. Pasirinkite diagramą ir paspauskite **OK**.

Norėdami pakeisti bendrą diagramos vaizdą, paspauskite **Chart settings**. Galite pasirinkti diagramos rūšį, padaryti diagramą trimatę, pakeisti fono ir ašių spalvas. Taip pat galite pakeisti diagramos pavadinimą.

Norėdami smulkiau suformatuoti diagramą, paspauskite **Select object**. Pasirinkite objektą, kurį norite tvarkyti ir paspauskite **OK**. Paspauskite įvesties klavišą, kad atidarytumėte dialogo langą, kuriame galėsite nustatyti reikiamus parametrus.

Patarimas: diagramos lape esančius objektus taip pat galite pasirinkti tabulatoriaus klavišu.

Norėdami atidaryti kitą toje pačioje darbo knygoje esantį diagramos lapą, paspauskite **Sheets/ Charts**. Pasirinkite diagramą ir paspauskite **OK**.

Norėdami ištrinti diagramos lapą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Chart > Delete chart**.

■ Funkcijų sąrašas

Funkcijos naudojamos skaičiavimams supaprastinti. Žr. „Langelių tvarkymas“ psl. 49.

ABS(skaičius)	absoliuti skaičiaus reikšmė.
ACOS(skaičius)	skaičiaus arkkosinusas.
ADDRESS(eilutė,stulpelis,pastraipa,A1,lapo pavadinimas)	lentelės eilutės adresas.
ASIN(skaičius)	skaičiaus arksinusas.
ATAN(skaičius)	skaičiaus arktangentas.
ATAN2 (x skaičius,y skaičius)	taško, kurio koordinatės x ir y, arktangentas.
AVERAGE(1 skaičius,2 skaičius,...)	skliaustuose esančių argumentų vidurkis.
CELL(informacijos rūšis,adresas)	informacija apie padėtį, formatą ir turinį.
CHAR(skaičius)	skaičiaus ženklas.
CHOOSE(numeris,1 reikšmė,2 reikšmė,...)	iš reikšmių sąrašo išrenkama viena reikšmė.

CODE(tekstas)	pirmojo rašmens numeris.
COLUMN(adresas)	adreso stulpelio numeris.
COLUMNS(masyvas)	stulpelių skaičius adrese.
COMBIN(1 reikšmė,2 reikšmė,...)	nurodyto objektų skaičiaus kombinacijų skaičius.
COS(skaičius)	skaičiaus kosinusas.
COUNT(1 reikšmė,2 reikšmė,...)	skaičius sąraše esančių argumentų, kurie yra skaičiai.
COUNTA(1 reikšmė,2 reikšmė,...)	skaičius sąraše esančių argumentų, kurie yra bet kokios reikšmės.
COUNTBLANK(sritis)	srityje esančių tuščių langelių skaičius.
DATE(metai,mėnuo,diena)	pasirinktos datos serijos numeris.
DATEVALUE(data tekstu)	data tekstu paverčiama datos serijos numeriu.
DAY(serijos numeris)	serijos numeris paverčiamas mėnesio diena.
DDB(pradinė kaina,likutinė vertė,naudojimo trukmė,laikotarpis,daliklis)	turto nusidėvėjimas per tam tikrą laikotarpį, skaičiuojamas dvigubai mažėjančios balansinės vertės ar koku nors kitoku, jų nurodytu metodu.
DEGREES(kampas)	radianai verčiami laipsniais.
ERROR.TYPE(klaidos reikšmė)	numeris, atitinkantis klaidos reikšmę.
EXACT(1 tekstas,2 tekstas)	tikrina, ar vienodi du tekstai.
EXP(skaičius)	konstanta e, pakelta nurodytu laipsniu.
FACT(skaičius)	skaičiaus faktorialas.
FALSE()	loginė neigiama reikšmė FALSE.
FIND(ieškoti teksto,tekste,nuo rašmens)	randa vieną tekstą kitame (skiriamos didžiosios ir mažosios raidės).
FV(palūkanos,laikotarpiai,įmoka,dabartinė vertė,tipas)	būsimoji investicijos vertė.
HLOOKUP(ieškoma reikšmė,lentelė ar masyvas,eilutės numeris,...)	ieško reikšmės viršutinėje masyvo eilutėje ir pateikia reikšmę iš nurodyto langelio.
hour(serijos numeris)	paverčia serijos numerį valanda.
IF(loginis testas,reikšmė teigiamu atveju,reikšmė neigiamu atveju)	atlieka loginį testą.
INDEX(adresas,eilutės numeris,stulpelio numeris)	pateikiama reikšmė iš nurodyto masyvo pagal eilutės ir stulpelio numerius.
INDIRECT(adresas,A1)	pateikiama reikšmė iš langelio, į kurį nurodo reikšmė esanti nurodytame langelyje.
INT(skaičius)	skaičius suapvalinamas iki artimiausio mažesnio sveikojo skaičiaus.
IRR(vertė,spėjimas)	vidinė įplaukų norma, skaičiuojama iš piniginių įplaukų sekos.
ISBLANK(reikšmė)	rodoma TRUE, jei reikšmė yra tuščia.
ISERR(reikšmė)	rodoma TRUE, jei reikšmė yra bet kuri klaida, išskyrus #N/A.
ISERROR(reikšmė)	rodoma TRUE, jei reikšmė yra bet kokia klaida.
ISLOGICAL(reikšmė)	rodoma TRUE, jei reikšmė yra loginė.
ISNA(reikšmė)	rodoma TRUE, jei reikšmė yra klaida #N/A.
ISNONTEXT(reikšmė)	rodoma TRUE, jei reikšmė nėra tekstas.
ISNUMBER(reikšmė)	rodoma TRUE, jei reikšmė yra skaičius.
ISTEXT(reikšmė)	rodoma TRUE, jei reikšmė yra tekstas.
LEFT(tekstas,rašmenų skaičius)	nurodytas skaičius rašmenų iš teksto kairės pusės.

LEN(tekstas)	rašmenų skaičius tekste.
LN(skaičius)	skaičiaus natūralusis logaritmas.
LOG10(skaičiaus)	skaičiaus dešimtainis logaritmas.
LOOKUP()	reikšmė iš vienos eilutės, iš vieno stulpelio arba iš masyvo.
LOWER(tekstas)	gaunamas tekstas visomis mažosiomis raidėmis.
MAX(1 skaičius,2 skaičius,...)	didžiausia reikšmė iš argumentų sąrašo.
MID(tekstas,pradinio rašmens vieta,rašmenų skaičius)	nurodyto ilgio tekstas iš pradinio teksto.
MIN(1 skaičius,2 skaičius,...)	mažiausia reikšmė iš argumentų sąrašo.
MINUTE(serijos numeris)	paverčia serijos numerį minutėmis.
MOD(skaičius,daliklis)	dalybos liekana.
MONTH(serijos numeris)	paverčia serijos numerį mėnesiu.
N(reikšmė)	reikšmė paverčiama skaitmenine reikšme.
NOW()	dabartinės datos ir laiko serijos numeris.
NPV(nuolaida,1 reikšmė,2 reikšmė,...)	grynoji dabartinė investicijos vertė, suskaičiuota iš periodinių piniginių įplaukų su tam tikra nuolaida.
OFFSET(adresas,eilutės,stulpeliai,aukštis,plotis)	adresas srities, esančios per nurodytą skaičių eilučių ir stulpelių nuo nurodyto langelio ar langelių srities.
PERMUT(skaičius, pasirinktas skaičius)	nurodyto objektų skaičiaus keitinių skaičius.
PI()	„pi“ reikšmė.
PMT(0,0,0)	periodinis mokėjimas pagal anuitetą.
POWER(skaičius,laipsnio rodiklis)	skaičius, pakeltas nurodytu laipsnio rodikliu.
PRODUCT(1 skaičius,2 skaičius,...)	argumentų sandauga.
PROPER(tekstas)	pirmoji kiekvieno tekste esančio žodžio raidė tampa didžioji.
PV(palūkanos,laikotarpiai,įmoka,būsimoji vertė,tipas)	dabartinė investicijos vertė.
RADIANS(kampas)	laipsniai verčiami radianais.
RAND()	sugeneruojamas atsitiktinis skaičius nuo 0 iki 1.
RATE(laikotarpiai,įmoka,dabartinė vertė,būsimoji vertė,tipas,spėjimas)	nurodyto laikotarpio palūkanos pagal anuitetą.
REPLACE(senas tekstas,nuo rašmens,rašmenų skaičius,naujas tekstas)	tekste pakeičiami rašmenys.
REPT(tekstas,kartai)	nurodytas tekstas kartojamas nurodytą skaičių kartų.
RIGHT(tekstas,rašmenų skaičius)	nurodytas skaičius rašmenų iš teksto dešinės pusės.
ROUND(skaičius,skaitmenų skaičius)	suapvalina skaičių nurodytu tikslumu, t. y. iki nurodyto skaitmenų skaičiaus.
ROW(eilutė)	nurodytos eilutės numeris.
ROWS(masyvas)	eilučių skaičius adrese.
SECOND(serijos numeris)	paverčia serijos numerį sekundėmis.
SIGN(skaičius)	skaičiaus ženklas.
SIN(skaičius)	nurodyto kampo sinusas.
SLN(pradinė kaina,likutinė vertė,naudojimo trukmė)	tiesinis turto nusidėvėjimas per vieną laikotarpį.
SQRT(skaičius)	teigiama kvadratinė šaknis.
STDEV(1 skaičius,2 skaičius,...)	standartinis imties nuokrypis.
STDEVP(1 skaičius,2 skaičius,...)	standartinis visos generalinės aibės nuokrypis.

STRING()	skaičius paverčiamas nurodyto formato tekstu.
SUM(1 skaičius,2 skaičius,...)	argumentų suma.
SUMPRODUCT(1 masyvas,2 masyvas,...)	masyvų sandaugų suma.
SUMSQ(1 masyvas,2 masyvas)	kvadratų suma.
SYD(pradinė kaina, likutinė vertė, naudojimo trukmė, laikotarpis)	metų skaičiaus metodu skaičiuojamas turto nusidėvėjimas per nurodytą laikotarpį.
T(reikšmė)	argumentai paverčiami tekstu.
TAN(skaičius)	skaičiaus tangentas.
TERM()	mokėjimų už investiciją skaičius, kai periodinio mokėjimo suma yra P, palūkanų norma R ir būsimoji vertė FV.
TIME(valandos, minutės, sekundės)	pasirinkto laiko serijos numeris.
TIMEVALUE(laikas, tekstas)	laikas, pateiktas tekstu, paverčiamas serijos numeriu.
TODAY()	šios dienos serijos numeris.
TRIM(tekstas)	pašalinami abipus teksto esantys tarpai.
TRUE()	loginė teigiama reikšmė TRUE.
TRUNC(skaičius, skaitmenų skaičius)	atmetama skaičiaus dalis, esanti už sveikosios.
TYPE(laukelis)	skaičius, priklausantis nuo pasirinkto laukelio turinio.
UPPER(tekstas)	gaunamas tekstas visomis didžiosiomis raidėmis.
VALUE(tekstas)	tekstinis argumentas paverčiamas skaičiumi.
VAR(1 skaičius,2 skaičius,...)	standartinė imties dispersija.
VARP(1 skaičius,2 skaičius,...)	standartinė visos generalinės aibės dispersija.
VLOOKUP(ieškoma reikšmė,lentelė ar masyvas,stulpelio numeris,...)	nurodyta reikšmė ieškoma pirmajame iš kairės nurodytos lentelės stulpelyje ir pateikiama atitinkama reikšmė iš nurodyto stulpelio.
YEAR(serijos numeris)	paverčia serijos numerį metais.

10. Pateiktys

Naudodamiesi programa **Presentations**, galite atidaryti, peržiūrėti, taisyti ir išsaugoti programą „Microsoft PowerPoint 97“ ar naujesnę jos versiją sukurtas pateiktis. Taip pat galite kurti naujas pateiktis. Turėkite galvoje, kad prietaisas gali atkurti ne visas originalių failų savybes ir formatus.

Pasirinkite **Desk > Office > Presentations**.

■ Pateikčių peržiūra

Norėdami atidaryti esamą pateiktį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Open...** arba paspauskite Ctrl+O. Suraskite katalogą, kuriame yra išsaugotas failas. Slinkties klavišu galite pastumti skaidrę aukštyn, žemyn, kairėn ir dešinėn.

Patarimas: norėdami atidaryti neseniai žiūrėtą pateiktį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Recent presentations**.

Norėdami pereiti nuo vienos skaidrės prie kitos, paspauskite **Next** ir **Previous**. Norėdami pereiti prie tam tikros skaidrės, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Go to slide...** Sąraše pasirinkite skaidrę ir paspauskite **Go**.

Norėdami pakeisti vaizdo mastelį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Zoom**.

Patarimas: mastelį taip pat galite pakeisti paspausdami klavišą Chr ir klavišus su didinamaisiais stiklais.

Norėdami peržiūrėti skaidres per visą ekraną, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Full screen mode**. Norėdami pamatyti komandas, kai vaizdas rodomas per visą ekraną, paspauskite bet kurį iš komandų mygtukų. Norėdami įjungti įprasto vaizdo režimą vietoje vaizdo per visą ekraną režimo ar atvirkščiai, galite paspausti Ctrl+T.

Skaidrių demonstracijų peržiūra

Kai pateiktis rodoma kaip skaidrių demonstracija, rodomi įvairūs specialieji efektai ir animacija. Turėkite galvoje, kad rodomi ne visi specialieji efektai ar animacija.

Norėdami pradėti skaidrių demonstraciją, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Slide show > View show**.

Norėdami nustatyti skaidrių demonstracijos parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Slide show > Show unsupported objects** arba **Show animations**.

Norėdami pereiti iš vienos skaidrės į kitą demonstracijos metu, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Show > Next** ir **Previous**.

Norėdami pasirinkti pirmą ar paskutinę skaidrę, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Show > First slide** arba **Last slide**. Norėdami pereiti prie tam tikros skaidrės, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Go to slide...** Sąraše pasirinkite skaidrę ir paspauskite **Go**.

Norėdami baigti skaidrių demonstraciją, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Show > End show**.

Skaidrių demonstracijų rodymas projektoriumi

Skaidrių demonstracijas galite rodyti suderinamu duomenų projektoriumi ar kita suderinama projekcine sistema. Skaidrių demonstracijos duomenys gali būti siunčiami į duomenų projektorių, pavyzdžiui, „Bluetooth“ ryšiu.

Kad galėtumėte rodyti skaidrių demonstracijas suderinamu duomenų projektoriumi, turėsite įdiegti duomenų projektoriaus tvarkykles. Neįdiegus tvarkyklių, meniu nebus rodomi. Išsamesnės informacijos kreipkitės į duomenų projektoriaus gamintoją ar jo atstovą.

Norėdami rodyti skaidrių demonstracijas duomenų projektoriumi, pasirinkite pateiktį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Slide show > Show on external display**. Norėdami pradėti skaidrių demonstraciją, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Slide show > View show**. Turėkite galvoje, kad specialieji efektai ir animacija nerodomi. Jeigu pateiktyje yra pastabų, jos rodomos tik komunikatoriaus ekrane.

Patarimas: Jei anksčiau nebuvo pasirinkę duomenų projektoriaus, atidaromas dialogo langas **External display**. Pasirinkite duomenų projektorių, paspauskite **Connect** ir **Done**.

Patarimas: Jeigu skaidrių demonstracijos metu įjungiate kitą vaizdą, pavyzdžiui, metmenų vaizdą, pateiktis išoriniame prietaise neberodoma. Jei norite toliau rodyti skaidrių demonstraciją duomenų projektoriumi, vėl įjunkite skaidrių demonstracijos vaizdą.

Norėdami pakeisti duomenų projektorių, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Slide show > External display settings...** Dialogo lange **External display** rodomame sąraše pasirinkite prietaisą, paspauskite **Connect** ir **Done**.

Norėdami baigti skaidrių demonstracijos rodymą duomenų projektoriumi, paspauskite „Menu“, pasirinkite **View > Slide show** ir atžymėkite **Show on external display**.

■ Pateikčių kūrimas

Norėdami sukurti naują pateiktį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New presentation**. Įjunkite teksto lauką paspausdami tabulatoriaus klavišą ir pradėkite rašyti. Baigę, paspauskite **OK** ir pereikite į kitą teksto lauką. Jei norite naudoti šabloną, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New presentation > Use template....** Suraskite katalogą, kuriame yra išsaugotas šablonas.

Patarimas: norėdami perkelti teksto lauką skaidrėje, pasirinkite teksto lauką tabulatoriaus klavišu ir paspauskite slinkties klavišą kairėn, dešinėn, aukštyn arba žemyn. Norėdami perkelti lauką mažesniais žingsniais, paspauskite Ctrl ir slinkties klavišą kairėn, dešinėn, aukštyn arba žemyn. Panašiai galite perkelti kitus objektus, pavyzdžiui, paveikslėlius ar figūras.

Norėdami įterpti į pateiktį naują skaidrę, pasirinkite skaidrę, po kurios norite įterpti naują skaidrę, ir paspauskite **Insert slide**. Pasirinkite naujos skaidrės išdėstymą ir paspauskite **Insert**.

Norėdami įterpti į pateiktį atvaizdą ar figūrą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > Picture...** arba **Autoshape....** Suraskite katalogą, kuriame yra išsaugotas atvaizdas, arba pasirinkite figūrą sąrašė ir paspauskite **Insert**.

Patarimas: norėdami pakeisti objekto dydį, paspauskite Shift ir slinkties klavišą kairėn, dešinėn, aukštyn arba žemyn. Norėdami keisti dydį mažesniais žingsniais, paspauskite Ctrl+Shift ir slinkties klavišą kairėn, dešinėn, aukštyn arba žemyn.

Norėdami įterpti į pateiktį teksto langelį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > Text box**. Įveskite tekstą ir paspauskite **OK**.

Patarimas: meniu yra daugiau teksto formato funkcijų: paspauskite „Menu“, pasirinkite **Format** ir reikiamą funkciją. Galite keisti šrifto ir skaičių formatus, uždėti žiodelius, nustatyti lygiavimą.

Norėdami išsaugoti pateiktį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save > Save presentation** arba **Save as....** Failas išsaugomas PPT formatu.

Norėdami formatuoti į skaidrę įterptą objektą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Format > Object....** Galite pakeisti objekto dydį ar jį pasukti. Turėkite galvoje, kad pasukti galima ne visus objektus, pavyzdžiui, atvaizdus ar lenteles.

■ Lentelių įterpimas

Norėdami įterpti į pateiktį lentelę, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > Table > Insert table....** Pasirinkite, kiek lentelėje turi būti eilių ir stulpelių, ir paspauskite **Insert**.

Norėdami pasirinkti lentelės langelius, pasirinkite lentelę tabulatoriaus klavišu ir paspauskite įvesties klavišą. Langelius galite pasirinkti spausdami tabulatoriaus klavišą.

Norėdami įterpti į lentelę eilių ar stulpelių, pasirinkite langelį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > Table > Insert column** arba **Insert row**. Naujas stulpelis įterpiamas kairiau pasirinkto langelio, o nauja eilė — aukščiau pasirinkto langelio.

Norėdami ištrinti iš lentelės eiles ar stulpelius, pasirinkite langelį eilėje ar stulpelyje, kurį norite ištrinti, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Insert > Table > Delete column** arba **Delete row**.

■ Įvairūs programos vaizdai

Programoje **Presentations** yra įvairių vaizdų, padedančių kurti pateiktis.

Norėdami perjungti vaizdus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Slide, Notes, Outline** arba **Slide master**.

Metmenų vaizdas

Metmenų vaizde rodomas pateikties skaidrėse esantis tekstas. Šis vaizdas skirtas turiniui tvarkyti.

Norėdami atidaryti metmenų vaizdą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Outline**.

Norėdami peržiūrėti skaidrės turinį, paspauskite **Expand**. Norėdami paslėpti turinį, paspauskite **Collapse**. Norėdami atidaryti skaidrę taisymui, pasirinkite ją ir paspauskite įvesties klavišą.

Norėdami pakeisti skaidrių tvarką, pasirinkite skaidrę, kurią norite perkelti, ir paspauskite **Move**. Norėdami perkelti padėties žymeklį į naują vietą, spauskite slinkties klavišą aukštyn arba žemyn ir paspauskite **OK**.

Pasirinkite skaidrę, kurią norite ištrinti, ir paspauskite **Delete**.

Pastabų vaizdas

Atidarę pastabų vaizdą, galite skaityti prie pateikties skaidrių pridėtas pastabas. Taip pat galite įterpti savo pastabų.

Norėdami atidaryti pastabų vaizdą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Notes**. Norėdami pereiti nuo vienos skaidrės prie kitos, paspauskite **Next** ir **Previous**.

P a t e i k t y s

Norėdami pridėti pastabą, įjunkite teksto lauką paspausdami tabulatoriaus klavišą ir pradėkite rašyti. Baigę paspauskite **OK** ir pereikite į kitą skaidrę, jei norite.

Pagrindinio skaidrių ruošinio vaizdas

Pagrindinis skaidrės ruošinys — tai skaidrė, valdanti tam tikras tekstines savybes, bendras visoms pateikties skaidrėms. Norėdami pakeisti savo skaidrių išvaizdą, keiskite ne kiekvieną skaidrę atskirai, o pagrindinį skaidrių ruošinį.

Norėdami atidaryti pagrindinio skaidrių ruošinio vaizdą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Slide master**. Įjunkite teksto lauką paspausdami tabulatoriaus klavišą ir pradėkite rašyti. Baigę, paspauskite **OK** ir pereikite į kitą teksto lauką.

11. „Calendar“ (kalendorius)

Programą **Calendar** galite naudoti svarbiems įvykiams ir susitikimams pasižymėti. Taip pat galite nustatyti, kad apie kalendoriuje pažymėtus įvykius būtų išspėjama signalu.

Kalendorius, mėnesio vaizdas.

Jūsų prietaise ir suderinamame kompiuteryje esančių kalendorių duomenis galite sinchronizuoti naudodamiesi kartu su prietaisu pateiktame kompaktiniame diske esančiu programų paketu „PC Suite“. Informacija apie sinchronizavimą pateikta programų paketo „PC Suite“ vadove.

Taip pat galite sinchronizuoti prietaiso ir suderinamų telefonų kalendoriuose esančius duomenis. [Žr. „Data transfer“ psl. 88.](#)

■ Kalendoriaus įrašų kūrimas

Šiame prietaise esančiame kalendoriuje galite sukurti keturių rūšių įrašus.

- Susitikimų įrašuose nurodoma konkreti data ir laikas.
- Bendrieji užrašai taikomi ne konkrečiam laikui, o visai dienai. Programos savaitės vaizde bendrieji užrašai nerodomi.
- Sukakčių įrašai primena apie gimtadienius ir kitas ypatingas dienas. Šios rūšies įrašai kartojami kasmet.
- Darbų aprašai primena apie užduotis, kurias turėtumėte atlikti. Galima nustatyti darbų pirmenybę ir suskirstyti jų aprašus į sąrašus.

Norėdami sukurti kalendoriaus įrašą, pasirinkite datą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New entry**. Pasirinkite įrašo, kurį norite sukurti, rūšį. Turėkite galvoje, kad susitikimų ir sukakčių įrašų, bendro pobūdžio užrašų ir darbų aprašų parametrai skiriasi.

Įvairius parametrus galite nustatyti toliau aprašytuose kalendoriaus lapuose.

- Lapas **Details** — galite aprašyti įvykį ir nurodyti jo datą. Norėdami nurodyti tam tikrą įvykio pradžios ir pabaigos laiką, laukelyje **Timed** pasirinkite **Yes**.
- Lapas **Notes** — čia galite įrašyti papildomos informacijos apie kalendoriaus įrašą. Prie įrašo pridedama piktograma .
- Lapas **Alarm** — galite nustatyti, kad apie įvykį būtų išspėjama signalu. Pasirinkite laukelį **Set alarm** ir **Yes**. Nustatykite signalo laiką ir dienų skaičių iki įvykio pradžios, kada norite išgirsti signalą. Jeigu susitikimo įrašas yra susietas su tam tikru laiku, laukelyje **Time before** nurodykite, kiek laiko likus iki susitikimo turi skambėti signalas. Turėkite galvoje, kad darbo aprašui nustatyti signalą galėsite tik tada, kai lape **Details** nustatysite darbo atlikimo terminą.
- Lapas **Repeat** — čia galite nurodyti, ar įrašas turi būti kartojamas, ir jo kartojimo intervalą. Nurodykite kartojimo rūšį, intervalą ir pabaigos datą.
- Lapas **Status** — čia galite nustatyti įrašo spalvą ir simbolį, nustatyti jo būseną ir nurodyti, ar norėsite sinchronizuoti įrašą. Jeigu įrašo būsena nežinoma, pažymėkite jį **Tentative**. Jei įvykis pasibaigė, galite užbraukti atitinkamą įrašą. Užbraukus įrašą, iš kalendoriaus jis nepašalinamas. Jei laukelyje **Synchronisation** pasirinksite **Private**, įrašė esančių duomenų negalės matyti kiti vartotojai, kai prisijungę prie tinklo sinchronizuosite prietaiso kalendoriaus ir tinkle naudojamo kompiuterio kalendoriaus duomenis.

Patarimas: kitas būdas sukurti kalendoriaus įrašą — atidarius programą **Calendar**, pradėti rašyti. Pradėjus rašyti, pasirodo numatytasis įrašo dialogo langas.

Patarimas: Patikrinkite, ar teisingą miestą pasirinkote programoje **Clock**, nes pakeitus miestą, kuriame esate, ir jo laiko juostą, gali pasikeisti kalendoriaus įrašų laikas.

Norėdami atidaryti ir taisyti įrašą, pasirinkite jį ir paspauskite **Edit**. Galite taisyti įvairiuose programos lapuose esančią informaciją.

Kalendoriaus piktogramos

Programoje **Calendar** naudojamos šios piktogramos:

- Signalas
- Sukaktis
- Pastaba
- Bendrasis užrašas
- Kartojamas įrašas
- Negalutinis įrašas

- Darbo aprašas
- Itin svarbus darbo aprašas
- Ne itin svarbus darbo aprašas
- Įrašas be laiko

Kalendoriaus įrašų tvarkymas

Norėdami užbraukti įrašą ar pažymėti jo būseną „negalutinis“, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Entry** > **Crossed out** arba **Tentative**. Užbraukus įrašą, iš kalendoriaus jis nepašalinamas.

Norėdami išsiųsti kalendoriaus įrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **Send**. Pasirinkite siuntimo būdą.

Norėdami įtraukti gautą kalendoriaus įrašą į savo kalendorių, atidarykite pranešimą, kuriame yra kalendoriaus įrašas, ir paspauskite **Add to calendar**.

Norėdami nustatyti numatytuosius įrašo parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Entry** > **Default settings**. Pasirinkite įrašo rūšį ir nustatykite tas parametrų reikšmes, kurias dažniausiai naudosite.

Norėdami pakeisti atidaryto įrašo rūšį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Entry** > **Change entry type....** Sąraše pasirinkite naują įrašo rūšį ir paspauskite **Select**.

Norėdami ištrinti kalendoriaus įrašą, pasirinkite jį ir paspauskite naikinimo klavišą. Patvirtinkite ištrynimo veiksmą paspausdami **OK**.

Norėdami perkelti ar ištrinti kelis kalendoriaus įrašus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Move/Delete....** Norėdami perkelti visus norimus įrašus į kitą failą ar ištrinti juos iš prietaiso, paspauskite **OK**. Norėdami apibrėžti daugiau kriterijų, paspauskite **Options**. Galite nurodyti, kad kalendoriaus įrašai būtų ištrinti ar perkelti į failą, kurių rūšių įrašus norite pašalinti, ir laikotarpį, iki kurio norite ištrinti įrašus.

Patarimas: kalendoriaus įrašus taip pat galite ištrinti ar perkelti paspausdami tam tikrą klavišų kombinaciją. Norėdami iškirpti įrašą, paspauskite Ctrl+X; norėdami nukopijuoti įrašą, paspauskite Ctrl+C; norėdami įdėti įrašą, paspauskite Ctrl+V.

Norėdami ieškoti kalendoriaus įrašų, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Find entry....** Įveskite žodžius, kurių yra ieškomame įrašė, ir paspauskite **Find**. Norėdami pradėti paiešką, paspauskite **Done** > **Find**. Pasirinkę vaizdą **Find results**, galite įvesti papildomų paieškos kriterijų ir atidaryti anksčiau rodytą kalendoriaus vaizdą.

Norėdami patikslinti paieškos kriterijų, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Tools** > **Find entry...** ir paspauskite **Options**. Lape **Details** galite patikslinti paieškos kriterijų ir nurodyti ieškomų įrašų grupes pagal pagrindines jų savybes.

Taip pat galite apriboti įrašų paiešką nurodydami įvykių laikotarpį:

- **Whole calendar** — ieškoma visų įrašų.
- **From today** — ieškoma įrašų, kuriuose nustatyta būsima data. Nurodykite datą **Until**.
- **Until today** — ieškoma įrašų, kuriuose nustatyta buvusi data. Laukelyje **From** nurodykite datą, nuo kurios norite pradėti paiešką.
- **User defined** — galite nustatyti norimą ieškomų įvykių laikotarpį. Nurodykite datas laukeliuose **From** ir **Until**.

■ Kalendoriaus parametrai

Norėdami pakeisti bendruosius kalendoriaus parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **General settings....** Lape **General** galite pasirinkti vaizdą, kurį matysite atidarę programą **Calendar**, ir nustatyti, kur kalendoriaus vaizduose turi būti rodomi įrašai be laiko. Lape **Preferred views** galite pakeisti tvarką, kuria išvardijami kalendoriaus vaizdai. Jei rinkdamiesi kalendoriaus vaizdą pažymėsite **No**, šis vaizdas sąraše bus rodomas paskutinis arba visiškai nebus rodomas, kai perjunginėsite vaizdus spaudinėdami programos „Calendar“ klavišą.

■ Kalendoriaus vaizdai

Norėdami perjungti kalendoriaus vaizdą, atidarę bet kurį vaizdą paspauskite **Change view**. Sąraše pasirinkite vaizdo rūšį ir paspauskite **Select**.

Patarimas: norėdami peržiūrėti kalendoriaus vaizdus, keletą kartų paspauskite programos „Calendar“ klavišą. Rodomi tik pageidaujami vaizdai. Norėdami nustatyti pageidaujamus vaizdus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **General settings...** > **Preferred views**.

Norėdami pertvarkyti pasirinktą kalendoriaus vaizdą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View** > **View settings....**

Išsamiau apie vaizdo parametrų nustatymą sužinosite pasirinkę prietaiso funkciją „Help“.

Jei atidarę kalendoriaus vaizdą norite pasirinkti konkrečią datą, paspauskite **Go to date**, įrašykite datą ir paspauskite **OK**.

Norėdami pasirinkti šią dieną, paspauskite **Today**. Norėdami peržiūrėti konkrečios datos įrašus atidarę mėnesio vaizdą, paspauskite **Browse**.

Patarimas: įvairiuose kalendoriaus vaizduose ši diena pasirenkama paspaudus tarpo klavišą.

Mėnesio vaizdas

Kai ekrane rodomas vaizdas **Month**, pasirinkto mėnesio dienas galite peržiūrėti kairiajame rėmelyje, o dienų įrašus — dešiniajame rėmelyje. Šiandieninė data apibraukta spalvotu rėmeliu, datos su įvykiais išskirtos storesniu, mėlynu šriftu, pasirinkta data paryškinta.

Norėdami perjungti mėnesio dienas ir įrašus, spauskite tabulatoriaus klavišą.

Savaitės vaizdas

Kai ekrane rodomas vaizdas **Week**, pasirinktos savaitės įvykiai rodomi septynių dienų langeliuose. Šiandieninė data apibraukta spalvotu rėmeliu.

Patarimas: norėdami greitai pasirinkti kitą datą dienos ir savaitės vaizduose, paspauskite tabulatoriaus klavišą, pasirinkite norimą datą ir paspauskite įvesties klavišą.

Patarimas: norėdami pakeisti pirmą savaitės dieną, pasirinkite **Desk > Tools > Control panel > General > Regional settings**. Pasirinkite lapą **Date** ir laukelį **First day of the week**.

Dienos vaizdas

Vaizde **Day** pateikti pasirinktos dienos įrašai. Įvykiai išdėstyti laiko tinklėlyje pagal jų pradžios laiką. Norėdami peržiūrėti ankstesnės ar sekančios dienos įrašus, spauskite atitinkamą rodyklę.

Savaitinio tvarkaraščio vaizdas

Vaizde **Weekly time schedule** rodomos pasirinktos savaitės valandos, kuriomis esate ką nors numatę. Rodomi tik įrašai su laiku. Jei pasirinktomis valandomis yra kas nors numatyta, savaitinio tvarkaraščio apačioje esančioje juostelėje rodoma atitinkamo įrašo informacija. Aprašo dešinėje esantys skaičiai rodo, kiek pasirinktomis valandomis yra numatyta įvykių. Pavyzdžiui, 1/3 reiškia, kad peržiūrėte pirmojo įrašo iš trijų (tomis valandomis) informaciją. Jei su pasirinktu laiku yra susietas daugiau nei vienas įrašas, norėdami peržiūrėti visą įrašų sąrašą, paspauskite tabulatoriaus klavišą.

Patarimas: galite pasirinkti, kad skirtingų rūšių įvykiai būtų žymimi skirtingų spalvų juostelėmis. Kad galėtumėte greitai peržvelgti, ką numatėte pasirinktai savaitei, galite, pavyzdžiui, laisvalaikio užsiėmimus pažymėti žaliomis juostelėmis, o verslo keliones — raudonomis. Norėdami nustatyti įrašo spalvą, pasirinkite jį ir paspauskite **Edit**. Pasirinkite lapą **Status** ir laukelį **Colour/Symbol marking**.

Metinio tvarkaraščio vaizdas

Vaizde **Year schedule** rodomas pasirinktų metų tvarkaraštis. Rodomi tik įvairiomis spalvomis pažymėti įrašai. Jeigu su kuria nors diena yra susieti įvairiomis spalvomis pažymėti įrašai, bus rodoma tik viena spalva.

Sukakčių vaizdas

Vaizde **Anniversaries** vienu metu rodomos per keturis mėnesius įvyksiančios sukaktys. Kiti įrašai tuo metu nerodomi.

Patarimas: norėdami pakeisti sukakčių vaizde rodomų mėnesių skaičių, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > View settings....**

Darbų sąrašų vaizdas

Atidarę vaizdą **To-do lists**, galite peržiūrėti ir kurti darbų sąrašus. Ekranu viršuje, dešinėje pusėje rodomas pasirinkto darbų sąrašo lapo numeris iš visų darbų sąrašų. Pavyzdžiui, 1/6 reiškia, kad peržiūrėte pirmą darbų sąrašą iš šešių. Norėdami peržiūrėti ankstesnį ar sekančią sąrašą, spauskite atitinkamą rodyklę. Norėdami pamatyti visų darbų sąrašų sąrašą, paspauskite tabulatoriaus klavišą.

Norėdami sukurti naują darbų sąrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New to-do list....** Atidarę lapą **Details**, įrašykite darbų sąrašo pavadinimą, padėtinį ir darbų aprašų rikiavimo jame tvarką. Atidarę lapą **Visibility**, nustatykite, kur turi būti rodomi darbų aprašai, — tik darbų sąrašuose ar visuose kalendoriaus vaizduose — ir darbų aprašų padėtinį įvairiuose kalendoriaus vaizduose rodomuose laiko tinkleliuose.

■ Kalendoriaus failai

Savo prietaise galite naudoti daugiau nei vieną kalendoriaus failą.

Norėdami sukurti naują kalendoriaus failą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > More options > New calendar....** Pasirinkite, kur išsaugosite kalendoriaus failą, ir įvardykite jį. Paspauskite **OK**.

„Calendar“ (kalendorius)

Norėdami atidaryti kitą kalendorių, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **More options** > **Open calendar...**

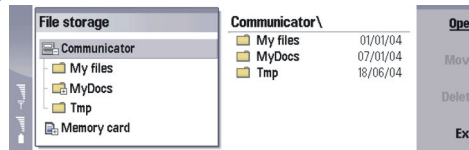
Norėdami išsaugoti atidarytą kalendoriaus failą kaip naują failą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **More options** > **Save as....** Pasirinkite, kur išsaugosite naują failą, ir įvardykite jį. Paspauskite **OK**.

Norėdami įtraukti kitame kalendoriaus faile esančius įrašus į atidarytą kalendorių, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File** > **More options** > **Import....** Sąraše suraskite kalendoriaus failą, kuriame esančius įrašus norite įtraukti į atidarytą kalendorių.

12. File manager (failų tvarkytuvė)

Naudodamiesi programa **File manager**, galite tvarkyti failų ir katalogų turinį bei savybes.

Pasirinkite **Desk > Office > File manager**.

Kairiajame programos „File manager“ rėmelyje galite peržiūrėti ir pasirinkti katalogus. Norėdami išskleisti ar sutraukti katalogus, spauskite slinkties klavišo dešinę ar kairę dalį. Dešiniajame rėmelyje galite atidaryti pakatalogius ir failus. Norėdami pereiti vienu lygmeniu katalogų medyje aukščiau, pasirinkite ir paspauskite **Open**. Norėdami pereiti iš vieno rėmelio į kitą, spauskite tabulatoriaus klavišą.

■ Failų ir katalogų tvarkymas

Norėdami atidaryti katalogą, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**. Atidaromas visų pakatalogių ir pagrindinio katalogo failų sąrašas. Norėdami atidaryti pakatalogį, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**. Norėdami pereiti vienu lygmeniu katalogų medyje aukščiau, pasirinkite ir paspauskite **Open**. Paspauskite **Close folder**, jei norite vėl atidaryti pagrindinį vaizdą.

Norėdami atidaryti failą, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**. Failas atidaromas atitinkamoje programoje. Turėkite galvoje, kad vienu metu gali būti atidarytas tik vienas failas.

Patarimas: jei norite, kad būtų rodomi ir paslėptieji failai, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Show all files**.

Norėdami sukurti naują failą ar katalogą, pasirinkite katalogą, kuriame norite sukurti naują failą ar katalogą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New folder** arba **New file....** Parašykite pavadinimą ir paspauskite **OK**.

Norėdami perkelti ar kopijuoti failus ar katalogus, pasirinkite norimą failą ar katalogą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Cut** arba **Copy**. Tada pasirinkite katalogą, į kurį norite įkelti failą ar katalogą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Paste**.

Patarimas: taip pat galite perkelti failus ar katalogus paspausdami **Move**.

Norėdami pervardyti failus ar katalogus, pasirinkite norimą failą ar katalogą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Rename**. Parašykite naują pavadinimą ir paspauskite **Rename**. Patariama nepervardyti pagrindinių katalogų. Pagrindinius katalogus, pavyzdžiui, **C:\My files** ir **C:\My files\Templates**, prietaisas sukuria pirmojo įjungimo metu.

Norėdami ištrinti failą ar katalogą, pasirinkite jį ir paspauskite **Delete**.

Norėdami peržiūrėti ir nustatyti failo, katalogo ar laikmenos savybes, pasirinkite, ką norite, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Properties....** Jei norite, kad nebūtų galima taisyti failo ar katalogo turinio, pasirinkite laukelį **Read-only** ir nustatykite **Yes**. Jeigu norite paslėpti failą, pasirinkite laukelį **Hidden** ir nustatykite **Yes**.

Norėdami sukurti nuorodą darbalaukyje, pasirinkite norimą failą ar katalogą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Add to Desk....** Pasirinkite programų grupes, į kurias norite įtraukti nuorodą.

Norėdami surikiuoti failus ir katalogus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Sort by** arba **Sorting order**. Pasirinkite kurį nors iš galimų parametrų.

Norėdami siųsti failą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Send**. Pasirinkite siuntimo būdą.

Norėdami nustatyti programos **File manager** parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Settings....** Galite nustatyti, ar programoje **File manager** turi būti leidžiama naršyti po sistemos struktūrą ir visus joje esančius katalogus bei failus.

Patarimas: patariama paslėpti sistemos katalogą, kad netyčia neištrintumėte ar kitur neperkeltumėte normaliam sistemos programinės įrangos veikimui reikalingų failų.

Norėdami ieškoti failų ir katalogų, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Find....** Parašykite bent dalį ieškomo failo ar katalogo pavadinimo ir paspauskite **Find**. Norėdami pakeisti paieškos vietą ar patikslinti paieškos kriterijų, paspauskite **Options**. Ieškodami failų ir katalogų, galite naudotis toliau aprašytais žymėjimais ir taisyklėmis.

- Pakaitos ženklai: ? reiškia bet kokį rašmenį, * reiškia bet kokią rašmenų seką.
- Loginiai operatoriai: AND (ir), OR (arba), NOT (ne).
- Kabutės: pavyzdžiui, įvedus "mobile phone", bus ieškoma tik šios frazės.

Pasirinkę vaizdą **Results of Find**, galite rastus failus bei katalogus atidaryti, ištrinti, perkelti, kopijuoti, pervardyti ar perrikiuoti.

■ Atminties kortelės saugumas

Kad niekas be jūsų žinios negalėtų naudotis atminties kortelėje esančiais duomenimis, galite apsaugoti ją slaptažodžiu.

Norėdami apsaugoti atminties kortelę slaptažodžiu, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Memory card > Security > Change password....** Įveskite esamą slaptažodį (jeigu jau yra nustatytas), tada du kartus naują slaptažodį ir paspauskite **OK**. Slaptažodį gali sudaryti ne daugiau kaip 8 rašmenys. Slaptažodis saugomas prietaise, todėl jo įvedinėti kaskart nereikia, kai atminties kortelę naudojate su tuo pačiu prietaisu. Jei atminties kortelę naudojate su kitu prietaisu, slaptažodį teks įvesti iš naujo. Slaptažodžiu galima apsaugoti ne visas atminties korteles.

Patarimas: slaptažodyje yra skiriamos didžiosios ir mažosios raidės. Taip pat jame galite naudoti ir skaitmenis.

Norėdami panaikinti atminties kortelės slaptažodį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Memory card > Security > Remove password....** Įveskite esamą slaptažodį ir paspauskite **Remove**.

Norėdami suženkinti atminties kortelę, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Memory card > Format memory card....** Visi atminties kortelėje esantys duomenys visiškai ištrinami.

Norėdami nukopijuoti duomenis atsargai į atminties kortelę ar juos atkurti, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Memory card > Backup to memory card...** arba **Restore from memory card....** [Žr. „Backup“ psl. 87.](#)

13. Programos „Camera“ ir „Images“

■ Vaizdo kamera

Prietaise įmontuota vaizdo kamera galite fotografuoti ir filmuoti.

Vaizdo kameros lęšis yra galinėje prietaiso sienelėje, o dangtelyje esančio telefono ekranas veikia kaip vaizdo ieškiklis. Nufotografuoti atvaizdai išsaugomi formatu JPEG, o vaizdo įrašai — formatu 3GPP.

Norėdami atidaryti programą „Camera“, įjunkite telefoną ir dangtelyje esančiame telefone pasirinkite **Menu** > **Camera**.

Patarimas: norėdami greitai įjungti vaizdo kameros vaizdo ieškiklį, prietaisui veikiant laukimo režimu paspauskite slinkties klavišą aukštyn. Norėdami greitai perjungti vaizdo kameros režimą, pavyzdžiui, į filmavimo režimą, paspauskite slinkties klavišą kairėn arba dešinėn.

Nuotraukas galite peržiūrėti ir taisyti programoje **Images**. Žr. „Atvaizdai“ psl. 64.

Fotografavimas

1. Dangtelyje esančiame telefone paspauskite **Menu** > **Camera**.
2. Jei trūksta apšvietimo, paspauskite **Options** > **Change mode** ir pasirinkite **Night mode**. Norėdami gauti mažesnes nuotraukas, kurios užima mažiau atminties ir kurias galima pridėti prie adresatų kortelių, pasirinkite **Portrait photo**.
3. Naudokitės ekranu kaip vaizdo ieškikliu, nukreipkite lęšį į fotografuojamą objektą ir paspauskite **Capture**. Prietaisas išsaugo nuotrauką numatytajame kataloge arba kataloge, kurį nustatėte programoje **Control panel**.

Patarimas: jeigu prieš užfiksuodami vaizdą norite jį padidinti ar sumažinti, spauskite slinkties klavišą aukštyn arba žemyn.

4. Jei nenorite pasilikti išsaugotos nuotraukos, paspauskite **Delete**. Norėdami vėl įjungti vaizdo ieškiklį ir fotografuoti, paspauskite **Back**. Paspauskite **Options** ir pasirinkite **Open in Images**, kad nuotrauka būtų atidaryta komunikatoriaus sąsajoje.

Galite pakeisti katalogą, kuriame norite išsaugoti nuotraukas. Žr. „Camera folders“ psl. 68.

Norėdami reguliuoti ryškumą ar kontrastingumą, paspauskite **Options** ir pasirinkite **Brightness** arba **Contrast**. Norėdami sumažinti ryškumą ar kontrastingumą, spauskite slinkties klavišą kairėn, padidinti — dešinėn.

Norėdami nustatyti nufotografuotą nuotrauką kaip fono paveikslėlį, paspauskite **Options** > **Set as wallpaper**. Pasirinkite **Desk**, jei norite, kad nuotrauka būtų rodoma vaizde „Desk“, arba pasirinkite **Cover**, jei norite naudoti nuotrauką kaip fono paveikslėlį dangtelyje esančio telefono ekrane.

Filmavimas

1. Dangtelyje esančiame telefone paspauskite **Menu** > **Camera**.
2. Paspauskite **Options** ir pasirinkite **Change mode** > **Video**.
3. Norėdami pradėti filmuoti, paspauskite **Record**. Likęs filmavimo laikas rodomas ekrano viršuje. Norėdami laikinai sustabdyti filmavimą, paspauskite **Pause**; norėdami toliau filmuoti, paspauskite **Continue**.
4. Jei norite baigti filmuoti, paspauskite **Stop**. Prietaisas išsaugo vaizdo įrašą numatytajame kataloge arba kataloge, kurį nustatėte programoje **Control panel**.
5. Jei nenorite pasilikti išsaugoto vaizdo įrašo, paspauskite **Delete**. Norėdami vėl įjungti vaizdo ieškiklį ir filmuoti, paspauskite **Back**. Paspauskite **Options** ir pasirinkite **Open in RealPlayer**, kad vaizdo įrašas būtų atidarytas programoje „RealPlayer“.

Galite pakeisti katalogą, kuriame norite išsaugoti vaizdo įrašus. Žr. „Camera folders“ psl. 68.

Norėdami išjungti ar įjungti mikrofoną, paspauskite **Options** ir pasirinkite **Mute** arba **Unmute**.

Norėdami reguliuoti ryškumą ar kontrastingumą, paspauskite **Options** ir pasirinkite **Brightness** arba **Contrast**. Norėdami sumažinti ryškumą ar kontrastingumą, spauskite slinkties klavišą kairėn, padidinti — dešinėn.

Vaizdo kameros parametrai

Norėdami nustatyti vaizdo kameros parametrus, paspauskite **Options** ir pasirinkite **Settings**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Image quality** — Nustatykite, kiek turi būti suglaudinta nuotrauka, ją išsaugant. Nustatę raišką **High**, gausite geriausias kokybės nuotraukas, tačiau ji atmintyje užims daugiau vietos.
- **Video clip length** — Pasirinkite filmuojamų vaizdo įrašų trukmę. Didžiausia vaizdo įrašo trukmė yra maždaug 1 valanda, priklausomai nuo laisvos atminties kiekio. Įprastai daugiaformačiu pranešimu galima siųsti tik numatytosios trukmės ar trumpesnius vaizdo įrašus.
- **Camera sounds** — Pasirinkite, ar fotografuodami norite girdėti vaizdo kameros spragtelėjimo garso imitaciją.

- **Default title** — Nustatykite pavadinimą, kuriuo bus pavadintos naujos nuotraukos ar vaizdo įrašai. Jei pasirinksite **Automatic**, bus naudojamas numatytasis pavadinimas. Jei pasirinksite **My title**, galėsite sukurti naują pavadinimą ar pakeisti esamą.

■ Atvaizdai

Pasirinkite **Desk > Media > Images**.

Programoje **Images** yra du vaizdai:

- Atidarę atvaizdų naršyklę, galite, pavyzdžiui, tvarkyti, ištrinti ir pervardyti atvaizdus, išsaugotus jūsų prietaiso atmintyje arba atminties kortelėje. Šiame vaizde rodomos atvaizdų miniatiūros arba atitinkamų failų pavadinimų sąrašas.
- Pasirinkę atvaizdą atvaizdų naršyklėje ir paspaudę **Open**, galite atidaryti atvaizdų žiūryklę. Joje galite peržiūrėti, taisyti ar išsiųsti atskirus atvaizdus. Turėkite galvoje, kad TIFF ir animacinių GIF failų negalima taisyti.

Remiami šie failų formatai: JPEG, BMP, PNG, GIF 87a/89a ir TIFF/F (vienspalviai). Prietaise gali veikti ne visos aukščiau paminėtų failų formatų versijos.

Atvaizdų peržiūra

Norėdami atidaryti atvaizdą peržiūrai, pasirinkite jį atvaizdų naršyklėje ir paspauskite **Open**. Atvaizdas atidaromas atvaizdų žiūryklėje.

Norėdami atidaryti kitą ar ankstesnį atvaizdą peržiūrai, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Go to > Next image** arba **Previous image**, arba paspauskite Ctrl+F, norėdami atidaryti kitą atvaizdą, arba Ctrl+B, norėdami atidaryti ankstesnį atvaizdą.

Norėdami padidinti ar sumažinti peržiūrimą atvaizdą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Zoom > Zoom in** arba **Zoom out**.

Norėdami peržiūrėti atvaizdą per visą ekraną, paspauskite **Full screen**. Norėdami vėl įjungti įprastą vaizdą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **View** ir atžymėkite **Full screen**. Jei norite, kad atvaizdai visada būtų atidaromi per visą ekraną, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Settings....** Pasirinkite laukelį **Always open image in full screen** ir **Yes**.

Patarimas: To switch between the full screen and normal view, press Ctrl+T. In full screen mode, press any of the command buttons to display the commands.

Atvaizdų taisymas

Norėdami pasukti atvaizdą, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Rotate**. Atvaizdas pasukamas 90 laipsnių kampu pagal laikrodžio rodyklę.

Norėdami apversti atvaizdą horizontaliai arba vertikaliai, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Flip > Flip horizontally** arba **Flip vertically**.

Norėdami apkarpyti atvaizdą, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Crop....** Paspauskite **+** arba **-**, norėdami padidinti arba sumažinti pasirinktą sritį, arba paspauskite Ctrl ir slinkties klavišą aukštyn, žemyn, kairėn arba dešinėn, norėdami pakeisti pasirinktos srities formą. Norėdami perkelti srities žymiklį atvaizdo viduje, spauskite slinkties klavišą aukštyn, žemyn, kairėn arba dešinėn. Norėdami apkarpyti atvaizdą, paspauskite **Crop**. Pašalinama sritis, esanti už žymiklio.

Norėdami pakeisti atvaizdo dydį, pasirinkite jį ir paspauskite **Open**. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Resize....** Pasirinkite dydį procentais arba pasirinkite **Custom size** ir nustatykite norimą dydį. Jei norite padidinti atvaizdą, kad neliktų tuščių plotų ekrano pakraščiuose, pasirinkite **Best fit**. Ši funkcija naudinga, pavyzdžiui, kai reikia sukurti fono paveikslėlį programai **Desk**. Turėkite galvoje, kad pasirinkę **Best fit**, atvaizdo kraštinių ilgių santykio negalėsite pakeisti.

Atvaizdų failų tvarkymas

Dėl autorių teisių apsaugos gali būti draudžiama kopijuoti, keisti, perduoti ar persiųsti kai kuriuos atvaizdus, skambėjimo tonus ir kitą medžiagą.

Norėdami peržiūrėti išsamią informaciją apie atvaizdą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Properties....** Rodomas atvaizdo failo pavadinimas, dydis, formatas, paskutinio taisymo laikas ir data, atvaizdo raiška taškeliais. Jei norite nustatyti, kad nebūtų įmanoma taisyti atvaizdo, pasirinkite lapą **Attributes**, tada — **Read-only** ir **Yes**.

Norėdami išsiųsti atvaizdą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > Send** ir siuntimo būdą.

Norėdami pakeisti failo formatą, pasirinkite atvaizdą ir paspauskite **Open**. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save > Save as....** Paspauskite **Change**. Pasirinkite naują failo formatą ir paspauskite **Done**. Paspaudus **OK**, failas bus išsaugotas.

Norėdami pervardyti atvaizdą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Rename....** Parašykite naują pavadinimą ir paspauskite **OK**.

Norėdami nukopijuoti atvaizdą, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Duplicate**.

Norėdami peržiūrėti atvaizdų failų sąrašą arba jų miniatiūras, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Show as > Thumbnails** arba **List**.

Programos „Camera“ ir „Images“

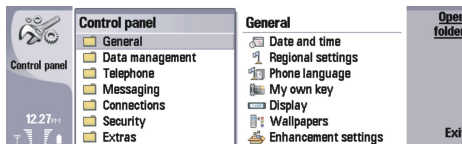
Norėdami nustatyti atvaizdą kaip fono paveikslėlį, pasirinkite atvaizdą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Set as wallpaper**. Pasirinkite **Desk**, jei norite, kad atvaizdas būtų rodomas vaizde „Desk“, arba pasirinkite **Cover**, jei norite naudoti atvaizdą kaip fono paveikslėlį dangtelyje esančio telefono ekrane.

Norėdami pridėti prie adresato kortelės atvaizdą, pasirinkite atvaizdą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools** > **Add to contact card....** Norėdami padidinti arba sumažinti pasirinktą sritį, paspauskite **+** arba **-**. Norėdami perkelti srities žymiklį atvaizdo viduje, spauskite slinkties klavišą aukštyn, žemyn, kairėn arba dešinėn. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite atvaizdo padidinimo ar sumažinimo, pasukimo ar apvertimo funkciją. Paruošę atvaizdą, paspauskite **Add**. Pasirinkite adresato kortelę, prie kurios norite pridėti atvaizdą ir paspauskite **Done**.

14. Control panel (valdymo skydelis)

Programoje **Control panel** galite nustatyti ir pakeisti įvairius prietaiso parametrus. Nuo šių parametrų priklauso kelių prietaiso programų veikimas.

Pasirinkite **Desk > Tools > Control panel**.

Programa „Control panel“ (valdymo skydelis), pagrindinis vaizdas.

Norėdami atidaryti kokią nors programą programoje **Control panel**, pasirinkite kurį nors katalogą kairiajame rėmelyje ir reikiamą failą dešiniajame rėmelyje.

Norėdami padidinti programos „Control panel“ vaizdą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Zoom in**.

■ General

Pasirinkite **Desk > Tools > Control panel > General**.

Date and time

Galite nustatyti įvairiose programose, pavyzdžiui, **Calendar** ir **Clock**, naudojamą laiką.

Norėdami nustatyti laiką ir datą, pasirinkite **General > Date and time**, laukelius **Time** ir **Date**, įrašykite reikiamus skaitmenis. Datą galite nustatyti ir kitokiu būdu: paspauskite **Browse** — atsidarys mėnesio tinklelis, iš kurio galėsite pasirinkti datą.

Norėdami, kad data ir laikas būtų tikslinami automatiškai, pasirinkite **General > Date and time**. Pasirinkite laukelį **Auto time update** ir **On**. Laiką, datą ir laiko juostos informaciją jūsų prietaise tikslina mobiliojo ryšio tinklas (tinklo paslauga). Pasikeitus laiko juostai, programoje **Clock** pasikeičia miestas, kuriame esate, ir kalendoriaus įrašuose pažymėtų įvykių pradžia ir pabaiga rodomi vietiniu laiku. Kad pasirinktas parametras pradėtų veikti, telefoną būtina išjungti ir vėl įjungti.

Patarimas: Patikrinkite įvairių telefone nustatytų signalų ir kalendoriaus įrašų laiką, nes jis gali pasikeisti veikiant funkcijai **Auto time update**.

Norėdami naudoti vasaros laiką, pasirinkite **General > Date and time**. Laukelyje **Daylight-saving** pasirinkite **On**. Jeigu laukelyje **Auto time update** nustatėte **On**, vasaros laiko negalima naudoti.

Patarimas: norėdami pakeisti laiko ir datos formatą, pasirinkite **General > Regional settings**. Pakeiskite reikiamus parametrus laukeliuose **Time** ir **Date**.

Regional settings

Galite nustatyti jūsų šalyje naudojamų laiko, datos, skaičių ir valiutos formatus.

Norėdami nustatyti savo regiono parametrus, pasirinkite **General > Regional settings** ir atitinkamą lapą.

Lapas Time

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Time format** — Pasirinkite 12 arba 24 valandų laiko formatą.
- **am/pm format** — Jeigu pasirinkote 12 valandų laiko formatą, nustatykite, kaip turi būti rodomas laikas šiuo formatu.
- **Separator** — Pasirinkite skyriklį valandoms ir minutėms atskirti.

Lapas Date

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Date format** — Pasirinkite, kokia tvarka datoje turi būti rodomos dienos, mėnesiai ir metai.
- **Separator** — Pasirinkite skyriklį dienoms, mėnesiams ir metams atskirti.
- **First day of the week** — Pasirinkite pirmą savaitės dieną.
- **Working days** — Nurodykite, kurios savaitės dienos yra darbo dienos.

Lapas Numbers

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Decimal point** — Pasirinkite dešimtainį kablelį.
- **Thousands separation** — Jei norite, pasirinkite skaičių grupių skyriklį.
- **Thousands separator** — Pasirinkite ženklą, kuriuo turi būti atskirtos skaičių grupės (pavyzdžiui, tūkstančiai nuo šimtų).

Control panel (valdymo skydelis)

- **Measurement units** — Pasirinkite metrinus ar kitus ilgio matavimo vienetus.

Lapas Currency

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Currency symbol** — Įveskite naudojamos valiutos ženklą.
- **Decimal places** — Nurodykite, kiek skaitmenų po dešimtainio kablelio turi būti rodoma valiutos išraiškoje.
- **Symbol position** — Nurodykite valiutos ženklo padėtį ir valiutos vienetų skaičių.
- **Negative value format** — Nurodykite, kaip turi būti rodoma neigiama valiutos išraiška.

Device language

Norėdami pakeisti prietaiso kalbą, pasirinkite **General** > **Device language**. Sąraše pasirinkite naują kalbą ir paspauskite **Done**. Paspauskite **Reboot**, kad prietaisas išsijungtų ir vėl įsijungtų.

klavišas „My own“

Norėdami pasirinkti klavišą „My own“ įjungiamą programą, pasirinkite **General** > **My own key**. Paspauskite **Select**, pasirinkite programą ir paspauskite **Done**.

Ekranas

Norėdami nustatyti ekrano kontrastingumą ir ryškumą, pasirinkite **General** > **Display**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Contrast level** — Paspauskite **+** arba **-**, norėdami atitinkamai padidinti ar sumažinti skirtumą tarp šviesiausių ir tamsiausių ekrano sričių.
- **Brightness** — Paspauskite **+** arba **-**, norėdami atitinkamai padidinti ar sumažinti spalvų baltumo lygį.
- **Brightness period** — Nustatykite laikotarpį, kuriam praėjus po paskutinio klavišo paspaudimo, prietaiso ekrano apšvietimas turi išsijungti.
- **Screen saver** — Nustatykite laikotarpį, kuriam praėjus po paskutinio klavišo paspaudimo, prietaiso ekranas turi išsijungti.

Patarimas: ryškumą taip pat galite reguliuoti klavišais Chr+tarpo klavišu.

Norėdami nustatyti dialogų langų ir valdymo priemonių spalvų rinkinį, pasirinkite **General** > **Display**. Lape **Colour** pasirinkite laukelį **Colour schemes**, kurį nors spalvų rinkinį ir paspauskite **Done**.

Norėdami nustatyti žymeklio judėjimo greitį ir pagreitinimą, pasirinkite **General** > **Display** ir lapą **Cursor settings**. Nustatykite, kokių greičiu turi judėti žymeklis ir kaip sparčiai jis turi greitėti, kai varote jį greičiau.

Wallpapers

Norėdami pakeisti komunikatoriaus sąsajos fono paveikslėlį, pasirinkite **General** > **Wallpapers**. Pasirinkite lapą **Desk** ir laukelį **Wallpaper**. Tada pasirinkite **Yes**. Pasirinkite laukelį **Image file** ir paspauskite **Change**. Gamintojo įrašyti fono paveikslėliai rodomi dialogo lange **Select wallpaper**. Norėdami ieškoti kitų failų, paspauskite **Browse**. Turėkite galvoje, kad, nenustačius kitaip, rodomi tik atvaizdų failai. Norėdami peržiūrėti ir kitus failus, paspauskite **Show all files**. Norėdami peržiūrėti pasirinktą atvaizdą, paspauskite **Preview**.

Panašiai, atidarę parametrų lapą **Cover**, galite nustatyti dangtelyje esančio telefono fono paveikslėlį.

Enhancement settings

Jei norite, kad prietaisas automatiškai atsilieptų į skambučius, kai su juo naudojamas koks nors priedas, pasirinkite **General** > **Enhancement settings**, tada pateiktame sąraše pasirinkite **Headset**, **Loopset** arba **Car kit** ir paspauskite **Edit**. Pasirinkite laukelį **Automatic answer** ir **On**.

Norėdami pasirinkti aplinką, kuri įsijungs prie prietaiso prijungus kokį nors priedą, pasirinkite **General** > **Enhancement settings**, tada pateiktame sąraše pasirinkite **Headset**, **Loopset**, **Car kit** arba **TTY** ir paspauskite **Edit**. Nustatykite norimą aplinką laukelyje **Default profile**. Norėdami pasirinkti aktyvią (nustatymo metu įjungtą) aplinką, pasirinkite **Active**.

Jeigu norite, kad, prijungus prie prietaiso automobilinę įrangą, dangtelyje esančio telefono ekrano apšvietimas neišsijungtų, pasirinkite **General** > **Enhancement settings**, tada pateiktame sąraše pasirinkite **Car kit** ir paspauskite **Edit**. Pasirinkite laukelį **Cover display lights** ir **Always on**.

Norėdami įjungti TTI (telefono-teksto įrangą), pasirinkite **General** > **Enhancement settings**, tada pateiktame sąraše pasirinkite **TTY** ir paspauskite **Edit**. Pasirinkite laukelį **TTY active** ir **Yes**.

■ Data management

Pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** > **Data management**.

Application manager

Naudodamiesi programa [Application manager](#), galite peržiūrėti informaciją apie įdiegtas programas ar pašalinti jas iš prietaiso. Taip pat galite nustatyti įdiegimo parametrus.

Programa [Application manager](#) nenaudojama programoms įdiegti. Žr. „Programų įdiegimas“ psl. 90.

Įjungę programą [Application manager](#), sąrašė [Installed software](#) galite matyti išvardytus visus programinės įrangos paketus, t. y. jų pavadinimus, versijų numerius, tipus ir dydžius.

Norėdami peržiūrėti įdiegto programinės įrangos paketo informaciją, pasirinkite [Data management](#) > [Application manager](#) ir lapą [Installed software](#). Sąrašė pasirinkite programą ar jos dalį ir paspauskite [Details](#).

Norėdami išdiegti programas ar jų dalis, pasirinkite [Data management](#) > [Application manager](#). Sąrašė pasirinkite norimą programą, paspauskite [Remove](#) ir patvirtinkite šį veiksmą. Turėkite galvoje, kad kai kurie programinės įrangos paketai yra skirti esamai programinei įrangai atnaujinti, todėl iš prietaiso veikiausiai galėsite pašalinti ne atskirą atnaujinimą, o visą programinės įrangos paketą.

Turėkite galvoje, kad, pašalinę programinę įrangą, iš naujo ją įdiegti galėsite tik iš originalaus programinės įrangos įdiegimo failo arba atkurdami programos duomenis iš visos pašalintos programinės įrangos atsarginės kopijos. Jei išdiegiate programinę įrangą, galite nebeatidaryti failų, sukurtų ta programine įranga. Jei nuo išdiegtos programinės įrangos priklauso kitos programinės įrangos veikimas, pastaroji gali nustoti veikti. Išsamesnės informacijos ieškokite įdiegto programinės įrangos paketo dokumentuose.

Norėdami peržiūrėti įdiegimo žurnalą, pasirinkite [Data management](#) > [Application manager](#) ir lapą [Install log](#). Sąrašė išvardytos įdiegtos ir išdiegtos programos, taip pat jų įdiegimo ir išdiegimo datos. Jeigu įdiegus kokią nors programinę įrangą prietaisas veikia blogiau, šiame sąrašė galite surasti, kuris programinės įrangos paketas gali būti problemų priežastis. Šiame sąrašė pateikta informacija taip pat gali padėti nustatyti problemas, atsiradusias dėl tarpusavyje nesuderinamų programinės įrangos paketų.

Norėdami išsaugoti įdiegimo žurnalo turinį, pasirinkite [Data management](#) > [Application manager](#) ir lapą [Install log](#). Paspauskite [Copy](#) ir atidarykite programą, į kurią norite įdėti nukopijuotą turinį.

Įdiegimo parametrų keitimas

Norėdami pakeisti įdiegimo parametrus, pasirinkite [Data management](#) > [Application manager](#) ir lapą [Preferences](#). Galite pasirinkti su programinės įrangos įdiegimu susijusius parametrus.

- [Delete source file after installation](#) — jei pasirinksite [Yes](#), programinės įrangos paketo įdiegimo failas po įdiegimo bus ištrintas. Jeigu parsiunčiate programinės įrangos paketus naudodamiesi naršykle, ši funkcija gali padėti padidinti laisvos atminties kiekį. Jeigu norite išsaugoti programinės įrangos paketo failą galimam pakartotiniam įdiegimui, nepasirinkite šio parametro arba patikrinkite, ar turite programinės įrangos paketo failą suderinamame kompiuteryje ar kompaktiniame diske.
- [Preferred language](#) — jeigu programinės įrangos pakete yra sąsajų keliomis kalbomis, pasirinkite norimą kalbą.
- [Install application](#) — nurodykite, kokių rūšių programas norite įdiegti. Jei pasirinksite [Only certified](#), bus įdiegtos tik patikrintas pažymas turinčios programos. Turėkite galvoje, kad šis parametras taikomas tik „Symbian“ operacinės sistemos programoms (SIS failams).

„Java“ programų saugumo parametrų nustatymas

Norėdami nustatyti „Java“ programų saugumo parametrus, pasirinkite [Data management](#) > [Application manager](#) ir lapą [Installed software](#). Sąrašė pasirinkite „Java“ programą ir paspauskite [Details](#). Lapuose [Network permissions](#) ir [Privacy permissions](#) galite leisti arba uždrausti naudotis kai kuriomis programos funkcijomis.

Camera folders

Norėdami pakeisti katalogus, kuriuose išsaugomos nuotraukos ir vaizdo įrašai, pasirinkite [Data management](#) > [Camera folders](#). Laukelyje [Images](#) pasirinkite nuotraukų katalogą, o laukelyje [Video](#) — vaizdo įrašų. Jūsų naujos nuotraukos ir vaizdo įrašai bus automatiškai išsaugoti šiuose kataloguose.

Backup

Žr. „Backup“ psl. 87.

Memory

Norėdami peržiūrėti, kiek atminties yra užimta, pasirinkite [Data management](#) > [Memory](#). Galite patikrinti, kiek prietaise ir atminties kortelėje yra laisvos atminties ir kiek jos naudoja įvairios programos ir funkcijos.

Norėdami įjungti prietaiso atminties arba atminties kortelės statistinių duomenų vaizdą, pasirinkite [Data management](#) > [Memory](#) ir paspauskite [Device](#) arba [Memory card](#).

Patarimas: kad nepritrūktų laisvos atminties, dažnai turite ištrinti arba perkelti duomenis į atminties kortelę arba kompiuterį.

Messaging tools

Norėdami, kad katalogas „Sent“, esantis programoje **Messaging**, būtų ištuštinamas automatiškai, pasirinkite **Data management** > **Messaging tools** ir **Sent items storage**. Nustatykite parametro **Delete sent items** reikšmę **automatically** ir nurodykite, po kiek dienų turi prietaisas turi ištuštinti katalogą.

Norėdami ištrinti pranešimus iš prietaiso, pasirinkite **Data management** > **Messaging tools**. Pasirinkite **Delete e-mails locally** ir el. laišką (-us), kurį (-uos) norite ištrinti. Pavyzdžiui, galite ištrinti visus el. laiškus arba tik daugiau nei prieš dvi savaites gautus el. laiškus. Paspaudus **Delete now**, pranešimai bus ištrinti.

[Žr. „Atminties kiekio kontrolė“ psl. 29.](#)

■ Telephone

Pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** > **Telephone**.

- **Speed dials** — [Žr. „Greitasis rinkimas“ psl. 24.](#)
- **Voice call diverting** — [Žr. „Ryšio peradresavimas“ psl. 25.](#)
- **Voice call barring** — [Žr. „Ryšio draudimas“ psl. 26.](#)
- **Voice mailboxes** — [Žr. „Balso pašto dėžutės parametrai“ psl. 27.](#)
- **Other settings** — [Žr. „Ryšiu, tinklo ir telefono linijų parametrai“ psl. 26.](#)

Aplinkos parametrai

Galite susieti ir pritaikyti prietaiso tonus įvairiems įvykiams, situacijoms ir skambinančiųjų grupėms.

Norėdami pakeisti aplinkos parametrus, pasirinkite **Telephone** > **Profile settings**. Sąrašą pasirinkite aplinką ir paspauskite **Edit**. Norėdami sukurti naują aplinką, paspauskite **New**. Įvairius parametrus galite nustatyti dialogo lango **Profile settings** lapuose. Turėkite galvoje, kad galima pakeisti ne visus aplinkų parametrus.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Name** — galite pervardyti aplinką. Aplinkų **General** ir **Offline** pervardyti negalima.
- **Ringling type** — jei pasirinksite **Ascending**, prietaisas skambės vis garsiau nuo pirmo iki nustatyto garso lygio.
- **Ringling tone** — norėdami sąrašą pasirinkti skambėjimo toną, paspauskite **Change**. Jei garso failas yra atminties kortelėje ar kitame kataloge, paspauskite **Browse** ir suraskite norimą failą. Norėdami pasiklausti pasirinkto tono, paspauskite **Play**. Jei pakaitomis naudojate dvi telefono linijas, su kiekviena jų galite susieti po atskirą skambėjimo toną.
- **Personal tones** — pasirinkite **On**, jei norite naudoti asmeninius abonentų skambėjimo tonus, kuriuos nustatėte programoje „Contacts“.
- **Clock alarm** — pasirinkite žadintuvo signalo toną. Panašiai galite nustatyti kalendoriaus signalų, gautų tekstinių, daugiaformačių pranešimų ir faksogramų tonus.
- **Keyboard tone** — nustatyti komunikatoriaus klaviatūros tonų garso stiprumą.
- **Telephone keypad tone** — nustatyti telefono klaviatūros tonų garso stiprumą.
- **Notification tones** — nustatyti, kad prietaisas suskambėtų įspėjamuoju tonu, pavyzdžiui, kai išsikrauna baterija.
- **Play ringing tone for** — galite nustatyti telefoną, kad skambėtų tik tuo atveju, kai skambutis priimamas iš pasirinktos adresatų grupės telefono. Jei jums skambins kas nors nepriklausantis tai grupei, prietaisas neskambės.

Kreipties į SIM kortelę profilis

Naudodamiesi kreipties į SIM kortelę profiliu, su savo komunikatoriaus SIM kortele ryšį galite užmegzti iš suderinamo automobilinio telefono. Taigi, norint naudotis SIM kortelėje esančiais duomenimis ir prisijungti prie GSM tinklo, atskiros SIM kortelės nereikia.

Norint naudotis kreipties į SIM kortelę profiliu, reikia:

- suderinamo automobilinio telefono su „Bluetooth“ funkcija;
- įdėti į komunikatorių galiojančią SIM kortelę.

[Žr. „„Bluetooth““ psl. 93.](#)

Išsamesnė informacija apie automobilinius telefonus ir jų suderinamumą su jūsų komunikatoriumi pateikta interneto svetainėje www.nokia.com. Taip pat žr. jūsų automobilinio telefono vartotojo vadovą.

Kreipties į SIM kortelę profilio naudojimas

1. Savo komunikatoriuje įjunkite „Bluetooth“ funkciją. Pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** > **Connections** > **Bluetooth**. Pasirinkite lapą **Settings**, pažymėkite **Bluetooth active** ir pasirinkite **Yes**.
2. Pažymėkite **Remote SIM access** ir pasirinkite **Enabled**.
3. Įjunkite „Bluetooth“ funkciją automobiliniame telefone.

Control panel (valdymo skydelis)

4. Naudodamiesi automobiliu telefonu, pradėkite ieškoti suderinamų prietaisų. Išsamiau apie tai aprašyta jūsų automobiline telefono vartotojo vadove.
5. Suderinamų prietaisų sąrašę pasirinkite savo komunikatorių.
6. Sudarykite ryšio porą tarp komunikatoriaus ir kito prietaiso įvesdami automobiline telefono ekrane rodomą „Bluetooth“ ryšio kodą.
7. Suteikite leidimą automobiliui telefonui užmegzti ryšį. Pasirinkite **Desk > Tools > Control panel > Connections > Bluetooth** ir lapą **Paired devices**. Pasirinkite automobilinį telefoną ir paspauskite **Edit**. Pasirinkite laukelį **Device authorised** ir **Yes**. Ryšį tarp komunikatoriaus ir automobiline telefono bus galima užmegzti be atskiros patvirtinimo ar leidimo. Jei pasirinksite **No**, prietaiso prašymus užmegzti ryšį reikės tvirtinti kiekvieną kartą.

Patarimas: jeigu jau buvote užmezgę ryšį su SIM kortele iš automobiline telefono, kuriame yra įjungtas to paties vartotojo parametrų rinkinys, automobiline telefonas automatiškai ieško prietaiso su SIM kortele. Jei šis prietaisas yra jūsų komunikatorius ir jame nustatyta, kad leidimo užmegzti ryšį neturi būti prašoma, automobiline telefonas aptinka jūsų komunikatorių ir automatiškai prisijungia prie GSM tinklo, kai įjungiame automobilio uždegimą.

Įjungus kreipties į SIM kortelę profilį, komunikatoriaus dangtelyje esančiu telefonu negalima naudotis. Tačiau galite naudotis komunikatoriaus programomis, kurioms nereikalingas ryšys su tinklu ar SIM kortelės funkcijos.

Norėdami baigti „Bluetooth“ ryšį su SIM kortele, komunikatoriuje paspauskite „Menu“, pasirinkite , paspauskite **Exit Remote SIM profile** ir **OK**.

Duomenų ir fakso ryšių peradresavimas (tinklo paslauga)

Įjungus ryšių peradresavimo funkciją, visi duomenų ir fakso ryšiai bus nukreipiami kitu telefono numeriu.

Norėdami peradresuoti duomenų ar fakso ryšius, pasirinkite **Telephone > Data call diverting** arba **Fax call diverting**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Divert all calls** — Įjungus šį sąlyginį parametą, bus peradresuojami visi priimami ryšiai.
- **Divert if busy** — Įjungus šį sąlyginį parametą, priimami ryšiai bus peradresuojami tik tuo atveju, jei būsite užmezgę kitą ryšį.
- **Divert if out of reach** — Įjungus šį sąlyginį parametą, priimami ryšiai peradresuojami, kai prietaisas išjungiamas ar yra už tinklo ryšio zonos ribų.
- **Divert if not answered** — Įjungus šį sąlyginį parametą, jums skirti ryšiai bus peradresuojami, kai neatsiliepsite į juos per tam tikrą laiką.
- **Divert if not available** — Šiuo vienu parametru galima įjungti šiuos sąlyginius parametrus: **Divert if busy**, **Divert if out of reach** ir **Divert if not answered**.

Norėdami patikrinti, ar įjungtas peradresavimas, pasirinkite **Telephone > Data call diverting** arba **Fax call diverting**, tada pasirinkite peradresavimo sąlyginį parametą ir paspauskite **Check status**.

Norėdami atšaukti visus duomenų ir fakso ryšių peradresavimo sąlyginius parametrus, pasirinkite **Telephone > Data call diverting** arba **Fax call diverting** ir paspauskite **Cancel all**.

Duomenų ir fakso ryšių draudimas (tinklo paslauga)

Ryšių draudimo paslaugos dėka galite uždrausti ryšius į jūsų prietaisą ir iš jo. Norint nustatyti čia aprašytus parametrus, reikalingas draudimo slaptažodis, kurį turėtumėte sužinoti iš savo paslaugų teikėjo.

Norėdami uždrausti arba leisti tam tikrų rūšių duomenų ar fakso ryšius, pasirinkite **Telephone > Data call barring** arba **Fax call barring**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Outgoing calls** — Įjungus šį parametą, negalima užmegzti ryšio iš šio prietaiso.
- **Incoming calls** — Įjungus šį parametą, negalima priimti ryšio šiuo prietaisu.
- **International calls** — Įjungus šį sąlyginį parametą, nebus galima skambinti į kitas šalis ar regionus.
- **Incoming calls when abroad** — Įjungus šį sąlyginį parametą, nebus galima priimti ryšių būnant užsienyje.
- **International except home country** — Jei iš savo tinklo operatoriaus užsisakėte tarptautinio tarptinklinio ryšio paslaugą, negalėsite skambinti į užsienio šalis, išskyrus savo šalį.

Norėdami patikrinti draudimo būklę, pasirinkite **Telephone > Data call barring** arba **Fax call barring**, tada pasirinkite draudimo sąlyginį parametą ir paspauskite **Check status**.

Norėdami atšaukti visus duomenų ir fakso ryšių draudimo sąlyginius parametrus, pasirinkite **Telephone > Data call barring** arba **Fax call barring** ir paspauskite **Cancel all**.

■ Messaging

Pasirinkite **Desk > Tools > Control panel > Messaging**.

Žr. „Fakso parametrų nustatymas“ psl. 37.

[Žr. „Daugiaformačių pranešimų paskyros parametrai“ psl. 36.](#)

[Žr. „Tekstinių pranešimų parametrai“ psl. 34.](#)

Service message

Norėdami nustatyti paslaugų pranešimų priėmimo ir atpažinimo parametrus, pasirinkite **Messaging** > **Service message**.

Laukelyje **Reception**: pasirinkite **Yes**, jei norite priimti į savo katalogą „Inbox“ visus paslaugų pranešimus. Jei nenorite priimti nė vieno paslaugų pranešimo, pasirinkite **No**.

■ Connections

Pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** > **Connections**.

- **Internet setup** — [Žr. „Internet setup“ psl. 74.](#)
- **Bluetooth** — [Žr. „Bluetooth“ psl. 93.](#)

Wireless LAN

Norėdami patikrinti ryšio su belaidžiu VKT (LAN) būseną, pasirinkite **Connections** > **Wireless LAN**. Lape **Status** galite matyti ryšio būseną, tinklo pavadinimą, ryšio saugumą ir kokybę.

Norėdami peržiūrėti informaciją apie tinklus, belaidžių VKT (LAN) prieigos taškus ar tikslinius tinklus, pasirinkite **Connections** > **Wireless LAN** ir lapą **Networks**. Laukelyje **Display** pasirinkite norimą tinklo parametą ir paspauskite **View details**.

- **Networks** — pasirinkite šį parametą, norėdami peržiūrėti informaciją apie visus belaidžius VKT, prie kurių galima prisijungti, ir tų tinklų signalų stiprumą.
- **Access points** — pasirinkite šį parametą, norėdami peržiūrėti informaciją apie belaidžio VKT prieigos taškus, kurių zonoje yra prietaisas ir prie kurių galima prisijungti, taip pat jų naudojamą radijo kanalą.
- **Ad hoc networks** — pasirinkite šį parametą, norėdami pamatyti sąrašą visų tikslinių tinklų, prie kurių galima prisijungti.

Norėdami peržiūrėti informaciją apie EAP (išplėstinio atpažinimo protokolo) apsaugos modulius, pasirinkite **Connections** > **Wireless LAN** ir lapą **Security**. Šiame lape pateikiamas sąrašas įdiegtų EAP modulių, naudojamų belaidžiam VKT prievadų prieigos užklausoms perduoti tarp belaidžių prietaisų, belaidžio VKT prieigos taškų ir atpažinimo serverių. Pasirinkite modulį ir paspauskite **View details**. Kiekvieną šių modulių galima pakeisti kartu su interneto prieigos taškais.

Belaidžio VKT (LAN) parametrų nustatymas

Galite nustatyti parametrus, būdingus visiems ryšiams su belaidžiu VKT.

Norėdami nustatyti bendruosius belaidžio VKT (LAN) parametrus, pasirinkite **Connections** > **Wireless LAN** ir lapą **Settings**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Background scan interval** — nurodykite, kaip dažnai prietaisas turi ieškoti galimų tinklų. Norėdami sumažinti baterijos energijos suvartojimą, pasirinkite **Never**. Radus tinklą, simbolių srityje rodoma belaidžio VKT piktograma.
- **WLAN power saving** — Jei kyla problemų prisijungiant prie belaidžio LAN tinklo, pasirinkite **Disabled**. Pasirinkus **Disabled** ir užmezgus ryšį su belaidžiu LAN, energijos vartojama daugiau ir tuo pačiu metu negalima užmegzti kito ryšio belaidžiam LAN arba „Bluetooth“ ryšio. Pasirinkite **Enabled**, jei prisijungę prie belaidžio LAN tinklo dar norite naudotis ir „Bluetooth“ ryšiu.

Norėdami nustatyti aukštesniojo lygio belaidžio VKT (LAN) parametrus, pasirinkite **Connections** > **Wireless LAN**. Pasirinkite lapą **Settings** ir paspauskite **Advanced settings**. Paspauskite **OK**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Automatic configuration** — pasirinkite **Off**, jei norite nustatyti belaidžio VKT aukštesniojo lygio parametrus rankiniu būdu. Patariama nekeisti parametrų rankiniu būdu tiksliai nežinant, kaip nuo to priklausys sistemos darbas. Nenaudojant automatiškai nustatytų parametrų, sistemos darbas gali labai pablogėti.
- **Ad hoc channel** — nurodykite radijo kanalą, kuriame norite parengti tikslinį tinklą. Pasirinkite **Automatic**, jei norite gauti galimą kanalą automatiškai.
- **Long retry limit** — nurodykite, kiek daugiausiai kartų turi būti bandoma perduoti informacijos kadrą, didesnę už RTS (prašymo siųsti) slenkstį.
- **Short retry limit** — nurodykite, kiek daugiausiai kartų turi būti bandoma perduoti informacijos kadrą, mažesnę arba lygų RTS (prašymo siųsti) slenkščiui.
- **RTS threshold** — dydis duomenų paketo, prieš kurio siuntimą belaidžio VKT prieigos taškas pateikia prašymą siųsti duomenis.
- **TX power level** — nurodykite duomenų perdavimo metu naudojamą galios lygį.

Norėdami naudoti gamintojo nustatytus parametrus, paspauskite **Restore defaults**.

Paprasčiausio belaidžio VKT (LAN) interneto prieigos taško nustatymas

Galite greitai sukurti interneto prieigos tašką su paprasčiausiais parametrais. Interneto prieigos taškas reikalingas prisijungti prie interneto.

Control panel (valdymo skydelis)

Norėdami sukurti paprasčiausią interneto prieigos tašką, pasirinkite **Connections** > **Wireless LAN** ir lapą **Networks**. Pasirinkite tinklą ar belaidžio VKT prieigos tašką, kuriam norite sukurti interneto prieigos tašką ir paspauskite **Create access point**. Paspauskite **OK** ir pamatysite prašymą nustatyti WEP raktą ar WPA parametrus (jei reikalauja tinklas). Jeigu tinklui šie saugumo parametrai nereikalingi, pamatysite naujo interneto prieigos taško informaciją. Paspauskite **OK**.

Išsamiau apie WEP rakto ar EAP modulio parametrų nustatymą sužinosite pasirinkę prietaiso funkciją „Help“ (žinynas).

Kurdami interneto prieigos tašką, galite nustatyti ir daugiau parametrų. [Žr. „Belaidžio VKT \(LAN\) interneto prieigos taško nustatymas“ psl. 76.](#)

Cable setup

Norėdami nurodyti, kaip naudoti duomenų kabelį, pasirinkite **Connections** > **Cable setup**.

Pasirinkite kurį nors iš toliau išvardytų parametrų.

- **PC Suite connection** — Pasirinkite šį parametą, jei norite naudoti duomenų kabelį kartu su programų paketu „PC Suite“.
- **IP passthrough** — Pasirinkite šį parametą, jei norite prijungti savo prietaisą prie suderinamo kompiuterio ir naudotis kompiuteriniu internetu ar tinklo ryšiu.
- **IP passthrough overrides PC Suite** — Pasirinkite šį parametą, jei norite, kad, prijungus prietaisą prie suderinamo kompiuterio, ryšys per duomenų kabelį su programų paketu „PC Suite“ būtų automatiškai išjungtas ir būtų naudojamas kompiuterinis interneto ar tinklo ryšys.

RealPlayer settings

Norėdami priimti srautines įvairių duomenų, pavyzdžiui, garso ir vaizdo, transliacijas tikrąju laiku, programoje „RealPlayer“ turite nustatyti tinklo ir pagalbinio serverio parametrus.

Norėdami nustatyti programos „RealPlayer“ parametrus, pasirinkite **Connections** > **RealPlayer settings**.

Atidarę lapus **Network** ir **Proxy**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Connection timeout** — Nurodykite, kiek laiko „RealPlayer“ turi laukti iki pranešimo apie ryšio su tinklu problemą pateikimo. Jei dažnai rodomas pranešimas apie ryšio laukimo laiko pabaigą, nustatykite ilgesnę trukmę.
- **Server timeout** — Nurodykite, kiek laiko „RealPlayer“ turi laukti atsakymo iš garso/vaizdo serverio iki atsijungimo.
- **Port range** — Nurodykite prievadų, per kuriuos priimami duomenys, sritį.
- **Use proxy** — Jeigu jūsų interneto paslaugos teikėjas reikalauja jungtis prie interneto per pagalbinį serverį, pasirinkite **Yes**.
- **Host address** — Įrašykite pagalbinio serverio adresą.
- **Port** — Įrašykite pagalbinio serverio prievado numerį.

Restore default IAP

Jūsų prietaise yra iš anksto nustatyti numatytieji interneto prieigos taškai, kurie yra sugeneruojami automatiškai, kai į prietaisą pirmą kartą įdedate naują SIM kortelę. Jei ištrinsite šiuos prieigos taškus, juos galėsite atkurti pasirinkę **Restore default IAP**.

Norėdami atkurti iš anksto nustatytus interneto prieigos taškus, pasirinkite **Connections** > **Restore default IAP** ir paspauskite **Yes**.

Security

Pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** > **Security**.

Device security

Galite nustatyti įvairius prietaiso saugumo parametrus ir funkcijas: PIN kodą, automatinį prietaiso užrakinimą, SIM kortelės keitimo parametrus. Taip pat galite pakeisti PIN kodą, PIN2 kodą, užrakto kodą ir draudimo slaptažodį.

Stenkitės nenaudoti kodų, panašių į skubios pagalbos tarnybų numerius, pavyzdžiui, 112, kad netyčia nesurinktumėte skubios pagalbos tarnybos numerio.

Vietoje kodų rašmenų rodomos žvaigždutės. Keisdami kodą, pirmiausia įveskite esamą kodą, tada du kartus naują kodą.

Prietaiso užrakto parametrų nustatymas

Svarbu žinoti: Įjungę beryšę aplinką, negalėsite skambinti niekam, atsiliiepti į skambučius ir naudoti kitų funkcijų, kurioms reikalingas ryšys su GSM tinklu. Norėdami kam nors skambinti, turite įjungti įprastąją ryšio aplinką. Kai prietaise įjungta beryšė aplinka, gali būti įmanoma skambinti skubios pagalbos tarnybai — paspauskite prietaiso dangtelyje esantį įjungimo klavišą ir surinkite oficialų skubios pagalbos tarnybos numerį. Taip skambinti galima tik iš dangtelyje esančio telefono — komunikatoriaus sąsaja šiam tikslui nenaudojama. Jei prietaisas buvo užrakintas, įveskite užrakto kodą, kad pradėtų veikti telefono ryšys. Kai prietaisas yra užrakintas, gali būti įmanoma skambinti oficialiu skubios pagalbos tarnybos numeriu.

Skambinti oficialiu skubios pagalbos tarnybos numeriu, kai įjungta beryšė aplinka ar kai prietaisas yra užrakintas, įmanoma tik tada, kai prietaisas nustato, kad tikrai surinktas oficialus skubios pagalbos tarnybos numeris. Prieš skambinant skubios pagalbos tarnybai, patariama perjungti prietaiso aplinką arba atrakinti jį įvedant užrakto kodą.

Norėdami nustatyti prietaiso užrakto parametrus, pasirinkite **Security** > **Device security** ir lapą **Device lock**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Autolock period** — galite nustatyti laikotarpį, kuriam praėjus prietaisas užrakinamas automatiškai. Tada prietaisą galima naudoti tik įvedus teisingą užrakto kodą. Kai prietaisas yra užrakintas, gali būti įmanoma skambinti oficialiu skubios pagalbos tarnybos numeriu, užprogramuotu jūsų prietaise. Taip pat galite atsilipti į skambučius.
- **Lock code** — norėdami pakeisti užrakto kodą, paspauskite **Change**. Naują kodą turi sudaryti nuo 5 iki 10 skaitmenų. Gamintojo nustatytas kodas — 12345. Kad niekas be jūsų leidimo negalėtų naudotis jūsų prietaisu, pakeiskite užrakto kodą. Naują kodą laikykite slaptoje ir saugioje vietoje, kitoje nei prietaisas.
- **Lock if SIM card is changed** — galite nustatyti, kad kiekvieną kartą į prietaisą įdėjus nežinomą SIM kortelę, būtų prašoma užrakto kodo. Prietaise yra sąrašas SIM kortelių, kurios atpažįstamos kaip savininko kortelės.
- **Allow remote locking** — pasirinkę **Yes**, galėsite užrakinti savo prietaisą atsiųsdami iš anksto paruoštą tekstinį pranešimą iš kito telefono.

Norėdami sukurti nuotolinio užrakinimo pranešimą, pasirinkite **Security** > **Device security**. Pasirinkite parametro **Allow remote locking** reikšmę **Yes**, įveskite savo užrakto kodą ir laukelyje **Message** parašykite nuotolinio užrakinimo pranešimą. Patvirtinkite pranešimą ir paspauskite **Done**. Nuotolinio užrakinimo pranešimą gali sudaryti nuo 5 iki 20 rašmenų ar skaitmenų, jame skiriamos didžiosios ir mažosios raidės. Paspauskite **Reboot**, kad prietaisas įsijungtų iš naujo ir įsigaliotų pakeitimai.

Patarimas: Jei naudojate atminties kortelę be slaptažodžio, ji taip pat bus užrakinta, kai užrakinsite savo prietaisą nuotoliniu užrakinimo pranešimu. Norėdami panaikinti atminties kortelės slaptažodį, pasirinkite **Desk** > **Office** > **File manager**, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Memory card** > **Security** > **Remove password....** Įveskite nuotolinį užrakinimo pranešimą kaip savo slaptažodį ir paspauskite **Remove**. Jeigu nuotoliniame užrakinimo pranešime yra daugiau nei 8 rašmenys, tada pirmieji 8 pranešimo rašmenys naudojami kaip atminties kortelės slaptažodis.

PIN kodo parametrų nustatymas

Norėdami nustatyti PIN kodo parametrus, pasirinkite **Security** > **Device security** ir lapą **PIN codes**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **PIN code request** — jei pasirinksite **On**, PIN kodo bus prašoma kiekvieną kartą įjungus telefoną. Turėkite galvoje, kad šio parametro negalima pakeisti, jei prietaisas yra išjungtas arba jį neįdėta galiojanti SIM kortelė. Taip pat turėkite galvoje, kad kai kurios SIM kortelės neleidžia išjungti PIN kodo reikalavimo.
- **PIN code** — norėdami pakeisti PIN kodą, paspauskite **Change**. PIN kodą turi sudaryti nuo 4 iki 8 skaitmenų. Norint pakeisti PIN kodą, turi būti pasirinkta **PIN code request**, prietaisas turi būti įjungtas ir jį turi būti įdėta galiojanti SIM kortelė.
- **PIN2 code** — norėdami pakeisti PIN2 kodą, paspauskite **Change**. PIN2 kodą turi sudaryti nuo 4 iki 8 skaitmenų. PIN2 kodas reikalingas norint naudotis kai kuriomis funkcijomis, pavyzdžiui, apribotuoju rinkimu. SIM kortelė turi būti suderinama su šiomis funkcijomis.

Draudimo slaptažodžio keitimas

Norėdami pakeisti balso, fakso ir duomenų ryšio draudimo slaptažodį, pasirinkite **Security** > **Device security** ir lapą **Call barring**. Pasirinkite laukelį **Barring password** ir paspauskite **Change**. Įrašykite esamą kodą, tada du kartus — naują kodą. Draudimo slaptažodį turi sudaryti keturi skaitmenys.

Certificate manager

Svarbu žinoti: nors pažymos žymiai sumažina riziką užmezgant ryšį su nutolusiais įrenginiais ir parsisiunčiant programas, jas reikia naudoti teisingai, kad užsitikrintumėte didesnę saugumą. Pažymos turėjimas pats savaime negarantuoja saugumo. Kad užsitikrintumėte didesnę saugumą, pažymų tvarkytuvėje turite laikyti teisingas, autentiškas ir patikimas pažymas. Pažymos galioja tik nustatytą laikotarpį. Jei pranešimas „Pasibaigęs pažymos galiojimo laikas“ arba „Pažyma dar negalioja“ rodomas netgi tuomet, kai pažyma tikrai turėtų galioti, patikrinkite, ar teisingą datą ir laiką nustatėte savo prietaise.

Prieš pakeisdami bet kokius pažymų parametrus, turite būti tikri, kad pasitikite pažymos savininku ir kad pažyma tikrai priklauso kuriam nors iš sąrašė išvardytų savininkų.

Skaitmenines pažymas galima naudoti:

- prisijungti prie tinklo veikiančio banko, kitos svetainės ar tolimo serverio, su kuriais norite keistis slapta informacija,
- išvengti pavojaus gauti virusų ar kitos kenksmingos programinės įrangos parsisiunčiant ir įdiegiant prietaise programinę įrangą bei patikrinti jos autentiškumą.

Pažymų tvarkymas

Asmeninės pažymos yra jums skirtos pažymos. Jos išvardytos lape **User**.

Control panel (valdymo skydelis)

Atpažinimo pažymos išvardytos lape **Other**. Šias pažymas naudoja įvairios tarnybos, pavyzdžiui, teikiančios bankines paslaugas. Atpažinimo pažymos taip pat skirtos kitų pažymų galiojimui tikrinti.

Norėdami įtraukti į sąrašą pažymas, pasirinkite **Security > Certificate manager**. Norėdami įtraukti į sąrašą naują pažymą, paspauskite **Add**. Tada galite surasti pažymos failą. Norėdami ištrinti iš sąrašo pasirinktą pažymą, paspauskite **Delete**.

Norėdami patikrinti pažymos autentiškumą, pasirinkite **Security > Certificate manager**. Pasirinkite pažymą ir paspauskite **View details**. Laukelyje **Issued to**: nurodytas šios pažymos savininkas. Pagalvokite, ar tai tikrai yra vardas subjekto, kuriam priklauso pažyma. Laukelis **Fingerprint**: yra unikalus pažymos atpažinimo požymis. Paskambinkite pažymos savininko informacijos ar klientų aptarnavimo tarnybai ir pasiteiraukite pažymos kodo MD5. Patikrinkite, ar išgirstas kodas yra toks pat kaip dialogo lange rodomas kodas.

Patarimas: tikrinkite kiekvienos į sąrašą įtraukiamos pažymos autentiškumą.

Norėdami pakeisti pažymos pasitikėjimo parametrus, pasirinkite **Security > Certificate manager**. Pasirinkite pažymą, paspauskite **View details** ir **Trust settings**. Priklausomai nuo pažymos, parodomas sąrašas programų, galinčių naudoti pasirinktą pažymą. Pasirinkite programos laukelį ir pakeiskite jo reikšmę į **Yes** arba **No**. Turėkite galvoje, kad negalima pakeisti asmeninės pažymos pasitikėjimo parametrų.

Norėdami pakeisti privačių šifravimo raktų saugyklos slaptažodį, pasirinkite **Security > Certificate manager**, lapą **Password** ir paspauskite **Change password**. Įveskite esamą slaptažodį, paspauskite **OK** ir du kartus įveskite naują slaptažodį. Privačių šifravimo raktų saugyklos slaptažodis reikalingas naudojant asmenines pažymas. Privačių raktų saugykloje yra slapti šifravimo raktai, kuriuos gavote su asmeninėmis pažymomis.

■ Extras

Pasirinkite **Desk > Tools > Control panel > Extras**.

About product

Norėdami patikrinti programinės įrangos versijos numerį, pasirinkite **Extras > About product** ir pastumkite vaizdą į viršų, kad pamatytumėte dialogo lango apačią.

Location privacy

Kai kurie tinklai leidžia klausti prietaiso vietos (tinklo paslauga). Turėkite galvoje, kad, norint naudotis šia paslauga, reikalingas atskiras vietos nustatymo modulis.

Norėdami nustatyti prietaisą, kad priimtų arba atmestų visas vietos užklausas, pasirinkite **Extras > Location privacy** ir laukelį **Verification policy**. Pasirinkite **Accept all** arba **Reject all**.

Location request log

Norėdami peržiūrėti vietos užklausų žurnalą, pasirinkite **Extras > Location request log**. Žurnale pateikiamas gautų vietos užklausų sąrašas, kuriame nurodomas kiekvieno klausiančiojo vardas ar telefono numeris, laikas ir data, kada užklausa buvo priimta (jei nebuvo atmesta).

HP printer selection

[Žr. „Mobiliojo spausdinimo parametrų tvarkymas“ psl. 96.](#)

Service command editor

Reikalavimai teikti tinklo paslaugas (vadinamosios USSD komandos) yra pranešimai, kuriuos siunčiate savo paslaugų teikėjui. Tokie reikalavimai gali būti tinklo paslaugų įjungimo komandos.

Norėdami siųsti reikalavimą teikti tinklo paslaugą savo paslaugų teikėjui, pasirinkite **Extras > Service command editor**, parašykite reikalavimą ir paspauskite **Send**.

■ Internet setup

Pasirinkite **Desk > Tools > Control panel** ir **Connections > Internet setup**.

Norint prisijungti prie interneto, reikalingas interneto prieigos taškas.

Prietaiso prijungimui prie interneto GPRS ryšiu yra gamintojo nustatyti numatytojo interneto prieigos taško parametrai. Naują interneto prieigos tašką galite sukurti patys arba gauti jo parametrus iš savo paslaugų teikėjo pranešimu. Jeigu tai įmanoma, patiems liks įvesti tik kelis parametrus, o gal ir nebereikės nieko papildomai nustatyti.

Tiksliai parametrų reikšmes įprastai pateikia paslaugų teikėjas. Stenkitės tiksliai vykdyti paslaugų teikėjo pateiktus nurodymus.

Patarimas: priklausomai nuo tinklalapių, kuriuos norėsite atidaryti, gali tekti nustatyti keletą interneto prieigos taškų. Pavyzdžiui, norint naršyti po žiniatinklį, gali būti reikalingas vienas parametrų rinkinys, o norint naudotis savo įmonės vidiniu tinklu — kitas.

Patarimas: Ištrynus numatytąjį interneto prieigos tašką, prieigos taškus galima atkurti pasirinkus **Restore default IAP**. Pasirinkite **Desk > Tools > Control panel > Connections > Restore default IAP** ir paspauskite **Yes**.

Interneto prieigos taško nustatymas

1. Pasirinkite **Connections > Internet setup**.
2. Paspauskite **New**. Naują interneto prieigos tašką galite sukurti pagal kurį nors iš esamų: paspaudę **New**, paspauskite **Yes**. Sąraše pasirinkite prieigos tašką ir paspauskite **OK**.
3. Nustatykite parametrus.
 - **Internet settings name** — Sugalvokite kokį nors ryšio parametrų pavadinimą.
 - **Internet settings type** — Pasirinkite ryšio rūšį. Priklausomai nuo pasirinkto ryšio, parengties metu gali būti įmanoma nustatyti tik kai kuriuos parametrus.
 - **Network ID** — pasirinkite tinklo, prie kurio norite prisijungti per interneto prieigos tašką, identifikatorių. Jei reikia, galite pervardyti ar sukurti naujų tinklų identifikatorių. Naudodami teisingą tinklo identifikatorių, būsite tikri, jog duomenys bus nukreipti tiesiai į reikiamą tinklą. Dažniausiai duomenų perdavimą į tam tikrus tinklus gali riboti VPT (virtualaus privačiojo tinklo) programinė įranga. Tinklo identifikatorius gali būti naudojamas interneto prieigos taškams atrinkti prisijungiant prie interneto.
 - **GPRS access point name** (tik GPRS) — Jei nenaudojate numatytojo interneto prieigos taško, nurodykite prieigos taško pavadinimą. Pavadinimą galite sužinoti iš tinklo operatoriaus ar paslaugų teikėjo.
 - **Telephone number** (tik GSM duomenims) — Įrašykite interneto prieigos taško modemo telefono numerį.
 - **Password prompt** — Nustatykite **Yes**, jei kaskart, prisijungdami prie serverio, turite įvesti naują slaptažodį arba nenorite išsaugoti savo slaptažodžio prietaise.
 - **User name** — Įrašykite vartotojo vardą, jei reikalauja paslaugos teikėjas. Vartotojo vardas gali būti reikalingas norint užmegzti duomenų ryšį. Įprastai šį vardą praneša paslaugos teikėjas. Vartotojo varde dažnai skiriamos didžiosios ir mažosios raidės.
 - **Password** — Norint prisijungti prie interneto, gali reikėti įvesti slaptažodį. Jį įprastai pateikia paslaugos teikėjas. Slaptažodyje dažnai skiriamos didžiosios ir mažosios raidės.
4. Nustatę šiuos parametrus, paspauskite **Advanced**, kad galėtumėte nustatyti aukštesniojo lygio parametrus (jei reikia). Priešingu atveju paspauskite **Finish** arba **Done**, kad užsidarytų parengties vedlys.

Interneto prieigos taško aukštesniojo lygio parametrų nustatymas

Nustatę pagrindinius interneto prieigos taško parametrus, paspauskite **Advanced**. Galimi parametrų lapai ir reikšmės priklauso nuo pasirinktos ryšio rūšies.

Lapas IP configuration

Turėkite galvoje, kad naudojant du protokolus (IPv4 ir IPv6) reikia nustatyti kitokius parametrus.

- **Network type** (tik GPRS) — Norėdami naudotis GPRS ryšiu, turite nurodyti, kurį protokolą naudosite.
- **Auto retrieve IP** — Jei pasirinksite **Yes**, IP adresas bus gautas automatiškai iš serverio. Šis parametras dar vadinamas dinaminio IP adresu.
- **IP address** — Prietaiso IP adresas. Jeigu IP adresas nustatomas automatiškai, šio parametro nereikia nustatyti.
- **Auto retrieve DNS** — Jei pasirinkote protokolą IPv4 ir **Yes**, DNS (vardų sričių serverio) adresas gaunamas automatiškai iš serverio. Naudojant protokolą IPv6, reikia pasirinkti **Well known**. Vardų sričių serveris (angl. DNS) yra interneto paslauga, kuri paverčia sričių vardus, pavyzdžiui, www.nokia.com, į IPv4 adresus, pavyzdžiui, 192.100.124.195, arba į IPv6 adresus, pavyzdžiui, 3ffe:2650:a640:1c2:341:c39:14. Jei pasirinksite protokolą IPv4 ir **No** arba protokolą IPv6 ir **Manual**, turėsite nurodyti pirminio ir antrinio DNS serverių IP adresus.

Lapas Proxies

Norėdami pagreitinti prieigą prie interneto, galite naudoti pagalbinis serverius. Kai kurie interneto paslaugų teikėjai netgi reikalauja jungtis per žiniatinklio pagalbinis serverius. Informacijos apie pagalbinį serverį kreipkitės į interneto paslaugų teikėją.

Jeigu internetu prisijungėte prie savo bendrovės vidinio tinklo (intraneto) ir negalite priimti tinklalapių iš interneto, veikiausiai turėsite parengti pagalbinį serverį, per kurį galėsite priimti tinklalapius, esančius už jūsų bendrovės vidinio tinklo ribų.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Proxy protocol** — Nurodykite pagalbinio serverio protokolą. Kiekvienam protokolui galite nustatyti skirtingus pagalbinio serverio parametrus.
- **Use proxy server** — Norėdami naudoti pagalbinį serverį, pasirinkite šio parametro reikšmę **Yes**.

Control panel (valdymo skydelis)

- **Proxy server** — Įveskite pagalbinio serverio IP adresą arba srities vardą. Sričių vardų pavyzdžiai: „bendrove.com“, „organizacija.org“.
- **Port number** — Pagalbinio serverio prievado numeris. Prievado numeris yra susijęs su protokolu. Dažniausiai naudojamos reikšmės 8000 ir 8080, tačiau gali būti ir kitokios konkrečiame pagalbiniame serveryje.
- **No proxy for** — Čia nustatykite vardų sritis, kurioms nereikalingas HTTP ar HTTPS pagalbinis serveris.

Lapas Data call

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Connection type** — Nustatykite GSM duomenų ryšio rūšį. Norint naudotis ryšiu **High speed**, paslaugų teikėjas turi teikti atitinkamą paslaugą ir, jei reikia, įjungti ją jūsų SIM kortelei.
- **Remote modem type** — Nurodykite, kokį ryšį naudoja prietaisas: analoginį ar skaitmeninį. Šis parametras priklauso ir nuo jūsų GSM tinklo operatoriaus, ir nuo interneto paslaugų teikėjo, kadangi kai kuriuose GSM tinkluose neįmanoma užmegzti tam tikrų rūšių ISDN ryšio. Išsamesnės informacijos kreipkitės į interneto paslaugų teikėją. Jei ISDN ryšys įmanomas, jis užmezgamas greičiau nei taikant analoginius metodus.
- **Modem speed** — Šiuo parametru galite nustatyti didžiausią ryšio spartą. Priklausomai nuo paslaugų teikėjo, už didesnę duomenų perdavimo spartą gali tekti mokėti daugiau. Turėkite galvoje, kad čia nustatysite tik didžiausią duomenų perdavimo spartą. Ryšio metu duomenų perdavimo sparta gali būti mažesnė, priklausomai nuo tinklo būklės.
- **Modem initialisation** — Galite valdyti savo prietaisą modemo AT komandomis. Jei reikia, įveskite paslaugų teikėjo nurodytas komandas.

Lapas Script

Naudojant skriptą, ryšys tarp prietaiso ir serverio užmezgamas automatiškai. Norėdami sužinoti, ar jums reikalingas skriptas, kreipkitės į interneto paslaugos teikėją.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Use login script** — Jei pasirinksite **Yes**, galėsite parašyti ar importuoti prisijungimo skriptą. Skriptą galite taisyti laukelyje **Login script**.
- **Show terminal window** — Jei pasirinksite **Yes**, užmezgę ryšį matysite, kaip vykdomas skriptas.

Lapas Other

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Use callback** — Jeigu naudojatės paslauga, kuri gali paskambinti į jūsų prietaisą, kai prisijungiate prie interneto, pasirinkite **Yes**.
- **Callback type** — Teisingo parametro kreipkitės į savo interneto paslaugos teikėją. **Server number** — Standartinis „Microsoft“ atgalinis ryšys, o **Server number (IETF)** — organizacijos „Internet Engineering Task Force“ aprobuotas atgalinis ryšys. Pasirinkite **Number**, jei norite naudoti laukelyje **Callback number** įvestą numerį.
- **Callback number** — Įveskite savo prietaiso duomenų ryšio linijos numerį, kurį turi rinkti atgalinio ryšio serveris.
- **Allow plain text login** — Jei nenorite siųsti neužšifruoto slaptažodžio paprastojo teksto formatu, pasirinkite **No**. Turėkite galvoje, kad nuo šio parametro priklauso tik PPP ryšiai — el. pašto ir žiniatinklio slaptažodžiai nešifruojami. Kai kurie interneto paslaugų teikėjai reikalauja pažymėti parametru **Yes**.
- **Use PPP compression** — Norėdami paspartinti duomenų perdavimą, pasirinkite **Yes**, jei šią funkciją remia tolimesis PPP serveris. Jei kyla problemų prisijungiant prie interneto, pasirinkite **No**.

Belaidžio VKT (LAN) interneto prieigos taško nustatymas

Jūsų prietaise yra gamintojo įrašytas interneto prieigos taškas, naudojamas prisijungus prie belaidžio VKT, tačiau galite susikurti ir naujų interneto prieigos taškų.

1. Pasirinkite **Connections** > **Internet setup**.
2. Paspauskite **New**. Jei norite, naują interneto prieigos tašką galite sukurti iš kurio nors esamo.
3. Nustatykite parametrus.
 - **Internet settings name** — sugalvokite kokį nors interneto prieigos taško pavadinimą.
 - **Network ID** — pasirinkite tinklo, prie kurio norite prisijungti per interneto prieigos tašką, identifikatorių. Jei reikia, galite pervardyti ar sukurti naujų tinklų identifikatorių. Naudodami teisingą tinklo identifikatorių, būsite tikri, jog duomenys bus nukreipti tiesiai į reikiamą tinklą. Dažniausiai duomenų perdavimą į tam tikrus tinklus gali riboti VPT (virtualaus privačiojo tinklo) programinė įranga. Tinklo identifikatoriai gali būti naudojami interneto prieigos taškams atrinkti prisijungiant prie interneto.
 - **Internet settings type** — pasirinkite ryšio rūšį **Wireless LAN**.
 - **Network mode** — jei pasirinksite režimą **Infrastructure**, prietaisai galės užmegzti ryšį vienas su kitu ir su laidinio VKT prietaisais per belaidžio VKT prieigos tašką. Jei pasirinksite režimą **Ad hoc**, prietaisai galės siųsti duomenis tiesiogiai vienas kitam. Belaidžio VKT prieigos taškas nereikalingas.

- **Network name** — Įrašykite sistemos administratoriaus nurodytą tinklo pavadinimą (SSID, paslaugos rinkinio kodą) arba paspauskite **Change** ir pasirinkite pavadinimą sąrašė. Naudodamiesi tiksliniu ryšiu, patys vartotojai gali įvardyti belaidį VKT. Jeigu čia nenurodysite tinklo pavadinimo, prašymą pasirinkti tinklą pamatysite prisijungę prie belaidžio VKT.
 - **Security mode** — turite pasirinkti tokį patį kaip ir su belaidžio VKT prieigos tašku naudojamą saugumo režimą. Jei pasirinkite **WEP** (laidinio ekvivalento privatumą), **802.1x** arba **WPA** (Wi-Fi apsaugotą prieigą), taip pat turėsite nustatyti atitinkamus papildomus parametrus.
4. Nustatę šiuos parametrus, paspauskite **Advanced**, kad galėtumėte nustatyti aukštesniojo lygio parametrus (jei reikia). Priešingu atveju paspauskite **Finish** arba **Done**, kad užsidarytų parengties vedlys.

Interneto prieigos taško aukštesniojo lygio parametrų nustatymas

Nustatę pagrindinius interneto prieigos taško parametrus, paspauskite **Advanced**.

Galimi parametrų lapai ir reikšmės priklauso nuo pasirinktų parametrų. Teisingų reikšmių teiraukitės savo sistemos administratoriaus.

Lapas IP configuration

Turėkite galvoje, kad naudojant du protokolus (IPv4 ir IPv6) reikia nustatyti kitokius parametrus.

- **Auto retrieve IP** — jei pasirinksite **Yes**, IP adresas bus gautas automatiškai iš serverio. Šis parametras kartais dar vadinamas dinaminio IP adresu. Jei pasirinksite **No**, toliau aprašytuose laukeliuose turėsite nurodyti IP adresą, potinklio šabloną ir numatytąjį tinklų sąsają.
- **Auto retrieve DNS** — Jei pasirinksite protokolą IPv4 ir **Yes** arba protokolą IPv6 ir **DHCP**, pirminio ir antrinio DNS (vardų sričių serverių) adresai bus gauti automatiškai iš serverio. Vardų sričių serveris (angl. DNS) yra interneto paslauga, kuri paverčia sričių vardus, pavyzdžiui, www.nokia.com, į IPv4 adresus, pavyzdžiui, 192.100.124.195, arba į IPv6 adresus, pavyzdžiui, 3ffe:2650:a640:1c2:341:c39:14. Jei pasirinksite protokolą IPv4 ir **No** arba protokolą IPv6 ir **Manual**, turėsite nurodyti pirminio ir antrinio DNS serverių IP adresus.

Lapas Proxies

Norėdami pagreitinti prieigą prie interneto, galite naudoti pagalbinius serverius. Kai kurie interneto paslaugų teikėjai netgi reikalauja jungtis per žiniatinklio pagalbinius serverius. Informacijos apie pagalbinį serverį kreipkitės į interneto paslaugų teikėją.

Jeigu internetu prisijungėte prie savo bendrovės vidinio tinklo (intraneto) ir negalite priimti tinklalapių iš interneto, veikiausiai turėsite parengti pagalbinį serverį, per kurį galėsite priimti tinklalapius, esančius už jūsų bendrovės vidinio tinklo ribų.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Proxy protocol** — Nurodykite pagalbinio serverio protokolą. Kiekvienam protokolui galite nustatyti skirtingus pagalbinio serverio parametrus.
- **Use proxy server** — Norėdami naudoti pagalbinį serverį, pasirinkite šio parametro reikšmę **Yes**.
- **Proxy server** — Įveskite pagalbinio serverio IP adresą arba srities vardą. Sričių vardų pavyzdžiai: „bendrove.com“, „organizacija.org“.
- **Port number** — Pagalbinio serverio prievado numeris. Prievado numeris yra susijęs su protokolu. Dažniausiai naudojamos reikšmės 8000 ir 8080, tačiau gali būti ir kitokios konkrečiame pagalbiniame serveryje.
- **No proxy for** — Čia nustatykite vardų sritis, kurioms nereikalingas HTTP ar HTTPS pagalbinis serveris.

Lapas WPA

Laukelyje **WPA mode** pasirinkite **EAP**, jei atpažinimui norite naudoti EAP modulį. Jei pasirinksite **Pre-shared key**, kitame laukelyje įveskite slaptažodį (pagrindinį raktą). Tą patį raktą būtina įvesti nustatant belaidžio VKT prieigos taško parametrus.

Lapas EAP

Galite nustatyti įvairius EAP (išplėstinio atpažinimo protokolo) modulius, naudojamus prietaisams atpažinti ir duomenims šifruoti. Tas pačias šio parametro reikšmes būtina įvesti nustatant belaidžio VKT prieigos taško parametrus. EAP atpažinimas galimas tik tuo atveju, jei pasirinkote saugumo režimą **WPA** arba **802.1x**.

Išsamiau apie EAP modulio parametrų nustatymą sužinosite pasirinkę prietaiso funkciją „Help“ (žinynas).

Lapas WEP

Galite sukurti iki keturių WEP raktų. Tas pačias šio parametro reikšmes būtina įvesti nustatant belaidžio VKT prieigos taško parametrus.

- **WEP authentication** — Pasirinkite **Open** arba **Shared** kaip belaidžio prietaiso ir laidinio VKT prieigos taško savitarpio atpažinimo priemonę.
- **WEP key in use** — Pasirinkite WEP raktą, kurį norite naudoti su nustatomu interneto prieigos tašku.
- **Key #1 length** — Pasirinkite reikiamą šifravimo rakto ilgį. Galimi ilgiai — 40, 104 ir 232 bitai. Kuo daugiau bitų sudaro šifravimo raktą, tuo saugiau perduodami juo užšifruoti duomenys. WEP raktą sudaro slapstasis raktas ir 24 bitų pradinių nuostatų vektorius. Pavyzdžiui, kai kurie gamintojai 104 bitų raktą vadina 128 bitų raktu (104+24). Abiem raktais pasiekiamas tas pats šifravimo lygis, todėl juos galima naudoti vieną vietoje kito.
- **Key #1 type** — Pasirinkite, kokia forma norite įvesti WEP rakto duomenis: šešiolyktaine (**HEX**) ar tekstine (**ASCII**).

- **Key #1 data** — įveskite WEP rakto duomenis. Įvedamos duomenų sekos ilgis priklauso nuo pasirinkto šifravimo rakto ilgio. Pavyzdžiui, 40 bitų šifravimo raktus visada sudaro 5 raidės ar skaitmenys arba 10 šešiolyktainių ženklų.

EAP moduliai

EAP moduliai naudojami belaidžiame VKT belaidžiams prietaisams ir atpažinimo serveriams atpažinti.

Norint naudotis šia funkcija, reikia patikrinti, ar tinklas ją vykdo.

EAP-SIM parametrų nustatymas

Norint naudotis EAP-SIM atpažinimo funkcija, dangtelyje esantis telefonas turi būti įjungtas ir į prietaisą turi būti įdėta galiojanti SIM kortelė.

Norėdami nustatyti interneto prieigos taškui reikalingus EAP-SIM parametrus, pasirinkite **Connections** > **Internet setup**. Sąrašė pasirinkite belaidžio VKT interneto prieigos tašką ir **Edit** > **Advanced**. Pasirinkite lapą **EAP**. Sąrašė pasirinkite EAP-SIM ir paspauskite **Configure**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Use manual user name** — šis vartotojo vardas pakeičia vartotojo vardą, pateikiamą pradinio atpažinimo metu, kai serveris reikalauja, jog vartotojas pradinio atpažinimo metu pateiktų iš anksto nustatytą vartotojo vardą, pavyzdžiui, „Windows“ vartotojo vardą. Jei pasirinksite **Yes**, tačiau paliksite laukelį **User name** tuščią, pradiniam atpažinimui bus sugeneruotas atsitiktinis vartotojo vardas.
- **Use manual realm** — ši uždaroji sritis pakeičia uždarąją sritį, nurodomą pradinio atpažinimo metu, kai serveris reikalauja, jog vartotojas pradinio atpažinimo metu nurodytų iš anksto nustatytą uždarąją sritį. Jei pasirinksite **No**, uždaroji sritis bus nustatyta iš IMSI (tarptautinės mobiliojo abonento identifikacijos).
- **Use identity privacy** — EAP-SIM gali užsakyti, kad serveris atsiųstų pseudonimą būsimiems atpažinimams. Turint šiuos atpažinimo duomenis, nereikės siųsti vartotojo IMSI.
- **Max. reauthentic. count** — EAP-SIM gali užsakyti, kad serveris atsiųstų į belaidį prietaisą pakartotinio atpažinimo informaciją, kuri pagreintintų būsimus atpažinimus. Galite nurodyti, kiek kartų turi būti naudojamas vienas pakartotinio atpažinimo procesas iki visiško atpažinimo. Jei pakartotinio atpažinimo procesai naudojami per daug kartų, gali sumažėti ryšio saugumas, nes pakartotinio atpažinimo procese nenaudojama SIM kortelė.

EAP-TLS parametrų nustatymas

Norėdami nustatyti interneto prieigos taškui reikalingus EAP-TLS parametrus, pasirinkite **Connections** > **Internet setup**. Sąrašė pasirinkite belaidžio VKT interneto prieigos tašką ir paspauskite **Edit** > **Advanced**. Pasirinkite lapą **EAP**. Sąrašė pasirinkite EAP-TLS ir paspauskite **Configure**.

- Lape **User certificates** pasirinkite asmenines pažymas, naudojamas vartotojui atpažinti prisijungiant prie šio interneto prieigos taško. Šiame lape rodomos visos prietaise įdiegtos asmeninės pažymos. Nenustačius kitaip, pažymos yra įjungtos. Norėdami išjungti pažymą, pasirinkite ją ir paspauskite **Disable**.
- Lape **CA certificates** pasirinkite, kurios atpažinimo pažymos galioja serveriui tikrinti atpažinimo belaidžiame VKT metu prisijungiant prie šio interneto prieigos taško. Šiame lape rodomos visos prietaise įdiegtos atpažinimo pažymos. Nenustačius kitaip, visos pažymos yra įjungtos. Norėdami išjungti pažymą, pasirinkite ją ir paspauskite **Disable**.
- Lape **Cipher suites** pasirinkite TLS (transportinio lygmens saugumo) šifravimo rinkinius, kuriuos norėsite naudoti prisijungdami prie šio interneto prieigos taško. Norėdami įjungti pasirinktą šifravimo rinkinį, paspauskite **Enable**.
- Lape **Settings** galite nustatyti papildomus parametrus, susijusius su EAP-TLS. Išsamiau apie šių parametrų nustatymą sužinosite pasirinkę prietaiso funkciją „Help“ (žinynas).

EAP-PEAP parametrų nustatymas

Norėdami nustatyti interneto prieigos taškui reikalingus EAP-PEAP parametrus, pasirinkite **Connections** > **Internet setup**. Sąrašė pasirinkite belaidžio VKT interneto prieigos tašką ir paspauskite **Edit** > **Advanced**. Pasirinkite lapą **EAP**. Sąrašė pasirinkite EAP-PEAP ir paspauskite **Configure**.

- Lape **User certificates** pasirinkite asmenines pažymas, naudojamas vartotojui atpažinti prisijungiant prie šio interneto prieigos taško. Šiame lape rodomos visos prietaise įdiegtos asmeninės pažymos. Nenustačius kitaip, pažymos yra įjungtos. Norėdami išjungti pažymą, pasirinkite ją ir paspauskite **Disable**.
- Lape **CA certificates** pasirinkite, kurios atpažinimo pažymos galioja serveriui tikrinti atpažinimo belaidžiame VKT metu prisijungiant prie šio interneto prieigos taško. Šiame lape rodomos visos prietaise įdiegtos atpažinimo pažymos. Nenustačius kitaip, visos pažymos yra įjungtos. Norėdami išjungti pažymą, pasirinkite ją ir paspauskite **Disable**.
- Lape **Cipher suites** pasirinkite TLS (transportinio lygmens saugumo) šifravimo rinkinius, kuriuos norėsite naudoti prisijungdami prie šio interneto prieigos taško. Norėdami įjungti pasirinktą šifravimo rinkinį, paspauskite **Enable**.
- Lape **EAP types** pasirinkite ir nustatykite atpažinimo metodus, kuriuos norite taikyti kaip vidines EAP-PEAP metodo dalis. Norėdami pakeisti tunelinių EAP tipų pirmenybę, paspauskite **Priority** ir **Move up** arba **Move down**.
- Lape **Settings** galite nustatyti papildomus parametrus, susijusius su EAP-PEAP. Išsamiau apie šių parametrų nustatymą sužinosite pasirinkę prietaiso funkciją „Help“ (žinynas).

EAP-LEAP parametrų nustatymas

Norėdami nustatyti interneto prieigos taškui reikalingus EAP-LEAP parametrus, pasirinkite **Connections** > **Internet setup**. Sąraše pasirinkite belaidžio VKT interneto prieigos tašką ir paspauskite **Edit** > **Advanced**. Pasirinkite lapą **EAP**. Sąraše pasirinkite EAP-LEAP ir paspauskite **Configure**. Jei įvesite savo vartotojo vardą laukelyje **Username**, vartotojo vardo atpažinimo metu nebereikės įvesti. Jei nenorite, kad būtų prašoma įvesti slaptažodį, laukelyje **Password prompt** pasirinkite **No** ir laukelyje **Password** įveskite slaptažodį.

Jei laukelyje **Password prompt** pasirinksite **No**, slaptažodis bus išsaugotas prietaise, o tai mažina bendro saugumo lygį.

Interneto ryšio parametrų nustatymas

Nuo šių parametrų priklauso visi interneto ryšiai.

Norėdami nustatyti bendruosius interneto ryšio parametrus, pasirinkite **Connections** > **Internet setup**. Pasirinkite lapą **Idle** ir nustatykite laikotarpį, kuriam praėjus ryšys bus baigtas ir, toliau jo nenaudojant, įsijungs laukimo režimas. Kiekvienai ryšio rūšiai galite nurodyti skirtingus laikotarpius, tačiau šis parametras bus taikomas visiems tos pačios ryšio rūšies interneto prieigos taškams.

Kai kurie interneto ryšiai gali atrodyti neaktyvūs, tačiau iš tikrųjų duomenys gali būti siunčiami ir priimami programų fone. Dėl šių ryšių gali būti atidėtas ryšio baigimas.

Pasirinkite lapą **Other** ir nustatykite parametrus.

- **Ask before connecting** — Jei pasirinksite **Yes**, kiekvieną kartą, kai bandysite prisijungti prie interneto, pamatysite prašymą leisti prisijungti arba pakeisti interneto prieigos tašką.
- **GPRS operating mode** — Norėdami, kad GPRS ryšys veiktų laukimo režimu ir paketinių duomenų perdavimas prireikus būtų nedelsiant įjungtas, pasirinkite **Always on**. Jei pasirinksite **On when needed**, prietaisas naudos GPRS ryšį tik tada, kai įjungsite programą ar pradėsite veiksmą, kuriam reikia šio ryšio. Jei pasirinkote **Always on** ir nėra GPRS ryšio, prietaisas vis bandys užmegzti jį.

Norėdami pakeisti interneto prieigos taškų pirmenybę, pasirinkite **Connections** > **Internet setup**. Paspauskite **Priority**, pasirinkite interneto prieigos tašką ir paspauskite **Move up** arba **Move down**. Užmezgant duomenų ryšį, prieigos taškų ieškoma jūsų nurodyta tvarka.

Interneto prieigos taško pasirinkimas

Jungdamiesi prie interneto, pamatysite prašymą pasirinkti interneto prieigos tašką, kurį norėsite naudoti tam ryšiui. Dialogo lange **Network connection** rodomame sąraše pasirinkite interneto prieigos tašką ir paspauskite **Connect**. Prieš užmezgdami ryšį, galite atrinkti iš sąrašo prieigos taškus pagal tinklo rūšį. Norėdami peržiūrėti visus interneto prieigos taškus, pasirinkite **All networks**. Norėdami peržiūrėti interneto prieigos taškus, kuriuos galima naudoti, paspauskite **Show available**. Pavyzdžiui, jei esate įjungę aplinką **Offline**, sąraše nerodomi nei GPRS, nei GSM interneto prieigos taškai.

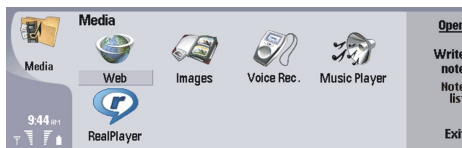
Patarimas: dialogo langas **Network connection** pasirodys tik tuo atveju, jei nustatydami bendruosius interneto prieigos taško parametrus laukelyje **Ask before connecting** pasirinkote **Yes**. Norėdami patikrinti, ar parametras nustatytas, pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** ir lapą **Connections** > **Internet setup** > **Other**.

Patarimas: Jei nepavyksta užmegzti ryšio belaidžiam LAN, bandykite nustatyti parametro **WLAN power saving** reikšmę **Disabled**: pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** > **Connections** > **Wireless LAN** > **Settings**. Pasirinkus **Disabled** ir užmezgus ryšį su belaidžiu LAN, energijos vartojama daugiau ir tuo pačiu metu negalima užmegzti kito ryšio belaidžiam LAN arba „Bluetooth“ ryšio.

15. Garso ir vaizdo (GV) programos

Pasirinkite **Desk > Media**.

■ RealPlayer

Dėl autorių teisių apsaugos gali būti draudžiama kopijuoti, keisti, perduoti ar persiųsti kai kuriuos atvaizdus, skambėjimo tonus ir kitą medžiagą.

Pasirinkite **Desk > Media > RealPlayer**.

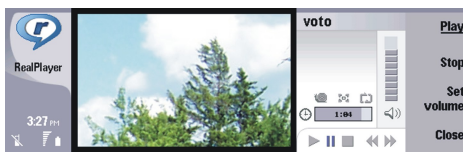
Naudodamiesi programa **RealPlayer**, galite atkurti iš interneto gaunamus vaizdo, garso ir kitokių formatų failus. Programa **RealPlayer** gali atkurti MPEG-4, MP4 (ne transliacijos), 3GP, SDP, RV, RA, RAM, RM ir kitų formatų failus.

RealPlayer gali neatpažinti visų garso/vaizdo failų formatų versijų.

Garso/vaizdo įrašų atkūrimas

Galite atkurti prietaiso atmintyje ar atminties kortelėje išsaugotus vaizdo įrašus ir garso failus, įkeltus į jūsų prietaisą iš el. laiškų ar suderinamo kompiuterio, taip pat priimti srautines transliacijas iš interneto.

Eigos juostelėje rodomas atkūrimo laikas, padėtis ir garso/vaizdo įrašo trukmė. Atkūrimo metu vaizdo įrašas sustabdomas, kai atidaromas pagrindinis meniu ar koks nors dialogo langas. Atkuriant vaizdo įrašą, vaizdas rodomas pačiame vaizdui rodyti skirtame lango viduryje. Jeigu vaizdas per didelis, kad tilptų į vaizdo srities plotį ar aukštį, pirmiausia pakeičiamas jo dydis, išlaikant pradinį vaizdo kraštinių santykį.

Internete suraskite garso/vaizdo failą, kurio transliaciją norite priimti, ir paspauskite **Play**. Jei atkūrimas sutrinka dėl ryšio su tinklu problemos, **RealPlayer** automatiškai vėl bando prisijungti prie interneto per naudojamą prieigos tašką.

Norėdami atkurti išsaugotus garso/vaizdo failus, paspauskite **Play**. Atkūrimas sustabdomas automatiškai.

Norėdami sustabdyti atkūrimą ar srautinę transliaciją, paspauskite **Stop**. Duomenų kaupimas ar ryšys su transliuojančia svetaine išjungiamas, įrašo atkūrimas sustabdomas ir įjungiamas įrašo pradžia. GV įrašų sąrašas įrašas lieka pažymėtas.

Jei norite, kad vaizdo įrašas būtų atkuriamas per visą ekraną, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Full screen**. Vaizdo sritis tampa įprasto dydžio arba išplečiama per visą ekraną.

Norėdami išsaugoti GV įrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save clip as....** Norėdami išsaugoti interneto ryšio nuorodą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save link as....**

Norėdami pakeisti vaizdo dydį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Zoom in** arba **Zoom out**. Keičiant vaizdo mastelį, vaizdas išplečiamas iki pat vaizdo srities kraštų, išlaikant vienodą kraštinių santykį, arba atstatomas ankstesnis vaizdo dydis.

Norėdami uždaryti programą **RealPlayer**, paspauskite **Exit**. Duomenų kaupimas ar ryšys su transliuojančia svetaine išjungiamas ir įrašo atkūrimas sustabdomas.

Patarimas: Norėdami įtraukti GV įrašo nuorodą į sąrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Add to Desk....** Taip sukuriamas pasirinkto GV įrašo nuoroda. Neišsaugoto failo nuorodos sukurti negalima.

Atkuriamo garso reguliavimas

Norėdami nustatyti atkuriamo garso stiprumą, spauskite slinkties klavišą aukštyn arba žemyn.

Norėdami išjungti garsą, paspauskite **Set volume > Mute**. Norėdami įjungti garsą, paspauskite **Unmute**.

Garso/vaizdo (GV) įrašų siuntimas

GV įrašus galite pridėti prie pranešimo, dokumento ar skaidrių pateikties.

Norėdami siųsti GV įrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Send**. Pasirinkite įrašo siuntimo į kitą prietaisą būdą ir paspauskite **Insert**.

Norėdami atšaukti įterpimą, paspauskite **Cancel**. GV įrašas negrąžinamas į pradinę programą ir galite pasirinkti kitą įrašą.

■ Music player

Perspėjimas: nelaikykite prietaiso prie ausies, kai įjungtas garsiakalbis, kadangi iš jo sklindantis garsas gali būti labai stiprus.

Pasirinkite **Desk > Media > Music player**.

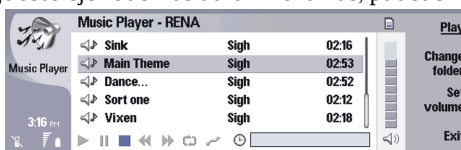
Naudojant programą **Music player**, galima atkurti ir skirstyti muzikos takelius ir garso failus. Programa **Music player** atpažįsta šiuos garso failų formatus: MP3, WAV, MIDI, AMR ir AAC.

Muzikos klausymas

Perspėjimas: klausykitės muzikos ne per garsiai. Nuolatinis garsios muzikos klausymasis gali pakenkti jūsų klausai.

Programoje **Music player** rodomas muzikos takelių sąrašas, garso, takelių atkūrimo atsitiktine tvarka ar jų kartojimo simboliai, aktyvus režimas ir eigos juostelė. Eigos juostelėje rodomas atkūrimo laikas, padėtis ir takelio trukmė.

Norėdami pasirinkti muzikos takelį, naudodamiesi slinkties klavišu peržiūrėkite muzikos takelių sąrašą.

Norėdami atkurti muzikos takelį ar takelius iš pasirinkto katalogo, paspauskite **Play**. Atkūrimas sustabdomas automatiškai, kai baigiamas paskutinio takelio atkūrimas pasirinkta tvarka.

Norėdami surikiuoti muzikos takelius norima tvarka, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Sort by**. Surikiuokite takelius pasirinktame kataloge pagal takelio pavadinimą, atitinkamo failo pavadinimą, datą ar dydį. Takeliai iš pasirinkto katalogo bus atkuriami ta tvarka, kuria jie buvo surikiuoti.

Norėdami pasirinkti ankstesnį ar kitą takelį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Go to > Previous track** arba **Next track**. Takelis parenkamas pagal nustatytą jų rikiavimo tvarką.

Norėdami pakartotinai atkurti muzikos takelius, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Playback > Repeat**. Pasirinkus šią funkciją, takeliai bus atkuriami ta tvarka, kuria jie buvo surikiuoti pasirinktame kataloge, tada, atkūrus paskutinį takelį, takeliai vėl bus atkuriami ta pačia tvarka nuo pradžių.

Norėdami atkurti muziką atsitiktine tvarka, pasirinkite kurį nors katalogą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Playback > Random**.

Patarimas: takelio atkūrimo metu naujo takelio galite ieškoti spausdami slinkties klavišą kairėn arba dešinėn.

Muzikos takelių tvarkymas

Norėdami išsaugoti muziką, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save as....** Išsaugokite muziką atminties kortelėje arba prietaiso atmintyje.

Norėdami pakeisti muzikos katalogus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Change folder....** Dialogo lange pasirinkite naują katalogą. Programa išnagrinėja katalogo turinį ir sąraše parodo surastus muzikos takelius.

Norėdami sukurti muzikos nuorodą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Add to Desk....** Taip sukuriamas pasirinkto muzikos takelio nuoroda. Neišsaugoto failo nuorodos sukurti negalima.

Norėdami pakeisti teksto dydį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Edit > Zoom in** arba **Zoom out**. Taip pakeičiamas sąraše rodomo teksto dydis.

Muzikos siuntimas

Muziką galite siųsti pranešimu.

Norėdami siųsti takelį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Send**. Pasirinkite muzikos takelio siuntimo į kitą prietaisą būdą. Paspauskite **Insert**. Muzikos takelį galima siųsti kaip pranešimo priedą.

Norėdami pasirinkti katalogą, paspauskite **Change folder....** Dialogo lange pasirinkite naują katalogą.

Norėdami atšaukti įterpimą, paspauskite **Cancel**. Takelis neberodomas pradinėje programoje ir galite pasirinkti kitą takelį.

■ „Voice recorder“ („Diktofonas“)

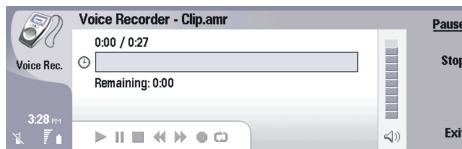
Diktofonu negalima naudotis, kai įjungtas įprastas duomenų arba GPRS ryšys.

Pasirinkite **Desk > Media > Voice rec.**

Naudodamiesi programa **Voice rec.**, galite įrašyti pokalbį telefonu ar balso atmintinę, išsaugoti balso įrašą kaip garso įrašą, atkurti savo įrašą ar kitus garso failus, taisyti garso failus. Programa **Voice rec.** gali atkurti WAV, AMR, AU ir suglaudinto GSM formato failus.

Diktofono atidarymas

Galite atidaryti **Voice rec.** ir pasirinkti failą arba sukurti nuorodą, kurią pasirinkus automatiškai atsidarys programa **Voice rec.** ir joje bus atkurtas failas.

Norėdami pasirinkti balso įrašymą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Open....** Atidaromas dialogo langas „Open file“, išnagrinėjamas pasirinkto katalogo turinys ir sąraše pateikiami surasti balso įrašai.

Norėdami įtraukti balso įrašo nuorodą į sąrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Add to Desk....** Taip sukuriamas pasirinkto balso įrašo nuoroda. Neišsaugoto failo nuorodos sukurti negalima.

Pokalbio telefonu ar balso atmintinės įrašymas

Galite įrašyti pokalbį telefonu ar balso atmintinę. Programa **Voice rec.** automatiškai sukuria suglaudintą garso įrašą WAV arba AMR formatu.

Norėdami įrašyti balso atmintinę, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > New clip** ir paspauskite **Record**. Programa **Voice rec.** įrašo visus į išorinį mikrofoną patenkančius garsus. Baigę įrašinėti, pasirinkite **Stop**. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save > Save clip**. Įvardykite balso įrašą ir paspauskite **OK**.

Norėdami įrašyti pokalbį telefonu, pradėkite su kuo nors kalbėtis. Kam nors atsiliėpus, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > New clip** ir paspauskite **Record**. Programa **Voice rec.** įrašo pokalbį. Abu pašnekovai kas penkias sekundes girdės pyptelėjimus, reiškiančius, kad pokalbis telefonu yra įrašomas. Baigę įrašinėti, pasirinkite **Stop**. Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Save > Save clip**. Įvardykite balso įrašą ir pasirinkite **OK**.

Norėdami tęsti įrašymą ir prijungti naują įrašą prie esamo balso įrašo, pasirinkite balso įrašą ir paspauskite **Record**. Įrašymas tęsiamas nuo vietos, kurioje buvo sustabdytas ankstesnis įrašymas.

Norėdami atšaukti išsaugojimo veiksmą, kai prašoma išsaugoti naują balso įrašą, pasirinkite atšaukimo komandą, kuri sustabdytų esamą veiksmą ir grąžintų būseną, buvusią po ankstesnio veiksmo. Pasirinkus panaikinimo komandą, bus ištrinti visi balso įrašai iš prietaiso atminties.

Patarimas: didžiausia balso įrašo trukmė yra 60 minučių, tačiau ji taip pat priklauso nuo laisvos atminties kiekio prietaiso atmintyje arba atminties kortelėje.

Balso įrašo atkūrimas

Galite atkurti ir laikinai sustabdyti balso įrašą. Balso įrašą, kurį įrašėte patys, galite išsaugoti. Pranešimu gautą balso įrašą galite atkurti ir išsaugoti. Programa **Voice rec.** gali atkurti WAV, AU, AMR ir suglaudinto GSM formato failus.

Eigos juostelėje rodomas atkūrimo laikas, padėtis ir balso įrašo trukmė.

Norėdami pasiklausyti balso įrašo, paspauskite **Play**. Spauskite naršymo mygtuką kairėn, norėdami įjungti anksčiau įrašytą vietą, arba spauskite jį dešinėn, norėdami įjungti vėliau įrašytą vietą.

Jei norite laikinai sustabdyti balso įrašą, paspauskite **Pause**. Paspaudus **Play**, įrašas atkuriamas toliau.

Norėdami dar kartą atkurti balso įrašą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Playback > Repeat**. Balso įrašas bus kartojamas.

Patarimas: gauti ar įrašyti balso įrašai yra laikini failai. Jeigu norite juos pasilikti, turite juos išsaugoti.

Balso įrašo siuntimas

Balso įrašą galite siųsti iš savo prietaiso į kitą prietaisą infraraudonųjų spindulių arba „Bluetooth“ ryšiu, atskiru el. laišku ar daugiaformačiu pranešimu.

Norėdami siųsti balso įrašą į kitą prietaisą infraraudonųjų spindulių ryšiu, patikrinkite, ar kitame prietaise įjungtas infraraudonųjų spindulių ryšys. Pasirinkite balso įrašą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > Send** ir siuntimo infraraudonųjų spindulių ryšiu funkciją. Infraraudonųjų spindulių ryšys užmezgamas automatiškai ir balso įrašas išsiunčiamas į kitą prietaisą.

Norėdami perduoti balso įrašą „Bluetooth“ ryšiu, patikrinkite, ar kitame prietaise įjungtas „Bluetooth“ ryšys. Pasirinkite balso įrašą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > Send** ir siuntimo „Bluetooth“ ryšiu funkciją. Įjunkite „Bluetooth“ funkciją savo

Garso ir vaizdo (GV) programos

prietaise, pradėkite ieškoti kito prietaiso, surastų prietaisų sąrašę pasirinkite norimą prietaisą ir pasirinkite „Send“. Jeigu prietaisai yra suporuoti ir atpažinti arba patvirtintas jų tarpusavio ryšio kodas, balso įrašas perduodamas į kitą prietaisą aktyviu „Bluetooth“ ryšiu.

Norėdami siųsti balso įrašą el. laišku, pasirinkite balso įrašą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > Send** ir siuntimo el. laišku funkciją. Automatiškai atidaroma programa „Mail“ ir galite siųsti balso įrašą kaip priedą su el. laišku.

Norėdami įterpti balso įrašą į daugiaformatį pranešimą, pasirinkite balso įrašą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > Send** ir siuntimo daugiaformačiu pranešimu funkciją. Automatiškai įjungiamą programą MMS ir galite siųsti balso įrašą kaip priedą su daugiaformačiu pranešimu.

16. Calculator (skaičiuoklė)

Naudodamiesi programa **Calculator**, galite atlikti įvairius aritmetinius veiksmus ir išsaugoti gautus rezultatus skaičiuoklės atmintyje vėlesniam naudojimui. Skaičiuoklę **Desk calculator** galite naudoti paprastiems aritmetiniams veiksams, o **Scientific calculator** — sudėtingesniems skaičiavimams.

Pastaba: šios skaičiuoklės tikslumas yra ribotas ir ji yra skirta tik paprastiems skaičiavimo veiksams atlikti.

Pasirinkite **Desk > Office > Calculator**.

■ Skaičiavimas

Norėdami atlikti veiksmą, parašykite pirmą jo skaičių. Paspauskite tabulatoriaus klavišą ir funkcijų lentelėje pasirinkite norimą veiksmą. Parašykite antrą veiksmo skaičių ir paspauskite įvesties klavišą.

Turėkite galvoje, kad skaičiuoklė atlieka veiksmus ta tvarka, kuria juos įvedate. Skliaustai nenaudojami veiksmų tvarkai apibrėžti.

Norėdami įjungti mokslinę skaičiuoklę vietoje paprastosios ar atvirkščiai, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Desk calculator** arba **Scientific calculator**.

Norėdami pakeisti skaičiaus ženklą, parašykite skaičių ir klaviatūroje paspauskite **m**.

Norėdami išspausdinti gautus rezultatus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Printing > Print**.

Patarimas: norėdami peržiūrėti puslapį prieš jo spausdinimą, paspauskite „Menu“ ir jame pasirinkite **Print preview > Printing**.

Norėdami pakeisti puslapio išdėstymą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Page setup**.

■ Mokslinės skaičiuoklės naudojimas

Paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Scientific calculator**.

Norėdami atlikti veiksmą, parašykite pirmą jo skaičių. Paspauskite tabulatoriaus klavišą ir funkcijų lentelėje pasirinkite norimą veiksmą. Parašykite antrą veiksmo skaičių, funkcijų lentelėje pažymėkite **=** ir paspauskite įvesties klavišą.

Norėdami pasirinkti atvirkštinę funkciją, klaviatūroje paspauskite **i** ir pasirinkite norimą funkciją.

Norėdami pakeisti kampo matavimo vienetą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **Tools > Angle unit** ir **Degrees, Radians** arba **Grads**. Pasirinktą kampo matavimo vienetą galite matyti laukelyje, į kurį rašote skaičius.

■ Skaičių išsaugojimas atmintyje

Vėlesniam naudojimui galite išsaugoti 26 skaičius, nebaigtus veiksmus ar galutinius skaičiavimų rezultatus.

1. Paspauskite Ctrl+S. Šalia reikšmės pasirodo rodyklė.
2. Tuo pačiu metu paspauskite „Shift“ ir raidę, kurią norite susieti su išsaugota reikšme. Pasirinkta raidė pasirodo šalia rodyklės.
3. Norėdami išsaugoti reikšmę, paspauskite įvesties klavišą.

Norėdami veiksmė naudoti išsaugotą reikšmę, įveskite raidę, kurią susiejote su reikšme, ir toliau tęskite pradėtą veiksmą.

Norėdami ištrinti visas atmintyje išsaugotas reikšmes, paspauskite Ctrl+D.

■ Skaičių, naudojamų programoje „Calculator“, formato nustatymas

Norėdami pakeisti skaičių formatą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Number format**.

Pasirinkite reikiamus parametrus iš toliau išvardytųjų.

- **Normal** — palikti numatytąjį skaičių formatą;
- **Fixed** — nustatyti fiksuotą skaitmenų po dešimtainio kablelio skaičių;
- **Scientific** — nustatyti fiksuotą reikšminių skaitmenų skaičių.

17. Clock (laikrodis)

Naudodamiesi programa **Clock**, galite sužinoti, kokia data ir laikas yra namų mieste ir mieste, į kurį ketinate atvykti, bei atitinkamai nustatyti prietaiso žadintuvą.

Pasirinkite **Desk > Clock**.

■ Pasaulinio laikrodžio naudojimas

Norėdami nustatyti datą ir laiką, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Date and time....**

Patarimas: jei norite, data ir laikas gali būti patikslinti automatiškai (tinklo paslauga). Šią funkciją galite pasirinkti programoje „Control panel“. Žr. „Date and time“ psl. 66.

Norėdami vietoje namų miesto informacijos įjungti miesto, į kurį ketinate atvykti, informaciją, paspauskite tabulatoriaus klavišą.

Norėdami pakeisti miestą, pasirinkite namų miestą ar miestą, į kurį ketinate atvykti, ir paspauskite **Change city**.

Patarimas: Pakeitus namų miestą, atnaujinamas laikas ir kalendoriaus įrašai. Tai yra naudinga, kai, pavyzdžiui, norite dalyvauti konferencijose telefonu.

Norėdami peržiūrėti ir tvarkyti signalus, paspauskite **Alarm clock**.

Norėdami pakeisti laikrodžio tipą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **View > Clock type** ir **Analog** arba **Digital**.

Patarimas: norėdami nustatyti tik vieno laikrodžio vaizdą, kuriame rodoma tik namų miesto informacija, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **View > Remote city details**.

■ Programos Alarm clock naudojimas

Norėdami nustatyti žadintuvą, paspauskite **New alarm** ir nustatykite signalo laiką.

Norėdami pakeisti signalo laiką, paspauskite **Edit alarm**.

Norėdami panaikinti signalą, paspauskite naikinimo klavišą.

Norėdami išjungti skambantį signalą, paspauskite **Stop** komunikatoriaus sąsajoje arba **Exit** dangtelyje esančiame telefone.

Norėdami atidėti signalo laiką, paspauskite **Snooze**. Net ir išjungus dangtelyje esantį telefoną, atėjus signalo laikui, prietaisas pradeda skambėti ir jo dangtelyje esančio telefono ekrane rodomas atitinkamas pranešimas. Norėdami perskaityti signalo pranešimą, paspauskite **View**.

■ Signalai ir priminimai

Kai skamba žadintuvo ar kalendoriaus signalas, ekrane rodomas atitinkamas pranešimas.

Norėdami atidėti signalą, paspauskite **Snooze**.

Patarimas: numatytasis signalo atidėjimo laikas yra dešimt minučių.

Jei norite nutildyti signalą ir toliau matyti ekrane atitinkamą pranešimą, paspauskite **Mute**.

Jei norite nutildyti signalą ir panaikinti atitinkamą pranešimą, paspauskite **Stop**.

Jei signalo neišjungssite, jis išsijungs pats po 15 minučių. Signalo pranešimas liks ekrane.

■ Miestai ir šalys

Miestų keitimas

Norėdami pakeisti miestą, pasirinkite jį ir paspauskite **Change city**. Sąrašė pasirinkite naują miestą ir paspauskite **Select**.

Žemėlapyje rodoma, kur yra miestas.

Patarimas: norėdami ieškoti miesto, pradėkite rašyti jo pavadinimą paieškos laukelyje.

Patarimas: paspauskite „Menu“ ir, norėdami įtraukti į sąrašą naują miestą, pasirinkite **File > New city....**

Turėkite galvoje, kad pakeitus namų miestą gali pasikeisti ir bendras jūsų prietaiso sistemos laikas.

Miestų suradimas pasaulio žemėlapyje

Norėdami nustatyti miesto padėtį, pasirinkite **File** > **New city...** arba **Edit** > **City details...** ir paspauskite **Set position**. Žemėlapyje pažymėkite reikiamą miesto vietą ir paspauskite **OK**.

Šalių įrašų kūrimas ir taisymas

Norėdami sukurti naujos šalies informaciją ar taisyti esamos šalies informaciją, pasirinkite **File** > **New country/region...** arba **Edit** > **Country/Region details...**. Laukelyje **Country/Region** įrašykite naują pavadinimą, tada pasirinkite laukelį **Dialling code** ir įrašykite naują numerį.

Turėkite galvoje, kad taisydami esamos šalies informaciją galite pakeisti ir sostinės pavadinimą.

Miestų įrašų kūrimas ir taisymas

Norėdami sukurti naujo miesto ar taisyti esamo miesto įrašą, pasirinkite **File** > **New city...** ir įrašykite miesto pavadinimą.

Taip pat galite nustatyti toliau aprašytus parametrus.

- **Country/Region** — Sąraše pasirinkite norimą šalį.
- **Area code** — Įrašykite miesto telefono kodą.
- **Daylight-saving zone** — Pasirinkite vasaros laiko juostą.
- **GMT offset** — Pasirinkite miesto laiko skirtumą nuo Grinvičo laiko.
- **Latitude** ir **Longitude** — Nurodykite miesto koordinatas arba paspauskite **Set position**, kad galėtumėte nustatyti miesto padėtį pasaulio žemėlapyje.

18. Duomenų ir programinės įrangos tvarkymas

Jūsų komunikatoriuje yra kelios programos, skirtos tvarkyti jūsų asmeninius duomenis, pavyzdžiui, adresatų korteles, kalendoriaus informaciją, el. paštą.

■ Data mover

Naudodamiesi programa **Data mover**, infraraudonųjų spindulių ryšiu arba per atminties kortelę galite perkelti įvairius duomenis, pavyzdžiui, adresatų informaciją ir parametrus, iš „Nokia 9200“ serijos komunikatoriaus į savo „Nokia 9500 Communicator“.

Prieš pradėdami perkelti duomenis, patikrinkite, ar užtenka laisvos atminties jūsų prietaisuose ar atminties kortelėje. Duomenų negalėsite perkelti, jei komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ yra mažiau nei 2 MB laisvos atminties.

Naudodamiesi programa „Data mover“, nesinaudokite komunikatoriumi „Nokia 9500 Communicator“. Jei įmanoma, išjunkite dangtelyje esantį telefoną. Patikrinkite, ar baterija pakankamai įkrauta, arba prijunkite prietaisą prie įkroviklio.

Pastaba: Prieš naudodami turimą suderinamą atminties kortelę komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“, naudodamiesi programa „Data mover“ turite konvertuoti atminties kortelę ir iš naujo įdiegti programas, kurias anksčiau buvote joje įdiegę. Komunikatoriui „Nokia 9210 Communicator“ gamintojo įdiegtų programų iš naujo įdiegti nereikia. Jūsų komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ yra tos pačios, tačiau naujesnių versijų programos, todėl komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ galima naudoti tik šių versijų programas.

Priklausomai nuo duomenų, kuriuos norite perkelti, rūšies, perkėlimo metodo, laisvos atminties komunikatoriuose ar atminties kortelėje kiekio, ankstesnių sėkmingų ar nesėkmingų duomenų perkėlimų, gali reikėti atlikti papildomus veiksmus.

Būtinai nukreipkite siunčiančio ir priimančio prietaisų infraraudonųjų spindulių prievadus vieną į kitą.

Visada perskaitykite programos „Data mover“ ekrane pateikiamas instrukcijas.

1. Pasirinkite **Desk > Tools > Data mover**. Jeigu atminties kortelėje yra duomenų, įdėkite ją į savo „Nokia 9200“ serijos komunikatorių. Paspauskite **Continue transfer**.
2. Pasirinkite miestą ir šalį, kuriuose esate, ir paspauskite **OK**.
3. Įjunkite infraraudonųjų spindulių ryšio funkciją abiejuose prietaisuose, tada nukreipkite siunčiančio ir priimančio prietaisų infraraudonųjų spindulių prievadus vieną į kitą ir paspauskite **Continue**. Tarp prietaisų užmezgamas infraraudonųjų spindulių ryšys.
4. Norėdami perkelti duomenų surinkimo programą į savo „Nokia 9200“ serijos komunikatorių, paspauskite **Send data collector**. Programa „Data collector“ atsiunčiama į jūsų „Nokia 9200“ serijos komunikatoriaus katalogą „Inbox“ infraraudonųjų spindulių pranešimu. Norėdami įdiegti programą „Data collector“, „Nokia 9200“ serijos komunikatoriuje paspauskite **Open**. Jei komanda **Open** neveikia, išsaugokite įdiegimo failą paspausdami **Save**, ir atidarykite jį programoje „File manager“. Įdiegus duomenų surinkimo programą, ji įsijungia automatiškai. Toliau duomenų perkėlimą valdykite komunikatoriumi „Nokia 9500 Communicator“. Įdiegę programą „Data collector“, komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ paspauskite **Connect data coll**.
5. Komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ pasirinkite duomenis, kuriuos norite perkelti iš savo „Nokia 9200“ serijos komunikatoriaus. Galite perkelti kalendoriaus ir adresatų informaciją, pranešimus, parametrus, dokumentus, atvaizdus. Kai kurie failai, pavyzdžiui, kataloge „Inbox“ neišsaugotos vizitinės kortelės ir el. laiškai, nesiunčiami.
6. Priklausomai nuo metodo, kurį norite naudoti, paspauskite **Transfer infrared** arba **Transfer mem. card**.
7. Paspauskite **Start transfer**. Jei procesas buvo pertrauktas, iš naujo įjunkite programą „Data mover“ ir toliau perduokite duomenis. Jei ir toliau nepavyksta perduoti duomenų, klaidų reikėtų ieškoti juose. Bandykite iš naujo perduoti duomenis, tačiau ne visus — rinkdamiesi duomenis, kuriuos norite perduoti, nežymėkite duomenų, kurių nepavyksta perduoti.
8. Pasibaigus duomenų perkėlimui, baikite procesą paspausdami **OK**.
9. Norėdami uždaryti programą „Data mover“, paspauskite **Exit**. Norėdami pritaikyti atminties kortelę komunikatoriui „Nokia 9500 Communicator“, paspauskite **Convert mem. card**.

Didelio duomenų kiekio perkėlimas iš „Nokia 9200“ serijos komunikatoriaus gali užtrukti.

■ Backup

Patariama kartkartėmis pasidaryti prietaise esančių duomenų atsargines kopijas.

Pasirinkite **Desk > Tools > Backup**.

Prieš pradėdami kopijuoti atsargai ar išsaugoti duomenis, atlikite toliau išvardytus veiksmus.

- Išjunkite visas kitas programas.
- Jei įmanoma, išjunkite dangtelyje esantį telefoną.
- Patikrinkite, ar užtenka baterijos krūvio.

Norėdami išsaugoti atsarginę duomenų kopiją atminties kortelėje, paspauskite **New backup**. Įvardykite atsarginę kopiją ir pasirinkite, ar visų duomenų atsarginę kopiją norite sukurti. Pasirinkus **Full backup**, kopijuojami visi duomenys. Pasirinkę **Partial backup**, turėsite nurodyti duomenis, kurių atsarginę kopiją norite sukurti. Paspauskite **Start backup**.

Patarimas: Duomenų atsarginę kopiją taip pat galite sukurti naudodamiesi programomis **File manager** ir **Control panel**.

Norėdami atkurti atsargai išsaugotus duomenis iš atminties kortelės, pasirinkite norimą kopiją ir paspauskite **Restore**. Nurodykite, kuriuos duomenis norite atkurti. Jei duomenis atkuriate iš visų duomenų kopijos, galite pasirinkti **Partial backup** ir nurodyti, kuriuos duomenis norite atkurti. Paspauskite **Start restore**. Atkūrę duomenis, paspauskite **OK**, kad prietaisas įsijungtų iš naujo.

■ Data transfer

Jei turite komunikatorių „Nokia 9500 Communicator“ ir kitą prietaisą, kuriame veikia duomenų perdavimo funkcija, abiejuose prietaisuose esančius kalendorius ir adresų knygas galite sinchronizuoti naudodamiesi funkcija **Data transfer**.

Informacijos apie suderinamus prietaisus teiraukitės pardavėjo, operatoriaus ar paslaugų teikėjo.

Pasirinkite **Desk > Tools > Data transfer**.

1. Norėdami sukurti naują sinchronizavimo parametrų rinkinį, paspauskite **New**.
2. Pasirinkite, ką norite sinchronizuoti, ir paspauskite **Next**.
3. Pasirinkite ryšio rūšį ir paspauskite **Select**. Jei pasirinksite infraraudonųjų spindulių ryšį, sinchronizacija bus pradėta nedelsiant.
4. Jei pasirinkote „Bluetooth“ ryšį, norėdami ieškoti prietaiso, kuriame esančius duomenis norite sinchronizuoti su duomenimis, esančiais jūsų prietaise, paspauskite **Search**. Jei norite baigti paiešką, paspauskite **Stop**.
5. Pažymėkite prietaisą, kuriame esančius duomenis norite sinchronizuoti su duomenimis, esančiais jūsų prietaise, ir paspauskite **Select**. Duomenys pradėdami sinchronizuoti.

Norėdami peržiūrėti sinchronizacijos žurnalą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Synchronisation log**.

■ Sync

Sinchronizacijos programa **Sync** suteikia galimybę sinchronizuoti kalendoriaus ir adresų knygos įrašus su įvairiais kalendoriais ir adresų knygomis suderinamame kompiuteryje ir tolimame interneto serveryje. Jūsų parametrai (sinchronizuojamų duomenų ir ryšio rūšys) išsaugomi sinchronizacijos parametrų rinkinyje, kuris vėliau naudojamas sinchronizacijos metu.

Patarimas: Sinchronizacijos parametrus galite gauti pranešimu iš savo paslaugų teikėjo.

Programa naudoja „SyncML“ technologiją nuotolinei sinchronizacijai atlikti. Informacijos apie „SyncML“ suderinamumą teiraukitės programų, kurias norite naudoti savo prietaisui sinchronizuoti, tiekėjo.

Pasirinkite **Desk > Tools > Sync**.

Jūsų prietaise yra programų paketui „Nokia PC Suite“ skirtas parametrų rinkinys. Programų paketo „PC Suite“ parametrų rinkinį tvarkykite tik naudodamiesi „Nokia PC Suite“.

Kalendoriaus ir adresų knygos informacijos bei el. pašto sinchronizavimas

1. Prijunkite savo prietaisą prie suderinamo kompiuterio. Prietaisą galite prijungti internetu, „Bluetooth“ ryšiu arba kabeliu. Taip pat galite sujungti savo stalinį įkroviklį ir kompiuterį duomenų kabeliu ir įdėti prietaisą į stalinį įkroviklį. [Žr. „Ryšiai su išoriniais prietaisais“ psl. 92.](#)
Jei norite naudotis „Bluetooth“ ryšiu, pirmiausia turite nustatyti „Bluetooth“ ryšio tarp jūsų prietaiso ir programos „Nokia PC Suite“ parametrus. Tam tikslui reikia pasirinkti „Manage connections“ ir atidaryti programą „Nokia Connection Manager“. Papildomos instrukcijos pateiktos „Nokia PC Suite“ vartotojo vadove.
2. Savo kompiuteryje įjunkite programų paketą „Nokia PC Suite“ ir pasirinkite „Synchronize“. Atidaroma programa „Nokia PC Sync“.
3. Jeigu prietaisą naudojate su staliniu įkrovikliu, prijungtu prie kompiuterio duomenų kabeliu, paspauskite stalinio įkroviklio mygtuką „sync“. Jei savo prietaisą prijungėte prie kompiuterio „Bluetooth“ ryšiu, sinchronizaciją galite pradėti iš programos „Nokia PC Sync“.

Naujo rinkinio kūrimas

1. Jūsų prietaise yra iš anksto nustatytas programų paketui „PC Suite“ skirtas parametrų rinkinys. Norėdami kurti kitus rinkinius, pasirinkite „Menu“ ir **File > New**. Įsijungs parametrų rinkinio kūrimo vedlys, padėsiantis lengviau nustatyti teisingus parametrus.
2. Nustatykite toliau aprašytus parametrus.
 - **Profile name** — sugalvokite kokį nors sinchronizacijos parametrų pavadinimą.

- **Connection type** — pasirinkite **Bluetooth** arba **Data cable**, jei sinchronizuosite prietaise ir kompiuteryje esančius duomenis, arba **Internet**, jei sinchronizuosite prietaise ir interneto serveryje esančius duomenis.
 - **Access point** — Jei pasirinksite **Internet**, turėsite pasirinkti interneto prieigos tašką.
 - **Host address** — Įrašykite sinchronizacijos serverio adresą.
 - **Port** — jei pasirinkote sinchronizaciją internetu, įveskite sinchronizacijos serverio prievado numerį.
 - **User name** — įveskite savo vartotojo vardą, reikalingą prisijungti prie sinchronizacijos serverio.
 - **Password** — įveskite sinchronizacijos serverio slaptažodį.
 - **Confirm password** — dar kartą įveskite sinchronizacijos serverio slaptažodį.
3. Pasirinkite, ką norite sinchronizuoti: adresų knygą, kalendoriaus įrašus ar el. paštą.
4. Nurodykite jūsų prietaise ir tolimate serveryje esančių duomenų bazių adresus ir pasirinkite **Synchronisation type**. Pasirinkite **Normal**, jei norite sinchronizuoti tolimate serveryje esančius duomenis pagal jūsų prietaiso duomenis ir atvirkščiai, **One-way to telephone**, jei norite sinchronizuoti jūsų prietaise esančius duomenis pagal tolimo serverio duomenis, arba **One-way from telephone**, jei norite sinchronizuoti tolimate serveryje esančius duomenis pagal jūsų prietaiso duomenis.
5. Pasirinkite, ar norite naudoti sukurtą rinkinį kaip numatytąjį sinchronizacijos parametrų rinkinį.
- Jei norite vėl nustatyti numatytuosius, t. y. iš „PC Suite“ įkeltus parametrus, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Reset PC Suite profile**.
- Norėdami tvarkyti esamą parametrų rinkinį, pasirinkite jį ir paspauskite **Edit**.
- Norėdami nustatyti kurį nors iš esamų sinchronizacijos parametrų rinkinių kaip numatytąjį, pasirinkite jį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Tools > Set as default**.
- Norėdami sinchronizuoti visas duomenų bazines, esančias prietaise ir serveryje, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Sync > Slow sync**. Turėkite galvoje, kad šiuo atveju ignoruojamas parametrų rinkinio sinchronizavimo metodas.
- Norėdami ištrinti duomenų bazę iš prietaiso ir pakeisti ją serveryje esančia duomenų baze, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Sync > Replace telephone data**.
- Norėdami ištrinti duomenų bazę iš serverio ir pakeisti ją prietaise esančia duomenų baze, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Sync > Replace server data**.
- Sinchronizavę savo prietaise ir suderinamame kompiuteryje esančius duomenis, galite peržiūrėti sinchronizacijos žurnalą.
- Norėdami atidaryti sinchronizacijos žurnalą, pasirinkite parametrų rinkinį ir paspauskite **Log**. Žurnale rodoma, pavyzdžiui, sinchronizacijos data ir laikas, galimos sinchronizacijos klaidos.
- Papildoma informacija apie sinchronizaciją pateikta programų paketo „Nokia PC Suite“ vartotojo vadove ir programos „Nokia PC Sync“ žinyne („Help“).

■ programų paketas „Nokia PC Suite“

Pakete „Nokia PC Suite“ yra rinkinys programų, skirtų tvarkyti komunikatorių „Nokia 9500 Communicator“. Pavyzdžiui, naudodamiesi programa „Nokia PC Sync“, galite sinchronizuoti prietaise ir suderinamame kompiuteryje esančias adresų knygas, kalendorius, el. laiškus ir darbų aprašus, naudodamiesi programa „Nokia Phone Browser“, galite tvarkyti prietaiso katalogus, naudodamiesi programa „Nokia Content Copier“, galite išsaugoti atsargai ir atkurti asmeninius duomenis, naudodamiesi programa „Nokia Application“, galite įdiegti programas.

Įdiekite „Nokia PC Suite“ iš kompaktinio disko arba iš svetainės www.nokia.com. Programų paketą galima įdiegti tik operacinėse sistemose „Windows 2000“ ir „Windows XP“. Papildomi nurodymai apie programų paketo „PC Suite“ įdiegimą ir naudojimą pateikti kompaktiniame diske esančiame vadove „User's Guide for Nokia PC Suite“ arba „Nokia PC Suite“ programų žinynuose („Help“).

Norėdami naudoti programą „Nokia PC Suite“, turite prijungti savo prietaisą prie suderinamo kompiuterio kabeliu DKU-2 (USB), „Bluetooth“ arba infraraudonųjų spindulių ryšiu. [Žr. „Ryšiai su išoriniais prietaisais“ psl. 92.](#)

- Jei norite naudoti kabelį, kompiuteryje turite įdiegti naujausią ryšio kabelio tvarkyklę. Tvarkyklę įdiegiama diegiant programų paketą „Nokia PC Suite“. Išsamesnė informacija pateikta „Nokia PC Suite“ vartotojo vadove..
- Jeigu norite naudoti „Bluetooth“ ryšį, sudarykite ryšio porą tarp prietaiso ir suderinamo kompiuterio, tada nustatykite kompiuterį kaip atpažintą. [Žr. „Ryšio poros su prietaisais sudarymas“ psl. 94.](#)
- Jeigu norite naudoti infraraudonųjų spindulių ryšį, įjunkite infraraudonųjų spindulių ryšio funkciją savo prietaise. [Žr. „Infraraudonųjų spindulių ryšys“ psl. 94.](#) Jei reikia, įjunkite infraraudonųjų spindulių funkciją suderinamame kompiuteryje.

Jeigu norite naudoti prietaisą kaip modemą, gali reikėti įdiegti ar atnaujinti „Bluetooth“ ar infraraudonųjų spindulių ryšio tvarkykles. Išsamesnė informacija pateikta gaminio pakuotėje esančiame kompaktiniame diske, svetainėje www.nokia.com ir „Nokia PC Suite“ vartotojo vadove.

■ Programų įdiegimas

Svarbu žinoti: programas įdiekite tik iš tų šaltinių, kurie siūlo pakankamą apsaugą nuo kenksmingos programinės įrangos.

Savo prietaise galite įdiegti dviejų, toliau aprašytų rūšių programas.

- Galite įdiegti programas, specialiai skirtas komunikatoriui „Nokia 9500 Communicator“ arba tinkamas „Symbian“ operacinei sistemai. Šios programinės įrangos įdiegimo failai yra SIS rūšies.
- J2ME programos suderinamos su „Symbian“ operacine sistema. „Java“ programų įdiegimo failų rūšys yra JAD arba JAR.

Įdiegimo failus galite įsikelti į savo prietaisą iš suderinamo kompiuterio, parsisiųsti naršydami po tinklalapius, gauti daugiaformačiu pranešimu, kaip el. laiško priedą arba „Bluetooth“ ryšiu. Jei failui siųsti naudojate programą „PC Suite for Nokia 9500 Communicator“, išsaugokite failą prietaiso kataloge C:\nokia\installs. Jei failą perkeliate naudodami programą „Microsoft Windows Explorer“, išsaugokite jį atminties kortelėje (vietiniame diske).

Įdiegiant programą prietaisas patikrina paketo, kurį norite įdiegti, vientisumą. Prietaisas rodo informaciją apie vykdomus patikrinimus. Susipažinę su jų rezultatais, galite nuspręsti, ar norite toliau diegti programą.

[Žr. „Certificate manager“ psl. 73.](#)

Jei įdiegėte programas, kurioms yra reikalingas ryšys su tinklu, turėkite galvoje, kad jūsų prietaisas energijos vartos daugiau, kai naudositės tomis programomis.

„Symbian“ programinės įrangos įdiegimas

Kai įdiegiate programos atnaujinimą ar pataisą, turite turėti originalų programos įdiegimo paketą ar visą jo atsarginę kopiją. Norėdami atkurti originalią programą, išdiekite ir vėl iš naujo įdiekite programą iš originalaus įdiegimo failo ar atsarginės kopijos.

Norėdami įdiegti programinę įrangą, suraskite įdiegimo failą prietaiso atmintyje ar atminties kortelėje, pasirinkite tą failą ir paspauskite įvesties klavišą, kad prasidėtų programinės įrangos įdiegimas. Pavyzdžiui, jei įdiegimo failą gavote kaip el. laiško priedą, atidarykite savo pašto dėžutę, el. laišką, pasirinkite įdiegimo failą ir paspauskite įvesties klavišą, kad prasidėtų programos įdiegimas.

Programinei įrangai išdiegti naudokite programą „Application manager“ (programų tvarkytuvė). [Žr. „Application manager“ psl. 68.](#)

„Java™“ programų įdiegimas

1. Suraskite įdiegimo failą prietaiso atmintyje ar atminties kortelėje, pasirinkite tą failą ir paspauskite įvesties klavišą, kad prasidėtų programinės įrangos įdiegimas. Pavyzdžiui, jei įdiegimo failą gavote kaip el. laiško priedą, atidarykite savo pašto dėžutę, el. laišką, pasirinkite įdiegimo failą ir paspauskite įvesties klavišą, kad prasidėtų programos įdiegimas.
2. Patvirtinkite įdiegimą. Norint įdiegti programą, reikia turėti JAR failą. Jeigu jo neturite, prietaisas gali paprašyti parsisiųsti jį. Jei nenustatytas nė vienas prieigos taškas, pamatysite prašymą pasirinkti kurį nors. Bandydami parsisiųsti JAR failą, veikiausiai turėsite įvesti vartotojo vardą ir slaptažodį, kad galėtumėte prisijungti prie serverio. Jūs galite sužinoti iš programos tiekėjo.
3. Prietaisas praneša apie įdiegimo pabaigą.

Patarimas: kai naršote, galite iškart parsisiųsti įdiegimo failą ir pradėti diegti programą. Tačiau turėkite galvoje, kad pasibaigus įdiegimo procesui, ryšys lieka įjungtas.

■ „Java“

Savo prietaise galite įdiegti ir naudotis „Java“ programomis. [Žr. „Programų įdiegimas“ psl. 90.](#)

Komunikatoriuje „Nokia 9500 Communicator“ naudojama „Java“ platforma J2ME. „Java“ programų galite ieškoti naudodamiesi naršykle, parsisiųsti internetu ir išsaugoti kataloge „Applications“.

Norėdami tvarkyti savo „Java“ programas, pasirinkite **Application manager**.

Prietaise įdiegta J2ME technologija leidžia naudoti dviejų rūšių „Java“ parametrų rinkinius: MIDP (mobiliosios informacijos prietaisų parametrų rinkinį) ir „Personal Profile“ (asmeninį parametrų rinkinį).

Patarimas: Informacijos apie programinės įrangos tobulinimą ieškokite interneto svetainėje www.forum.nokia.com. Svetainėje „Forum Nokia“ pateikta įvairi programinė įranga, pavyzdžiui, „Series 80 Developer Platform“, „Java Software Development Kit (SDK)“, kitos priemonės, techninės pastabos ir programos.

Java MIDP

Naudojant „Java“ MIDP (mobiliosios informacijos prietaiso parametrų rinkinį), galima naudoti toliau išvardytas programavimo sąsajas.

- „Java“ CLDC 1.1 — svarbi programinė įranga, „Symbian“ operacinės sistemos dalis.

Duomenų ir programinės įrangos tvarkymas

- „Java“ MIDP 2.0 — saugumo paketas, susiejantis „Java“ programas su šiomis sritimis: gamintojo, operatoriaus, patikimų trečiųjų šalių ar nepatikimomis.
- „Java“ WMA — pranešimai belaidžiu ryšiu.
- „Java Mobile Media“ — garso ir vaizdo priemonės mobiliems prietaisams.
- „Java Bluetooth“ — „Bluetooth“ ryšys ir „Bluetooth Push“ protokolas, taikomi su „Java“ programomis.
- „Nokia UI“ — garso ir grafinė sąsajos.
- „Java“ DRM — gautos medžiagos naudojimo taisyklės.
- „Java File“ — failų serverio paslaugos.
- „Java“ PIM — telefonų knygos, kalendoriaus įrašų ir darbų aprašų prieiga.

Java PP

Naudojant „Java“ PP (asmeninį parametrų rinkinį), galima naudoti toliau išvardytas programavimo sąsajas.

- „Java“ CDC 1.0 — papildomos ryšio funkcijos.
- „Java Foundation Profile 1.0“ — suderinimo su tinklo ir įvesties/išvesties funkcijomis programinė įranga.
- „Java Personal Profile 1.0“ — Standartinių „Java“ vartotojo sąsajų specifikacijos ir sąsajų, grafikos ir atvaizdų abstrakčiųjų langų valdymo priemonės.
- „Java UI“ — standartinės „Java“ sąsajos specifikacijos.
- JDBC — „Java“ programų kreipties į santykinę duomenų bazę programinė įranga.

19. Ryšiai su išoriniais prietaisais

Tarp savo ir kitų prietaisų galite užmegzti kelių rūšių ryšį. Galite naudotis įvairiais belaidžiais prietaisų sujungimo metodais, pavyzdžiui belaidžiu LAN, „Bluetooth“ ar infraraudonųjų spindulių ryšiu, taip pat galite prijungti prietaisą USB (universaliosios nuoseklosios magistralės) kabeliu naudodami programų paketą „PC Suite“ ar tranzitiniu IP ryšiu.

■ Belaidis LAN

Galite nustatyti belaidžio LAN prieigos taškus, kad programos, kurioms reikalinga interneto prieiga, galėtų juo naudotis. [Žr. „Wireless LAN“ psl. 71.](#)

Tikslinio tinklo nustatymas

Naudojant trečiųjų šalių programas, tiksliniai tinklai leidžia belaidžiams prietaisams bendrauti tiesiogiai, be jokių belaidžio vietinės kreipties tinklo (BVKT) prieigos taškų. Vienas vartotojas gali sukurti tikslinį tinklą, prie kurio vėliau gali prisijungti kiti vartotojai.

Pirmiausia turite sukurti tiksliniam tinklui reikalingą interneto prieigos tašką.

Tiksliniam tinklui reikalingo interneto prieigos taško kūrimas

1. Pasirinkite **Desk > Tools > Control panel** ir **Connections > Internet setup**.
2. Paspauskite **New**. Jei norite, naują prieigos tašką galite sukurti iš kurio nors esamo.
3. Nustatykite parametrus.
 - **Internet settings name** — Sugalvokite kokį nors ryšio parametrų pavadinimą.
 - **Network ID** — pasirinkite tinklo, prie kurio norite prisijungti per interneto prieigos tašką, identifikatorių. Jei reikia, galite pervardyti ar sukurti naujų tinklų identifikatorių. Naudodami teisingą tinklo identifikatorių, būsite tikri, jog duomenys bus nukreipti tiesiai į reikiamą tinklą. Dažniausiai duomenų perdavimą į tam tikrus tinklus gali riboti VPT (virtualaus privačiojo tinklo) programinė įranga.
 - **Internet settings type** — Ryšio tipo laukelyje pasirinkite belaidį VKT.
 - **Network mode** — Pasirinkite **Ad hoc**.
 - **Network name** — Įvardykite tinklą.
 - **Security mode** — Jei atpažinimui norite naudoti WEP (laidinio ekvivalento privatumo) šifravimo raktą, pasirinkite **WEP**.
4. Jei pasirinkote **WEP** saugumo režimą, turite nustatyti ir toliau aprašytus parametrus.
 - **WEP key index** — Pasirinkite WEP rakto numerį.
 - **WEP key length** — Pasirinkite reikiamą šifravimo rakto ilgį. Galimi ilgiai — 40, 104 ir 232 bitai. Kuo daugiau bitų sudaro šifravimo raktą, tuo saugiau perduodami juo užšifruoti duomenys.
 - **WEP key type** — Pasirinkite, kokia forma norite įvesti WEP rakto duomenis: šešiolyktaine (**HEX**) ar tekstine (**ASCII**).
 - **WEP key data** — Įveskite WEP rakto duomenis. Įvedamos duomenų sekos ilgis priklauso nuo pasirinkto šifravimo rakto ilgio. Pavyzdžiui, 40 bitų šifravimo raktus sudaro 5 raidės ar skaitmenys arba 10 šešiolyktainių ženklų.
5. Nustatę visus parametrus, paspauskite **Finish** arba **Done**. Jeigu norite nustatyti aukštesniojo lygio parametrus, paspauskite **Advanced**. [Žr. „Interneto prieigos taško aukštesniojo lygio parametrų nustatymas“ psl. 77.](#)

■ Ryšys kabeliu

Savo prietaisą ir suderinamą kompiuterį galite sujungti kabeliu DKU-2 (USB). Įkiškite kabelį į prietaiso apačioje esantį lizdą. [Žr. pav. Klavišai ir jungtys psl. 11.](#)

Taip pat galite prijungti kabelį prie prietaiso stalinio įkroviklio. Turėkite galvoje, kad, norint prijungti kabelį prie stalinio įkroviklio, kabelio kištuką būtina apversti.

Turėkite galvoje, kad, norint užmegzti ryšį duomenų kabeliu DKU-2, kompiuteryje būtina įdiegti šio kabelio tvarkyklę. Išsamesnės informacijos ieškokite gaminio pakuotėje esančiame kompaktiniame diske arba interneto svetainėje www.nokia.com.

IP passthrough (IP tranzitinis ryšys)

Kabelį taip pat galite naudoti prietaisui prijungti prie interneto per kompiuterį (**IP passthrough**). Tranzitinį IP ryšį galite naudoti taip pat, kaip ryšį per bet kurį interneto prieigos tašką, pavyzdžiui, kai naršote ar sinchronizujete duomenis.

Turėkite galvoje, kad tranzitinio IP ryšio negalima naudoti kartu su programų paketu „Nokia PC Suite“. Ryšio kabeliu parametrus galite nustatyti programoje **Control panel**. [Žr. „Cable setup“ psl. 72.](#)

Jei nustatydami ryšio kabeliu parametrus pasirinkote **IP passthrough**, modemo negalite įjungti. Turite pasirinkti **PC Suite connection** arba **IP passthrough overrides PC Suite** be aktyvaus IP tranzitinio ryšio.

■ „Bluetooth“

Šį prietaisą galima suderinti su specifikacija „Bluetooth Specification 1.1“ ir šiais profiliais: „Generic Access Profile“, „Serial Port Profile“, „Dial-up Networking Profile“, „Generic Object Exchange Profile“, „Object Push Profile“, „File Transfer Profile“ ir „Handsfree Profile“. Norėdami užtikrinti gerą sąveiką su kitais prietaisais, kuriuose yra įdiegta „Bluetooth“ technologija, su šiuo prietaisu naudokite tik „Nokia“ aprobuotus priedus. Apie kitų prietaisų suderinamumą su šiuo prietaisu teiraukitės jų gamintojų. Kai kuriose vietovėse „Bluetooth“ technologijos naudojimui gali būti taikomi apribojimai. Teiraukitės vietinių tarnybų arba paslaugos teikėjų.

Tiesiogiai ar kitų programų fone naudojant „Bluetooth“ technologijos pagrindu veikiančias funkcijas, baterija iškraunama sparčiau.

„Bluetooth“ technologija suteikia galimybę užmegzti nemokamą belaidį ryšį tarp elektroninių prietaisų, nutolusių iki 10 metrų atstumu vienas nuo kito. „Bluetooth“ ryšį galima naudoti atvaizdams, vaizdo įrašams, tekstui, vizitinėms kortelėms, kalendoriaus įrašams siųsti į prietaisus ar kompiuterius, kuriuose yra įdiegta „Bluetooth“ technologija, arba jiems jungti belaidžiu būdu.

Prietaisai su „Bluetooth“ funkcija duomenis perduoda radijo bangomis, todėl jūsų prietaisas ir kitas prietaisas su „Bluetooth“ funkcija gali ir nebūti tiesioginio matomumo zonoje. Vienintelis reikalavimas — du prietaisai neturi būti nutolę daugiau kaip 10 metrų vienas nuo kito. Tačiau ryšį gali trikdyti įvairios kliūtys, tokios kaip sienos ar kiti elektroniniai prietaisai.

Kai pirmą kartą įjungiate „Bluetooth“ programą, pasirodo prašymas sugalvoti prietaiso pavadinimą.

„Bluetooth“ parametrai

Norėdami nustatyti „Bluetooth“ parametrus, pasirinkite **Desk > Tools > Control panel** ir **Connections > Bluetooth**. Pasirinkite lapą **Settings**.

Nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Bluetooth active** — Norėdami įjungti „Bluetooth“ funkciją, pasirinkite **Yes**. Jei pasirenkate **No**, visi aktyvūs „Bluetooth“ ryšiai baigiami ir „Bluetooth“ ryšio nebegalima naudoti duomenims siųsti ar priimti.
- **My telephone's visibility** — Jei norite, kad kiti „Bluetooth“ prietaisai galėtų aptikti jūsų prietaisą, pasirinkite **Shown to all**. Jei pasirinksite **Hidden**, jūsų prietaiso negalės rasti kiti prietaisai.
- **My Bluetooth name** — Įvardykite savo prietaisą. Pavadinimą gali sudaryti ne daugiau kaip 247 rašmenys.
- **Remote SIM access** — Kad suderinamas automobilinis rinkinys ir jūsų komunikatorius „Nokia 9500“ galėtų užmegzti ryšį, pasirinkite **Enabled**. Žr. „Kreipties į SIM kortelę profilis“ psl. 69.

Įjungus „Bluetooth“ funkciją ir nustačius aptinkamumą **Shown to all**, jūsų prietaisą galės aptikti ir jo pavadinimą matyti kitų „Bluetooth“ prietaisų vartotojai.

Patarimas: norėdami įjungti ar išjungti „Bluetooth“ funkciją, paspauskite **Chr+**.

Jeigu įjungiant aplinką **Offline** buvo išjungta „Bluetooth“ funkcija, ją vėl reikės įjungti.

Duomenų siuntimas „Bluetooth“ ryšiu

Dėl autorių teisių apsaugos gali būti draudžiama kopijuoti, keisti, perduoti ar persiųsti kai kuriuos atvaizdus, skambėjimo tonus ir kitą medžiagą.

Vienu metu gali būti tik vienas aktyvus „Bluetooth“ ryšys.

1. Atidarykite programą, kurioje patalpintas failas ar kas kita, ką norite siųsti. Pavyzdžiui, norėdami siųsti nuotrauką į kitą prietaisą, atidarykite programą **Images**.
2. Pasirinkite tai, ką norite siųsti, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Send > Via Bluetooth**.
3. Jei ieškojote „Bluetooth“ prietaisų anksčiau, pirma rodomas anksčiau rastų prietaisų sąrašas. Galite matyti prietaiso piktogramą ir prietaiso pavadinimą. Norėdami pradėti naują paiešką, paspauskite **Search again**. Norėdami pertraukti paiešką, paspauskite **Stop**.
4. Pasirinkite prietaisą, su kuriuo norite užmegzti ryšį, ir paspauskite **Select**.
5. Jeigu, prieš perduodamas duomenis, kitas prietaisas reikalauja sudaryti ryšio porą, ekrane pasirodo prašymas įvesti ryšio kodą. Sugalvokite savo ryšio kodą (1—16 skaitmenų) ir susitarkite su kito „Bluetooth“ prietaiso savininku naudoti tą patį kodą. Šis ryšio kodas naudojamas tik vieną kartą ir įsiminti jo nereikia. Vartotojo sąsajos neturinčių prietaisų ryšio kodą nustato jų gamintojai. Kai sudaroma ryšio pora, prietaisas išsaugomas lape **Paired devices**.
6. Sėkmingai užmegzus ryšį, rodomas pranešimas **Sending...**

Duomenų priėmimas „Bluetooth“ ryšiu

Jei norite priimti duomenis „Bluetooth“ ryšiu, įjunkite „Bluetooth“ funkciją ir pasirinkite **Shown to all**.

Kai gaunate duomenis „Bluetooth“ ryšiu iš neatpažinto prietaiso, pirmiausia ekrane pasirodo klausimas, ar norite priimti „Bluetooth“ pranešimą. Jei sutinkate priimti, gautas failas ar kas kita patalpinama programoje **Messaging**.

Patarimas: Jei gauto failo nėra kataloge „Inbox“, pasirinkite **Desk** > **Office** > **File manager** ir peržiūrėkite katalogo **C:\My files** turinį.

Ryšio poros su prietaisu sudarymas

Ryšio poros sudarymas — tai prietaisų tarpusavio atpažinimas. Prietaiso paieška palengvėja ir pagreitinėja, kai su juo sudaroma ryšio pora.

Pasirinkite **Desk** > **Tools** > **Control panel** ir **Connections** > **Bluetooth**.

Norėdami sudaryti ryšio porą su koku nors prietaisu, pasirinkite lapą **Paired devices**. Norėdami pradėti paiešką, paspauskite **New** ir **Start**. Pasirinkite prietaisą, su kuriuo norite sudaryti ryšio porą, ir paspauskite **Pair**. Įveskite ryšio kodą ir paspauskite **OK**. Jei norite pažymėti kitą prietaisą kaip atpažintą, paspauskite **Yes**. Jei pasirinksite **No**, kito prietaiso prašymus užmegzti ryšį reikės tvirtinti kiekvieną kartą.

Patarimas: kad galėtumėte suporuoti prietaisus su „Bluetooth“ technologija, jų vartotojai turi sutarti, kokį ryšio kodą jie naudos abiejuose prietaisuose. Vartotojo sąsajos neturinčių prietaisų ryšio kodą nustato jų gamintojai.

Norėdami nutraukti ryšio porą, pasirinkite lapą **Paired devices**. Pasirinkite prietaisą, su kuriuo norite nutraukti ryšio porą, ir paspauskite **Delete**.

Norėdami įvardyti suporuotą prietaisą trumpu pavadinimu, pasirinkite lapą **Paired devices**. Pasirinkite prietaisą, kurį norite pervardyti, ir paspauskite **Edit**. Kad galėtumėte atpažinti prietaisą, galite sugalvoti jam trumpą pavadinimą (slapyvardį, pseudonimą) ir įrašyti jį lape **Assign short name**. Šis pavadinimas patalpinamas prietaiso atmintyje ir jo nemato kitų „Bluetooth“ prietaisų vartotojai.

Norėdami pažymėti prietaisą kaip atpažintą ar neatpažintą, pasirinkite lapą **Paired devices**. Pasirinkite prietaisą ir paspauskite **Edit**. Pasirinkite laukelį **Device authorised** ir pažymėkite **Yes**. Ryšiai tarp jūsų ir kito prietaiso bus užmegzami be jūsų žinios. Atskiros patvirtinimo ar leidimo nereikia. Parametrą **Yes** taikykite savo prietaisams, pavyzdžiui, kompiuteriui ar kitiems prietaisams, priklausantiems žmonėms, kuriais pasitikite. Suporuotų prietaisų sąrašą šalia atpažintų prietaisų rodoma piktograma . Jei pasirinksite **No**, pasirinkto prietaiso prašymus užmegzti ryšį reikės tvirtinti kiekvieną kartą.

Norėdami užmegzti ryšį su „Bluetooth“ prietaisu, pasirinkite lapą **Paired devices**. Sąrašą pasirinkite prietaisą, paspauskite **Edit** ir **Connect**. Turėkite galvoje, kad šis parametras taikomas tik garso prietaisams, pavyzdžiui, „Bluetooth“ laisvų rankų įrangai su mikrofonu ar automobiliinei įrangai, kuriems reikalingas pastovesnis „Bluetooth“ ryšys. Tokiuose prietaisuose turi būti įdiegta „Bluetooth 1.1“ specifikacijos technologija ir profilis „Handsfree“. Norėdami baigti ryšį su pasirinktu prietaisu, paspauskite **Disconnect**.

Kreipties į SIM kortelę profilis

Naudodamiesi „Bluetooth“ ryšiu ir kreipties į SIM kortelę profiliumi, su savo SIM kortele ryšį galite užmegzti iš suderinamo automobilinio telefono. Žr. „Kreipties į SIM kortelę profilis“ psl. 69.

„Bluetooth“ ryšio užbaigimas

Kai duomenų siuntimas ar priėmimas baigtas, „Bluetooth“ ryšys išjungiamas automatiškai. Tik naudojant programų paketą „PC Suite“ ir kai kuriuos priedus, pavyzdžiui, laisvų rankų įrangą su mikrofonu, ryšys gali likti įjungtas net ir tada, kai jis nėra aktyviai naudojamas.

„Bluetooth“ ryšio būklės patikrinimas

„Bluetooth“ ryšys yra aktyvus.

Kai piktograma mirksi, jūsų prietaisas bando užmegzti ryšį su kitu prietaisu.

Kai piktograma rodoma nuolat, „Bluetooth“ ryšys yra aktyvus.

■ Infraraudonųjų spindulių ryšys

IR (infraraudonųjų) spindulių negalima nukreipti kam nors į akį arba jais trikdyti kitus IR prietaisus. Šis prietaisas yra 1 klasės lazerinis gaminytis.

Infraraudonųjų spindulių ryšiu galite siųsti ir priimti failus iš kitų prietaisų su infraraudonųjų spindulių ryšio funkcija.

1. Būtinai nukreipkite siunčiančio ir priimančio prietaisų infraraudonųjų spindulių prievadus vieną į kitą. Prietaisų padėtis yra svarbesnė už kampą ar atstumą tarp jų.
2. Paspauskite **Chr+** .

Norėdami išjungti infraraudonųjų spindulių ryšį, dar kartą paspauskite **Chr+** .

■ Modemas

Savo prietaisą galite naudoti kaip suderinamo kompiuterio modemą.

Pasirinkite **Desk > Tools > Modem**.

Veiksmai, kuriuos turėtumėte atlikti prieš naudodami savo prietaisą kaip modemą

- Savo kompiuteryje turite įdiegti reikiamą duomenų ryšio programinę įrangą.
- Turite užsisakyti reikiamas tinklo paslaugas iš interneto ar kitų paslaugų teikėjo.
- Savo kompiuteryje turite įdiegti reikiamas tvarkykles. Jeigu norite naudoti kabelį, turite įdiegti DKU-2 (USB) tvarkykles. Taip pat gali reikėti įdiegti ar atnaujinti „Bluetooth“ ar infraraudonųjų spindulių ryšio tvarkykles.
- Patariama savo kompiuteryje įdiegti programą „Nokia Modem Options“.

Išsamesnė informacija pateikta svetainėje www.nokia.com ir „Nokia PC Suite“ vartotojo vadove.

Norėdami prijungti prietaisą prie suderinamo kompiuterio infraraudonųjų spindulių ryšiu, paspauskite **Activate**. Norėdami atjungti prietaisą, paspauskite **Disable**.

Patarimas: Norėdami naudoti prietaisą kaip modemą, turite prijungti jį prie suderinamo kompiuterio „Bluetooth“ ryšiu arba kabeliu ir įjungti modemo funkciją savo kompiuteryje.

Turėkite galvoje, kad kai kurios kitos ryšio funkcijos gali neveikti, jei naudosite savo prietaisą kaip modemą.

■ Spausdinimas

Failus į suderinamus spausdintuvus galite siųsti iš daugelio programų. Prieš pradėdami spausdinti, patikrinkite, ar jūsų prietaisas teisingai prijungtas prie spausdintuvo.

Norėdami siųsti failą spausdinti į suderinamą spausdintuvą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Print...** Patikrinkite, ar teisingai nustatyti parametrai, ir paspauskite **Print**.

Norėdami nustatyti spausdinimo parametrus, paspauskite **Options**.

Norėdami peržiūrėti failą prieš jo spausdinimą, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > Printing > Print...** ir paspauskite **Preview**. Norėdami pradėti siųsti duomenis į suderinamą spausdintuvą, paspauskite **Print**. Norėdami nustatyti dokumento formatą, paraštes, antraštes, poraštes ir puslapių numerius, paspauskite **Page setup**.

Spausdinimo parametrų nustatymas

Norėdami pakeisti failo spausdinimo parametrus, paspauskite „Menu“, pasirinkite **File > Printing > Print...** ir paspauskite **Options**.

Atidarę lapą **Connection**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Connection type** — Pasirinkite metodą, kuriuo norite prisijungti prie spausdintuvo.

Patarimas: Galite spausdinti naudodamiesi „Bluetooth“, infraraudonųjų spindulių ryšiu arba ryšiu su kitokiu tinklu, pavyzdžiui, belaidžiu LAN arba GPRS. Jei ketinate spausdinti tinkle esančiu spausdintuvu, turite žinoti reikiamą protokolą (**Network (LPR)** arba **Network (Raw)**), spausdintuvo IP adresą arba pavadinimą, teisingą spausdinimo užduočių eilę ir galbūt spausdintuvo vartotojo vardą.

- **Printer** — Pasirinkite teisingą spausdintuvą. Jeigu pasirinkote „Hewlett-Packard“, čia pasirinkite spausdintuvo tvarkyklę ir, atidarę meniu **Desk > Tools > Control panel > Extras**, pasirinkite spausdintuvą.

Atidarę lapą **Document**, nustatykite toliau aprašytus parametrus.

- **Number of copies** — Pasirinkite, kiek kopijų norite išspausdinti.

Puslapio nuostatų įvedimas

Norėdami pakeisti puslapio formatą ir orientaciją, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Page setup....** Pasirinkite lapą **Size**.

Norėdami pakeisti puslapio formatą, pažymėkite **Page size** ir pasirinkite naują formatą. Turėkite galvoje, kad spausdintuvus gali spausdinti ne visų formatų puslapius. Laukeliuose **Width** ir **Height** esantys skaičiai pasikeičia, priklausomai nuo pasirinkto puslapio formato.

Norėdami nustatyti nestandartinį puslapio formatą, įveskite norimas reikšmes laukeliuose **Width** ir **Height**.

Norėdami pakeisti spausdinamo puslapio orientaciją, pažymėkite **Orientation**. Pasirinkus **Portrait**, puslapio aukštis bus didesnis už plotį. Pasirinkus **Landscape**, puslapio plotis bus didesnis už aukštį.

Norėdami nustatyti puslapio paraštes, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Page setup....** Pasirinkite lapą **Margins**, pažymėkite kiekvienos paraštės laukelį ir įveskite norimas reikšmes.

Norėdami peržiūrėti naujas paraštes, uždarykite dialogo langą **Page setup**, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Print preview**. Jūsų spausdintuvus gali tinkamai neišspausdinti dokumento su labai siauromis paraštėmis.

Norėdami nustatyti puslapio antraštę, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Page setup....** Pasirinkite lapą **Header** ir įrašykite antraštės tekstą. Jei į puslapio antraštę norite įterpti failo pavadinimą, objektą, puslapio numerį, laiką ar datą, paspauskite **Insert**.

Norėdami pakeisti teksto išvaizdą, paspauskite **Format**.

Norėdami pastumti antraštę arčiau ar toliau nuo puslapio viršaus, pažymėkite **Distance from top of page** ir įveskite reikšmę. Jūsų spausdintuvas gali tinkamai neišspausdinti dokumento su labai siauromis paraštėmis.

Norėdami nustatyti puslapio poraštę, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > Printing > Page setup....** Pasirinkite lapą **Footer** ir įrašykite poraštės tekstą. Jei į puslapio poraštę norite įterpti failo pavadinimą, objektą, puslapio numerį, laiką ar datą, paspauskite **Insert**.

Norėdami pakeisti teksto išvaizdą, paspauskite **Format**.

Norėdami pastumti poraštę arčiau ar toliau nuo puslapio apačios, pažymėkite **Distance from bottom margin** ir įveskite reikšmę.

Norėdami pasirinkti pirmojo puslapio numerį, pažymėkite **Start numbering at** ir įrašykite numerį. Įprastai pirmojo puslapio numeris yra 1 arba 0.

Norėdami panaikinti antraštę ar poraštę pirmajame puslapyje, pažymėkite **Include header on first page** arba **Include footer on first page**, paspauskite **Change** ir pasirinkite **No**.

Spausdinimo problemos

Jeigu negalite prijungti savo prietaiso prie suderinamo spausdintuvo, rodomas atitinkamas pranešimas.

Toliau pateikti keli nesklandumų šalinimo patarimai.

- Spausdintuvas – patikrinkite, ar spausdintuvas įjungtas ir pasiruošęs spausdinti, išspausdinkite bandomąjį puslapį, pabandykite spausdinti prijungę spausdintuvą tiesiogiai, patikrinkite, ar spausdintuvas veikia su kitais belaidžiais prietaisais, ar jūsų prietaisas yra suderinamas su spausdintuvu.
- Infraraudonųjų spindulių ryšys – patikrinkite, ar įjungtas infraraudonųjų spindulių ryšys, ar prietaiso ir spausdintuvo infraraudonųjų spindulių prievadai atsukti vienas į kitą, ar ryški šviesa nešviečia nė į vieną prievadą.
- „Bluetooth“ – patikrinkite, ar „Bluetooth“ ryšys įjungtas, ar jūsų prietaisas be spausdintuvo gali aptikti ir kitus prietaisus, ar prietaisas ir spausdintuvas yra „Bluetooth“ ryšio veikimo zonoje.
- Belaidis VKT – patikrinkite, ar įjungtas belaidis VKT, ar nustatyti teisingi belaidžio VKT parametrai, ar belaidis spausdintuvas yra suderinamas su jūsų prietaisu, ar kiti belaidžio VKT prietaisai gali aptikti jūsų belaidį spausdintuvą.

Mobiliojo spausdinimo parametrų tvarkymas

Norėdami tvarkyti spausdinimo parametrus, kai spausdinate suderinamą „Hewlett-Packard“ spausdintuvą, pasirinkite **Desk > Tools > Control panel > Extras > HP printer selection**. Nustatykite toliau išvardytus parametrus.

- **Printer model** — Pasirinkite norimą spausdintuvą.
- **Quality mode** — Pasirinkite spausdinimo kokybę, priklausomai nuo jūsų spausdintuvo savybių. **Normal** – spausdinti 600 dpi raiška, **Draft** – greitai spausdinti 300 dpi raiška, **Best** – spausdinti 1200 dpi raiška, **Maximum** – spausdinti 2400/4800 dpi raiška. Norėdami pataupyti rašalo ar spausdinti sparčiau, pasirinkite **Normal** arba **Draft**.
- **Media type** — Pasirinkite spaudinio rūšį.
- **Colour mode** — Pasirinkite, keliomis spalvomis (priklausomai nuo spausdintuvo savybių) norite spausdinti: visomis ar tik pilkais atspalviais.

■ Nuotolinė sąranka (tinklo paslauga)

Naudodamiesi programa **Device manager**, galite nustatyti ryšio parametrus, pavyzdžiui, el. pašto, daugiaformačių pranešimų ir interneto parametrus.

Pasirinkite **Desk > Tools > Device manager**.

Nuotolinę sąranką įprastai pradeda serveris, kai reikia atnaujinti prietaiso parametrus.

Norėdami pradėti sąrankos sesiją, sąrašė pasirinkite parametrų rinkinį ir paspauskite **Connect**. Jei nenustatytas nė vienas nuotolinės sąrankos parametrų rinkinys, pirmiausia turite sukurti naują rinkinį.

Norėdami išjungti sąranką, pasirinkite rinkinį, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Disable configuration**. Tada negalėsite gauti parametrų iš sąrankos serverių, kurių duomenys yra įtraukti į parametrų rinkinius.

Pasibaigus sąrankos sesijai, galite peržiūrėti informaciją apie ją.

Norėdami atidaryti sąrankos žurnalą, pasirinkite parametrų rinkinį ir paspauskite **Configuration log**. Sąrankos žurnale rodoma pasirinkto parametrų rinkinio sąrankos naujausia būklė.

Naujo sąrankos serverio parametrų rinkinio kūrimas

Sąrankos serverio parametrų rinkinys — tai tolumo serverio parametrai. Jei reikia naudotis kelių serverių paslaugomis, galite sukurti kelis rinkinius.

Sąrankos serverio parametrus galite gauti iš savo paslaugų teikėjo specialiuoju pranešimu.

1. Jei nenustatytas nė vienas parametrų rinkinys, paspauskite **New**; priešingu atveju paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **File > New**.
2. Jeigu yra nustatytas bent vienas parametrų rinkinys, pasirinkite, ar naujame rinkinyje norite naudoti iš anksčiau išsaugoto rinkinio nukopijuotas parametrų reikšmes.
3. Pasirodo dialogo langas **Profile settings**.

Šio dialogo lango lapuose galite nustatyti toliau aprašytus parametrus.

- **Server name** — įvardykite sąrankos serverį.
- **Server ID** — parašykite unikalų identifikacijos kodą, pagal kurį bus atpažįstamas sąrankos serveris. Dėl teisingos reikšmės pasiteiraukite paslaugų teikėjo arba sistemos administratoriaus.
- **Password** — parašykite slaptažodį, pagal kurį serveris atpažins jūsų prietaisą. Dar kartą įrašykite slaptažodį.
- **Active** — norėdami, kad serveris pradėtų sąrankos sesiją, pasirinkite **Yes**.
- **Accepted** — jei nenorite, kad, prieš pradėdamas sąrankos sesiją, serveris prašytų jūsų leidimo, pasirinkite **Yes**.
- **Connection type** — pasirinkite, kaip norite prisijungti prie serverio.
- **Access point** — pasirinkite prieigos tašką, per kurį norėsite užmegzti duomenų ryšį su serveriu.
- **Host address** — parašykite serverio interneto adresą. Dėl teisingos reikšmės pasiteiraukite paslaugų teikėjo arba sistemos administratoriaus.
- **Port** — įrašykite serverio prievado numerį. Dėl teisingos reikšmės pasiteiraukite paslaugų teikėjo arba sistemos administratoriaus.
- **User name** — įveskite savo vartotojo vardą, reikalingą prisijungiant prie sąrankos serverio. Dėl teisingo vartotojo vardo pasiteiraukite paslaugų teikėjo.
- **Password** — įrašykite sąrankos serverio slaptažodį. Dar kartą įrašykite tą patį slaptažodį laukelyje **Confirm password**. Teisingo slaptažodžio pasiteiraukite paslaugų teikėjo arba sistemos administratoriaus.
- **HTTP authentication** — Jei savo vartotojo vardą ir slaptažodį turite siųsti į HTTP serverį, pasirinkite **Yes**. Dialogo lange **HTTP authentication** įveskite savo vartotojo vardą ir slaptažodį, tada paspauskite **Done**.

Norėdami nustatyti sąrankos rinkinyje esančius parametrus, pasirinkite rinkinį ir paspauskite **Edit**.

Norėdami ištrinti rinkinį, pasirinkite jį ir paspauskite naikinimo klavišą.

Patarimas: jei ištrynėte ar pakeitėte gamintojo įrašytą „PC Suite“ parametrų rinkinį, jį galite atkurti paspausdami „Menu“ ir pasirinkdami **Tools > Reset PC Suite profile**.

■ Duomenų ryšiai

Šiuo prietaisu galima užmegzti įvairių rūšių ryšius: paketinių duomenų (GPRS), didelės spartos duomenų (HSCSD), GSM duomenų, belaidžiam LAN.

Belaidis vietinės kreipties tinklas (belaidis LAN)

Kai kuriose vietovėse belaidžio VKT (LAN) naudojimui gali būti taikomi apribojimai. Teiraukitės vietinių tarnybų arba paslaugos teikėjo.

Tiesiogiai ar kitų programų fone naudojant belaidžio VKT (LAN) pagrindu veikiančias funkcijas, baterija iškraunama sparčiau.

Jūsų prietaisas pritaikytas naudoti belaidžiam LAN tinkle. Prisijungę prie belaidžio LAN tinklo, galite siųsti ir priimti el. laiškus, prijungti savo prietaisą prie interneto.

Jūsų prietaisas suderinamas su toliau išvardytomis belaidžio LAN tinklo funkcijomis ir savybėmis.

- Standartas IEEE 802.11b
- Ryšys 2,4 GHz dažniu, naudojant tiesioginės sekos išplėstinio spektro (DSSS) radijo technologiją
- Laidinio ekvivalento privatumo (WEP) duomenų šifravimas iki 232 bitų raktais.
- Wi-Fi apsaugota prieiga (WPA)

Turėkite galvoje, kad funkcijas WEP ir WPA galima naudoti tik tada, kai tinklas yra pritaikytas jas vykdyti.

Perkėlus prietaisą į kitą belaidžio LAN tinklo vietą ir už belaidžio LAN tinklo prieigos taško zonos ribų, tarptinklinio ryšio funkcija gali automatiškai prijungti jūsų prietaisą prie kito prieigos taško, priklausančio tam pačiam tinklui. Kol prietaisas lieka bet kurio tam pačiam tinklui priklausančio prieigos taško zonoje, jis liks prijungtas prie tinklo.

Patarimas: Ryšys su belaidžiu LAN tinklu užmezgamas sukūrus duomenų ryšio per belaidžio LAN tinklo interneto prieigos tašką parametrų rinkinį. Aktyvusis ryšys su belaidžiu LAN tinklu baigiamas, kai išjungiame duomenų ryšio funkciją.

Savo prietaisu galite užmegzti su LAN tinklu įvairių rūšių ryšį. Galima pasirinkti arba infrastruktūrinio, arba tikslinio ryšio režimą.

- Infrastruktūrinį ryšio režimą savo ruožtu galima skirstyti dar į dvi ryšio rūšis: tarpusavio ryšį tarp belaidžių prietaisų per belaidžio LAN tinklo prieigos tašką ir belaidžių prietaisų ryšį su prietaisu laidiniame LAN tinkle per belaidžio LAN tinklo prieigos tašką.

Pagrindinis infrastruktūrinio ryšio režimo privalumas — galimybė labiau kontroliuoti tinklo ryšius, kadangi jie užmezgami per prieigos tašką. Belaidis prietaisas gali naudotis paslaugų ir informacijos šaltiniais, esančiais įprastame laidiniame LAN tinkle, pavyzdžiui, įmonės duomenų baze, el. paštu, internetu ir kitais tinklo ištekliais.

- Naudodami trečiųjų šalių programas ir pasirinkę tikslinio tinklo režimą, duomenis (pavyzdžiui, spausdinimo) galite siųsti vieni kitiems. Belaidžio LAN tinklo prieigos taškas nereikalingas. Užtenka nustatyti reikiamus parametrus ir galima užmegzti ryšį. Tikslinį ryšį lengva naudoti, tačiau jį gali užmegzti tik netoli vienas kito esantys prietaisai.

[Žr. „Belaidžio VKT \(LAN\) interneto prieigos taško nustatymas“ psl. 76.](#)

[Žr. „Tikslinio tinklo nustatymas“ psl. 92.](#)

Paketiniai duomenys (bendrasis paketinis radijo ryšys, GPRS)

Naudojant GPRS protokolą, galima užmegzti belaidį ryšį tarp mobiliųjų telefonų ir duomenų tinklų (tinklo paslauga). Naudojant GPRS ryšį, informacija mobiliuoju tinklu siunčiama trumpais duomenų pliūpsniais (paketais). Duomenų siuntimo paketais privalumas yra tas, kad tinklas būna užimtas tik siunčiant ar priimant duomenis. Kadangi GPRS efektyviai išnaudoja tinklo galimybes, galima greitai užmegzti duomenų ryšį ir pasiekti didelę duomenų perdavimo spartą.

GPRS paslaugą turite užsisakyti. Dėl galimybės naudotis GPRS paslauga ir jos užsisakymo kreipkitės į tinklo operatorių arba paslaugų teikėją.

EGPRS (patobulintas GPRS) yra panašus į GPRS, tačiau pasižymi spartesniu ryšiu. Išsamesnės informacijos apie EGPRS ir duomenų perdavimo spartą kreipkitės į tinklo operatorių arba paslaugų teikėją. Jeigu duomenų nešmena pasirinkote GPRS, prietaisas vietoje GPRS naudoja EGPRS (jeigu šis protokolas veikia tinkle).

Turėkite galvoje, kad balso ryšio metu GPRS ryšio užmegzti negalima ir bet koks tuo metu buvęs aktyvus GPRS ryšys yra užlaikomas.

Didelės spartos duomenų ryšys (HSCSD)

HSCSD sparta panaši į daugelio kompiuterių modemų, kurie prisijungia prie stacionarių telefonų tinklų, spartą.

Dėl galimybės naudotis didelės spartos duomenų perdavimo paslaugomis ir jų užsisakymo kreipkitės į tinklo operatorių arba paslaugų teikėją.

Turėkite galvoje, kad siunčiant duomenis HSCSD ryšiu, prietaiso baterija gali išsikrauti greičiau nei įprastų pokalbių arba duomenų ryšių metu, kadangi prietaisas šiuo atveju duomenis gali siųsti į tinklą dažniau.

GSM duomenų ryšys

Dėl galimybės naudotis duomenų paslaugomis, duomenų perdavimo spartos ir šių paslaugų užsisakymo kreipkitės į tinklo operatorių arba paslaugų teikėją.

■ Ryšių tvarkytuvė

Naudodamiesi programa **Conn. manager**, galite peržiūrėti aktyviųjų tinklo ryšių informaciją ir baigti nenaudojamus ryšius.

Pasirinkite **Desk > Tools > Conn. manager**.

Pastaba: jūsų paslaugų teikėjo sąskaitoms apskaičiuotas faktinis pokalbių laikas gali skirtis priklausomai nuo tinklo savybių, sąskaitų apvalinimo ir kt.

Norėdami peržiūrėti išsamią informaciją apie tinklo ryšius, sąrašė pasirinkite norimą ryšį ir paspauskite **Details**. Rodoma informacija priklauso nuo tinklo ryšio rūšies.

Norėdami išjungti tinklo ryšį, sąrašė pasirinkite norimą ryšį ir paspauskite **Disconnect**.

Norėdami išjungti visus aktyviusius tinklo ryšius vienu metu, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > Disconnect all**.

Norėdami peržiūrėti, kiek duomenų buvo išsiųsta ir gauta GPRS ryšiu ar belaidžiu VKT (LAN), paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Counters > GPRS counter** arba **WLAN counter**.

Norėdami peržiūrėti informaciją apie IP adresą, paspauskite „Menu“ ir pasirinkite **Tools > IP address**. Informacija apie IP adresą rodoma tik tada, kai yra užmegztas ryšys su tinklu. Ši informacija nerodoma, kai tik bandoma užmegzti ryšį su tinklu.

20. Prietaiso pritaikymas jūsų reikmėms

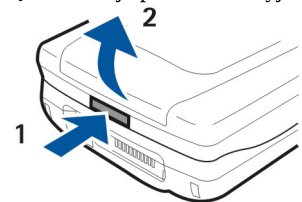
- Dangteliai — galite keisti savo prietaiso priekinius dangtelius.
- Darbalaukis — programoje „Desk“ (darbalaukis) galite suskirstyti programas, nuorodas ir tekstinius įrašus į katalogus, taip pat kurti naujus katalogus. [Žr. „Grupių tvarkymas“ psl. 22.](#)
- Klavišas „My own“ (mano programa) — galite nustatyti, kad jūsų dažniausiai naudojama programa būtų atidaroma klavišu „My own“ (mano programa). [Žr. „klavišas „My own““ psl. 67.](#)
- Fono paveikslėliai — galite nustatyti dangtelyje esančio ir pagrindinio komunikatoriaus ekranų fono paveikslėlius. [Žr. „Wallpapers“ psl. 67.](#) Galite ekranų fone naudoti ne tik keletą gamintojo išsaugotų paveikslėlių, bet ir naudoti savus.
- Spalvų gama — galite pakeisti prietaiso ekranuose naudojamą spalvų gamą. [Žr. „Ekranas“ psl. 67.](#)
- Dangtelyje esantys pasirinkimo klavišai — galite pakeisti funkcijas, rodomas virš kairiojo ir dešiniojo pasirinkimo klavišų.

Priekinio dangtelio ir klaviatūros matricos keitimas

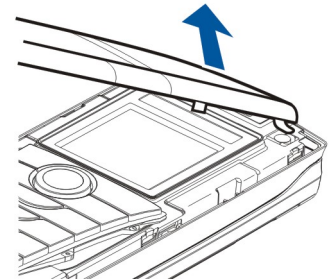

Pastaba: Prieš nuimdami dangtelius, išjunkite prietaisą ir atjunkite jį nuo įkroviklio ar kokio nors kito prietaiso. Keisdami dangtelius stenkitės neliesti elektroninių detalių. Prietaisą visada laikykite ir naudokite su uždėtais dangteliais.

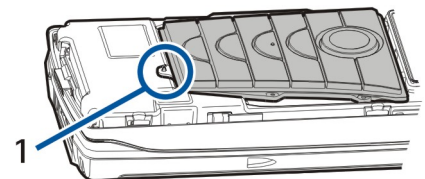
1. Paspauskite priekinio dangtelio atleidimo mygtuką (1) ir kelkite priekinį dangtelį (2) rodykle pažymėta kryptimi. Pradėkite kelti dangtelį nuo apatinės prietaiso dalies ir galiausiai ištraukite skląstelius iš atitinkamų auselių viršutinėje prietaiso dalyje.

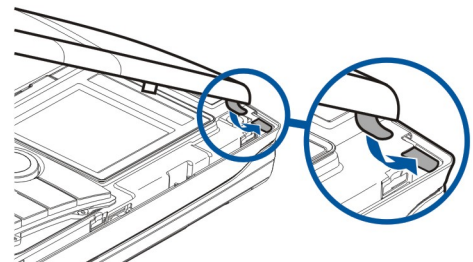
2. Kelkite priekinį dangtelį rodykle pažymėta kryptimi.

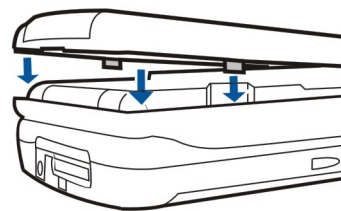

3. Išimkite klaviatūros matricą. Klaviatūros matricą laiko maža iškiša (1).

4. Norėdami įdėti klaviatūros matricą į dangtelį, uždėkite ją ant iškišos ir įspauskite į vietą.
5. Norėdami uždėti priekinį dangtelį, įkiškite skląstelius į atitinkamas auselas prietaiso viršuje nedideliu kampu ir spauskite priekinį dangtelį, kol užsifiksuos.

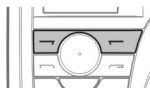

■ Dangtelyje esančio telefono pasirinkimo klavišai

Kairysis pasirinkimo klavišas prietaisui veikiant laukimo režimu yra **Go to**. Paspaudę pasirinkimo klavišą, galite atidaryti dažniausiai naudojamų funkcijų sąrašą. Jei norite įjungti funkciją, pažymėkite ją ir paspauskite **Select**.

Norėdami įtraukti funkciją į nuorodų sąrašą, paspauskite **Options**, pasirinkite **Select options**, pažymėkite funkciją ir paspauskite **Mark**. Jei norite ištrinti funkciją iš sąrašo, pasirinkite ją ir paspauskite **Unmark**.

Norėdami pertvarkyti funkcijas sąrašė, paspauskite **Options** ir pasirinkite **Organise**. Pažymėkite funkciją, kurią norite perkelti į kitą vietą, paspauskite **Move** ir pasirinkite norimą vietą.

21. Spartieji klavišai

Toliau išvardyti galimi jūsų prietaiso spartieji klavišai. Naudojant sparčiuosius klavišus, galima sparčiau naudotis programomis. Galite naudotis keliais toliau išvardytais sparčiųjų klavišų deriniais.

- Kartu paspaudus Ctrl ir kokį nors klavišą, galima įjungti įvairias meniu funkcijas. Pavyzdžiui, paspaudus Ctrl+N, atidaromas naujas langas programoje „Web“, sukuriamą naują adresato kortelę programoje „Contacts“ ar naujas pranešimas programoje „Messaging“.
- Papildomi rašmenys ir simboliai dažniausiai įterpiami kartu paspaudus Shift ir kokį nors klavišą. Pavyzdžiui, kartu paspaudus Shift ir kokio nors skaičiaus klavišą, galima įterpti kabutes, šauktukus ar skliaustus.
- Kai kurias funkcijas galima įjungti kartu paspaudus Chr ir kokį nors klavišą. Pavyzdžiui, paspaudus Chr+[?], parodoma papildoma informacija apie jūsų užduotį, arba, paspaudus Chr+[?], galima įjungti arba išjungti infraraudonųjų spindulių ryšio funkciją.

Patarimas: Įvairiose programose spartieji klavišai nurodomi šalia kai kurių meniu.

■ Bendrieji spartieji klavišai

Ctrl+A	Pažymėti viską
Ctrl+C	Kopijuoti
Ctrl+D	Ištrinti
Ctrl+F	Ieškoti
Ctrl+I	Rikiuoti
Ctrl+M	Perkelti
Ctrl+N	Nauja
Ctrl+O	Atidaryti
Ctrl+P	Spausdinti
Ctrl+S	Išsaugoti
Ctrl+T	Vaizdas per visą ekraną
Ctrl+V	Įdėti
Ctrl+X	Iškirpti
Ctrl+Z	Atšaukti
Shift+Ctrl+E	Mastelis
Shift+Ctrl+G	Toliau
Shift+Ctrl+L	Žurnalas
Shift+Ctrl+P	Anksčiau
Shift+Ctrl+S	Išsaugoti kaip
Shift+Ctrl+U	Puslapio nuostatos
Shift+Ctrl+V	Spaudinio peržiūra
Shift+Ctrl+Z	Taisyti
Shift+naikinimo klavišas	Ištrinti tekstą į kairę
Ctrl+„Telephone“	Atidaryti telefono programą ir vėliausių ryšių sąrašą
Chr+raidė	Įterpti raidę su diakritiniu ženklu
Chr+Tab	Perjungti atidarytas programas
Chr+Telephone	Perrinkti vėliausiai rinktą numerį
Chr+Messaging	Priimti el. laiškus
Shift+Ctrl+Chr+S	Ekranvaizdis

■ Programai būdingi spartieji klavišai

Programa „Desk“

Ctrl+P	Savybės
Shift+Ctrl+S	Rodyti grupėmis
Ctrl+„My own“	Susieti funkciją su klavišu „My own“.

Clock

Ctrl+B	Išjungti signalą
Ctrl+E	Peržiūrėti miesto informaciją
Ctrl+K	Žadintuvo parametrai
Ctrl+T	Nustatyti datą ir laiką
Shift+Ctrl+A	Žadintuvas
Shift+Ctrl+E	Peržiūrėti šalies ar regiono informaciją
Shift+Ctrl+N	Ištraukti naują miestą
Shift+Ctrl+Q	Nustatyti laikrodžio tipą
Shift+Ctrl+T	Kito miesto informacija
Shift+Ctrl+W	Pasaulinis laikrodis

Telephone

Ctrl+P	Žiūrėti serijos numerį (IMEI)
Shift+Ctrl+B	Ryšų draudimas
Shift+Ctrl+M	Balso pašto dėžutės
Shift+Ctrl+O	Kiti parametrai
Shift+Ctrl+P	Aplinkos parametrai
Shift+Ctrl+S	Greitasis numerio rinkimas
Shift+Ctrl+V	Ryšų peradresavimas

Contacts

Ctrl+K	Parametrai
Ctrl+M	Priklauso grupėms (atidarius adresato kortelę)
Ctrl+N	Nauja adresato kortelė
Ctrl+P	Duomenų bazės savybės
Ctrl+R	Skambėjimo tonas (atidarius adresato kortelę)
Ctrl+T	Kortelių šablonai
Shift+Ctrl+B	Nauja duomenų bazė
Shift+Ctrl+C	Kopijuoti į
Shift+Ctrl+D	Pašalinti nuotrauką (atidarius adresato kortelę)
Shift+Ctrl+M	Perkelti į
Shift+Ctrl+N	Sukurti naują grupę
Shift+Ctrl+O	Įterpti nuotrauką (atidarius adresato kortelę)

Messaging

Ctrl+B	Priimti naujus pranešimus (ar el. laiškus)
Ctrl+G	Priimti el. laiškus
Ctrl+I	Rikiuoti (pagal pasirinktą kriterijų, pavyzdžiui, datą ar siuntėją)
Ctrl+L	Prisijungti arba atsijungti, jei ryšys yra aktyvus

Spartieji klavišai

Ctrl+Q	Savybės
Ctrl+R	Atsakyti
Ctrl+T	Išskleisti katalogą
Ctrl+U	Atsijungti
Ctrl+Y	Pakeisti ryšį
Shift+Ctrl+A	Priimti visus pranešimus (ar el. laiškus)
Shift+Ctrl+B	Priimti pasirinktus pranešimus (ar el. laiškus)
Shift+Ctrl+E	Pervardyti pasirinktą katalogą
Shift+Ctrl+F	Persiųsti pasirinktą pranešimą
Shift+Ctrl+N	Sukurti naują katalogą
Shift+Ctrl+R	Atsakyti visiems
Shift+Ctrl+S	Išsiųstų laiškų ir pranešimų saugykla
Shift+Ctrl+T	Paskyros parametrai
Shift+Ctrl+Z	Ištrinti pranešimus (ar el. laiškus) prietaise
Chr+„Messaging“	Priimti el. laiškus

Calendar

Ctrl+A	Sukurti naują įrašą apie sukaktį
Ctrl+E	Sukurti naują pastabą
Ctrl+G	Pasirinkti kitą datą
Ctrl+K	Nustatyti vaizdo parametrus
Ctrl+N	Pasižymėti naują susitikimą
Ctrl+Q	Pakeisti vaizdą
Ctrl+S	Sukurti naują darbo aprašą
Ctrl+T	Nustatyti datą ir laiką
Shift+Ctrl+A	Nustatyti sukaktį kaip numatytąjį įrašo rūšį
Shift+Ctrl+C	Užbrauktas įrašas
Shift+Ctrl+D	Perkelti ar ištrinti pasirinktą objektą
Shift+Ctrl+E	Nustatyti susitikimą kaip numatytąjį įrašo rūšį
Shift+Ctrl+K	Nustatyti bendruosius parametrus
Shift+Ctrl+M	Importuoti įrašus
Shift+Ctrl+O	Nustatyti darbo aprašą kaip numatytąjį įrašo rūšį
Shift+Ctrl+P	Savybės
Shift+Ctrl+R	Nustatyti užrašą kaip numatytąjį įrašo rūšį
Shift+Ctrl+T	Negalutinis įrašas
Ctrl+„Calendar“	Atidaryti šios dienos vaizdą
„Calendar“	Pakeisti vaizdą

Documents

Ctrl+B	Storesnis šriftas
Ctrl+G	Atidaryti puslapį
Ctrl+I	Kursyvas
Ctrl+U	Pabraukti
Shift+Ctrl+A	Nustatyti pastraipos lygiavimo formatą
Shift+Ctrl+B	Nustatyti žiogelių formatą

Spartieji klavišai

Shift+Ctrl+D	Nustatyti kraštinių formatą
Shift+Ctrl+F	Nustatyti šrifto formatą
Shift+Ctrl+G	Nustatyti stiliaus formatą
Shift+Ctrl+J	Peržiūrėti pasirinkto objekto informaciją
Shift+Ctrl+K	Parametrai
Shift+Ctrl+N	Nustatyti atstumą tarp eilučių
Shift+Ctrl+O	Įterpti objektą
Shift+Ctrl+Y	Nustatyti tabulatorių formatą
Shift+Ctrl+Z	Tvarkyti pasirinktą objektą

Sheet

Ctrl+H	Pervardyti darbo lapą
Ctrl+M	Fiksuoti polangius
Ctrl+Q	Peržiūrėti darbo lapus
Ctrl+W	Įterpti naują darbo lapą
Ctrl+Y	Įterpti langelius
Shift+Ctrl+A	Nustatyti lygiavimo langelyje formatą
Shift+Ctrl+B	Nustatyti langelio kraštinių formatą
Shift+Ctrl+C	Įterpti naują diagramą
Shift+Ctrl+D	Ištrinti langelį
Shift+Ctrl+F	Nustatyti šrifto formatą
Shift+Ctrl+G	Įterpti puslapio trūkį
Shift+Ctrl+H	Nustatyti eilutės aukštį
Shift+Ctrl+I	Įterpti funkciją
Shift+Ctrl+N	Nustatyti skaičių formatą
Shift+Ctrl+O	Parametrai
Shift+Ctrl+P	Nustatyti langelio fono spalvą
Shift+Ctrl+R	Skaičiuoti iš naujo
Shift+Ctrl+T	Rodyti pavadinimą
Shift+Ctrl+W	Nustatyti stulpelio plotį
Shift+Ctrl+X	Ištrinti langelio turinį

Presentations

Ctrl+T	Vaizdo per visą ekraną režimas
Shift+Ctrl+A	Nustatyti lygiavimo formatą
Shift+Ctrl+F	Nustatyti šrifto formatą
Shift+Ctrl+J	Nustatyti pasirinkto objekto formatą
Shift+Ctrl+V	Žiūrėti skaidrių demonstraciją
„Enter“	Pradėti rašyti ar taisyti tekstą
„Esc“	Neberašyti teksto

File manager

Ctrl+E	Išskleisti
Ctrl+H	Rodyti visus failus
Ctrl+I	Rikiuoti (pagal pasirinktą kriterijų, pavyzdžiui, vardą ar datą)

Spartieji klavišai

Ctrl+N	Naujas failas
Ctrl+O	Sutraukti
Ctrl+P	Savybės
Ctrl+R	Pervardyti pasirinktą objektą
Ctrl+U	Vienu lygmeniu aukščiau
Shift+Ctrl+B	Išsaugoti duomenis atsargai atminties kortelėje
Shift+Ctrl+I	Rikiavimo tvarka (kaip pasirinkote, pavyzdžiui, didėjančia ar abėcėlės tvarka)
Shift+Ctrl+K	Parametrai
Shift+Ctrl+N	Sukurti naują katalogą
Shift+Ctrl+Q	Pakeisti atminties kortelės slaptažodį
Shift+Ctrl+R	Atkurti duomenis iš atminties kortelės

Calculator

Ctrl+B	Atimti
Ctrl+F	Sukeisti priemonės
Ctrl+I	Sudėti
Ctrl+R	Skaičius iš atminties
Ctrl+Y	Funkcijų lentelė
Shift+Ctrl+C	Ištrinti viską
Shift+Ctrl+D	Paprastoji skaičiuoklė
Shift+Ctrl+S	Mokslinė skaičiuoklė

Web

Ctrl+B	Įtraukti į žymų sąrašą
Ctrl+E	Uždaryti naršyklę
Ctrl+G	Atgal
	Pasirinkti žymą (atidarius žymų sąrašą)
Ctrl+H	Atidaryti pradinį tinklalapį
Ctrl+I	Rodyti visus atvaizdus
	Įterpti naują katalogą (atidarius žymų sąrašą)
Ctrl+K	Parametrai
Ctrl+M	Sutalpinti į ekraną
Ctrl+N	Atidaryti naują langą
Ctrl+R	Įkrauti iš naujo
Ctrl+T	Vaizdo per visą ekraną režimas
Ctrl+U	Atsijungti
Ctrl+W	Peržiūrėti langų sąrašą
Ctrl+Y	Pakeisti ryšį
Ctrl+Z	Sustabdyti
Shift+Ctrl+B	Žymos
	Taisyti žymą (atidarius žymų sąrašą)
Shift+Ctrl+D	Peržiūrėti parsisiunčiamus failus
Shift+Ctrl+F	Iš naujo įkrauti tinklalapio sritį
Shift+Ctrl+G	Pirmyn
Shift+Ctrl+I	Pervardyti katalogą (atidarius žymų sąrašą)

Spartieji klavišai

Shift+Ctrl+O	Atidaryti failą
Shift+Ctrl+R	Iš naujo įkrauti viską
Shift+Ctrl+S	Išsaugoti tinklalapio sritį kaip...
Shift+Ctrl+T	Žiūrėti pavadinimo juostelę

Images

Ctrl+B	Ankstesnis atvaizdas (kai atidarytas atvaizdas)
Ctrl+F	Sekantis atvaizdas (kai atidarytas atvaizdas)
Ctrl+R	Pasukti atvaizdą (kai atidarytas atvaizdas)
Ctrl+T	Rodyti per visą ekraną (kai atidarytas atvaizdas)

„Voice recorder“ („Diktofonas“)

Ctrl+L	Kartoti
Ctrl+M	Išjungti garsą
Ctrl+R	Pervardyti
Shift+Ctrl+K	Parametrai

Music player

Ctrl+B	Ankstesnis takelis
Ctrl+F	Sekantis takelis
Ctrl+I	Rikiuoti (pagal pasirinktą kriterijų)
Ctrl+L	Kartoti visus
Ctrl+M	Išjungti garsą

RealPlayer

Ctrl+B	Ankstesnis įrašas (kai atidarytas vaizdo įrašas)
Ctrl+F	Sekantis įrašas (kai atidarytas vaizdo įrašas)
Ctrl+M	Išjungti garsą (kai atidarytas vaizdo įrašas)
Ctrl+R	Kartoti vieną kartą (kai atidarytas vaizdo įrašas)
Ctrl+T	Rodyti per visą ekraną (kai atidarytas vaizdo įrašas)
Shift+Ctrl+K	Parametrai
Shift+Ctrl+S	Išsaugoti įrašą kaip... (kai atidarytas vaizdo įrašas)

Device manager

Shift+Ctrl+C	Prisijungti
--------------	-------------

22. Duomenų perdavimas

Šis prietaisas gali siųsti daugiaformačius pranešimus, trumpuosius pranešimus, el. laiškus, taip pat jungtis prie tolimų kompiuterių, naudodamasis GSM ir WLAN tinklų duomenų perdavimo funkcijomis.

Belaidis duomenų ryšys gali būti įmanomas beveik visur, kur veikia jūsų prietaisas, tačiau vis vien patariama padėti prietaisą ten, kur belaidžio ryšio signalas yra stipriausias. Kuo signalas stipresnis, tuo kokybiškiau bus perduodami duomenys. Belaidis duomenų ryšys ne visada veikia taip pat gerai kaip laidinis. Taip yra todėl, kad belaidžio ryšio kokybę riboja įvairūs veiksniai. Naudojant belaidį ryšį, gali atsirasti elektromagnetinis triukšmas, nusilpti ar dingti signalas, atsirasti trikdžių.

■ Triukšmas

Belaidžio duomenų ryšio kokybę gali pabloginti elektroninių prietaisų ir įrangos, taip pat kitų telefonų keliamas elektromagnetinis triukšmas.

■ Tarptinklinis ryšys

Prietaisui judant iš vieno tinklo korio (bazinės stoties ryšio zonos) ar WLAN prieigos taško zonos į kitą, signalas ankstesniame ryšio kanale silpsta. Tada prietaisas gali būti perjungtas į kitą korį, kuriame signalas yra stipresnis ir gali būti kitokio dažnio. Kartais net nereikia judėti — ryšį gali perimti kita bazinė stotis, pavyzdžiui, dėl didelio ankstesnės bazinės stoties apkrovimo. Dėl tokių perjungimų gali būti uždelstas duomenų perdavimas.

■ Elektrostatinė iškrova

Elektrinius prietaisus gali sutrikdyti tarp jų ir, pavyzdžiui, piršto ar laidininko, įvykusi elektrostatinė iškrova. Dėl iškrovos gali sutrikti vaizdas ekrane ir nestabiliai veikti programos. Belaidis ryšys gali tapti nepatikimas, duomenys gali būti iškraipyti ir duomenų perdavimas gali būti sustabdytas. Tokiu atveju turite baigti ryšį, išjungti prietaisą ir išimti bateriją. Tada vėl įdėkite bateriją ir užmegzkite belaidį ryšį.

■ Ne ryšio zonos ir „mirtini“ taškai

Ne ryšio zonos — tai vietovės, kuriose neįmanoma priimti radijo signalų. „Mirtini“ taškai gali būti įvairios geografinės ar žmogaus pastatytos kliūtys, pro kurias važiuojant radijo signalas visiškai dingsta arba labai nusilpsta.

■ Signalų pablogėjimas

Dėl didelio atstumo nuo bazinės stoties ir kliūčių gali pasislinkti signalo fazė. Taip pat signalai gali atsispindėti nuo įvairių kliūčių. Abiem atvejais signalas nusilpsta.

■ Silpnas signalas

Dėl didelio atstumo iki WLAN prieigos taško, bazinės stoties ar dėl įvairių kliūčių nusilpusio radijo signalo gali nepakakti patikimam ir stabiliam duomenų ryšiui. Todėl, norėdami užtikrinti geriausią esamomis aplinkybėmis ryšio kokybę, turėkite galvoje toliau pateiktus patarimus.

- Duomenų ryšys yra geriausias, kai prietaisas nejuda. Nepatariama bandyti užmegzti belaidį duomenų ryšį iš judančio automobilio.
- Nedėkite prietaiso ant metalinio paviršiaus.
- Patikrinkite, ar prietaiso ekrane rodomas pakankamai didelis signalo stiprumas. Perkėlus prietaisą į kitą patalpos vietą, pavyzdžiui, prie lango, signalas gali sustiprėti. Jeigu signalas yra per silpnas netgi balso ryšiui, duomenų ryšį patariama užmegzti tik suradus vietą, kurioje signalas yra stipresnis.

Informacija apie baterijas

Jūsų prietaisą maitina daugkartinio įkrovimo baterija (akumulatorius). Visos naujos baterijos savybės įgyjamos tik po dviejų ar trijų pilnų įkrovimo ir iškrovimo ciklų. Bateriją galima įkrauti ir iškrauti šimtus kartų, bet galų gale ji vis tiek nusidėvės. Kai pokalbių ir laukimo laikas tampa pastebimai trumpesnis nei įprastai, metas pirkti naują bateriją. Naudokite tik „Nokia“ aprobuotas baterijas ir įkraukite savo bateriją tik „Nokia“ aprobuotais įkrovikliais, skirtais šiam prietaisui.

Ištraukite nenaudojamą įkroviklį iš elektros tinklo lizdo ir atjunkite jį nuo prietaiso. Nepalikite baterijos prijungtos prie įkroviklio. Pernelyg ilgai įkraunama baterija greičiau susidėvės. Jei visiškai įkrauta baterija bus palikta nenaudojama, per kurį laiką ji išsikraus. Kraštininės temperatūros gali turėti įtakos baterijos galimybei įsikrauti.

Bateriją naudokite tik pagal paskirtį. Niekada nenaudokite pažeisto įkroviklio arba baterijos.

Neužtrumpinkite baterijos. Netyčinis užtrumpinimas gali įvykti, kai metalinis daiktas (moneta, sąvaržėlė ar parkeris) prisiliečia prie baterijos „+“ ir „–“ gnybtų (metalinių juostelių ant baterijos). Tai gali įvykti, pavyzdžiui, kai atsarginę bateriją nešatės kišenėje arba rankinėje. Užtrumpinus gnybtus, gali sugesti baterija arba prisilietęs daiktas.

Jei bateriją paliksite karštosiose arba šaltose vietose, pavyzdžiui, uždarytame automobilyje vasaros arba žiemos sąlygomis, sumažės baterijos talpa ir ji greičiau susidėvės. Visada stenkitės laikyti bateriją 15°C–25°C (59°F–77°F) temperatūros aplinkoje. Prietaisas su įkaitusia arba atšalusia baterija gali laikinai neveikti, net kai baterija visiškai įkrauta. Baterijos veikimas neigiamose temperatūroje yra ypač ribotas.

Negalima baterijų išmesti į ugnį! Nereikalingas baterijas atiduokite vietiniuose įstatymuose nurodytoms tarnyboms. Atiduokite baterijas perdirbti, kai įmanoma. Neišmeskite jų su buitinėmis šiukšlėmis.

PRIEŽIŪRA IR APTARNAVIMAS

Šis prietaisas yra sudėtingos konstrukcijos itin kokybiškas gaminys, todėl su juo reikėtų elgtis atsargiai. Toliau pateikti patarimai padės jums laikytis garantinių reikalavimų.

- Neleiskite prietaisui sudrėkti. Krituliuose, drėgmėje ir visų rūšių skysčiuose gali būti mineralų, kurie koroziškai veikia elektrines grandines. Jeigu jūsų prietaisas sušlapo, išimkite bateriją, leiskite prietaisui visiškai išdžiūti, tada vėl įdėkite bateriją.
- Prietaiso nenaudokite ir nelaikykite dulkėtose, purvinose vietose. Gali sugesti jo judančios ir elektroninės dalys.
- Nelaikykite prietaiso karštoje aplinkoje. Aukšta temperatūra gali sutrumpinti elektroninių prietaisų veikimo laiką, sugadinti baterijas ir deformuoti arba išlydyti kai kurias plastmasines dalis.
- Nelaikykite prietaiso šaltoje aplinkoje. Prietaisui įšilus iki normalios temperatūros, jame gali kondensuotis drėgmė, galinti sukelti elektroninių grandinių plokščių gedimą.
- Nebandykite atidaryti prietaiso kitaip nei nurodyta šiame vadove.
- Prietaiso negalima mėtyti, trankyti arba purtyti. Šiurkščiai elgdamiesi galite sulaužyti vidines grandinių plokštes ir smulkias judančias dalis.
- Prietaiso negalima valyti stipriomis cheminėmis medžiagomis, tirpikliais ar stipriais valikliais.
- Prietaiso negalima dažyti. Dažai gali užkimšti judančias dalis ir neleisti gerai veikti.
- Lęšiams (pavyzdžiui, vaizdo kameros, artumo jutiklio ir šviesos jutiklio) valyti naudokite minkštą, švarią ir sausą šluostę.
- Keitimui naudokite tik pateiktą ar aprobuotą anteną. Neaprobuotos antenos, jų patobulinimai ar priedai gali sugadinti prietaisą. Naudodami neaprobuotus priedus taip pat galite nusižengti taisyklėms, susijusioms su radijo prietaisų naudojimu.

Visi aukščiau pateikti patarimai vienodai taikomi jūsų prietaisui, baterijai, įkrovikliui ir bet kokiam priedui. Jei bet kuris prietaisas blogai veikia, nuneškite jį į artimiausią įgaliojamą aptarnavimo tarnybą apžiūrai.

Papildoma informacija apie saugumą

■ Darbo aplinka

Nepamirškite laikytis atitinkamų taisyklių, galiojančių atitinkamose vietose, ir visada išjunkite prietaisą, kai juo draudžiama naudotis arba kai naudojimas juo gali sukelti trikdžius ar pavojų. Naudodamiesi prietaisu, laikykite jį įprastai. Kad nepažeistumėte radijo dažnių trikdymo normatyvų, su šiuo prietaisu naudokite tik „Nokia“ aprobuotus priedus. Jeigu nešiojate įjungtą prietaisą prie kūno visuomet nešiokite jį įdėję į aprobuotą laikiklį ar dėklą.

■ Medicininiai prietaisai

Bet kurie radijo siųstuvai, taip pat ir belaidžiai telefonai, veikdami gali trikdyti nepakankamai apsaugotus medicininius prietaisus. Pasikonsultuokite su gydytoju arba gamintoju, kad galėtumėte nuspręsti, ar jie yra pakankamai ekranuoti nuo išorinės RD energijos, arba kai turite šiems asmenims kokių nors klausimų. Išjunkite prietaisą sveikatos priežiūros įstaigose, kai ten iškabintose taisyklėse reikalaujama tai padaryti. Ligoninės arba sveikatos priežiūros įstaigos gali naudoti įrenginius, kurie gali būti jautrūs išorinei RD energijai.

Širdies ritmo reguliatoriai

Širdies ritmo reguliatorių gamintojai rekomenduoja, kad tarp belaidžio telefono ir širdies ritmo reguliatoriaus būtų išlaikomas mažiausiai 15,3 cm (6 colių) atstumas, kad būtų išvengta įmanomo širdies ritmo reguliatoriaus trikdymo. Šios rekomendacijos sutampa su „Wireless Technology Research“ atliktais nepriklausomais tyrimais ir rekomendacijomis. Asmenys su širdies ritmo reguliatoriais:

- turėtų visada laikyti prietaisą nuo širdies ritmo reguliatoriaus didesniu nei 15,3 cm (6 colių) atstumu, kai prietaisas yra įjungtas;
- neturėtų nešioti prietaiso kišenėje prie krūtinės;
- turėtų prietaisą glausti prie ausies, esančios priešingoje pusėje nei širdies ritmo reguliatorius, kad sumažintų įmanomą trikdymą.
- Jei dėl kokios nors priežasties įtariate, kad vyksta trikdymas, nedelsdami išjunkite prietaisą.

Pagalbinės klausos priemonės

Kai kurie skaitmeniniai belaidžiai prietaisai gali trikdyti kai kurias pagalbines klausos priemones. Pajutę tokį trikdymą, kreipkitės į savo paslaugų teikėją.

■ Transporto priemonės

RD signalai gali turėti įtakos motorinėse transporto priemonėse neteisingai įdiegtoms arba nepakankamai ekranuotoms elektroninėms sistemoms, pavyzdžiui, elektroninėms degalų įpurškimo sistemoms, elektroninėms neleidžiančioms slysti (neužsiblokuojančioms) stabdymo sistemoms, elektroninėms greičio kontrolės sistemoms, oro pagalvių sistemoms. Išsamesnės informacijos kreipkitės į jūsų transporto priemonės ar joje įdiegtos įrangos gamintoją arba jo atstovą.

Tik kvalifikuoti specialistai turėtų aptarnauti arba įdiegti prietaisą transporto priemonėje. Neteisingai įdiegta ar aptarnaujama įranga gali kelti pavojų bei galima netekti visų prietaisui taikomų garantijų. Reguliariai tikrinkite, ar visa belaidžio prietaiso įranga, esanti transporto priemonėje, pritvirtinta teisingai ir veikia gerai. Nelaikykite ir neneškite degių skysčių, dujų arba sproglių medžiagų tame pačiame skyriuje kartu su prietaisu, jo dalimis arba priedais. Turėkite galvoje, kad transporto priemonės keleivių apsaugai skirtos oro pagalvės prisipučia didele jėga. Nedėkite įdiegtos arba nešiojamos belaidžio ryšio įrangos virš oro pagalvės arba oro pagalvės išsiskleidimo vietoje. Jei dėl neteisingai įdiegtos belaidžio ryšio įrangos transporto priemonėje prisipūstų oro pagalvė, galima rimtai susižeisti.

Skrendant oro transporto priemone, prietaisu naudotis draudžiama. Išjunkite prietaisą prieš įlipdami į oro transporto priemonę. Belaidžio ryšio prietaisų naudojimas oro transporto priemonėse gali būti pavojingas oro transporto priemonių valdymui, gali sutrikdyti belaidžio ryšio tinklą ir gali būti neteisėtas.

■ Potencialiai sprogį aplinka

Išjunkite prietaisą tokioje vietoje, kur aplinka potencialiai sprogį, ir pakluskite visiems ženklams ir instrukcijoms. Potencialiai sprogį aplinka gali būti bet kurioje vietoje, kur jums įprastai būtų patarta išjungti transporto priemonės variklį. Tokiose vietose kibirkštys gali sukelti sprogimą arba gaisrą, dėl ko gali nukentėti ar net žūti žmonės. Išjunkite prietaisą šalia degalų perpylimo vietų, pavyzdžiui, šalia degalų kolonėlių degalinėse. Laikykites apribojimų dėl radijo įrenginių naudojimo degalų perpylimo stotyse, degalų saugojimo ir paskirstymo vietose, cheminių medžiagų gamyklose arba ten, kur vykdomi sprogdinimo darbai. Vietos, kuriose aplinka potencialiai sprogį, dažnai, bet ne visada, aiškiai pažymėtos. Tokios vietos yra laivuose po deniu, cheminių medžiagų perkėlimo arba sandėliavimo įstaigose, transporto priemonėse, naudojančiose suskystintas dujas (pvz., propaną ar butaną), taip pat vietos, kurių aplinkiniame ore yra cheminių medžiagų ar smulkių dalelių, pavyzdžiui, grūdelių, dulkių arba metalo miltelių.

■ Skambučiai skubios pagalbos tarnyboms

Svarbu žinoti: Belaidžiai telefonai, taip pat ir šis prietaisas, veikia naudodami radijo signalus, belaidžių ir antžeminių laidinių telefono linijų tinklus, taip pat naudodami vartotojo užprogramuotas funkcijas. Dėl šios priežasties neįmanoma garantuoti ryšio visomis sąlygomis. Norėdami užmegzti ryšį svarbiais atvejais (pavyzdžiui, prirėkus medicininės pagalbos), niekada neturėtumėte visada pasikliauti vien tik belaidžiu prietaisu.

Skambinimas skubios pagalbos tarnybai.

1. Įjunkite prietaisą, jeigu jis neįjungtas. Suraskite vietą, kurioje signalas pakankamai stiprus.
Kai kurie tinklai gali reikalauti, kad į prietaisą būtų teisingai įdėta galiojanti SIM kortelė.
2. Paspauskite tiek kartų, kiek reikia ekrano turiniui ištrinti ir paruošti prietaisą skambučiams.
3. Surinkite jūsų vietovėje galiojantį oficialų skubios pagalbos tarnybos numerį. Įvairiose vietovėse skubios pagalbos tarnybų numeriai skiriasi.
4. Paspauskite klavišą .

Jei yra naudojamos tam tikros funkcijos, pirma gali prireikti šias funkcijas išjungti, kad galėtumėte skambinti skubios pagalbos tarnybos numeriu. Išsamesnės informacijos ieškokite šiame vadove arba kreipkitės į savo paslaugų teikėją. Kai skambinate skubios pagalbos tarnybos numeriu, perduokite visą būtiną informaciją kaip galima tiksliau. Jūsų belaidis prietaisas gali būti vienintelė ryšio priemonė įvykio vietoje. Neužbaikite pokalbio tol, kol jums to neleis.

■ Informacija apie pažymą (SAR)

ŠIS PRIETAISAS ATITINKA TARPTAUTINIŲ DIREKTYVŲ REIKALAVIMUS, TAIKOMUS RADIJO BANGŲ TRIKDYMUI

Jūsų mobilusis prietaisas yra radijo siųstuvas ir imtuvas. Jis sukurtas ir pagamintas taip, kad neviršytų leistinų radijo dažnių (RD) trikdymo normų, rekomenduojamų tarptautinėse direktyvose (ICNIRP). Šios normos yra išsamių normatyvų dalis, kurioje nustatytos leistinos RD energijos ribos visuomenei. Normatyvus sukūrė nepriklausomos mokslinės organizacijos, periodiškai ir įvairiapusiškai įvertinusios mokslines studijas. Normatyvuose yra numatyta didelė saugumo normų atsarga, kad visi žmonės, nepriklausomai nuo amžiaus ir sveikatos, būtų saugūs.

Mobiliojo prietaiso trikdymo standartui išreikšti naudojamas matavimo vienetas, vadinamas santykinio absorbcijos rodikliu (SAR). Tarptautinėse direktyvose nurodytas ribinis SAR — 2,0 W/kg*. SAR matuojamas standartinėmis darbo sąlygomis, kai prietaisas siunčia aukščiausios numatytos galios signalą įvairiomis dažnių juostomis. Nors SAR yra apibrėžiamas kaip aukščiausias patvirtintas galios lygis, tačiau tikrasis veikiančio prietaiso SAR gali būti gerokai mažesnis už maksimalią reikšmę. Taip yra todėl, kad prietaisas veikia, parinkdamas tokį galios lygį, kurio pakanka ryšiui su tinklu. Galioja bendra taisyklė: kuo arčiau bazinės stoties esate, tuo mažesnę energiją skleidžia prietaisas.

Išbandžius šį prietaisą prie ausies, nustatyta aukščiausia SAR reikšmė 0,49 W/kg.

Šis prietaisas atitinka radijo dažnių trikdymo normatyvus, kai yra naudojamas įprastai, laikant prie ausies, arba mažiausiai 1,5 cm atstumu nuo kūno. Prietaisui prie kūno tvirtinti naudojamoje priemonėje, pavyzdžiui, dėkle, diržiniame ar kitokios rūšies laikiklyje, negali būti metalo, ir tokia priemonė turi atskirti prietaisą nuo kūno ne mažesniu nei 1,5 cm atstumu.

Norint šiuo prietaisu siųsti duomenis ir pranešimus, būtina užmegzti patikimą ryšį tarp jo ir tinklo. Kai kuriais atvejais duomenų ar pranešimų siuntimas sustabdomas, kol bus atkurtas patikimas ryšys. Išlaikykite aukščiau nurodytą atstumą tarp prietaiso ir kūno iki pat duomenų perdavimo pabaigos.

* Mobilųjų prietaisų, skirtų viešajam naudojimui, SAR norma yra 2,0 W/kg, vidutiniškai tenkanti dešimčiai kūno audinių gramų. Direktyvose yra numatyta didelė saugumo atsarga, kad žmonės būtų apsaugoti papildomai ir būtų įskaityti galimi matavimo netikslumai. SAR reikšmės gali skirtis, priklausomai nuo nacionalinių ataskaitų sudarymo reikalavimų ir tinklo dažnio. Informacijos apie SAR kitose vietovėse ieškokite svetainėje www.nokia.com, informacijos apie gaminį skyriuje.

Simboliai/skaitmenys

„Application manager“ (programų tvarkytuvė) 68
„Bluetooth“ 93
„Calendar“ (kalendorius) 57
„Clock“ 85
„Contacts“ 19, 43
 adresatų grupės 45
 adresatų sąrašo 18
„Control panel“ 66
„Desk“ (darbalaukis) 22
„File manager“ (failų tvarkytuvė) 61
„Java“ programos 68, 90
„Music player“ (muzikos grotuvas) 81
„Sheet“ 49
„Voice recorder“ („Diktofonas“) 81

A

adresato kortelės siuntimas 44
adresatų sąrašo 18
antraštės 96
aplankyti tinklalapiai 41
aplinka 19, 69
 kreipties į SIM kortelę profilis 69
atkūrimas
 balso įrašų 82
 muzikos 81
 vaizdo ir garso 80
atminties būklė 68
atminties kortelė
 duomenų kopijavimas atsargai 62, 88
 formato taikymas 62
 įdėjimas 8
 slaptažodžiai 62
atmintis 7, 29
atsakymas į tekstinius pranešimus 34
atsiliepiamas į skambutį 16, 24
atsiliepti skambučiai 18, 25
atsisakymas atsiliepti 16
Atvaizdai 64, 68
atvaizdų dydžio keitimas 64
automatinis perrinkimas 19
automatinis užraktas 72

B

balso atmintinės 82
balso pašto dėžutės 16, 27
baterija
 įdėjimas 8
 įkrovimas 9
 įkrovos lygis 14
baterijos įkrovimas 9
belaidis LAN
 Žr. WLAN
bendrasis paketinis radijo ryšys
 Žr. GPRS
beryšė aplinka 25, 29
BVKT 71
 interneto prieigos taškai 76
 papildiniai 78
 parametrai 71

tikslinis tinklas 92

D

dangtelyje esantis telefonas 13, 16
darbo lapai 49
darbų sąrašų vaizdas programoje „Calendar“ 59
data ir laikas 10, 66
daugiaformačių pranešimų 35
diagramų lapai 50
didelės spartos duomenų ryšys 98
didelės spartos grandininis duomenų perdavimas
 Žr. HSCSD
dienos vaizdas programoje „Calendar“ 59
Dokumentai 47
draudimo slaptažodis 73
DTMF tonai 25
duomenų atkūrimas 87
duomenų kopijavimas 87
duomenų kopijavimas atsargai 62, 87
duomenų perdavimas 107
duomenų perkėlimas 87, 88
duomenų priėmimas 93
duomenų ryšiai 97
 bendrasis 98
 draudimas 70
 interneto prieigos taško parametrai 76
 peradresavimas 70
duomenų siuntimas 93
duomenų tvarkymas 67

E

EAP 77, 78
ekranas 12
 parametrai 67
 simboliai 14
el. laišakai
 pranešimai 38
el. laiško 29
 paskyros 30
 priedai 31
 serveriai 32
el. laiškų priėmimas 31
el. pašto paskyros 32
elektromagnetiniai trikdžiai 107
elektrostatinė iškrova 107
etiketės pakuotėje 15

F

failų parsisiuntimas 40
failų peržiūra 95
faksogramų 37
 fakso ryšiai 70
fono paveikslėlio 67
fono paveikslėlis 67
formato taikymas
 atminties kortelė 62
 pranešimai 30
formatų taikymas dokumentams 48

G

gaminio informacija 74

Rodyklė

garsas 14
garso failai 80
GPRS 98
grafiniai pranešimai 35
greitasis rinkimas 16, 19, 24
greito atidarymo būdai 13, 18
GSM duomenų ryšys 98

H

HSCSD 98

I

įdėjimas

atminties kortelė 8
baterija 8
programos 90
SIM kortelė 8

infraraudonųjų spindulių ryšys 94

internetas 40

parametrai 74
ryšio keitimas 30

interneto prieigos taškai 74

BVKT 71, 76
pasirinkimas 79

IP adresas 77

įrašymas

balso 81
pokalbių telefonu 82

išplėstinis atpažinimo protokolas

Žr. EAP

išsamus vartotojo vadovas 15

J

jungtys 11

K

kabelis

parametrai 72
ryšiai 92

kalbos parametrai 10, 67

katalogai 68

klaviatūra 11

klaviatūros apsauga 14

klaviatūros užrakinimas 14

klaviatūros užraktas 14

klavišai 11

klavišas „My own“ 67

kompaktinis diskas 15

komunikatoriaus sąsaja 11, 67

konferenciniai ryšiai 24

kopijuoklė 87

kreipties į SIM kortelę profilis 69

kreipties kodai 10

L

laikas ir data 10, 66

laikinoji atmintis 41

laisvų rankų įrangos su mikrofону parametrai 67

langeliai 49

lentelės 48, 55

M

maitinimas 9

Mano kortelė 44

mėnesio vaizdas programoje „Calendar“ 59

menu funkcijos 17

metinio tvarkaraščio vaizdas programoje „Calendar“ 59

miestai 10, 85, 86

modemu 94

muzikos klausymas 81

N

naršyklės parametrai 41

nuotolinė sinchronizacija 88

nuotolinės sąrankos 96

nuotolinis užrakinimas 73

nuotraukos 63

O

objektai dokumentuose 48

operatoriaus simboliai 38

P

pagalbinio serverio parametrai 72, 75, 77

paieška

adresatai 19

failų ir katalogų 61

kalendoriaus įrašų 58

pranešimai 29

paketiniai duomenys 98

parametrai

aplinka 69

balso pašto dėžutės 27

Bluetooth 93

BVKT 71, 76

dangtelyje esantis telefonas 19

daugiaformačių pranešimų 36

dokumentų 47

ekranas 67

el. laiško 30, 31

fakso 37

fono paveikslėlio 67

internetas 74

kalba 67

laikas ir data 66

laisvų rankų įrangos su mikrofону 67

naršyklės 41

nuotolinės sąrankos 96

pasitikėjimo 74

pirmojo įjungimo 10

pranešimų centrai 34

RealPlayer 72

regionų 66, 67

ryšių su išoriniais prietaisais 39

skambučių 26

tekstinių pranešimų 33, 34

tinklas 26

Vaizdo kamera 63

„Calendar“ (kalendorius) 58

„Contacts“ 19, 46

„Java“ programų saugumas 68

paraštės 95

paslaugų pranešimai 71

paštas

Žr. el. laiško

pateikčių metmenų vaizdas 55

pateikčių pagrindinio skaidrių ruošinio vaizdas 56

pateikčių pastabų vaizdas 55

Rodyklė

Pateiktys 54
pažymos 73
perrinkimas 19
PIN kodas 10, 73
pokalbiai telefonu 16
poraštės 96
praleisti skambučiai 18, 25
pranešimai 18, 28, 29
 daugiaformačių pranešimų 35
 el. laiško 29
 grafiniai pranešimai 35
 ištrynimasis 69
 specialiųjų pranešimų rūšys 38
 tekstinių pranešimų 33
Pranešimų centras 28
priedai 31, 36
prieigos taškai 71, 74, 76
prietaise esantys paaiškinimai 15
prietaiso įjungimas ir išjungimas 9
priminimai 85
prisijungimas prie interneto 74
prisijungta prie interneto 29
pritaikymas 99
privačių raktų saugykla 74
privatumo parametrai 74
programinė įranga
 įdėjimas 90
 pašalinimas 68
 versija 74
programinės įrangos versija 74
programoje „Calculator“ 84
programos
 bendri veiksmai 13
 įdėjimas 90
 pašalinimas 68
programų paketas „PC Suite“ 89
PUK kodas 10
puslapio formatai ir orientacija 95
puslapių numeriai 96

R

radijo signalas 107
RealPlayer 72, 80
regionų 66
rinkimas vienu spustelėjimu 19
rinkti numeriai 18, 25
ryšiai 30, 71, 98
ryšio draudimas 26, 70
ryšio metodai
 infraraudonųjų spindulių ryšys 94
 kabelis 92
 modemu 94
ryšio parametrai 32
ryšio peradresavimas 70
ryšio poros su prietaisu sudarymas 94
ryšio su išoriniais prietaisais rūšys 92
ryšių duomenys 18
ryšių peradresavimas 19, 25, 70
Ryšių tvarkytuvė 98
ryšių žurnalas 18

S

sąrankos pranešimai 38, 39

sąrankos serverio rinkiniai 97
saugumas
 atminties kortelė 62
 BVK 71
 telefono apsauga 72
 „Java“ programos 68
savaitės vaizdas programoje „Calendar“ 59
savaitinio tvarkaraščio vaizdas programoje „Calendar“ 59
signalo stiprumas 14, 107
simboliai 14
SIM kortelė
 adresatai 45
 įdėjimas 8
 tekstinių pranešimų 35
sinchronizavimas 88
sistemos užrakinimas 14
siuntimas
 balso įrašų 82
 daugiaformačių pranešimų 35
 faksogramų 37
skaičių formatai
 bendrasis 66
 programoje „Calculator“ 84
skaidrių demonstracijos 54
skambėjimo tonai 38
skambėjimo tono išjungimas 24
skambinančiojo numeris 19
skambinimas 16, 24
skambučio atmetimas 16
skambučio laukimas 19
skriptų naudojimas 76
slaptažodžiai 10
 atminties kortelė 62
 privačių raktų saugykla 74
slaptažodžiu apsaugoti pranešimai 38
slapukai 40
SMS pranešimai 33
spartieji klavišai 101
spausdinimas 95
statinis elektros krūvis 107
sudurtiniai pranešimai 34
sukakčių vaizdas programoje „Calendar“ 59

Š

šablonai 44
 dokumentų 48
šalys 86

T

tarptinklinis ryšys 107
tekstinių pranešimų 33
teksto rašymas 17
teksto žymėjimas 12
telefonas 16, 24
telefono linijos 26
telefono programa 24
tikslinis tinklas 92
tinklalapių peržiūra 40
tinklo ryšių išjungimas 98
tolimosios faksogramų dėžutės 38
transliacija 39
triukšmas 107

R o d y k l ė

tvarkaraščiai 59

U

užrakto kodas 10, 73

užrakto parametrai 72

V

vaizdo įrašų 63

atkūrimas 80

išsaugojimas 68

siuntimas 80

Vaizdo kamera 63

valiutos formatas 67

vėliausi skambučiai 18, 25

vietos užklausos

priėmimas ir atmetimas 74

žurnalas 74

vizitinės kortelės 44

W

WEP raktai 77

WLAN 97

WPA atpažinimas 77

Ž

žadintuvas 85

žymeklio parametrai 67

žymos 38, 41

žiniatinklis 40

failų parsisiuntimas 40

žurnalai

bendrasis 27

duomenų perkėlimas 88

įdiegimas 68

nuotolinės sąrankos 96

sinchronizacijos 89

skambučių 18

vietos užklausų 74